

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

GROSUPLJE

2022 - 2031

Štev.: 04-21/2022

OSNUTEK

VSEBINA

POVZETEK	8
UVOD	10
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	13
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	13
1.1.1 <i>Lega</i>	13
1.1.2 <i>Relief</i>	14
1.1.3 <i>Podnebne značilnosti</i>	14
1.1.4 <i>Hidrološke razmere</i>	15
1.1.5 <i>Matična podlaga in tla</i>	15
1.1.6 <i>Krajinski tipi, gozdnatost</i>	16
1.1.7 <i>Vegetacijski oris gospodarske enote</i>	17
1.1.8 <i>Živalski svet</i>	19
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	20
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	21
1.3.1 <i>Odprtost gozdov za spravilo lesa</i>	21
1.3.2 <i>Odprtost gozdov s cestami</i>	22
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	23
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	24
1.5.1 <i>Lovstvo</i>	24
1.5.2 <i>Kmetijstvo</i>	25
1.5.3 <i>Poselitev</i>	25
1.5.4 <i>Infrastruktura</i>	25
1.5.5 <i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	26
1.5.6 <i>Ostale gospodarske dejavnosti</i>	26
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	27
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	27
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	27
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	28
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	28
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE	41
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE.....	46
3 OPIS STANJA GOZDOV	48
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	48
3.2 LESNA ZALOGA	49
3.3 PRIRASTEK.....	51
3.4 RAZVOJNE FAZE	51
3.5 TIPI SESTOJEV.....	52
3.6 OHRANJENOST GOZDOV.....	53
3.7 KAKOVOST DREVJA.....	54
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	54
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	54
3.10 ODMRLO DREVJE	56
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	57
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	57
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM OBDOBJU VELJAVNOSTI NAČRTA	58
4.2.1 <i>Posek</i>	58
4.2.2 <i>Gojitvena in varstvena dela</i>	64
4.2.3 <i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	65
4.2.4 <i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	66
4.2.5 <i>Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 – 2021</i>	67
4.2.6 <i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009-2018</i>	67
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	69

5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	69
5.1.1	<i>Površina</i>	69
5.1.2	<i>Lesna zaloga, prirastek in možni posek</i>	69
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	71
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oziroma razmerja razvojnih faz</i>	71
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	72
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	73
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	73
6.2	USMERITVE	74
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	74
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	77
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	114
6.2.4	<i>Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih</i>	115
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi</i>	115
6.2.6	<i>Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic</i>	116
6.2.7	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor</i>	124
6.2.8	<i>Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih</i>	127
6.3	UKREPI	128
6.3.1	<i>Možni posek</i>	128
6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	130
6.3.3	<i>Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	130
6.3.4	<i>Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov</i>	131
6.3.5	<i>Graditev gozdnih prometnic</i>	131
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	133
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	135
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	137
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	137
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	138
9.2.1	<i>Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012</i>	138
9.2.2	<i>Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(luzuletosum) - 12212</i>	146
9.2.3	<i>Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje – 14112</i>	153
9.2.4	<i>Rastiščnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012</i>	159
9.2.5	<i>Rastiščnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512</i>	166
9.2.6	<i>Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000</i>	173
	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV.....	174
10	LITERATURA IN VIRI	177
11	NAČRT SO IZDELALI	179
12	PRILOGE	180
12.1	PREGLEDNICE V PRILOGAH.....	180
12.1.1	<i>OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote</i>	180
12.1.2	<i>OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda</i>	183
12.1.3	<i>OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah</i>	201
12.2	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	207
12.3	SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	210
12.4	CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	211
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	212
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	212
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	212
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	213
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	214
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO IN STANJE GOZDOV PO STANDARDIH KAKOVOSTI OKOLJA IN MERILIH OBČUTLJIVOSTI, RANLJIVOSTI ALI OBREMENJENOSTI OKOLJA	214
13.6	OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI TER ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	214
13.6.1	<i>Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali</i>	214

13.6.2	Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	214
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH.....	215
13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	216
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU.....	216
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami.....	216
13.9.2	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami	216
13.9.3	Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.....	217

KAZALO PREGLEDNIC

LP:	Površina gozdov po lastniških kategorijah	
D-KG:	Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m ³)	
Preglednica 1/D-KO:	Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	13
Preglednica 2/D-TK:	Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	16
Preglednica 3/D-GP:	Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	16
Preglednica 4/D-GZ:	Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	17
Preglednica 5/LP:	Površina gozdov po lastniških kategorijah	20
Preglednica 6/LS:	Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	20
Preglednica 7/D-LS:	Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov).....	20
Preglednica 8/SPR:	Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	21
Preglednica 9/D-C:	Odprtost gozdov s cestami	22
Preglednica 10	Število prebivalcev po naseljih in letih	23
Preglednica 11/D-LD:	Pregled lovišč.....	24
Preglednica 12/D-F:	Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	28
Preglednica 13/KHT:	Jame.....	31
Preglednica 14/N-PSCI :	Natura SAC območja	33
Preglednica 15/KHT:	Kvalifikacijski habitatni tipi	34
Preglednica 16/KHT:	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine	35
Preglednica 17/KHT:	Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije	42
Preglednica 18/KHT:	Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije	43
Preglednica 19/KHT:	Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti	44
Preglednica 20/KHT:	Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti	45
Preglednica 21/D-KL:	Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	48
Preglednica 22/KGR:	Glavne gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	48
Preglednica 23/LZ1:	Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	49
Preglednica 24/D-LZL:	Lesna zaloga gozdov po oblikah lastništva	50
Preglednica 25/D-LZU:	Način ugotavljanja lesne zaloge	50
Preglednica 26/PR1:	Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	51
Preglednica 27/D-PL:	Letni prirastek po oblikah lastništva	51
Preglednica 28/RF1/P:	Površine in značilnosti razvojnih faz	51
Preglednica 29/D-POM:	Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	52
Preglednica 30/ZNS:	Zasnova, negovanost in sklep sestojev	52
Preglednica 31/D-DS:	Tipi drevesne sestave gozdov	52
Preglednica 32/OHR:	Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	53
Preglednica 33/K:	Kakovost drevja.....	54
Preglednica 34/PSD:	Poškodovanost drevja.....	54
Preglednica 35/OM1:	Objedenost gozdnega mladja - skupno	55
Preglednica 36/OM2:	Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	55
Preglednica 37/OD:	Odmrlo drevje.....	56
Preglednica 38/P-GGE:	Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (po podatkih iz evidenc in po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev)	58
Preglednica 39/D-PP:	Ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah in primerjava z evidenco	58
Preglednica 40:	Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP.....	59
Preglednica 41/D-PGR:	Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih	60
Preglednica 42/VP:	Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	61
Preglednica 43/PDV:	Posek po skupinah drevesnih vrst	63
Preglednica 44/PDR:	Posek po debelinskih razredih	64
Preglednica 45/OGDL/OGD:	Opravljenega gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno.....	64

Vsebina

Preglednica 46/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2012 do 2021 po namenu.....	67
<i>Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>69</i>
Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022	69
Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	69
Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah	70
Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	71
Preglednica 52/KHT: Konkretno varstvene usmeritve za naravne vrednote s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije	103
Preglednica 53/KHT: Konkretno varstvene usmeritve za naravne vrednote z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije	104
Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastništvu.....	128
Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	130
Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	131
Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa	135
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	135
Preglednica 59/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	137
<i>Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	<i>138</i>
<i>Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>140</i>
Preglednica 64/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR	140
Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	140
Preglednica 66/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev.....	141
Preglednica 67/K: Kakovost drevja.....	141
<i>Preglednica 68/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 70/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 71/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 72/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 74/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 75/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 76/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 77/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 78/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 79/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 80/K: Kakovost drevja.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 88/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 89/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	<i>154</i>
<i>Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022.....</i>	<i>155</i>
<i>Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	<i>157</i>
<i>Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	<i>160</i>

<i>Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	161
<i>Preglednica 105/K: Kakovost drevja</i>	161
<i>Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	162
<i>Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022</i>	162
<i>Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022</i>	162
<i>Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	163
<i>Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	165
<i>Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	165
<i>Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	165
<i>Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	166
<i>Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	166
<i>Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	167
<i>Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	167
<i>Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	167
<i>Preglednica 118/K: Kakovost drevja</i>	168
<i>Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR</i>	168
<i>Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022</i>	168
<i>Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022</i>	169
<i>Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem</i>	169
<i>Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	171
<i>Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	171
<i>Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	172
<i>Preglednica 126/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	173
<i>Preglednica 127/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek</i>	173
<i>Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst</i>	174
<i>Preglednica 129/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR</i>	174
<i>Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	174
<i>Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022</i>	174
<i>Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	176
<i>Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	176
<i>Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	176
<i>Preglednica 135: Stanje in razvoj gozdnih površin</i>	212
<i>Preglednica 136: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje</i>	212
<i>Preglednica 137: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti</i>	213
<i>Preglednica 138: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi</i>	213
<i>Preglednica 139: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti</i>	214
<i>Preglednica 140: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali</i>	214
<i>Preglednica 141: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti</i>	214
<i>Preglednica 142: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda</i>	216

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD
 Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD
 Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

GRAFIKONI

<i>Grafikon 1: Primerjava objedenosti med popisi izvedenimi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020</i>	56
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	62
<i>Grafikon 3: Pregled sanitarnega poseka in poseka oslabiljenega drevja po letih ureditvenega obdobja</i>	63
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	71
<i>Grafikon 5: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v gozdnih GGE Grosuplje</i>	137
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	143
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	150
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	156
<i>Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	163
<i>Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	169

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 3: Karta rastišč

Karta 4: Karta kategorij gozdov

Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Karta 7: Karta funkcij gozdov

Karta 8: Karta ukrepov

Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)

Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.016,99	213,29	28,17	7.258,45
Delež (%)	96,7	2,9	0,4	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov – D – KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR	
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	7.227,94	90,2	172,7	262,9	2,61	4,20	6,81	31,2	32,7	32,2	124,0	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	30,51	48,9	139,2	188,1	1,07	5,16	6,23	13,8	15,8	15,2	46,0	
Skupaj vsi gozdovi	7.258,45	90,0	172,5	262,5	2,60	4,21	6,80	31,2	32,6	32,1	124,0	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	6.986,73	91,5	172,4	263,9	2,64	4,20	6,84	31,3	32,9	32,3	125,0	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	30,26	48,5	139,4	187,9	1,06	5,16	6,22	13,8	15,8	15,2	46,1	
Skupaj vsi gozdovi	7.016,99	91,3	172,3	263,6	2,63	4,20	6,84	31,2	32,8	32,3	124,0	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	213,04	47,7	177,0	224,6	1,47	4,12	5,59	26,3	27,1	27,0	109,0	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,25	96,0	116,0	212,0	2,28	5,16	7,44	16,7	13,8	15,1	43,0	
Skupaj vsi gozdovi	213,29	47,7	176,9	224,6	1,47	4,12	5,59	26,3	27,1	27,0	108,0	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	28,17	90,4	193,5	283,9	2,65	5,32	7,96	34,0	31,6	32,4	115,0	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	28,17	90,4	193,5	283,9	2,65	5,32	7,97	34,0	31,6	32,4	115,0	

GGE Grosuplje leži na jugovzhodnem obrobju Ljubljanske kotline. Obsega gozdove v širši okolici mesta Grosuplje. Enota v celoti pokriva občino Grosuplje, v njej pa je tudi manjši del k. o. Turjak, ki spada pod občino Velike Lašče.

Celotna površina enote je 13.066,28 ha. Od tega je 7.258,45 ha gozdov in 5.807,83 ha negozdnih površin, kar pomeni 55,5 % gozdnatost.

V enoti so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen raziskovalne. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je takšnih gozdov kar 99,6 %. Če gledamo 1. stopnjo poudarjenosti, med socialnimi funkcijami izstopata rekreacijska funkcija in funkcija varovanja kulturne dediščine, večjo površino z 2. stopnjo poudarjenosti pa ima funkcija varovanja naravnih vrednot.

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih je v GGE Grosuplje deset območij Natura 2000. To so: SI3000009 Lučka jama, SI3000139 Stržene luže, SI3000141 Duplica, SI3000156 Županova jama, SI3000160 Škocjan, SI3000162 Breg pri Mali Loki, SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju, SI3000171 Radensko polje – Viršnica, SI3000271 Ljubljansko barje in SI3000343 Veliki potok.

V enoti je tudi enajst ekološko pomembnih območij (EPO). To so: 30115 Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama, 31400 Ljubljansko barje, 35400 Radensko polje - Bičje, 35900 Županova jama, 36600 Škocjan, 38300 Lučka jama, 39400 Črna dolina pri Grosuplju, 39500 Skobčev mlin, 39700 Mala Loka pri Višnji Gori, 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri in 97700 Veliki potok.

Površina gozdov, ki spadajo v območja Natura 2000, meri 234 ha, površina gozdov, kjer so EPO, pa 3.980 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Prevladujejo zasebni gozdovi, katerih je kar 96,7 %. V lasti države je 213,29 ha, kar pomeni 2,9 % gozdov. Največ državnih gozdov je v k. o. Slivnica in v k. o. Račna, sicer pa so bolj ali manj razpršeni po enoti. V občinski lasti je le 28,17 ha gozda.

Skoraj vsi gozdovi, to je 99,6 %, sodijo v kategorijo večnamenskih gozdov. V kategoriji varovalnih gozdov je le 30,51 ha, kar pomeni 0,4 % gozdov.

Izločenih je šest rastiščnogojitvenih razredov (RGR). To so: Podgorsko bukovje – 11012 (3.564,24 ha), Kisloljubno bukovje (luzuletosum) - 12212 (667,51 ha), Toploljubno bukovje – 14112 (359,30 ha), Bukovje z gradnom – 15012 (2.328,65 ha), Gabrovje s hrasti - 18512 (308,24 ha) in Varovalni gozdovi – 40000 (30,51 ha).

Lesna zaloga je 263 m³/ha. V njej je 34 % iglavcev in 66 % listavcev. Največ je bukve in sicer 44 %. Sledijo ji smreka (29 %), graden (9 %), gorski javor, beli gaber, rdeči bor (vsi trije po 4 %), jelka in cer (oba po 2 %) ter češnja z 1 %. Deleži ostalih drevesnih vrst so manjši. Letni prirastek meri 6,80 m³/ha.

Največ sestojev, skoraj 38 %, je v fazi obnove. Sledijo debeljaki, katerih je 33 %. Drogovnjakov je 21 %. Najmanj je mladovij, katerih delež je 8 %. Razmerje razvojnih faz je porušeno, primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Preveč je sestojev v obnovi. Le delež debeljakov je praktično enak modelnemu stanju.

Gozdove v enoti Grosuplje je v letu 2014 prizadel žled, v letu 2017 močnejši vetrolom, vmes in kasneje pa še smrekovi podlubniki, kar se odraža na stanju gozdov in posledično na načrtovanemu gospodarjenju.

Posek

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 612.254 m³ (8,4 m³/ha/leto), kar pomeni 32 % lesne zaloge oziroma 124 % prirastka. 71 % poseka predstavlja pomladitveni posek, 29 % redčenja, manj kot 1 % pa posek oslabelega drevja in sanitarni posek.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	1,30	2,20	0,00	3,50
Priprava tal	ha	0,27	0,00	0,00	0,27
Sadnja	ha	1,73	0,00	0,00	1,73
Obžetev	ha	91,46	1,30	0,44	93,20
Nega mladja	ha	83,13	1,51	0,45	85,09
Nega gošče	ha	343,04	14,04	0,52	357,60
Nega letvenjaka	ha	259,16	13,94	0,75	273,85
Nega drogovnjaka	ha	141,93	1,85	0,00	143,78

Za prihodnje desetletje načrtujemo gojitvena dela na 959 ha (sem so vštete ponovitve). Od tega naj bi bila večina (954 ha) namenjena negi. Na manj kot 6 ha se bo delalo za obnovo gozdov (priprava sestoja in tal ter sadnja). Najobsežnejša bo nega gošče (357 ha). Pri letvenjakih in drogovnjakih se bo skušalo zamujeno popraviti z nego oziroma z negovalnim redčenjem.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Grosuplje za obdobje veljavnosti 2022-2031 je šesti obnovitveni načrt te enote. Prvič je bil izdelan za obdobje 1962-1971.

Pravna podlaga za izdelavo načrta sta Zakon o gozdovih -(Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16)) ter Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in sprememba pravilnika (Ur.l.RS, št. 200/20)). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Grosuplje (2022-2031), katere je pripravil Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana, in so bile usklajene v sodelovanju med Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za gozdove Slovenije, Območno enoto Ljubljana in Krajevno enoto Škofljica, pod katero spada GGE Grosuplje.

Naravovarstvene smernice smo pri izdelavi načrta upoštevali tako, da smo prevzeli prejeta zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja Natura 2000 in habitatne tipe. Pri tem smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Vse to smo upoštevali pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi.

Natura 2000

V GGE je deset območij Natura 2000, za katere je GGN GGE Grosuplje tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin za območja Nature 2000. To so:

- SI3000009 Lučka jama,
- SI3000139 Stržene luže,
- SI3000141 Duplica,
- SI3000156 Županova jama,
- SI3000160 Škocjan,
- SI3000162 Breg pri Mali Loki,
- SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju,
- SI3000171 Radensko polje – Viršnica,
- SI3000271 Ljubljansko barje,
- SI3000343 Veliki potok.

EPO

V GGE je tudi enajst ekološko pomembnih območij (EPO). To so:

- 30115 Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama,
- 31400 Ljubljansko barje,
- 35400 Radensko polje - Bičje,
- 35900 Županova jama,
- 36600 Škocjan,
- 38300 Lučka jama,
- 39400 Črna dolina pri Grosuplju,

- 39500 Skobčev mlin,
- 39700 Mala Loka pri Višnji Gori,
- 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri,
- 97700 Veliki potok.

Načrt obravnava vse gozdove ne glede na lastništvo. Obsega naslednje tematske sklope: splošni opis gozdnogospodarske enote, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisani so tudi stanje ter cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, so:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GZ – Gradbeni zakon

ID – identifikacijska številka

k. o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina KE – krajevna enota

LD – lovska družina

KP – Krajinski park

LUO – lovsko upravljavsko območje

LZ – lesna zaloga

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

n. v. – nadmorska višina

NV – naravna vrednota

NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena

OE – območna enota

PE – popisna enota

POO – posebno ohranitveno območje

PR – prirastek

PSR – proizvodna sposobnost rastišča

PVO – Posebno varstveno območja

RGR – rastiščnogojitveni razred

RS – Republika Slovenija

SAC – Special Areas of Conservation, posebno varstveno območje (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih)

SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.

SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

SVP – stalne vzorčne ploskve

Ur. l. RS – Uradni list Republike Slovenije

VVO – vodovarstveno območje

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

ZOG – Zakon o gozdovih

ZON – Zakon o ohranjanju narave

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

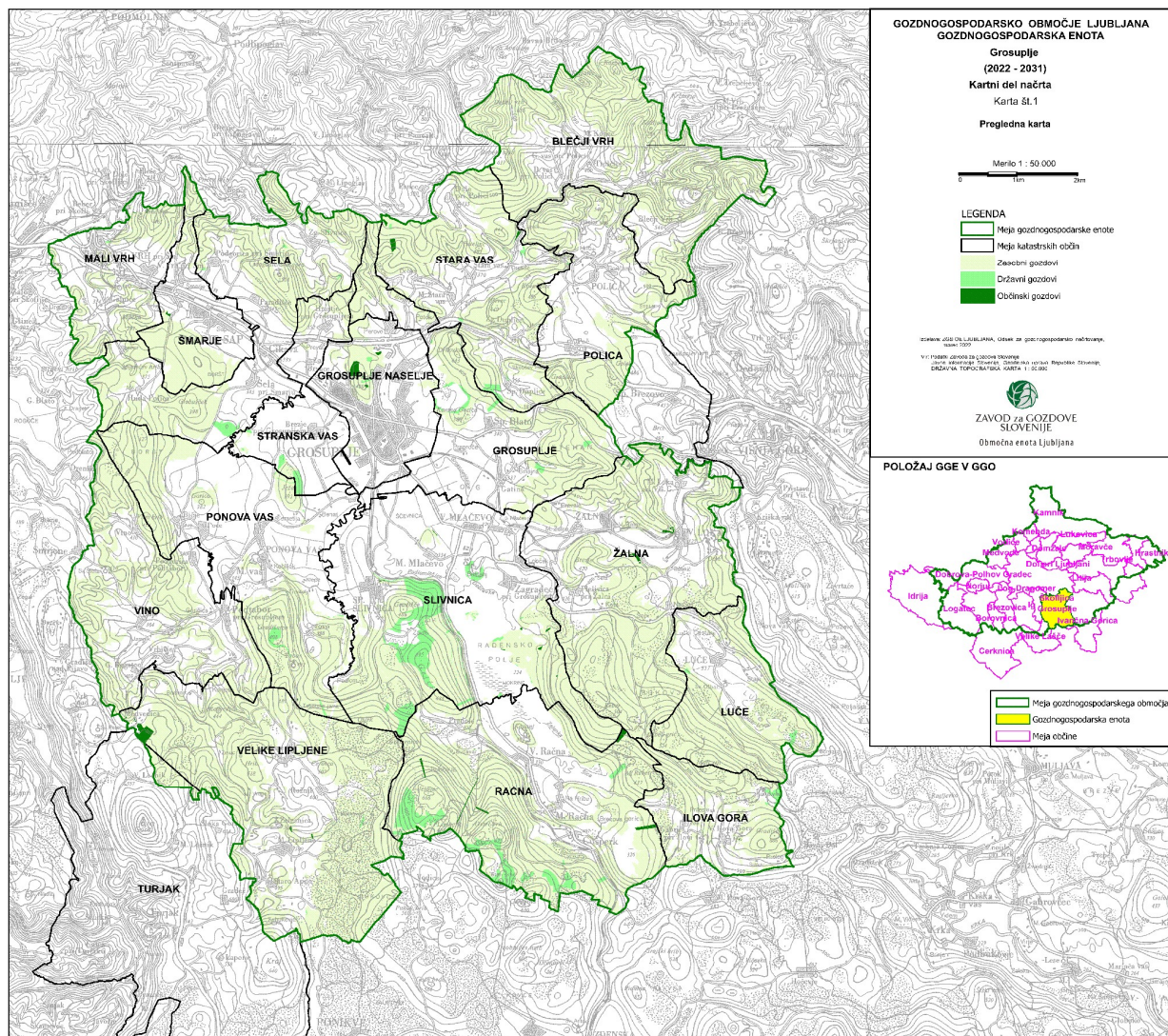
ZV-1 – Zakon o vodah

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Karta 1: Pregledna karta GGE Grosuplje



GGE Grosuplje leži na jugovzhodnem obrobju Ljubljanske kotline. Obsega gozdove v širši okolici mesta Grosuplje. Na severu (Troščine, Gorenja vas, Dole) jo zapira Posavsko hribovje (GGE Polje), na vzhodu (Luče, Mala Loka) se nadaljuje v dolensko hribovje in meji na GGE Ivančna Gorica. Na Limberku in Starem gradu nad Čušperkomi meji na Dobrepoljsko dolino, na Ilovi gori pa se že začneja obširno območje Suhe krajine, kjer GGE meji na OE Kočevje. Na zahodu se razprostira do obronkov Ljubljanskega barja in meji na GGE Ig in pri Smrjenih za Škocjanom na GGE Mokerc.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE	Pov. gozda k.o. v GGE	Opomba
GROSUPLJE			13.040,28	7.232,48	
	1780	Blečji Vrh (J)	964,38	668,51	
	1781	Polica (I)	602,47	313,81	
	1782	Stara vas (G)	742,47	441,95	
	1783	Grosuplje-naselje (E)	426,82	63,71	

Splošni opis gozdnogospodarske enote

	1784	Stranska vas (D)	360,52	57,82	
	1785	Sela (C)	840,44	462,12	
	1786	Šmarje (B)	318,84	155,85	
	1787	Mali Vrh (A)	387,84	166,71	
	1788	Vino (R)	776,96	411,71	
	1789	Ponova vas (H)	1.023,69	444,13	
	1790	Slivnica (N)	1.321,29	557,32	
	1791	Žalna (L)	1.147,54	741,21	
	1792	Luče (K)	507,14	363,22	
	1793	Ilova Gora (M)	378,10	248,52	
	1794	Račna (O)	1.225,50	846,52	
	1795	Velike Lipljene (P)	1.290,63	930,66	
	2642	Grosuplje (F)	725,65	358,7	
VELIKE LAŠČE			26.0026.080	25,97	
			,56		
	1711	Turjak (S)	26,00	25,97	del
		Skupaj	13.066,28	7.258,45	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k. o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

Območje GGE obsega 18 katastrskih občin. 17 katastrskih občin GGE leži na območju občine Grosuplje. Na zahodni meji v GGE, s skromnimi 26,00 ha, sega tudi manjši del k. o. Turjak. To so odseki 21S25, 21S26 in 21S27, ki ležijo na območju občine Velike Lašče.

Pregledna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Za Grosupeljsko kotlino je značilen rečno akumulacijski tip površja. GGE večinoma sodi v valovito dolensko gričevje. Raznolikost podobe krajine pogojujejo in oblikujejo geološka podlaga, razgiban relief, vodnatost in tudi zmerno celinsko podnebje, v katerem se čuti vpad mestne klime. Pestrost pogojujejo tudi nadmorske višine ter predvsem v osrednjem in južnem delu občine površinski kraški pojavi značilni za pravi dolenski kras. Razen skrajnega severnega dela, ki pripada Posavskemu hribovju, je večina GGE na zakraselem svetu Dinaridov, z značilno usmerjenostjo grebenov in dolin v smeri severozahod – jugovzhod. V tej smeri ležita tudi kraški polji Radensko polje in Lučki dol. Osrednji predel GGE zavzema Grosupeljska kotlina, ki jo sestavljajo Šmarska dolina, Grosupeljsko in Radensko polje. Sega še v okoliška hribovja, za katera so značilne številne manjše doline in kraška polja. Noben hrib v GGE ne presega 700 m n. v. in razlika med kotlinskim dnom in vrhovi vzpetin komaj kje preseže 300 m n. v.. Najvišje lege v GGE so v severnem (hrib Kališče, ki meri 647 m n. v.) in skrajnem južnem delu GGE (hrib Limberk s 687 m n. v.). Najnižja točka je v skrajnem severozahodnem delu GGE pri vasi Mali vrh - 300 m n. v. (k. o. Mali vrh).

1.1.3 Podnebne značilnosti

V GGE prevladuje zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije. V njej se ločita dva predela, ki se med seboj mezoklimatsko bistveno razlikujeta. To sta ravninski predel in gričevnat svet.

Ravninski predel je Grosupeljska kotlina s polji, ki ima značaj kotline z vsemi njenimi značilnostmi. Temperaturni ekstremi so poudarjeni, pojav megle je pogostejši, pozimi se pojavlja toplotni obrat. Nevarnost zgodnje (spomladanske) in pozne (jesenske) pozebe je tukaj večja.

Gričevnat svet okrog kotline je razsežen predel blagih oblik, ki ima le malo modificirano splošno makroklimo. Pogoji za rast gozda so dobri. V okviru tega gričevnatega sveta pa nastopa na strmih, severnih pobočjih hladnejša mezoklima z nižjimi temperaturami, manjšimi temperaturnimi nihanji, z višjo talno in zračno vlago, s krajšo vegetacijsko dobo in s snežno odejo pozno v pomlad. Topla južna pobočja pa delujejo v smislu zaostrovanja ekstremov: dnevna in letna nihanja temperature so večja, sneg spomladi hitro skopni. Ker imajo plitva tla slabo retenzijsko moč, nastopa v najtoplejših mesecih suša, kljub najvišji količini padavin.

Meteorološke podatke zadnjih 10 let podajamo na podlagi meritvah na klimatološki oz. podnebni postaji Grosuplje. Razporeditev padavin je srednjeevropska, razporeditev temperatur pa severnojadranska, kar uvršča grosupeljsko področje v prehodno območje med tema glavnima vremenskima režimoma pri nas in v preddinarsko-predpanonski fitoklimatski tip.

Povprečna letna količina padavin v preteklih 10 letih je bila 1.328 mm. Padavine so razmeroma enakomerno porazdeljene med letnimi časi, čeprav sta zima in pomlad nekoliko bolj suhi kot poletje in jesen. Največ padavin je bilo leta 2014 in sicer 1.714 mm, najmanj pa leto kasneje, 1.145 mm.

Srednje letne temperature v letih med 2012 in 2021 so se gibale med 10,5 ° C in 11,5 ° C. Zime v GGE so precej hladne, poletja precej vroča. Najtoplejši mesec je bil julij. Povprečna temperatura letnega leta je bila med 21,1 in 17,8 ° C. Januar je bil najhladnejši mesec s povprečnimi temperaturami med -1,1 ° C in 0,6 ° C. Najtoplejše je bilo leto 2014 s povprečno temperaturo 11,5 ° C, najhladnejše pa leto 2013 s temperaturo 10,5 ° C. Povprečno je bilo 10 ledenih dni, ko se je temperatura spustila pod 0 ° C in 86 dni, ko se je temperatura povzpela nad 25 ° C.

Po podatkih vremenske postaje Grosuplje je bilo v preteklih 10 letih v GGE v povprečju 125 dni z meglo in 40 dni s snežno oddejo. Povprečna hitrost vetra je bila 1 m/s. Pogosto prisotna megla je posledica tako površinskih voda grosupeljskega podolja kot tudi pretoka zraka po avtocestnem koridorju – Ljubljansko barje. Prevladujoča vetrova na območju sta sever in severovzhodnik. Zabeležena sta dva dneva z viharim vetrom, eden v letu 2013 in drugi v letu 2016. In povprečno je bilo vsako leto 6 dni s točo.

Primerjava podatkov zadnjih deset let ne kaže na bistveno spremembo podnebnih razmer. Če pa podatke zadnjega desetletja primerjamo z dostopnimi podatki iz bolj oddaljenega obdobja, pridobljenih na meteoroloških postajah Ljubljana Bežigrad in Kočevje, ki sta GGE znotraj podnebnega tipa najbližji, je bila leta 1971 povprečna letna temperatura med 7,4 ° C in 9,8 ° C. To pa kaže na trend segrevanja ozračja in posledično ekstremnih klimatskih dogodkov. Le-ti se posredno kot tudi neposredno odražajo na rasti in razvoju gozdov. Slabšajo se razmere za posamezne drevesne vrste (npr. smreko) in za ostale rastlinske in živalske vrste ter glive. Slabšajo pa se tudi razmere v različnih habitatih (najbolj tiste, ki so vezani na vodo). To v bodoče pomeni dejavno prilagajanje vseh deležnikov na aktualne vremenske spremembe.

1.1.4 Hidrološke razmere

V GGE ni večjih in stalnih površinskih vodotokov. Značilna so široka polja na slabo prepustnih tleh, s številnimi vodnimi tokovi. Največja vodotoka v občini sta Grosupeljščica in Podlomščica. Oba se napajata iz kraških izvirov neposredno ob strugi. Večina površinskih vodotokov (potoki: Grosupeljščica, Bičje, Zelenka, Dobravka, Duplica, Radensčica, Podlomščica, Šica) se pojavljajo le občasno ob obilnejših padavinah ter ob kopnenju snega in se stekajo v osrednjo (Grosupeljsko) kotlino, kjer v njej in v jugovzhodnem nadaljevanju te kotline (Radensko polje) poniknejo v podzemlje in se iztekajo v Krko, razen v skrajnem severozahodnem delu, kjer se stekajo v povirje Ljubljane.

Območja ob naštetih vodotokih so poplavno ogrožena, prav tako pa je poplavno ogroženo celotno Radensko polje in območja okrog požiralnikov. Radensko polje in Lučki dol sta tipični kraški polji z vsemi kraškimi značilnostmi (občasni površinski potoki, ki na robu polj poniknejo, občasne poplave). Polje napajajo trije ločeni vodotoki, izmed katerih je prva, reka Dobravka, nadaljevanje dveh nekraških potokov, Grosupeljščice in Podlomščice. Dobravka se vije slab kilometer preko kraškega polja ter nato ponikne in pod zemljo odteka proti Krki. Zelenka in Šica sta pravi kraški reki, ki izvirata v kraških izviroh na robu polja ter prečkata Radensko polje od zahoda proti vzhodu. Ob visokih vodah se vsi trije tokovi polja združijo ter odteka v Zatočne jame v jugovzhodnem kotu. V nekaterih primerih, ko odtok ni dovolj hiter, pa nastane kraško jezero, ki sega vse do prvih hiš v vasi Velika Račna. Večkrat povzroči poplavo ceste, ki območje povezuje z Grosupljem.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Matična podlaga GGE je v večini apnenec in dolomit iz triadne dobe. Vendar pa se predvsem v osrednjem, ravninskem delu GGE skale zelo redko pojavljajo na površju. Podlaga v tem delu so s

kvartarnimi in terciarnimi glinami, ilovicami in peskom na debelo prekrita podolja. V južnem delu GGE se pojavljajo na večji strnjeni površini apnenci in dolomiti iz jurske dobe. Na področju Jelovca so prisotni apnenci z vložki dolomita iz kredne dobe. Silikatne kamnine iz karbonske in permske dobe prihajajo na površje le v severozahodnem delu GGE v obliki glinastih skrilavcev, peščenjakov in konglomeratov.

Tla

Na matični podlagi, ki jo sestavljajo apnenci in dolomiti in je debelo prekrita z glino, ilovico in peski, so se razvila kambična tla z dvema talnima tipoma. Prvi tip so globoka do zelo globoka, visoko produktivna rjava tla, drugi tip pa so pokarbonatna tla. Kjer so ti nanosi silikatnega porekla, so se razvila globoka zmerno kislja rjava tla.

Na dolomitu in dolomitiziranemu apnencu se je na strmejših legah razvila plitva (mestoma skeletna) do srednje globoka rendzina. Na peščenjakih, glinastih skrilavcih in kremenovih konglomeratih so nastala srednje do zelo globoka visoko produktivna kislja rjava izprana tla.

Evtrična rjava tla so značilna za mehke karbonatne kamnine, medtem ko na nekarbonatnih kamninah najdemo distrična rjava tla. V dolinah na obsežnih nanosih fluvio-glacialnega proda prevladujejo evtrična rjava tla. Na nanosih s finejšo teksturo so razvite različne oblike hidromorfni tal.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE Grosuplje je 13.066,27 ha. Površina gozdnega prostora je 7.350,09 ha. Ta poleg gozda zajema tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. V GGE je skupaj 91,64 ha takih površin. Med druga gozdna zemljišča se štejejo tudi površine pod daljnovodi (22,55 ha) in obore (1,77 ha). Negozdna zemljišča v gozdnem prostoru v obravnavani GGE predstavljajo tudi senožeti in lazi, mokrotne površine oziroma močvirja in drugi infrastrukturni objekti.

V gozdnem prostoru se zarašča 20,62 ha površin. Te površine so bodisi na robu gozda ali pa se zaraščajo travne površine znotraj gozda. Zaraščajočih površin, ki so izven gozdnega prostora, je 10,31 ha.

Gozd pokriva 7.258,45 ha. Gozdnatost GGE je 55,5 %.

V GGE sta prisotna dva tipa krajin in sicer gozdnata krajina ter kmetijska in primestna krajina. Prevladuje gozdnata krajina, ki se razprostira na 75,5 % površine GGE (9.821,66 ha) in predstavlja 96,7 % vseh gozdov v GGE. Razširjena je na območjih, kjer gozd prekriva od 40 do 85 % površine in se mozaično prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal. Obsega gozdni prostor skoraj celotne GGE.

Izjema so gozdne površine v osrednjem ravninskem delu GGE, kjer je na površini 3.244,61 ha ali na 24,83 % celotne površine GGE evidentirana kmetijska in primestna krajina. V njej prevladujejo kmetijske površine ali naselja. Gozd predstavlja manj kot 40 % površine. Natančneje, v GGE Grosuplje je površina gozda v tej krajini 234,81 ha oz. 1,8 % površine GGE. Ta tip krajine obsega celoten nižinski del GGE in sicer območje ravninskih gozdov Grosupeljskega polja od Šmarske doline na severovzhodu do Radenskega polja na jugu.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdnata	7.023,64	9.821,66	71,51	96,77
Kmetijska in primestna	234,81	3.244,61	7,19	3,23
Skupaj	7.258,45	13.066,27	55,55	100

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	13.066,27	100
Gozd	7.258,45	55,55
Druga gozdna zemljišča		

Splošni opis gozdnogospodarske enote

- daljnovodi	22,55	0,17
- obore	1,77	0,01
Gozdni prostor	7.350,09	56,2
- močvirja	1,14	0,00
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	19,68	0,15
- zaraščajoče površine	20,62	0,16
- infrastrukturni objekti	24,38	0,19
- drugo (vodotoki...)	1,50	0,01
Negozdni prostor	5.705,96	43,67
- zaraščajoče površine	10,31	0,08

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	131,78	1,8
511	Vrbovje s topolom	131,14	1,8
521	Nižinsko črnojelševje	0,64	0,0
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	22,94	0,3
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	22,94	0,3
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	457,88	6,3
541	Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	457,88	6,3
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	97,37	1,3
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	97,37	1,3
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.009,02	69,0
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.877,49	39,7
554	Gradново bukovje na izpranih tleh	2.131,53	29,4
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	649,83	9,0
731	Kisloljubno gradново bukovje	1,01	0,0
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	648,82	8,9
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	214,24	3,0
581	Osojno bukovje s kresničevjem	149,05	2,1
631	Preddinarsko gorsko bukovje	65,19	0,9
31	toploljubna bukovja	509,92	7,0
591	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	509,92	7,0
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	39,96	0,6
561	Bazoljubno gradnovje	39,96	0,6
33	kisloljubna rdečeborovja	97,83	1,3
741	Kisloljubno rdečeborovje	97,83	1,3
34	bazoljubna rdečeborovja in črnboborovja	21,22	0,3
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	21,22	0,3
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	6,46	0,1
771	Jelovje s praprotmi	4,19	0,1
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	2,27	0,0
	Skupaj	7.258,45	100,0

Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje (2.877,49 ha)

Ta gozdni rastiščni tip je po površini prevladujoč (39,7 % površine gozdov). Pojavlja se v podgorskem pasu, na karbonatni matični podlagi, na podlagi dolomita in dolomitiziranega apnenca, kjer so nagibi zmerni in v vseh ekspozicijah. Na teh rastiščih so se razvile rendzine in rjava pokarbonatna tla.

V drevesnem sloju prevladuje bukev. Posamično so ji premešani še smreka, gorski javor in graden. Na izpostavljenih mestih je primešan rdeči bor, v nižjih predelih beli gaber, v vrtačastem svetu z višjo

zračno vlažnostjo pa tudi jelka. Gozdno združbo odlikuje bogato razvit grmovni sloj: enovrati glog (*Crataegus monogyna*), trdoleska (*Euonymus verrucosus*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), dobrovita (*Viburnum lantana*), rumeni dren (*Cornus mas*). Značilnice zeliščnega sloja so: tevje (*Hacquetia epipactis*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*), kopitnik (*Asarum europaeum*), črni teloh (*Helleborus niger*), trobentica (*Primula acaulis*), itd.

Produksijska sposobnost rastišč (po monografiji Gozdni rastiščni tipi Slovenije; Bončina in sod. 2021) je 8,2 m³/ha.

Gradnovo bukovje na izpranih tleh (2.131,53 ha)

Gozdni rastiščni tip se nahaja na 29,4 % površine gozdov, na valovitem vrtačastem reliefu na apnenčastem substratu s hladnejšo mezoklimo, v sicer toplejšem okolju nižjih leg (270 - 600 m nadmorske višine). Tla so evtrična rjava tla in so izprana, srednje globoka do globoka.

Rastlinski sestav ima zaradi izpranih tal bolj mezofilen in nevtrofilen značaj. Glavna graditeljica teh gozdov je bukev. Mestoma so primešani graden, cer, gorski javor, češnja, maklen, brek, beli gaber. Pogosto je gospodarsko vnešena smreka, mestoma celo v obliki monokulture.

Najpomembnejše značilnice za zeliščno plast so: dolgolistna naglavka (*Cephalanthera longifolia*), velecvetni šetraj (*Calamintha grandiflora*), alpski vimček (*Epimedium alpinum*).

Produksijska sposobnost rastišč (po monografiji Gozdni rastiščni tipi Slovenije; Bončina in sod. 2021) je 8,8 m³/ha.

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (648,82 ha)

Gozdni rastiščni tip je prisoten na blago do zmerno nagnjenih pobočjih, od nižin do gričevnatega, podgorskega pasu, kjer so se na kisli matični podlagi (glinavec, peščenjaki, kremenov keratofir) razvila distrična rjava tla.

V gozdovih primarne sestave bukev popolnoma prevladuje. Primes gradna, bora, kostanja in predvsem smreke je odvisna od stopnje antropogenega vpliva. Zeliščna vegetacija je borna po številu rastlinskih vrst, vendar pa v presvetlitvah doseže veliko pokrovnost. Sestavljajo jo: belkasta bekica (*Luzola luzuloides*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), gorjanka (*Thelypteris limbosperma*), savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*), itd.

Značilna je prisotnost kisloljubnih mahov: *Bazzania trilobata*, *Leucobryum glaucum*, *Dicranum scoparium*, itd.

Produksijska sposobnost rastišč (po monografiji Gozdni rastiščni tipi Slovenije; Bončina in sod. 2021) je 7,0 m³/ha.

Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje (509,92 ha)

Gozdni rastiščni tip se pojavlja v prisojnih legah, na strmih pobočjih, mestoma tudi po grebenih v hladnejših legah. Geološka podlaga je dolomit, ponekod s primesjo roženca in laporovca, mestoma pa je podlaga apnena. Tla so rendzina, mestoma s surovim humusom. So plitva do srednje globoka, rahla, ilovnata, z majhno do srednjo produktivno sposobnostjo in občutljiva za delovanje erozije. Ta gozdni rastiščni tip ima polvarovalni, mestoma celo varovalni značaj in je kot gospodarski gozd neposredno manj koristen.

V drevesnem sloju so bukvi primešane termofilne drevesne vrste kot so črni gaber, mali jesen in graden, v stadijalnih oblikah tudi rdeči bor. Bogat grmovni in zeliščni sloj pa poleg mezofilnih vrst sestavljajo tudi bazofilno termofilni elementi. V grmovni plasti so pogosti bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosus*), rumeni dren (*Cornus mas*), čistilna krhlika (*Rhamnus cathartica*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), v zeliščni plasti pa bleda naglavka (*Cephalanthera alba*), rdeča naglavka (*Cephalanthera rubra*), ozkolistna naglavka (*Cephalanthera ensifolia*), medenika (*Melittis melissophyllum*), koprivasta zvončica (*Campanula trachelium*), trobentica (*Primula vulgaris*), ciklama (*Cyclamen europaeum*) in trpežni golšec (*Mercurialis perennis*).

Produksijska sposobnost rastišč (po monografiji Gozdni rastiščni tipi Slovenije; Bončina in sod. 2021) je 6,4 m³/ha.

Karta rastišč v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

1.1.8 Živalski svet

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE Grosuplje zaznamujeta prepletanje gozdnih in kmetijskih površin ter močno poseljena Grosupeljska kotlina.

Avtocesta Ljubljana - Obrežje, ki nima posebnih-tipiziranih omilitvenih objektov (nadhodov in podhodov), predstavlja močnejšo oviro za gibanje prostoživečih vrst živali z velikim arealom gibanja (jelenjad, divji prašič, velike zveri ...).

Najpogostejša živalska vrsta, ki je praktično prisotna v celi GGE, je **srnjad** (*Capreolus capreolus*). Njen trend razvoja je sicer rahlo dinamično nihajoč, s tem pa tudi stabilen.

Jelenjad (*Cervus elaphus*) je v GGE prisotna obeh straneh avtoceste Ljubljana – Obrežje, pri čemer se zlasti na južni (kočevski) strani številčno krepi. Trend rasti je počasi naraščajoč.

Gamsi (*Rupicapra rupicapra*) čez GGE le občasno prehajajo.

Divjega prašiča (*Sus scrofa*) lahko označimo kot pogosto vrsto. Podobno kot jelenjad je prisoten na obeh straneh avtoceste Ljubljana - Obrežje, številčnejši je na severni (zasavski) strani avtoceste. Številčnost je zadnjih nekaj letih v porastu, a je bistveno odvisna od obrodnih let gozdnega drevja. Posledica so velike škode na kmetijskih površinah, predvsem na travnikih (pašnikih) in koruznih njivah.

Iz reda **zveri** je redno prisoten **rjavi medved** (*Ursus arctos*). Južna polovica GGE spada v njegov osrednji življenjski prostor, osrednji del GGE v njegov robni življenjski prostor, severni del GGE od avtoceste Ljubljana – Obrežje pa je v prehodnem življenjskem območju rjavega medveda. Medved je v južnem delu stalno prisoten, njegova številčnost se (močnejše) krepi. V letih od 2018 dalje se v Grosupeljski kotlini pojavlja tudi nov predstavnik zveri – **šakal** (*Canis aureus*).

Lisica (*Vulpes vulpes*) je prisotna v celi GGE. Njen trend razvoja je nihajoč, z rahlim trendom navzgor. Številčna nihanja populacije nastopijo kot posledica obilice hrane na eni strani ter pojava bolezni (upor okolja) na drugi strani. Trend razvoja **kun** (*Mustelidae*) je nihajoč, vendar stabilen. Najpogostejši sta **kuna zlatica** (*Martes martes*) in **kuna belica** (*Martes foina*), slednja je precej številčnejša in v porastu. Zelo številčna kuna v območju je tudi **jazbec** (*Meles meles*). Kune občasno povzročijo škodo na manjših domačih živalih, jazbec pa na poljščinah. Ob vodotokih sta prisotni tudi **vidra** (*Lutra lutra*) in tujerodna **pižmovka** (*Ondatra zibethicus*), slednja je čedalje bolj redka. Prvo najdemo ob ohranjenih vodotokih, drugo pa bližje naseljem.

Poljska divjad je zaradi intenzivnega kmetijstva najbolj ogrožena, kar čutijo predvsem **poljske kure**. Zelo redka in s trendom izginjanja je **poljska jerebica** (*Perdix perdix*). Številčnost **fazana** (*Phasianus colchicus*) je odvisna izključno od vlaganj v lovišča iz umetne vzreje.

Poljski zajec (*Lepus europeaus*) je redek, njegova pojavnost je posamična.

Od **gozdnih kur** lahko srečamo samo še zelo redkega **gozdnega jereba** (*Tetrastes bonasia*).

Med **ujedami** najpogosteje srečamo **kanjo** (*Buteo buteo*), ki je praktično prisotna v celi GGE. Redkeje se pojavljata od ujed še **kragulj** (*Accipiter gentilis*) in **skobec** (*Accipiter nisus*). Med sokoli se pojavljata **škrjančar** (*Falco subbuteo*) in **navadna postovka** (*Falco tinnunculus*).

Najpogostejša **sova** je **lesna sova** (*Strix aluco*), prisoten je tudi **čuk** (*Athene noctua*).

Med **vrani** so tu **siva vrana** (*Corvus cornix*), **šoja** (*Garrulus glandarius*), **sraka** (*Pica pica*) in **krokar** (*Corvus corax*), ki je v porastu. Prve tri vrste spadajo med divjad, krokar je zavarovana živalska vrsta.

Gozd je zatočišče mnogim vrstam ptičev **pevcev**.

Med **golobi** najdemo **grivarja** (*Columba palumbus*) in **grlici - turška grlica** (*Streptopelia decaocto*) in **divja grlica** (*Streptopelia turtur*).

Predvsem Radensko polje nudi zimsko zatočišče mnogim vrstam ptic (krehelj, regeljc). Najpogostejša je **mlakarica** (*Anas platyrhynchos*). Občasno se pojavlja tudi **črna štokrlja** (*Ciconia nigra*).

V gozdu sta pogosta tudi **navadna veverica** (*Sciurus vulgaris*) in **navadni polh** (*Glis glis*).

Radensko polje:

Na območju GGE se nahaja Radensko polje, ki ima status naravnega parka. V območju Radenskega polja so popisane 3 evropsko pomembne Natura 2000 vrste ter 13 ogroženih in zavarovanih živalskih vrst. To je tipični življenjski prostor ogroženih vrst dvoživk (pisana žaba, sekulja, rosnica, zelena žaba, debeloglavka, zelena rega, navadna krastača, zelena krastača, planinski pupek, navadni pupek in njegova podvrsta robati pupek). V majhnih lužah, ki se napolnijo ob dežju in so prisotne na celotnem Radenskem polju, najdemo hribskega urha.

Ekološki pomen polja osvetljuje dejstvo, da 12 od skupno 19 vrst dvoživk Slovenije živi tudi na Radenskem polju. Nekateri izmed teh so vsako pomlad, ko preko lokalne ceste potujejo do svojih mrestišč, podvržene množičnemu povozu avtomobilov.

Vodno podzemlje predstavlja življenjski prostor človeške ribice. Visoke vode jih lahko izvržejo v nekaterih kraških izviri in retjih.

Tu je zabeleženih tudi 27 vrst kačjih pastirjev, od teh je 5 vrst ogroženih. Kačje pastirje gre iskati na prvem mestu na območjih počasi tekoče vode. Dnevni metulji štejejo 68 vrst predstavnikov, izmed katerih 14 vrst velja za ogrožene.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	7.016,99	213,29	28,17	7.258,45
Delež (%)	96,7	2,9	0,4	100,0

V GGE Grosuplje močno prevladujejo zasebni gozdovi s 96,7 %. Državnih gozdov je 2,9 %, 0,4 % pa je gozdov lokalnih skupnosti.

Površino gozdov smo ugotovili s projekcijo posnetkov, dobljenih z metodami daljinskega zaznavanja na temeljne topografske načrte. Na tako dobljenih ortofotokartah (DOF) smo površino gozdov preverili na terenu.

Površina gozdov v GGE je 7.258,45 ha. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je zmanjšala za 21,92 ha. Razlog je predvsem v krčitvah, del sprememb površin pa je tudi posledica uporabe digitalizacije pri izračunavanju površin in novejših ortofoto načrtov pri ugotavljanju gozdnega roba.

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	77,4	77,4	22,9	22,9
1 do 5 ha	19,5	96,9	44,4	67,2
5 do 10 ha	2,5	99,4	17,7	84,9
10 do 30 ha	0,5	99,9	9,2	94,1
30 do 100 ha	0,1	100,0	5,8	100,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	80,7	77,4	5.892	5.892
1 do 5 ha	17,2	19,5	1.482	7.374
5 do 10 ha	2,0	2,5	194	7.568
10 do 30 ha	0,1	0,5	40	7.608
30 do 100 ha	0,0	0,1	9	7.617

V GGE je evidentiranih 7.617 zasebnih lastnikov gozdov. Povprečna zasebna gozdna posest meri le 0,95 ha. Največ je lastnikov, ki imajo posest manjšo kot 1 ha (77,35 % gozdnih posestnikov) in posest veliko med 1 in 5 ha (19,46 %). Z velikostjo posesti število lastnikov naglo upada. Posest, veliko med 5 in 10 ha, ima 2,55 % oz. 194 zasebnih lastnikov. 40 lastnikov ima posest veliko med 10 in 30 ha, posest 9 lastnikov pa je velika med 30 in 100 ha. V GGE ni nobenega lastnika s posestjo nad 100 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

1.3.1 Odprtost gozdov za spravilo lesa

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Delež gozdov glede na spravilno razdaljo v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	6.350,04	91,4	3,0	37,3	36,4	18,3	5,0	0,0
Kombinirano I	597,35	8,6	1,7	22,1	15,6	57,2	3,4	0,0
Odprto skupaj	6.947,39	100,0	2,9	35,9	34,6	21,7	4,9	0,0
Ni odprto	311,06	4,3						
Skupaj	7.258,45	100,0						

Navedeni podatki so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek.

Odprtost gozdov z gozdnimi vlakami je zelo dobra, saj je odprtih 95,72 % površine vseh gozdov.

Gozdovi, ki niso odprti z vidika spravila in v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, se nanašajo le na dele odsekov. Slabše odprti so predvsem varovalni gozdovi in druga strma pobočja.

Traktorski in kombinirani način spravila lesa

Potencialno najugodnejši način spravila je traktorsko spravilo, ki se izvaja na 91,4 % površine gozdov. V večini primerov se uporablja adaptiran kmetijski traktor, ker prevladujejo zasebni gozdovi.

Spravilne razdalje so pri traktorskem spravilu na 37,3 % gozdnih površin dolge med 200 in 400 m, na 36,4 % med 400 in 600 m, na 18,3 % pa med 600 in 800 m. Na 3,0 % površine so spravilne razdalje krajše od 200 m, na 5 % pa daljše od 800 m.

Za kar 75 % vlak je ocenjeno, da so slabo vzdrževane, preozke, brez zadostnih prečnih kanalov in je posledično odvodnavanje na vlakah neurejeno.

Okoli 10 % spravila lesa poteka z uporabo polprikolic, večinoma v kombinaciji s traktorskim spravilom. Zgibni gozdarski traktorji so v uporabi izjemoma.

Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim spravilom je predvideno le na 8,6 % površine gozdov. Tovrstno spravilo je predvsem v jarkih, ki so od gozdne vlake oddaljeni za več kot dolžino vrvi na vitlu. To so predvsem gozdovi na predelih, kjer je še možno ročno predspravilo in so stroški gradnje vlak visoki.

Strojna sečnja

Splošni pogoji za uvajanje takšnega načina sečnje so: v sestojih prevladujoči iglavci, primerni, oz. blažji nakloni terena, gladek do valovit relief, nepoudarjene (na 1. in 2. stopnji) socialne in delno tudi ekološke funkcije, potrebe po redčenju mlajših razvojnih faz oziroma sanaciji ujmn in gradacij podlubnikov, gojitveno dopustni večjepovršinski poseki.

Izločilni dejavniki, ki najpogosteje preprečujejo uporabo te tehnologije, so drobna posestna struktura, ki ne spodbuja vlaganja v mehanizacijo in specifične terenske ter sestojne razmere Teren, kjer je velik naklon in kjer so slabo nosilna tla (močvirno, globoka vlažna tla) ni primeren za strojno sečnjo.

Ta način sečnje omejujejo tudi nezadostne širine vlak, sonaravni pristop pri gospodarjenju z gozdovi ter poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij gozdov. Strojni sečnji nasprotuje tudi sledenje tradicionalnemu gospodarjenju z gozdovi.

Podrobno načrtovanje strojne sečnje naj bo izvedeno v okviru gozdnogojitvenih načrtov, v tehnološkem delu le-teh.

V GGE so posamezni odseki terensko in sestojno primerni za strojno sečnjo. Le ta je možna v vzhodnem delu GGE in sicer v:

- vseh oddelkih in odsekih k. o. Luče;
- k. o. Žalna, razen oddelkov in odsekov: 21L10A, 21L10B, 21L11, 21L12A, 21L12B in 21L13;
- k. o. Račna, razen oddelkov in odsekov: 21O04A, 21O04B, 21O05, 21O06, 21O07A, 21O07B, 21O07C, 21O08, 21O11B, 21O12, 21O13, 21O14, 21O15, 21O21A in 21O21B;
- k. o. Stara vas, razen oddelkov in odsekov: 21G05, 21G08A, 21G08B, 21G08C, 21G11A in 21G11B;
- k. o. Polica, razen oddelkov in odsekov: 21I03, 21I04A, 21I04B, 21I04C in 21I05.

Strojna sečnja je možna tudi v delih oddelkov in odsekov v:

- k. o. Šmarje: 21B09 in 21B10;
- k. o. Sela: 21C20A in 21C20B;
- k. o. Ponova vas: 21H04;
- k. o. Blečji vrh: 21J01, 21J02 in 21J03;
- k. o. Velike Lipljene: 21P03, 21P08, 21P10, 21P12, 21P13, 21P14A, 21P14B, 21P15A, 21P15B, 21P18, 21P23, 21P24 in 21P25.

V teh oddelkih in odsekih bi bilo uvajanje strojne sečnje ekonomsko upravičeno zaradi dovolj velike koncentracije sortimentov iglavcev, ni pa strojna sečnja možna na celotni površini odsekov, ampak le na njihovih posameznih delih, kar naj se opredeli v gozdnojitvenih načrtih.

1.3.2 Odprtost gozdov s cestami

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	62,27	8,58
Javne ceste	68,94	9,50
Skupaj	131,21	18,08

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Gozdne ceste

Podatki za gozdne ceste so pridobljeni iz aplikacije »Evidenca gozdnih cest« (EGC) in prikazujejo stanje decembra 2021. Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-2030, privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

Dolžina gozdnih cest se je v primerjavi z njihovo dolžino v prejšnjem GGN GGE 2012-2021 povečala za 1,45 km. Vzroki minimalnega povečanja so:

- Pridobitev bolj natančnih podatkov in odprava napak v prejšnjih podatkih kot posledica ureditve katastra gozdnih cest, popravkov tras gozdnih cest in bolj natančnega zajemanja podatkov.
- Uskladitev stičnih točk z javnimi cestami.
- Natančnejši zaris gozdnih cest na podlagi LIDAR snemanja.
- Dosledno upoštevanje mej katastrskih občin in GGE.
- Vsebinsko utemeljeni predlogi KE za popravke potekov cest - krajšanje oz. podaljšanje gozdnih cest.

Javne ceste

Podatki za javne ceste so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi Območnega načrta GGO Ljubljana 2021-2030 in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo Območnega načrta 2021-

2030. Metodologija določanja javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo, je bila pred desetletjem enaka (Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), takrat za GGN GGO 2011-2020).

Dolžina javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo, se je glede na stanje pred 10 leti zmanjšala za 3,76 km. Spremembe so nastale zaradi uporabe bolj natančnih in sodobnejših podatkov o javnem cestnem omrežju. Sedanji podatki so glede na sedanjo metodologijo in na sedaj uporabljene podatke o javnih cestah točni.

Povezovalnih gozdnih cest in drugih javnih cest ne prikazujemo več, ampak samo še produktivne gozdne ceste in javne ceste, ki so primerne za gozdno proizvodnjo. Oboje je uporabljeno pri izračunu gostote cest (Preglednica/D-C: Odprtost gozdov s cestami).

Odprtost in gostota

Zaprthi območji z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15), v GGE Grosuplje ni.

Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa, je skoraj 10 m/ha pod povprečjem GGO in znaša 18,08 m/ha (v GGN GGO Ljubljana 2021-2030: 28 m/ha), vendar se kljub temu ocenjuje, da je odprtost gozdov s cestami v GGE ob zdajšnjem načinu gospodarjenja zadovoljiva.

Med cestami, ki so pomembne za gospodarjenje z gozdom in se uporabljajo za prevoz lesa, je javnih cest 68,94 km in gozdnih 62,27 km. Javne ceste, ki se uporabljajo za potrebe gospodarjenja z gozdovi, so predvsem povezovalne ceste med razpršenimi manjšimi naselji v gozdnati krajini. Tako razmerje med javnimi in gozdnimi cestami z vidika gospodarjenja z gozdom ni optimalno in zahteva intenzivno usklajevanje interesov uporabnikov teh cest. Njihova uporaba za potrebe gospodarjenja z gozdovi se naj v prihodnje ne poslabšuje.

Gostoto produktivnih gozdnih cest dopolnjujejo vlake, ki s svojo gostoto in razporejenostjo prispevajo k odprtosti gozda.

Gozdne ceste imajo tudi poudarjen javni značaj, saj je njihova obremenitev povečana z osebnim prometom. Veliko gozdnih cest je primernih in se uporabljajo tudi za turistično in rekreativno rabo (Evropska pešpot E6 (k. o. Turjak), območje bajerja Zacurek (21B07), naravoslovna učna pot Po sledah Vodomca (k. o. Ponova vas), Magdalenska gora (k. o. Šmarje). Po gozdnih cestah in vlakah potekajo tudi markirne poti na planinske vrhove: Brinski hrib, Limberk, Ostri vrh in Stari grad-Čušperk.

Rekreativne trase so po gozdnih cestah speljane tako, da obiskovalci praviloma nimajo negativnega vpliva na gozd in gozdni prostor.

V preteklem ureditvenem obdobju v GGE Grosuplje ni bilo zgrajene nobene nove gozdne ceste.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Grosuplje spada pod upravno enoto Grosuplje. Skoraj v celoti se pokriva z mejami občine Grosuplje, le na jugozahodnem delu malenkostno sega na območje občine Velike Lašče.

Preglednica 10 Število prebivalcev po naseljih in letih

Naselje	Število prebivalcev	
	2012	2021
Grosuplje	7.174	7.607
Šmarje-Sap	1.512	1.623
Brezje pri Grosupljem	891	1.040
Polica	762	897
Veliko Mlačevo	558	678
Ponova vas	573	601
Spodnja Slivnica	533	569

Splošni opis gozdnogospodarske enote

Veliki vrh pri Šmarju	333	417
Mali Vrh pri Šmarju	359	398
Šent Jurij	378	393
Žalna	332	329
Cikava	260	315
Mala vas pri Grosupljem	293	307
Luče	305	304
Tlake	250	276
Velika Loka	301	268
Velika Račne	240	259
Malo Mlačevo	204	230
Zagradec pri Grosupljem	201	221
Čušperk	221	214
Dole pri polici	137	208
Mala Račna	187	203
Velika Stara vas	151	203
Spodnje Blato	172	197
Sela pri Šmarju	165	186
Velike Lipljene	141	177
Lobček	144	169
Vino	156	155
Brvace	121	154
Plešivica pri Žalni	150	151
ostala naselja skupaj*	2.328	2.655
Skupaj	19.532	21.404

* naselja s številom prebivalcev < 150

V GGE živi 21.404 prebivalcev, kar je 1.872 prebivalcev oz. 9,6 % več kot pred desetimi leti. V njej je 67 naselij. Med njimi je največje Grosuplje, ki ima edino status mesta. Nahaja se v osrednjem delu Grosupeljske kotline in šteje 7.607 prebivalcev. S 1.623 prebivalci mu sledi urbano ruralno naselje Šmarje-Sap, tretje po velikosti pa je Brezje pri Grosupljem, ki šteje 1.040 prebivalcev. Več kot 500 prebivalcev imajo še: Polica, Ponova vas, Spodnja Slivnica in Veliko Mlačevo. Prevladujejo vaška naselja s kmečkim prebivalstvom v kombinaciji z novimi poselitvenimi jedri.

Prebivalstvo se stalno povečuje, tako je leta 1980 štelo 11.426 prebivalcev, leta 1991 13.360, leta 2002 15.707, leta 2012 19.532 in leta 2021 21.404 prebivalcev (podatki iz Registra prebivalstva, december 2010 in podatki Statističnega urada Republike Slovenije).

Bližina Ljubljane, dobre cestne in železniške povezave ter prostorski akti z opredeljenimi stanovanjskimi in obrtno gospodarskimi conami vplivajo na naglo rast prebivalstva, s tem pa tudi na pospešen gospodarski razvoj občine.

Zaradi zaposlitve in šolanja obstaja močna dnevna migracija v Ljubljano. 66 % delovno aktivnega prebivalstva dela izven občine. Občina Grosuplje je ekstremno obremenjena z dnevnimi migracijami, saj je indeks delovne migracije (ta pomeni število migrantov v občino ali iz nje na 100 prebivalcev) kar 77 %. Pred desetletjem je bil indeks 69 %.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

GGE Grosuplje se večinsko prekriva s Kočevsko - Belokranjskim lovskoupravljaljskim območjem (83 %). V 16 % se prekriva še z Zasavskim in v 2 % z Notranjskim lovskoupravljaljskim območjem.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča*	Površina lovišča v GGE (ha)	Opomba	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)
0301	Grosuplje	5.800,02	95 % lovišča	2.632,06
0302	Taborska jama	4.845,72	98 % lovišča	3.086,83
0306	Turjak	51,35	2 % lovišča	46,17
0407	Rakovnik - Škofljica	374,01	5 % lovišča	209,36

Splošni opis gozdnogospodarske enote

1301	Pugled	93,72	2 % lovišča	89,60
1315	Višnja Gora	1.882,80	34 % lovišča	1.179,56
	Ostalo	18,29	< 1 % lovišča	14,87
	Skupaj	13.065,91		7.258,45

*Našteta so samo lovišča, kjer površina v GGE presega 1 % površine lovišča

Z divjadjo in lovišči, na podlagi sklenjene koncesijskih pogodb z Republiko Slovenijo, do leta 2029 trajnostno upravljajo in gospodarijo lovske družine Grosuplje, Taborska jama, Turjak, Škofljica, Pugled in Višnja Gora.

1.5.2 Kmetijstvo

Za kmetovanje je značilno relativno intenzivno kmetijstvo na rodovitnem ravninskem delu občine ter ekstenzivnejše kmetovanje na terasah in prisojnih pobočjih hribovitih predelov. Po podatkih Statističnega urada RS je bilo v letu 2010 na območju občine Grosuplje evidentiranih 535 kmetijskih gospodarstev, ki so imela v uporabi 3.972 ha kmetijskih zemljišč. Največ je travnikov in pašnikov, ki predstavljajo kar 71 % vseh kmetijskih zemljišč, njive in vrtovi so na 27,7 % zemljišč, kmečki sadovnjaki na 0,9 %.

Ne kmetijah je leta 2010 živel 1.850 prebivalcev, kar pomeni, da je delež kmečkega prebivalstva v občini Grosuplje le 1,5 %. Kmetijstvo skupaj z gozdarstvom pomembno sooblikuje krajinsko podobo občine in omogoča zaposlitev oziroma dopolnilni dohodek delu prebivalstva. Vendar kmetijska proizvodnja na območju te enote počasi upada. Problem kmetijstva v občini je razdrobljenost kmetijskih površin, predvsem v hribovitem delu. Razvoj naselij vse bolj zapira možnosti za normalen razvoj kmetij. Le manjši delež kmetov se ukvarja z dopolnilnimi dejavnostmi, v prihodnosti pa bo obstoj mnogih kmetij odvisen ravno od usmeritve v te dejavnosti.

Prevladujejo manjše mešane kmetije, ki so le deloma odvisne od zaslužka v gozdu. Prevladujoča dejavnost je živinoreja, tudi konjereja. V zadnjih letih se povečuje delež drobnice.

Nekaj kmetij se ukvarja z zelenjavarstvom in s cvetličarstvom. Približno 100 kmetij je pretežno samooskrbnih.

1.5.3 Poselitev

Največja koncentracija prebivalstva je v osrednjem delu Grosupeljske kotline. Proti obrobju GGE so številne vasi in tudi manjši zaselki. V enoti sta razširjeni razpršena gradnja, še bolj pa razpršena poselitev. Koncentracija prebivalstva pada z oddaljenostjo od Grosupljega in drugih središčnih krajev ter z dostopnostjo.

V Grosupljem živi po podatkih Statističnega urada RS 35,5 %, v sosednjem Šmarju-Sap pa 7,5 % prebivalcev v GGE. Preostalo prebivalstvo je dokaj enakomerno razpršeno poseljeno po okoliških vaseh. Poseljenost Grosupljega, naselij ob avtocesti Ljubljana – Ivančna Gorica ter naselij v bližini Pijavogoriške (Kočevske) ceste se zaradi lahke dostopnosti povečuje. Močna je tudi dnevna migracija (zaposlitev in šola) iz podeželja v Grosuplje in v Ljubljano.

Povečana individualna stanovanjska gradnja in z njo doseljevanje iz območja Ljubljane je spremenilo tipologijo nekaterih manjših naselij, saj se je večina majhnih agrarnih naselij in zaselkov spremenila v naselja neagrarnega značaja. V osnovi naselij je značilna kombinacija tradicionalnih vasi in novih poselitvenih jeder, kamor so se usmerjale novogradnje.

(Glej tudi poglavje 1.4 Družbeno gospodarske razmere.)

1.5.4 Infrastruktura

Enoto prečka avtocesta A2 Ljubljana - Obrežje, ki se pri naselju Jerova vas razcepi v dva kraka. Skozi njo potekata tudi regionalna železniška proga Ljubljana - Novo Mesto - Metlika in regionalna železniška proga št. 82 Grosuplje - Kočevje, imenovana tudi kočevska proga.

Skozi GGE poteka daljnovod (DV) 2 x 110 kV RTP Grosuplje-RTP Trebnje in 2 x 110 kV moči Beričevo – Grosuplje. V enoti je še 8 daljnovodov moči 20 kV. Distribucijsko omrežje je v upravljanju Elektro Ljubljana (Distribucijska enota Ljubljana Okolica in Distribucijska enota Kočevje).

Vsa naselja v GGE so pokrita z vodovodnimi sistemi, izjema so le posamezne kmetije in manjši zaselki v višje ležečih predelih. Na območju občine je registriranih 27 vodnih virov. Od tega je 19 obstoječih vodnih zajetij, ki pripomorejo k učinkovitejši in kontinuirani oskrbi prebivalcev s pitno vodo, ter 8 predvidenih vodnih zajetij.

Javni vodovodni sistemi v GGE Grosuplje so:

- Grosuplje - Št. Jurij, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Šmarje - Sap, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Žalna, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Lipljene, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Sevnik, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Škocjan-Male, upravljalec Javno komunalno podjetje Grosuplje;
- Lipoglav – Zg. Slivnica, upravljalec Javno podjetje vodovod Ljubljana.

Zaradi smotrnosti oskrbe se del poselitvenih območij občine Grosuplje, ki ležijo ob občinski meji, oskrbuje preko javnega vodovodnega omrežja v lasti sosednjih občin (Velike Lašče, Škofljica, Dobropolje (Hočevje), načrtovana je tudi oskrba Ravnega Dola v občini Ivančna Gorica).

V občini Grosuplje je obstoječi centralni kanalizacijski sistem, ki odvaja odpadno komunalno vodo iz osrednjega in severozahodnega dela občine na komunalno čistilno napravo Grosuplje (locirana pod Spodnjo Slivnico).

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Zbiranje odpadkov je urejeno preko sistema individualnega odvoza komunalnih odpadkov ter mreže zbiralnic ločenih frakcij v naseljih. Od leta 2016 se ostanek mešanih komunalnih odpadkov obdeluje na RCERO Ljubljana. Predelava in odlaganje preostanka komunalnih odpadkov potekata v centru za ravnanje z odpadki Špaja dolina, ki se razprostira na površini 12 ha (polovica je v GGE Grosuplje).

V osrednjem in severnem delu je matična kamnina dolomit. Rudarsko pravico za gospodarsko izkoriščanje mineralne surovine ima podjetje KG-EKO d.o.o. v odseku 21A03 Šmarje. Podjetje se v prvi vrsti ukvarja s proizvodnjo in predelavo agregatov.

Evidentirani so še peskokopi, ki nimajo ustreznih dovoljenj in je zanje predvidena sanacija. Nekateri od teh so že povsem ali delno sanirani:

- peskokop Grič v odseku 21L17 pri Žalni;
- peskokop Dole v odseku 21L13;
- peskokop Udje v odsekih 21R02 in 21R03;
- peskokop Vel. Lipljene v odseku 21P05;
- peskokop Vino v odseku 21R06;
- peskokop Kožljevec v odseku 21J13;
- peskokop Polica v odseku 21I04;
- peskokop Sp. Duplice v odseku 21G13;
- peskokop Mali Konec v odseku 21J07.

Lastniki so krajevne skupnosti ali zasebniki, kateri pesek koristijo za lokalne potrebe in tudi za prodajo.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Gospodarske dejavnosti so v večini skoncentrirane v in ob naseljih Grosuplje in Šmarje - Sap. Poslovni subjekti v občini se večinoma ukvarjajo s predelovalno dejavnostjo (18 %), trgovino,

popravili motornih vozil in izdelkov široke porabe (18 %) ter z javnimi, skupnimi in osebnimi storitvenimi dejavnostmi (16 %).

Večja podjetja v GGE so Avtotransporti Kastelec, Belimed, Black&Decker, Gabrijel Aluminium, Jošt hotel interier, Kogast, Logo, Omaplast, Pekarna, Tipro keyboards.

Vseh manjših proizvodnih, trgovskih, servisnih in drugih poslovnih rezidenčnih subjektov je nad sto. V GGE je pet veleblagovnic, en hotel z igralnico, pet večjih gostiln, poslovalnice šestih bank, štiri lekarnе in pet tiskarn.

V občini Grosuplje je osem obrtno-podjetniških in industrijskih con.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti smo gozdovom določili po odsekih, na osnovi Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16).

1. stopnjo, to je zelo veliko požarno ogroženost, ima gozd na strmejših predelih Koščakovega hriba v oddelku 21E31B, na površini 6,14 ha gozdov. Nevarnost požara je večja v sušnih mesecih, ko sta v podrastu suha trava in praprot, stanje pa dodatno poslabšujejo strma pobočja, kjer je otežen dostop.

2. stopnjo, to je veliko požarno ogroženost, imajo gozdovi na strmih južnih prisojnih predelih oddelkov 21K05C, 21K08, 21L09 in 21N07 na površini 110,53 ha oz. 1,5 % gozdov.

3. stopnjo oziroma srednjo požarno ogroženost ima največ, to je 68,9 % gozdov. V njih nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa grožnjo gozdnim ekosistemom.

4. stopnjo požarne ogroženosti, kar pomeni, da je ogroženost majhna, ima 29,5 % gozdov.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25 000 je v kartnem delu načrta (Karta 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja enote se z novim ureditvenim obdobjem ni spreminjala. GGE je razdeljena na 217 oddelkov s povprečno površino 33,45 ha. 39 oddelkov je razdeljenih na 86 odsekov s povprečno površino 16,00 ha.

Sistem oštevilčenja oddelkov je sledeč: šifra odseka se prične z dvomestno številko GGE (za GGE Grosuplje je to 21), sledi črka k. o. (podane so v preglednici 1.), nato je številka oddelka, na koncu pa je črka odseka (če ta obstaja).

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Grosuplje organizacijsko spada pod KE Škofljica (s sedežem na Škofljici, Mijavčeva 16), ki je del ZGS OE Ljubljana. Pred letom 2012 je spadala pod KE Grosuplje, ki pa je bila v letu 2012 ukinjena in priključena h KE Škofljica.

GGE je po novi sistematizaciji (november 2012) organizacijsko razčlenjena na 4 revirje. V celoti pokriva revir Grosuplje (k. o. Sela, k. o. Stranska vas, k. o. Grosuplje-naselje, k. o. Grosuplje, k. o. Ponova vas, k. o. Ilova gora, k. o. Slivnica, k. o. Račna, k. o. Velike Lipljenje, k. o. Vino in oddelek 21S27 v k. o. Turjak).

V severozahodnem delu sega GGE v revir Škofljica (k. o. Mali Vrh, k. o. Šmarje), na vzhodnem delu pa v revir Višnja Gora (k. o. Stranska vas, k. o. Polica, k. o. Blečji vrh, k. o. Žalna). Oddelka 21S25 in 21S26 (k. o. Turjak), ki sta v jugozahodnem delu enote, segata v revir Mokerc.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Fukcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	83,02	1,1	1,1	143,91	2,0	2,0	7.123,16	96,9	96	7.350,09
Hidrološka funkcija	99,22	1,4	1,4	3.420,35	46,5	46,5	3.830,52	52,1	52,1	7.350,09
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.250,36	17,0	17,0	3.872,18	52,7	52,7	2.227,55	30,3	30,3	7.350,09
Klimatska funkcija	84,83	1,2	1,2	0,00	0,0	0,0	7.265,26	98,8	98,8	7.350,09
Zaščitna funkcija	10,19	100,0	0,1	0,00	0,0	0,0				10,19
Higiensko - zdravstvena funkcija	84,79	1,2	1,2	707,88	9,6	9,6	6.557,42	89,2	89,2	7.350,09
Obrambna funkcija	14,00	100,0	0,2	0,00	0,0	0,0				14,00
Rekreacijska funkcija	207,88	2,8	2,8	49,95	0,7	0,7	7.079,25	96,5	96,3	7.337,08
Turistična funkcija	42,69	0,3	0,3	10,19	0,1	0,1	7.284,20	99,6	99,4	7.337,08
Poučna funkcija	20,64	0,3	0,3	0,00	0,0	0,0	7.316,44	99,7	99,1	7.337,08
Funkcija varovanja naravnih vrednot	81,21	7,7	1,1	971,02	92,3	13,2				1.052,23
Funkcija varovanja kulturne dediščine	577,40	86,5	7,9	90,04	13,5	1,2				667,44
Estetska funkcija	21,08	18,3	0,3	94,37	81,7	1,3				115,45
Lesnoproizvodna funkcija	7.223,08	99,6	98,3	2,10	0,0	0,0	30,51	0,4	0,4	7.255,69
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	195,42	71,5	2,7	77,77	28,5	1,1				273,19
Lovnogospodarska funkcija	316,02	100,0	4,3	0,00	0,0	0,0				316,02

V GGE Grosuplje so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen raziskovalne. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je takšnih gozdov kar 99,6 %, 2. in 3. stopnjo poudarjenosti pa ima manj kot 32 ha gozdov. Brez stopnje poudarjenosti te funkcije so le ekocelice.

Sledi funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, saj ima 1. stopnjo poudarjenosti te funkcije 1.250 ha oziroma 17 % gozdnega prostora, na dodatnih 53 % gozdnega prostora pa je poudarjena na 2. stopnji. Če gledamo 1. stopnjo poudarjenosti, med socialnimi funkcijami izstopata rekreacijska funkcija in funkcija varovanja kulturne dediščine, večjo površino z 2. stopnjo poudarjenosti pa ima funkcija varovanja naravnih vrednot.

Funkcije gozdov se prekrivajo, tako da ima večina gozdnega prostora ne le eno poudarjeno funkcijo, temveč kombinacijo na različnih stopnjah poudarjenih različnih funkcij iz vseh treh skupin funkcij. V tej enoti ni izjema, če opravlja del gozdnega prostora po pet različnih funkcij hkrati, kar nam narekuje izredno zahtevno, kompleksno obravnavanje gozdnega prostora in gospodarjenje z gozdom.

Prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij ima 1.460,96 ha gozdnega prostora, med njimi največ funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Vsota površin, ki opravljajo drugo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, je 4.183,93 ha.

Prvo stopnjo poudarjenosti socialnih funkcij ima 772,51 ha gozdnega prostora, med njimi največ funkcija varovanja kulturne dediščine. Vsota površin z drugo stopnjo socialnih funkcij je 1.446,40 ha.

Prvo stopnjo poudarjenosti proizvodnih funkcij ima 7.223,08 ha gozdov, med njimi daleč največ lesnoproizvodna funkcija. Vsota površin z drugo stopnjo proizvodnih funkcij je 79,87 ha.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu oddelku oziroma odseku, je zapisano v tabeli E4 (opis gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2..

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnjo poudarjenosti ima 83 ha gozdov. Od teh je 30,51 ha določenih za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20) (utemeljitev Vu). So v odsekih: 21G08B, 21G08C, 21J04B, 21J05B in 21J05D.

Gozdovi v 21L10B in 21L12B imajo poudarjeno funkcijo zaradi ekstremne gozdne združbe (utemeljitev Va), to je predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje.

Sem sodijo tudi gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25° (utemeljitev Vc), kateri so vsi v k. o. Blečji vrh, v odsekih: 21J02, 21J03, 21J04A, 21J05A, 21J05C, 21J06.

To so tudi gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod (kjer je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let, utemeljitev Vg) na območju Mokrin oziroma Radenskega polja v odsekih: 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21O14.

1. stopnjo poudarjenosti imajo še gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo (utemeljitev Vz). Ti so v odsekih 21C23 in 21O14.

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 2. stopnje poudarjenosti ima 144 ha gozdov.

Med njimi so gozdovi, ki imajo to funkcijo poudarjeno zaradi ekstremne gozdne združbe (utemeljitev Va), to sta osojno bukovje s kresničevjem in predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. So v odsekih: 21F03B, 21F07, 21I04A, 21I04B, 21I04C, 21J11, 21J12, 21J13, 21J16B in 21J17C.

Sem sodijo tudi gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh (utemeljitev Vh). Ti se dopolnjujejo z gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti v območju 10-letnih visokih vod, v odsekih: 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21O14.

3. stopnjo poudarjenosti ima preostali gozdni prostor, to je 7.123 ha.

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti ima 99 ha gozdov. Sem so vključeni vodovarstvena območja, 18 vodnih zajetij, 60 jam, 6 večjih izvirov in 5 črpališč. To so:

- območja zajetij, najožja in ožja vodovarstvena območja (0., 1. in 2. varstvena cona) na državnem nivoju ter najožja in ožja vodovarstvena območja (1. in 2. varstvena cona) na občinskem nivoju, po odloku o zaščiti virov pitne vode (utemeljitev Ha). Na državnem nivoju so le v C12, ostala so vsa na občinskem nivoju. Ta so v: 21A01, 21B07, 21C12, 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G02A, 21G10, 21G11A, 21G14, 21I04A, 21I04C, 21J11, 21J14A, 21J15, 21J17A, 21L10A, 21L11, 21L12A, 21L13, 21P01, 21P19, 21P21, 21P22, 21P23, 21P24, 21P25 in 21P26;
- druga vodna zajetja (utemeljitev Hb) so v: 21A05, 21C25, 21C27 (tri), 21G01, 21J15 (dve), 21J16A (dve), 21L14 (dve), 21O04A, 21P01, 21P19, 21P21, 21P22, 21P25;
- jame (utemeljitev Hd) so v: 21G11A, 21G13, 21H12, 21H14 (dve), 21H15A, 21H16, 21I10, 21K01A, 21K04, 21K05A (dve), 21K06, 21K10, 21L01 (dve), 21L05, 21L17 (dve), 21M03 (dve), 21M06, 21N03 (pet), 21N10, 21N12, 21N16 (dve), 21O07A, 21O08, 21O09 (dve), 21O16 (pet), 21O18 (dve), 21O20A, 21P02, 21P05 (šest), 21P08 (tri), 21P09 (dve), 21P10, 21P15A (dve), 21P19, 21P24;
- večji izviri (utemeljitev He) so v: 21A03, 21I04C, 21J16A, 21P22, 21P23 (dva);
- črpališča (utemeljitev Hg) so v odsekih: 21G11A (dve), 21O19, 21P01, 21P21.

Hidrološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti ima 3.420 ha gozdov. To so:

- gozdovi na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti vodnih virov (utemeljitev Ha). So v: 21A01, 21A02, 21B07, 21C13, 21C14, 21C27, 21F02, 21G01, 21G02A, 21G02B, 21G03, 21G04, 21G05, 21G07A, 21G14, 21I04A, 21I04C, 21J09, 21J11, 21J13, 21J14A, 21J14B, 21J15, 21J17A, 21J17B, 21J17C, 21L10A, 21L11, 21L12A, 21L13, 21P03, 21P19, 21P21, 21P22, 21P23, 21P24, 21P25, 21P26, 21P27, 21S25, 21S26 in 21S27;
- gozdovi, ki niso na širšem vodozbirnem območju, so pa na potencialnih vodovarstvenih območjih (karbonatni del kraškega sveta) (utemeljitev Hc); v 147 odsekih;
- gozdovi v okolici 57 manjših izvirov (utemeljitev He), ki so v odsekih: 21A01, 21B07, 21C13 (trije), 21C20B (dva), 21C21, 21C22, 21C23, 21C24, 21C25 (štirje), 21F01, 21F03B, 21F07

(trije), 21F10, 21G01, 21G05, 21G06, 21G07A, 21G08B (dva), 21G14, 21H05, 21H16, 21H18, 21I01 (dva), 21I02, 21J14A, 21J15, 21L09, 21L11, 21L12A, 21N04, 21P01 (dva), 21P03, 21P06 (dva), 21P21, 21P21 (dva), 21P22 (dva), 21R01, 21R04 (dva), 21R06, 21R07 (dva), 21R09;

- gozd na območju manjšega črpališča (utemeljitev Hg) v 21B06;
- gozdovi ob širših (od 2 do 10 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Duplica, Gatinski potok, Graben, Radenščica, Sevnik, Šica, Veliki potok, drugi večji potoki brez imena ter razbremenilni jarek;
- gozdovi ob manjših (od 1 do 2 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Breg, Curek, Daleja, Duplica, Gatinski potok, Globošček, Gorenjca, Graben, Jerbašca, Klanček, Loški potok, Močile, Muhovec, Panška reka, Podkamen, Potok, Radenščica, Sevnik, Stajski graben, Strjanov breg, Šentjurska voda, Škofeljščica, Valnaček, Veliki potok, Vinščak, Vir, Višnjica, Zacurek, Zagraški graben, Zelenka, drugi manjši vodotoki brez imena, razbremenilni jarek ter melioracijski jarek.

3. stopnjo poudarjenosti ima preostali gozdni prostor, to je 3.831 ha.

Podatke in sloje za določitev poudarjenosti hidrološke funkcije smo pridobili na Direkciji RS za vode.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnjo poudarjenosti te funkcije ima 1.250 ha. To so gozdovi na območjih:

- območja 60 jam (utemeljitev Ba), seznam je v spodnji preglednici;
- NS Taborska jama, v odsekih 21P05, 21H14;
- mokrišči z vodotoki Veliki potok (NV 8038) in Strjanov breg (ZO, NV 7665) kot redka ekosistema, kjer prebiva rak navadni koščak (utemeljitev Ba), v odsekih: 21G07A, 21G08A, 21G09, 21I01, 21I02, 21I03, 21J01, 21J02, 21J07, 21J11, 21J12, 21J13, 21J14A, 21J16A, 21J17A, 21J17C, 21R05, 21R06;
- mokrotna dolina Gajniče - Tlake (NV 8036) kot redki ekosistem (utemeljitev Ba), v odsekih: 21A04, 21A05, 21C25; gozd se nahaja na zelo majhnih robnih površinah ter v izvornem delu doline. Najbolj pomembne mokrotne površine (nizko barje) so znotraj odseka 21C25;
- gozdovi mokrotnega značaja na robu doline in ob vodotoku Črna dolina (NV 8037), v odsekih 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14;
- 1. varstveno območje KP Radensko polje, v odsekih 21N06, 21N12, 21N13, 21O14; popisi dvoživk izvedeni v letih 2019 in 2020 so pokazali, da so gozdovi v tem območju pomemben kopenski habitat za hribskega urha in velikega pupka. Popisi netopirjev v letu 2020 so pokazali, katere jame in gozdna območja so pomembni za varstvo netopirjev. Popisi in podatki o pticah prikazujejo prisotnost ptic specialistov, vezanih na mrtvo biomaso;
- ponikvalnici v depresijah - Močila (NV 756V) kot redki ekosistem (utemeljitev Ba), v odsekih: 21P12, 21P13, 21P20, 21P21;
- dve ekocelici (utemeljitev Bd), ena (s površino 1,17 ha) je ob Podlomščici na meji odsekov 21N06 in 21N07, druga (s površino 1,59 ha) je na Radenskem polju na južnem robu odseka 21N13;
- manjše gozdne površine v kmetijski in primestni krajini (utemeljitev Be), v odsekih: 21D28B, 21H08, 21H18, 21N06, 21N13, 21O14;
- grmišča (utemeljitev Bg), v odsekih: 21C20B, 21D28B, 21J06, 21J07, 21K10;
- dva brloga medvedov (utemeljitev Bi), v odsekih: 21O15 in 21P17;
- koridorji rjavega medveda (utemeljitev Bj), ki gredo skozi odseke: 21E32A, 21F04, 21F05, 21F06, 21F07, 21F08, 21F09A, 21F09B, 21F10, 21F11A, 21G07A, 21G08A, 21G08B, 21G08C, 21G09, 21G10, 21G11A, 21G11B, 21G12, 21G13, 21G14, 21I01, 21I02, 21I03, 21I04A, 21I04B, 21I04C, 21I05, 21I06, 21I07, 21I08, 21I08, 21I09, 21I10, 21J01, 21J02,

Prikaz funkcij gozdov

21J07, 21J11, 21J13, 21J14A, 21J14B, 21J15, 21J16A, 21J16B, 21J17A, 21J17B, 21J17C, 21J18, 21K07, 21K08, 21L08A, 21L08B, 21L09, 21L10A, 21L11, 21L12A, 21L12B, 21L13, 21L14, 21L15, 21L16, 21L17;

- 7 kaluž (utemeljitev Bk), v odsekih: 21J08, 1M01, 21N02, 21N08, 21O01, 21O17, 21P12 in okolica kraškega izvira Šica (NV 4385) v odseku 21O19;
- kraški izvir-Spodnja Krokerarica (NV 3531) (utemeljitev Bk), v odseku: 21P23;
- 65 vzdrževanih travnih površin – pasišč (gozdne jase) (utemeljitev Bl), v odsekih: 21A05, 21C13, 21C27, 21F05 (dve), 21F08 (sedem), 21G07A, 21G12, 21H16, 21I04C, 21I10, 21J05A, 21J06, 21J07 (dve), 21J10 (dve), 21J11 (tri), 21J12 (tri), 21J14A (štiri), 21J14B, 21J15 (pet), 21J16A, 21L05, 21L06, 21L09 (dve), 21L10A, 21L11 (dve), 21L17 (tri), 21N12 (dve), 21N13, 21P11A (dve), 21P11B, 21P13, 21P18, 21P19, 21R01, 21R04, 21R05, 21R06, 21R07 (dve).

Preglednica 13/KHT: Jame

Jama	Odsek
40027-Županova jama	21P05
40033-Ledenica pod Taborom	21P05
40034-Mikličeva jama	21H12
40108-Veliki kevder v Bukovju	21N03
40109-Mali kevder v Bukovju	21N03
40150-Lučka jama	21K06
40151-Štupnikova lisičina	21K10
40191-Srednji kevdr v Bukovju	21N03
40214-Pasica pri Predolah	21N10
40215-Požiralnik v Ključu	21N12
40504-Brezno v Malem vrhu	21K04
40569-Zatočna jama	21O16
40570-Lazarjeva jama	21O16
40571-Viršnica	21O16
40587-Jama na Bradačevi poseki	21P10
40588-Pirnašca	21P08
41030-Trontljeva jama	21M06
41575-Marjanščica	21O07A
41866-Pri jamicah	21O08
42093-Pasja jama	21M03
42094-V Griču jama	21O18
42102-Skedenj pri Žalni	21L17
42120-Gorenčev hrbček	21P15A
42121-Martinca	21P15A
42156-Jama na Žalskem polju	21L17
42302-Jančna jama	21O18
42305-Jama V gošči	21O20A
42306-Čahovica	21P02
42311-Jama v Cerovcu	21P09
42320-Jama pri Zavirju	21G13
42390-Jama v Laščah	21M03
42392-Brezno 2 v gozdu nad Lučami	21K05A
42402-Peška luknja	21I10
42408-Bradačev brezen	21P05
42409-Trontljevo brezen	21H14
42410-Anžičkov brezen	21H14
42411-Majerjevo brezen	21P08

42416-Brezno pri Ledenici	21P05
42417-Drobničevo brezno	21N03
42418-Mijavčevo brezno	21H16
42419-Hribarjevo brezno	21H15A
44183-Dihalnik nad Viršnico	21O16
45342-Dolenja Škofelca	21O09
45343-Gornja Škofelca	21O09
45896-Bradačeva polšna	21P05
45897-Jakobov brezen	21P05
46465-Medvedja jama	21L01
46566-Miškova jama	21G11A
46567-Brezno nad apnenicami	21O16
46667-Ledvica	21N16
46668-Pri križu	21N16
46894-Ostrica	21P08
46895-Jama treh kosti	21L01
46896-Klemenova jama	21L05
47545-Kozlovka pri Škocjanu (Turjak)	21P19
47755-Jimnyjeva jama	21K05A
48310-Rožno brezno	21P09
48838-Žabartma	21N03
49805-Brezno na Medvedici	21P24
49898-Požiralnik 3 v Lučah	21K01A

Večina jam v GGE Grosuplje ima režim vstopa 3, kar pomeni, da gre za odprte jame s prostim vstopom. Izjema so 40027-Županova jama, 40033-Ledenica pod Taborom, 40108-Veliki kevder v Bukovju, 40150-Lučka jama in 40571-Viršnica, ki imajo režim vstopa 2, kar pomeni, da gre za jame z omejenim vstopom.

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, v katerih so gozdovi v območjih Nature 2000 ter EPO ter v spodaj navedenih zavarovanih območjih oz. naravnih vrednotah. Skupaj gre za površino 3.872 ha.

- KP Ljubljansko barje – tretje varstveno območje, v odsekih 21R05, 21R06; se prekriva z Natura 2000 območjem SI3000271 Ljubljansko barje;
- 2. varstveno območje KP Radensko polje, v odsekih 21N06, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21O14; 21O15, 21O16, 21O17, 21O18, 21O19; se prekriva z Natura 2000 območjem SI3000171 Radensko polje – Viršnica;
- del NV 8037 Črna dolina, ki nima 1. stopnje poudarjenosti te funkcije, v odsekih 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14; se prekriva z Natura 2000 območjem SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju

Površina gozdnega prostora, ki spada v območja Natura 2000, meri 239 ha, površina, kjer so EPO, pa 4.030 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Območja Natura 2000

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) je v GGE Grosuplje deset območij Natura 2000 (SAC) (utemeljitev Bf). To so:

- SI3000009 Lučka jama; pokriva 43,6 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21K05A, 21K05B, 21K05C, 21K06, 21L19, 21L20, 21L21A;
- SI3000139 Stržene luže; pokriva 21,6 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21C20A, 21C21, 21C22, 21H04, 21H18;
- SI3000141 Duplica; pokriva 1,8 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21G12, 21G13, 21I10;

Prikaz funkcij gozdov

- SI3000156 Županova jama; pokriva 3,1 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21H14, 21P05;
- SI3000160 Škocjan; pokriva 54,4 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21P19, 21P20, 21P21;
- SI3000162 Breg pri Mali Loki; pokriva 0,3 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21L10A, 21L11, 21L12A;
- SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju; pokriva 2,2 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14; v območju se izvaja projekt Mala barja - Marja, ki se nanaša predvsem na ohranjanje mokrotne doline in barjanskih habitatov. Najbolj pomembne so mokrotne površine znotraj odsekov 21F02 in 21G01;
- SI3000171 Radensko polje – Viršnica; pokriva 105,9 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21N09, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21N16, 21O14, 21O15, 21O16, 21O17, 21O18, 21O19;
- SI3000271 Ljubljansko barje; pokriva 1,9 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21R05, 21R06;
- SI3000343 Veliki potok; pokriva 4,5 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21J10, 21J11, 21J12, 21J13, 21J14A, 21J16A.

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Gosuplje načrt prilagojene rabe naravnih dobrin.

Preglednica 14/N-PSCI : Natura SAC območja

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000009 Lučka jama	POO	<u>Dvoživke:</u> človeška ribica ali močeril (<i>Proteus anguinus</i>)* <u>Habitatni tipi:</u> (8310) jame, ki niso odprte za javnost
SI3000139 Stržene luže	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>)
SI3000141 Duplica	POO	<u>Žuželke:</u> močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>)
SI3000156 Županova jama	POO	<u>Sesalci:</u> mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) <u>Žuželke:</u> drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwartii</i>)
SI3000160 Škocjan	POO	<u>Sesalci:</u> mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)
SI3000162 Breg pri Mali Loki	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> *
SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>) <u>Rastline:</u> Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>) <u>Habitatni tipi:</u> (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>) (7230) bazična nizka barja
SI3000171 Radensko polje - Viršnica	POO	<u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) človeška ribica ali močeril (<i>Proteus anguinus</i>)* <u>Žuželke:</u> drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwartii</i>) črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)

Prikaz funkcij gozdov

		Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
SI3000271 Ljubljansko barje	POO	Sesalci: vidra (<i>Lutra lutra</i>) mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) Dvoživke: veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000343 Veliki potok	POO	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opombe: POO je kratica za Posebno ohranitveno območje; z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi

Preglednica 15/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj POO	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(8310) jame, ki niso odprte za javnost	SI3000009 Lučka jama Celotno območje Natura 2000 SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdno-kmetijsko območje v V in JV delu območja Natura 2000	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	44,2 161,5	44,2 161,5	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je odlična. Stopnja ohranjenosti je odlična, splošna ocena stanja je odlična.
(6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju Zahodni del območja Natura 2000 SI3000171 Radensko polje – Viršnica Raztreseno po celotnem osrednjem delu območja Natura 2000	Modra stožkovja so negnojeni travniki na vlažnih do mokrotnih tleh. Voda zastaja zaradi slabo propustne podlage, bližine vodotoka ali periodičnih poplav. Tla so revna s hranili in zakisana, v prsti je velik delež humusa. Stik z matično geološko podlago je prekinjen. Ta habitatni tip se pojavlja raztreseno po vsej Sloveniji na naplavinah potokov, dnu večjih in manjših dolin, ravninah in kotlinah. Sodi med najhitreje izginjajoče, saj ga ogrožajo izsuševanje, gnojenje, apnenje, prepogosta košnja, zgodnja prva košnja, baliranje sena, onesnaževanje voda, spreminjanje v njive in zaraščanje.	2,2 122,8	2,2 122,8	Stanje je neugodno (PUN). Stanje je neugodno (PUN).

Prikaz funkcij gozdov

(7230) bazična nizka barja	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju Zahodni del območja Natura 2000	Bazična nizka barja so razvita na apnencu ali dolomitu. Ekološko so zelo raznolika: prst vsebuje razmeroma veliko količino organskih snovi (izjemoma malo), vlažnost podlage je velika, vendar je površinska voda prisotna samo občasno (izjemoma stalno), tla so nevtralna do bazična (izjemoma rahlo zakisana) z raznoliko vsebnostjo kalcija. Šota se tvori pod vodo, ne tvorijo je šotni mahovi kot na visokem barju. Nizkobarjanske vrste praviloma uspevajo skupaj z vrstami mokrotnih travnikov in trstičja. Slovenija predstavlja južno mejo sklenjene razširjenosti nizkih barj v Evropi. Pri nas se pojavljajo predvsem sredi kulturne krajine v zahodni polovici države. Ogrožajo jih intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje), hidromelioracije, vodne akumulacije in urbanizacija.	1,2	1,2	Stanje je neugodno (PUN).
(7210) karbonatna nizka barja z navadno reziko (Cladium mariscus) in vrstami zveze Caricion davallianae	SI3000162 Breg pri Mali Loki Celotno območje Natura 2000	Karbonatna nizka barja z navadno reziko uspevajo v predelih s trajno, zelo plitvo površinsko vodo ali pa na pobočjih, kjer se cedi površinska voda. Podlaga je po navadi dolomitna, redkeje apnenčasta. Tla imajo majhno do zmerno količino hranil, so nevtralna do rahlo bazična (pH 6,8-7,4), z visoko količino kalcija. V Sloveniji je približno 20 nahajališč navadne rezike, vendar je večjih sestojev malo. Ogrožajo ga urbanizacija, hidro- in agromelioracije, neogrožene so zaenkrat le Nerajske luge in Križank.	4,5	4,5	Stanje je neugodno (PUN).

Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine

Vrsta	Območje pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000139 Stržene luže Gozdni rob znotraj območja Natura 2000	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcv in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkovi hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	13,6	13,6	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju Gozdni rob znotraj območja Natura 2000		4,9	4,9	
	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdni rob znotraj območja Natura 2000		49,9	49,9	
močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)	SI3000141 Duplica Pretežni del območja Natura 2000	Življenjski prostor vrste so nižinski močvirni in vlažni travniki, trstičja, ločja in šašja, obrežja rek in jezer, z visoko in gosto zeliščno vegetacijo porasli vodni jarki, prodišča in glinokopi, opuščene in zarasle gramoznice ter obrobja lok. Samica odlaga jajčeca v majhnih skupinah na spodnjo stran listov različnih vrst kislic. Na leto ima dve generaciji, pri čemer druga generacija gosenic prezimi in se spomladi zabubi se na steblo ali ob osrednji listni žili na hranilni rastlini. Odrasli se hranijo z nektarjem (predvsem vijoličnih in rumenih cvetov različnih vrst).	8,1	8,1	Stanje je neugodno (PUN).
	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju Pretežni del območja Natura 2000	Najpomembnejši dejavniki ogrožanja vrste so hidromelioracije (izsuševanje močvirij, lok, močvirnih in vlažnih travnikov, obsežne potopitve obrečnih predelov), agromelioracije (zasipavanje vodnih jarkov, depresij), intenzifikacija kmetijske	9,0	9,0	Stanje je neugodno (PUN).
	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Pretežni del območja Natura 2000		362,1	362,1	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti,

Prikaz funkcij gozdov

		rabe travniških površin (gnojenje, prepogosta košnja) in urbanizacija.			splošna ocena stanja je dobra.
barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>)	SI3000139 Stržene luže Dolina v severnem delu območja Natura 2000	Živi bodisi na suhih zaraščajočih traviščih ali na nizkem in prehodnem barju ter močvirnih ekstenzivnih travnikih. Odrasli osebkovi so slabi letalci in se zadržujejo pretežno med vegetacijo, hranijo se na cvetovih različnih rastlin (ostricevk, nebinovk, metuljnic in drugih). Samica odlaga jajčeca odlaga na liste modre stožke, latovk, črnikastega sitovca, šašev in muncev. Gosenice so najprej rumene barve, postopoma pa postajajo zelene, hranijo se ponoči, podnevi pa se skrivajo v spodnjih delih stebel hranilnih rastlin. Glavni dejavniki, ki ogrožajo preživetje populacij vrste so hidromelioracije, agromelioracije, uporaba pesticidov, opuščanje rabe, ki vodi v zaraščanje habitata, košnja v habitatu v obdobju junij-avgust in urbanizacija.	2,2	2,2	Stanje je neugodno (PUN).
	SI3000141 Duplica Odrpte površine po celotnem območju Natura 2000		8,1	8,1	Stanje je neugodno (PUN).
	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju SZ del območja Natura 2000		2,3	2,3	Stanje je neugodno (PUN).
drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwartii</i>)	SI3000156 Županova jama Celotno območje Natura 2000	Živi v jamah s temperaturo nižjo od 10°C, tudi v ledenicah in snežnih jamah. Je mrhovinar in se prehranjuje z organskimi ostanki, ki jih najde v jami. Prisotnost je verjetno močno odvisna od trenutnih mikro klimatskih razmer v jami. Lahko ga ogrozi direktno onesnaževanjem jam, z odlaganjem raznovrstnih odpadkov v vhodne dele jam in brezna ter onesnaževanje površinskih voda, ki se stekajo v jame. Problem predstavljajo tudi raziskovalci in amaterski zbiralci, ki lahko fizično poškodujejo dostopne predele jam. Kolikšen pa je vpliv svetlobnega onesnaževanja še ni znano, vendar je vrsta izginila iz predelov Postojnske jame, kjer je jama redno osvetljena. Verjetno pa ima svojo vlogo pri tem predvsem zvišana temperatura in spremenjen vlažnostni režim.	3,1	3,1	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je skoraj izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdno območje v V in JV delu območja Natura 2000		105,6	105,6	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je skoraj izolirana, splošna ocena stanja je značilna.
človeška ribica ali močeril (<i>Proteus anguinus</i>) *	SI3000009 Lučka jama Celotno območje Natura 2000	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močerila je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	44,2	44,2	Stopnja ohranjenosti je odlična, populacija je skoraj izolirana, splošna ocena stanja je značilna.
	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdnata in kmetijska krajina v J in JV delu območja Natura 2000		106,8	106,8	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je skoraj izolirana, splošna ocena stanja je dobra.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdovi v S in osrednjem delu območja Natura 2000 so kopenski habitat vrste.	Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	522,2	522,2	Populacija upada in je v neugodnem stanju (vir: Pobljšaj 2021)
	SI3000271 Ljubljansko barje Gozdovi v območju Strajanovega brega so kopenski habitat vrste.		12960,6	2,1	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000171 Radensko polje – Viršnica Gozdovi v S in osrednjem delu območja Natura 2000 so kopenski habitat vrste.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji,	522,2	522,2	Populacija upada in je v neugodnem stanju (vir: Pobljšaj 2021)
	SI3000271 Ljubljansko barje Gozdovi v območju Strajanovega brega so kopenski habitat vrste.		12960,6	2,1	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti,

Prikaz funkcij gozdov

		ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.			splošna ocena stanja je dobra.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	SI3000156 Županova jama Celotno območje Natura 2000 je prehranjevalni habitat, vhod v jamo je prezimovališče, cerkev Marijinega vnebovzetja v Železnici je njihovo kotišče.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	3,1	3,1	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
	SI3000160 Škocjan Pretežni del območja Natura 2000 je prehranjevalni habitat, cerkev Marijinega vnebovzetja v Železnici in Svetega Kancijana v Škocjanu sta njihovo kotišče.		101,0	101,0	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
	SI3000271 Ljubljansko barje V Strajanovem bregu je prehranjevalni habitat vrste.		3264,71	2,1	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	SI3000160 Škocjan Pretežni del območja Natura 2000 je prehranjevalni habitat, cerkev Svetega Kancijana v Škocjanu je njihovo kotišče.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešnjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	97,9	97,9	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	SI3000271 Ljubljansko barje V Strajanovem bregu je prehranjevalni habitat vrste.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	9171,8	2,1	Stopnja ohranjenosti je povprečna ali zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je značilna.
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	SI3000271 Ljubljansko barje Strajanov breg	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem. Hrani se z raki, ribami, dvoživkami, polži, žuželkami, obvodnimi ptiči in majhnimi sesalci. Potrebuje razčlenjene brežine s številnimi mrtvimi rokavi, zalivi, polotoki, tolmuni, sipinami. Del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje) ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje. Kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.	799,0	1,7	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000271 Ljubljansko barje Vodotok Strajanov breg	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi boleznih račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter	27,1	0,9	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
	SI3000343 Veliki potok Vodotok Veliki potok		9,3	8,2	Populacija je stabilna (Govedič 2020).

Prikaz funkcij gozdov

		prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.			
Loeseljeva grezovka (Liparis loeselii)	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju SZ del območja Natura 2000	Raste na nizkih barjih in zamočvirjenih predelih, bogatih z mahovi, šaši, ločki ali modro stožko. Tla na rastiščih so praviloma bogata s karbonati, lahko pa tudi nekoliko zakisana. V Sloveniji se pojavlja raztreseno v osrednjem delu države, populacije pa so praviloma maloštevilne. Zelo je občutljiva na zmanjšano vlažnost rastišča in na povečan vnos hranil. Ogrožajo jo osuševanje in zasipavanje mokrišč, gnojenje travnikov in urbanizacija (gradnja prometnic).	1,4	1,4	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je skoraj izolirana, splošna ocena stanja je dobra.

Opombe: Vir podatkov za Oceno stanja na območju je SDF obrazec iz leta 2015, razen kjer je naveden vir.

Ekološko pomembna območja (EPO) v GGE Grosuplje

Na območju GGE je 11 EPO (utemeljitev Bn), ki se delno prekrivajo med sabo, še bolj pa z območji Natura 2000.

30115 Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama

Nahaja se v v odseku: 21O16.

Na jugovzhodnem delu Radenskega polja leži Zatočna jama oz. Viršnica. Je ponorni jamski sistem potoka Šica, glavnega vodotoka Radenskega polja. Sistem sestavljajo jame Viršnica, Zatočna jama in Lazarjeva jama. Naravni vhod v sistem je skozi udornico Viršnica, ki leži 30 metrov nad ravnino Radenskega polja. Poševno iz podornih blokov sestavljeno dno udornice vodi navzdol v uravnan vhodni prostor od koder vodijo kamnite stopnice v glavni rov. Od roba polja vodita v to točko tudi dva vodoravna rova – Zatočna jama in Lazarjeva jama, ki sta ob ponornih razpokah umetno razširjeni. Glavni rov vodi 120 metrov proti severovzhodu, nato se pod pravim kotom obrne proti jugovzhodu in konča s sifonom. Pri sifonu se od Glavnega rova odcepi llovnat rov, ki odvaja vodo proti sifonu. Dolžina celotnega ponornega sistema je 1.700 metrov. V llovnatem rovu je bil najden proteus (Inventar najpomembnejše naravne dediščine; 2.del:osrednja Slovenija). Številke jam so zabeležene v katastru jam.

31400 Ljubljansko barje

Območje se prekriva z Naturo 2000. Pokriva 1,9 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21R05 in 21R06.

Ljubljansko barje je široka tektonska udorina južno od Ljubljane, nastala na tektonsko zelo aktivnem območju, ki ga prečkajo številni prelomi. Ravnino, iz katere se dvigajo osamelci, pokriva kulturna krajina z največjim kompleksom mokrotnih travnišč v Sloveniji. Vode na Barje pritečejo kot kraški izviri na robu pokrajine in kot površinski vodotoki. Najbolj ga zaznamuje Ljubljanica, ki ima na svojem 26 km dolgem toku od Vrhlike do Ljubljane le 4 m padca. Pokriva ga preplet različnih habitatnih tipov, kar je podlaga za visoko biotsko pestrost. Značilni barjanski travniki so se razvili na šotni podlagi in jih danes najdemo le še v osrčju Barja. Na njih uspevajo močvirske logarice, več vrst orhidej in močvirski mečki. Travniki različnih tipov sicer pokrivajo več kot tretjino območja. Obdajajo jih jelševe, topolove in vrbove mejice, manjše površine pokrivajo grmišča, trstičja in manjše stoječe vode, celotno območje pa je preprejeno z mrežo vodnih kanalov. Na ravnini je ohranjenih še nekaj fragmentov šote in visokobarjanskega gozda s šotnimi mahovi, rdečim borom in brezo. Na severnem in vzhodnem robu je nekaj manjših jelševih in hrastovo gabrovih gozdičev, osamelce pa poraščajo pretežno bukovi gozdovi. Območje je eno najpomembnejših gnezdišč travniških vrst ptic v državi, pomembna preletna postaja in prezimovališče travniških in močvirskih ptic. Na travnikih se prehranjujejo tudi vrste iz gozdnatega zaledja.

35400 Radensko polje - Bičje

EPO se prekriva z območjem Natura 2000 in sega še izven njega. Pokriva 299,2 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21C19, 21C20A, 21C20B, 21C21, 21C22, 21D28B, 21E32A, 21H04, 21H18, 21L01, 21L06, 21M03, 21M04, 21M05, 21N12, 21N13, 21N14, 21N16, 21O04A, 21O06, 21O14, 21O15, 21O16, 21O17, 21O18, 21O19.

Območje se razprostira v Grosupeljski kotlini, od Bičja na severozahodu do Radenskega polja na jugovzhodu. Severozahodni del vključuje povirne dele potoka Bičje, osrednji del Podlomščico ter na Radenskem polju ponikalnice Dobravka, Zelenka in Šica. Radensko polje je s 4 km² površine eno najmanjših kraških polj v Sloveniji. Odlikujejo ga vse značilnosti pravih kraških polj: višji kraški obod,

kraški izviri na eni strani, ponikalnica, ki teče preko polja in kraški požiralniki s požiralnimi jamami na drugi strani. Polje je podolgovate oblike z dinarsko smerjo severozahod-jugovzhod, široko 1 km in dolgo 4 km. Z vseh strani ga obdajajo strma gozdnata pobočja, le na severozahodnem obrobju je odprto na Grosupeljsko polje. Sredi polja se dviguje skalni osamelec Kopanj, ki je najlepši primer huma dinarskih kraških polj v slovenskem merilu. Vode Radenskega polja, ki tečejo čez polje od zahodnega proti vzhodnemu robu, se zbirajo z večjega dela Grosupeljske kotline, Škocjanskega podolja in povirja Rašice, ter sodijo v porečje Krke. Stalna vodotoka na Radenskem polju sta Dobravka na severu in Šica na jugu. Pri zelo visoki vodi jeseni in spomladi se voda Dobravke razlije in postopno podaljšuje tok vzdolž celotne dolžine vzhodnega roba polja. Severno od hriba Kopanj se ji pridružijo vodo Zelenke, ki tvori najmočnejši tok osrednjega dela Radenskega polja in na tem predelu preči polje. Vode s severa pritekajo na polje površinsko, od drugod pa podzemno ter se v nekaj izvirih pokažejo na njegovem zahodnem in južnem obrobju. Z Radenskega polja vode podzemno odtekajo v izvire Krke. Območje je pestro z rastlinskimi in živalskimi vrstami ter habitatni tipi, med katerimi je veliko število zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter pomembnih habitatnih tipov. Naravovarstveno zanimive rastlinske vrste so vezane na rastišča poplavnih območij in mokrotnih travnikov: npr. močvirska logarica, sibirski perunika, barska vijolica, močvirski svišč in različne vrste kukavic. Ekstenzivno gospodarjeni mokrotni travniki, ostankih nizkih barij, gozdni robovi Radenskega polja in povirna dolina Bičja so življenjski prostor ogroženih vrst metuljev, kot so močvirski cekinček, barjanski okarček, travniški postavnež, sviščev mravljiščar, črtasti medvedek. V ponornem jamskem sistemu na jugovzhodnem robu polja živi hrošč drobnovratnik. Tu najdemo svoj življenjski prostor ogrožene vrste kačjih pastirjev: zgodnji trstničar, suhljati škratec, pegasti lesketnik. Na območju se pojavlja veliko različnih vrst ogroženih in zavarovanih vrst dvoživk, tudi človeška ribica, ki jo najdemo v kraškem vodnem podzemlju južnegadelata Radenskega polja. Območje predstavlja ornitološko preletno postajo, prezimovališče in gnezdišče številnih močvirskih in travniških vrst ptic. Na Grosupeljskem polju je prisotna tudi vidra.

35900 Županova jama

EPO se prekriva z območjem Natura 2000 in sega še izven njega. Pokriva 178,8 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21H12, 21H13, 21H14, 21H15A, 21H15B, 21N02, 21N03, 21N04, 21P05, 21P07, 21P08, 21P10.

Območje obsega kraški svet južno od Grosupljega, poraščen z gozdom in prepreden s številnimi jamami. Ena izmed jam je Županova jama, znana tudi kot Taborska jama, z zelo bogatim kapniškim okrasjem. Vhodni del je Ledenica, podorna dvorana, v kateri se temperatura ne dvigne nad 5°C. Umetni prehod jo veže z nadaljevanjem jame, ki ima naraven vhod skozi 10 metrov globoko brezno, ki vodi v Permetovo dvorano. Od tu vodijo stopnice do Velike dvorane, največjega prostora v jami. Jama se nadaljuje proti severu v Blatno dvorano in naprej v Matjaževo in Zadnjo dvorano. Na koncu te so tri korozijska brezna. Jama je življenjski prostor jamske favne, in sicer nekaterih ogroženih vrst kot so jamski pajek *Stalita hadzii*, hrošči *Typhlotrechus bilimeki*, *Bathyscimus byssinus*, drobnovratnik *Leptodirus hochenwarty*, polž *Zospeum frauenfeldi* in več vrst rakov ceponožcev npr. *Morariopsis dumonti*. Županova jama je tudi najpomembnejše jamsko zatočišče netopirjev na severozahodu Dolenjske. Jamo uporablja vsaj sedem vrst netopirjev, med katerimi so najpogostejši mali podkovnjaki. V njej prezimujejo tudi veliki podkovnjaki. Netopirje najdemo tudi v drugih okoliških jamah npr. v Velikem kevdru v Bukovju prezimujejo mali podkovnjaki.

36600 Škocjan

Območje se prekriva z Naturo 2000. Pokriva 54,4 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21P19, 21P20, 21P21.

Širša okolica kraja Škocjan južno od Grosuplja. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Kancijana so zatočišče vejicatega netopirja in malega podkovnjaka. Slednjega najdemo tudi na podstrešju cerkve Sveta Marija - Železnica. V okolici so prehranjevalni habitati netopirjev. Na tem območju živi tudi polž ozki vrtenec.

38300 Lučka jama

EPO se prekriva z območjem Natura 2000 in sega še izven njega. Pokriva 53,8 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21K05A, 21K05B, 21K05C, 21K06, 21L18, 21L19, 21L20, 21L21A.

Lučka jama se nahaja v gozdnatem območju zahodno od Luč v severozahodnem robu Lučkega dola. Jama je občasno izvorna kraška jama z zapleteno strukturo rogov, dvoran in sifonov. Dolga je 100 metrov in se na koncu razveji v tri rove. Vhod se nahaja na najbolj vzhodnem delu naravnega skalnatega amfiteatra. V jamo pritekajo vode, ki na Radenskem polju ponikajo v ponornih jamah. Ob visokih vodah, ko se podzemni odtočni rovi proti izvirov Krke zapolnijo, izvira iz jame vodotok Radenščica. Jama je življenjski prostor človeške ribice.

39400 Črna dolina pri Grosuplju

Območje se prekriva z Naturo 2000. Pokriva 2,2 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14.

Mokrotna dolina severno od Grosuplja in avtoceste Ljubljana - Novo mesto. Dolina je stisnjena pod gozdnata pobočja na severni, zahodni in južni strani. Severozahodni del območja poraščajo trstičje, mokrotni travniki in visoko šašje ter manjše nizko barje, ki je življenjski prostor ene najbolj ogroženih vrst dnevnih metuljev pri nas, barjanskega okarčka. Tu je bila najdena tudi orhideja Loeselova grezovka. Po dolini se vije potok, ki je dolvodno zajezen in poglobljen v ribnik, prisojni breg pa poraščajo suhi travniki. Dolina nudi pomemben življenjski prostor tudi drugim ogroženim vrstam metuljev.

39500 Skobčev mlin

Območje se prekriva z Naturo 2000. Pokriva 1,8 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21G12 in 21G13.

Vlažni do močvirni travniki v dolini zgornjega dela potoka Duplica severovzhodno od Grosuplja. Območje je življenjski prostor redkih vrst metuljev barjanski okarček in močvirski cekinček.

39700 Mala Loka pri Višnji Gori

EPO se prekriva z območjem Natura 2000 in sega še izven njega. Pokriva 2,3 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21L10A, 21L11, 21L12A.

Jugozahodno od Male Loke pri Višnji gori, v mokrotni Mihčevi dolini, se ob potoku Breg nahaja nizko barje z navadno reziko in vrstami iz zveze srhkega šaša (*Caricion davallianae*).

80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri

Pokriva 3.985,3 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21H06, 21H07, 21H08, 21H09, 21H10, 21H11, 21H12, 21H13, 21H14, 21H15A, 21H15B, 21H16, 21H17, 21H18, 21K01A, 21K01B, 21K02A, 21K02B, 21K03A, 21K03B, 21K04, 21K05A, 21K05B, 21K05C, 21K05D, 21K06, 21K07, 21K08, 21K09, 21K10, 21L01, 21L02, 21L03, 21L04, 21L05, 21L06, 21L15, 21L16, 21L17, 21L18, 21L19, 21L20, 21L21A, 21L21B, 21M01, 21M02, 21M03, 21M04, 21M05, 21M06, 21N01, 21N02, 21N03, 21N04, 21N05A, 21N05B, 21N06, 21N07, 21N08, 21N09, 21N10, 21N11A, 21N11B, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21N15B, 21N16, 21O01, 21O02, 21O03, 21O04A, 21O04B, 21O05, 21O06, 21O07A, 21O07B, 21O07C, 21O08, 21O09, 21O10, 21O11A, 21O11B, 21O12, 21O13, 21O14, 21O15, 21O16, 21O17, 21O18, 21O19, 21O20A, 21O20B, 21O21A, 21O21B, 21P01, 21P02, 21P03, 21P04, 21P05, 21P06, 21P07, 21P08, 21P09, 21P10, 21P11A, 21P11B, 21P12, 21P13, 21P14A, 21P14B, 21P15A, 21P15B, 21P16, 21P17, 21P18, 21P19, 21P20, 21P21, 21P22, 21P23, 21P24, 21P25, 21P26, 21P27, 21R01, 21R02, 21R03, 21R04, 21R05, 21R06, 21R07, 21R08A, 21R08B, 21R09, 21R10, 21S25, 21S26, 21S27.

Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krimsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas. Najbolj razširjen gozdni habitatni tip v tem prostoru so Ilirsko – bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri pretežno prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.

97700 Veliki potok

Območje se prekriva z Naturo 2000. Pokriva 4,5 ha gozdnega prostora, v odsekih: 21J10, 21J11, 21J12, 21J13, 21J14A, 21J16A.

Območje zajema Veliki potok, ki izvira v več izvirnih krakih, južno od hriba Kržareja, okoli 8 km severovzhodno od Grosuplja, do zaselka Drobnič. Potok predstavlja življenjski prostor raku navadnemu koščaku.

3. stopnjo poudarjenosti ima ostali gozdni prostor, to je 2.228 ha.

Klimatska funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 85 ha gozdov v okolici Grosuplja, v oddaljenosti do 500 m (utemeljitev Kc), v odsekih: 21D28A, 21D29, 21E30, 21E31A, 21E31B, 21E32A, 21E32B, 21F01, 21F03A, 21F04, 21F05, 21G14.

3. stopnjo poudarjenosti ima ostali gozdni prostor s površino 7.265 ha.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 10 ha gozdov. To so gozdovi, ki na strmih brežinah nad elementi ogroženosti le te ščitijo pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi (utemeljitev Zi). Ti so na Kopanju na Radenskem polju v odseku 21O14.

Higiensko-zdravstvena funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 85 ha gozdov v neposredni okolici Grosuplja, v oddaljenosti do 500 m (utemeljitev Gz), v odsekih: 21D28A, 21D29, 21E30, 21E31A, 21E31B, 21E32A, 21E32B, 21F01, 21F03A, 21F04, 21F05, 21G14.

2. stopnjo poudarjenosti ima 708 ha gozdov. Sem sodijo gozdovi v širši okolici Grosuplja (na razdalji 1000 m) ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij (Mali Vrh pri Šmarju, Šmarje - Sap, Jerova vas, Luče, ...) do 1000 m oddaljenosti (utemeljitev Gz). Ti so v odsekih: 21A01, 21A03, 21A04, 21A05, 21B07, 21B08, 21B09, 21B10, 21B11A, 21C17, 21C18, 21C19, 21C25, 21C26, 21C27, 21D28A, 21D28B, 21D29, 21E30, 21E32A, 21F01, 21F03A, 21F04, 21F05, 21F06, 21G01, 21G11A, 21G11B, 21G12, 21G13, 21G14, 21H18, 21K07, 21K08, 21L13, 21L14, 21L15, 21L16, 21N06, 21P01, 21P02, 21P26, 21P27, 21R01, 21R02, 21R03, 21R04, 21R05, 21S26, 21S27.

To funkcijo imajo podarjeno tudi gozdovi v pasu med kamnolomom Šmarje - Sap in naseljem Šmarje - Sap (utemeljitev Gb), v odsekih: 21A03, 21A05, 21B09, 21B10, 21B11A, 21B11B.

3. stopnjo poudarjenosti ima ostali gozdni prostor s površino 6.557 ha.

Obrambna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 14 ha gozdov. Gre za gozdove na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških objektov (utemeljitev Oa) na Gradišnici pri Podtaborju v odsekih 21H10, 21H11, 21H12 in 21H13 ter na Kamni gorici pri Grosupljem v odseku 21F05.

Sem sodijo tudi gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode (utemeljitev Oh). Ti so v odsekih: 21G11A, 21O19, 21P01, 21P21.

Rekreacijska funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 208 ha gozdov. To so gozdovi ob rekreacijskih točkah Brinjski hrib in Brezje pri Grosupljem, Baronov hrib ter Boštanj, ki so dnevno obiskovani (utemeljitev Ra), v odsekih: 21C15, 21D28A, 21D29, 21E30, 21E31A, 21E31B, 21E32A, 21E32B, 21F01, 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14, 21L13, 21N13.

To so tudi gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih rekreacijskih poti (utemeljitev Rd). Skozi GGE Grosuplje vodijo evropska pešpot E6 (skozi odseke 21F04, 21G10, 21G11A, 21G12, 21G13, 21H09, 21H13, 21H14, 21H17, 21I04A, 21J14A, 21J15, 21J17A, 21P04, 21P05, 21P06, 21P23, 21P24, 21P25, 21P26, 21S26), Jakobova pot (skozi odseke 21C17, 1C18, 21C26, 21D28A, 21D29, 21E30, 21E32A, 21I04A, 21J17A, 21J18) in Slovenska turno kolesarska poti (skozi odseke: 21C12, 21J03, 21J04A, 21J04B, 21J05A, 21J06, 21J07, 21J08, 21J10, 21J11).

Sem sodi še območje urejenega kolesarskega poligona (utemeljitev Rg) Kolesarski spust Kovačević (s soglasjem ZGS) pri Zg. Slivnici v odseku 21C13.

2. stopnjo poudarjenosti ima 50 ha gozdov. To so gozdovi ob rekreacijskih točkah Mali vrh pri Šmarju, Vrhovka, Sv. Križ, Brezovec in Sv. Marija na Kopanju, ki so srednje pogosto obiskovani (utemeljitev Ra), v odsekih: 21A01, 21A02, 21A03, 21A05, 21O14.

3. stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen, s površino 7.079 ha.

Turistična funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 43 ha gozdov. Ti so v okolici turističnih središč Županova jama in Boštanj (utemeljitev Ta), gozdne učne poti Zalog (ob meji GGE Ig v odseku 21 A04) ter naravoslovne učne poti Po sledih vodomca (pri Cerovem v odsekih 21H13, 21H16 in 21H17) (utemeljitev Te).

2. stopnjo poudarjenosti ima 10 ha gozdov ob izletniški točki Sv. Marija na Kopanju (utemeljitev Tc).

3. stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor razen ograjenih območij in predelov, na katera dostop ni dovoljen, s površino 7.284 ha.

Poučna funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 21 ha gozdov. Ti so ob gozdni učni poti Zalog, ki poteka ob meji z GGE Ig in delno sega tudi v GGE Grosuplje (v odseku 21 A04) ter ob naravoslovni učni poti Po sledih vodomca, ki vodi ob Cerovem (v odsekih 21H13, 21H16 in 21H17) (utemeljitev Pa).

3. stopnjo poudarjenosti imajo vsi drugi gozdovi, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen, s površino 7.316 ha.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnjo poudarjenosti ima 81 ha gozdov na območju naravnih vrednot (utemeljitev Db, razen pri izjemnih drevesih, kjer je Dd), ki so navedene v spodnji preglednici ter na zavarovanih območjih (utemeljitev Db):

- NS Taborska jama, v odsekih 21P05, 21H14;
- NR Strajanov breg (NV 4065 in 7665), v odsekih R05 in R06;
- NS Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama, v odsekih 21O14, 21O16, 21O17, 21O18.

Preglednica 17/KHT: Naravne vrednote – 1. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
756 V	Močila	Sistem dveh ponikalnic v kraških depresijah severno od Malih Lipjen	geomorfološka, hidrološka	lokalni	21P12, 21P13, 21P20, 21P21
1267	Kopanjski studenec	Kraški izvir na pobočju huma Kopanj na Radenskem polju	hidrološka	državni	21O14
3513	Petelinec - bukev	Mogočna bukev na pobočju Petelinca nad Veliko Staro vasjo, severovzhodno od Grosuplja	drevesna	lokalni	21G07A
3514	Debeli grič - bukev	Gozdni silak na robu vrtače pod Debelim gričem, vzhodno od Velike Račne	drevesna	lokalni	21K05A
4385	Šica - izvir	Kraški izvir Šice na Radenskem polju. V izviru se nahaja <i>Proteus</i> .	hidrološka, zoološka	državni	21O19
7724	Velike Lipljene - nahajališče fosilov	Izdanki jurskega (liasnega) apnenca z litiotidnimi školjkami v gozdu ob cesti Velike Lipljene - Ponova vas	geološka	lokalni	21P05
8036	Gajniče - Tlake - mokrotna dolina	Mokrotna dolina vodotoka Graben s pritoki, habitati zavarovanih in ogroženih vrst med Gajničami in Tlakami, zahodno od Šmarja - Sap	ekosistemska	lokalni	21A03, 21A04, 21A05, 21C25

Prikaz funkcij gozdov

80039	Medvedica - brek	Brek na Medvedici, jugozahodno od Grosuplja	drevesna	lokalni	21P03

2. stopnjo poudarjenosti ima 971 ha gozdov na območjih naravnih vrednot (utemeljitev Da), ki so navedene v spodnji preglednici, 60 jam, ki so navedene že v preglednici pri 1. stopnji poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (po zvrsti geomorfološka podzemeljska naravna vrednota) ter na zavarovanih območjih (utemeljitev Db razen pri drevesih, kjer je Dd):

- KP Ljubljansko barje – tretje varstveno območje, v odsekih 21R05 in 21R06;
- KP Radensko polje – vsa varstvena območja (NV 1961 V), v odsekih: 21L01, 21L03, 21L06, 21M04, 21N06, 21N07, 21N08, 21N09, 21N10, 21N11A, 21N11B, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21N15B, 21N16, 21O01, 21O02, 21O03, 21O04A, 21O04B, 21O05, 21O06, 21O08, 21O12, 21O13, 21O14, 21O15, 21O16, 21O17, 21O18, 21O19, 21O21A .

Preglednica 18/KHT: Naravne vrednote – 2. stopnja poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Opis	Zvrst naravne vrednote	Status	Odseki
758	Zelenka - estavele	Estavele na zahodnem robu Radenskega polja	geomorfološka, hidrološka	državni	21O13, 21O14
1024	Lučki dol - izvorni zatrep	Izvorni zatrep Radenščice na jugozahodnem robu Lučkega dola	geomorfološka, hidrološka	lokalni	21K05B, 21K06
1068	Jerbaščica - ponikalnica	Ponikalnica vzhodno od Velikega Ločnika	hidrološka	lokalni	21P25, 21S25, 21S26
3531	Spodnja Krokariča - izvir	Kraški izvir zahodno od Velikih Lipljen	hidrološka	lokalni	21P23
3547	Kopanj	Hum na Radenskem polju	geomorfološka	državni	21O14
3559	Podlomščica - izvir	Kraški izvir v zatrepni dolini južno od Grosuplja	hidrološka	lokalni	21H15A, 21H16, 21N03
4335	Radensko polje - nahajališče fosilov	Nahajališče jurskih (liasnih) litiotidnih školjk v cestnem useku na zahodnem robu Radenskega polja	geološka	državni	21N10, 21N11A
4397 V	Lučki dol - uvala	Kraška uvala pri Lučah z občasnim vodotokom Radenščico	geomorfološka	državni	21K01A, 21K01B, 21K02A, 21K02B, 21K03A, 21K04, 21K05A, 21K05B, 21K06, 21K07, 21K08, 21K09, 21K10, 21L18, 21L19, 21L20
7604	Dobravka	Ponikalnica na Radenskem polju <i>Ob Dobravki je zelo malo gozdnih površin.</i>	hidrološka, geomorfološka	lokalni	21N12
7706	Šica - ponikalnica	Ponikalnica na Radenskem polju <i>Ob Šici je zelo malo gozdnih površin.</i>	hidrološka, geomorfološka	državni	21O14, 21O16, 21O19
7745	Zelenka - potok	Kraški vodotok na Radenskem polju <i>Ob Zelenki je zelo malo gozdnih površin.</i>	hidrološka	lokalni	21O13, 21O14, 21O15
7939	Višnjica - slapovi	Lehnjakovi slapovi na Višnjici, levem pritoku Krke, gorvodno od Mlešičevega mlina	geomorfološka, hidrološka, geološka	lokalni	21J18

Prikaz funkcij gozdov

8026	Višnjica - zgornji tok	Izvirni del levega pritoka Krke z lehnjakovimi slapovi gorvodno od Dednega dola	hidrološka, geomorfološka, geološka	lokalni	21J15, 21J18
8037	Črna dolina	Mokrotne površine in bajer v dolini potoka Breg, severno od Grosuplja	hidrološka, ekosistemska	lokalni	21C13, 21C14, 21F02, 21F03A, 21F03B, 21G01, 21G14
8038	Veliki potok - mokrišča	Mokrišča ob Velikem Potoku, levem izvirnem kraku Grosupeljščice, severovzhodno od Grosuplja <i>Ob potoku je malo gozdnih površin.</i>	ekosistemska	lokalni	21G07A, 21G08A, 21G09, 21I01
8039	Brinovec - ponikalnica	Ponikalnica zahodno od Grosuplja	hidrološka, geomorfološka	lokalni	21C23, 21C24, 21H01, 21H02
8040	Krokarica - ponikalnica	Ponikalnica zahodno od Velikih Lipjen	hidrološka, geomorfološka	lokalni	21P22, 21P24, 21P25
8085	Srednice	Sistem estavel na severnem delu Radenskega polja <i>Ob estavelah je zelo malo gozdnih površin.</i>	geomorfološka, hidrološka	lokalni	21N12

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki so na območjih in v neposredni okolici objektov kulturne dediščine (brez vplivnih območij) in so upravljani le za varstveni namen. Njihova površina je 577 ha.

Preglednica 19/KHT: Kulturna dediščina 1. stopnja poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
880	Zgornja Slivnica - Arheološko najdišče Magdalenska gora	spomenik	21C15, 21C16, 21C17, 21C18, 21C26, 21D28A, 21D29
1275	Veliko Mlačevo - Razvaline gradu Boštanj	vplivno območje	21N13
1832	Gatina - Cerkev sv. Janeza Krstnika	vplivno območje	21F05, 21F11A
2137	Blečji Vrh - Cerkev sv. Benedikta	spomenik	21J17A
2137	Blečji Vrh - Cerkev sv. Benedikta	vplivno območje spomenika	21J17A
2534	Šmarje-Sap - Cerkev sv. Križa	vplivno območje spomenika	21A05
6023	Cerovo - Arheološko območje Tabor	spomenik	21H13, 21H14
9344	Blečji vrh - Arheološko območje	arheološko najdišče	21J14A, 21J14B, 21J15, 21J16A, 21J17A, 21J17B, 21J18
11862	Čušperk - Arheološko najdišče Stari grad	arheološko najdišče	21O03
11863	Gatina - Arheološko območje	arheološko najdišče	21F05, 21F11A
11864	Blečji Vrh - Arheološko najdišče Kucelj	arheološko najdišče	21J15
11865	Grosuplje - Arheološko območje Brinjski hrib	arheološko najdišče	21E30, 21E31A, 21E31B, 21E32A, 21E32B
11868	Kopanji - Arheološko območje	arheološko najdišče	21O14
11872	Mali Konec - Arheološko območje Križatec	arheološko najdišče	21J07, 21J08, 21J09, 21J10, 21J11
11873	Mali Vrh pri Šmarju - Arheološko območje Vrhovka	arheološko najdišče	21A01, 21A02
11875	Pece - Arheološko območje	arheološko najdišče	21H18
11876	Pece - Arheološko območje Gorica	arheološko najdišče	21H18
11878	Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Farovski hrib	arheološko najdišče	21B07, 21C27
11879	Polica - Arheološko območje	arheološko najdišče	21I04A
11880	Gradišče - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	21G08A, 21I01
11882	Spodnja Slivnica - Arheološko območje Zavrh	arheološko najdišče	21N04, 21N05A, 21N06, 21N07, 21N08
11883	Peč - Arheološko najdišče Za cesto	arheološko najdišče	21I08, 21I09
11884	Škocjan pri Turjaku - Arheološko območje Košenice	arheološko najdišče	21P19, 21P20
11885	Šmarje-Sap - Arheološko območje	arheološko najdišče	21A03, 21A05

Prikaz funkcij gozdov

11886	Tlake - Arheološko območje	arheološko najdišče	21A01, 21A05
11887	Udje - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	21R08A
11888	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Široke njive in Podcestnice	arheološko najdišče	21M01, 21M02
11889	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	21M01
11890	Št. Jurij - Arheološko območje	arheološko najdišče	21R09
11891	Ponova vas - Arheološko območje Gradišnica	arheološko najdišče	21H10, 21H11, 21H12, 21H13
11892	Velika Loka pri Višnji Gori - Arheološko območje	arheološko najdišče	21L13
11894	Velike Lipljene - Nekropola	arheološko najdišče	21P06
11895	Veliko Mlačevo - Arheološko najdišče Boštanj	arheološko najdišče	21N13
11896	Vino - Arheološko najdišče Vinji vrh	arheološko najdišče	21H01, 21H02, 21H05, 21H06, 21H07, 21H18, 21R05, 21R06, 21R07
11897	Vodice v Dobropolju - Višinska naselbina Limberk	arheološko najdišče	21O05, 21O07A, 21O07B, 21O07C, 21O08, 21O09
11899	Žalna - Nekropola v Veliki Žalni	arheološko najdišče	21L17
11900	Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Razdrto	arheološko najdišče	21A05
14888	Ravno Brdo - Arheološko območje Pri Teličarju	arheološko najdišče	21J05A, 21J06, 21J07
15947	Vrh nad Želimljami - Arheološko najdišče sv. Peter	arheološko najdišče	21R01
16125	Sloka Gora - Gradišče	arheološko najdišče	21P22, 21P25
16739	Gradišče nad Pijavo Gorico - Arheološko najdišče Gradišče	arheološko najdišče	21R01, 21R03
16741	Pance - Arheološko najdišče Pri koritu	stavbna dediščina	21G06
16741	Pance - Arheološko najdišče Pri koritu	arheološko najdišče	21G06
17260	Grosuplje - Grobovi zamolčanih žrtev na Koščakovem hribu	memorialna dediščina	21E31A
17265	Spodnje Blato - Spominsko znamenje zamolčanim žrtvam v Stehanu	memorialna dediščina	21F08
17272	Plešivica pri Žalni - Spomenik bojem na Ilovi Gori	memorialna dediščina	21L01
17274	Polica - Spomenik NOB v Bukovju pri Bliski vasi	memorialna dediščina	21I02
17293	Bičje - Spomenik Stojanu Šuligoju	memorialna dediščina	21H02
17667	Polica - Spominsko znamenje zamolčanim žrtvam v Bliski vasi	memorialna dediščina	21I02
17676	Predole - Spominsko znamenje padlim aktivistom OF na Jelovcu	memorialna dediščina	21O09
17678	Plešivica pri Žalni - Spomenik ustanovitvi dveh čet narodne zaščiti	memorialna dediščina	21L18
26186	Velika Račna - Kapelica na pobočju Kopanja	stavbna dediščina	21O14
28460	Cerovo - Kapelica Lurške Matere božje pod Taborom	stavbna dediščina	21H13

2. stopnjo ima 90 ha gozdnega prostora na vplivnem območju enega od spomenikov, naselbinske dediščine in na območjih kulturnih krajin.

Preglednica 20/KHT: Kulturna dediščina 2. stopnja poudarjenosti

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Odseki
2462	Vino - Cerkev sv. Štefana	vplivno območje spomenika	21R03
11292	Blečji Vrh - Vas	naselbinska dediščina	21J17A

Prikaz funkcij gozdov

24420	Luče - Kulturna krajina Lučki dol	kulturna krajina	21K01A, 21K02A, 21K03A, 21K04, 21K05B, 21K06, 21K07, 21K09, 21K10, 21L20
24421	Zagradec pri Grosupljem - Kulturna krajina Radensko polje	kulturna krajina	21N09, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21O04A, 21O06, 21O13, 21O14, 21O15, 21O16, 21O18, 21O19
24422	Spodnja Slivnica - Kulturna krajina	kulturna krajina	21N06
26417	Grosuplje - Motel	stavbna dediščina	21E32A

Objekti kulturne dediščine so vpisani v Registru kulturne dediščine RKD, ki je dostopen na <https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=df5b0c8a300145fda417eda6b0c2b52b>

Estetska funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 21 ha gozdnega prostora. To so gozdovi:

- v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektom (utemeljitev Ea), v odsekih: 21A05, 21F05, 21F08, 21F11A, 21G07A, 21H02, 21H13, 21J17A, 21K05A, 21L18, 21O09, 21O14, 21P06, 21R08A.
- gozdovi v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave (utemeljitev Ec), v odsekih: 21A04, 21A05, 21C25, 21R05, 21R06.

2. stopnjo ima 94 ha gozdnega prostora. To so gozdovi na območju kulturnih krajin Lučki dol, Spodnja Slivnica in Radensko polje, v odsekih: 21K01A, 21K02A, 21K03A, 21K04, 21K06, 21K07, 21K08, 21K09, 21K10, 21L20, 21N06, 21N09, 21N12, 21N13, 21O04A, 21O06, 21O14, 21O15, 21O16, 21O18, 21O19.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Večina gozdov, to je 7.223 ha, ima 1. stopnjo poudarjenosti te funkcije, kar pomeni, da je v njih možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč višja od 5 m³/ha letno) (utemeljitev La).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v odsekih, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR med 2 in 5 m³/ha letno). V GGE Grosuplje sta to odseka 21L10B in 21L12B, s skupno površino 2,1 ha.

3. stopnjo poudarjenosti imajo (ne glede na vrednost produkcijske sposobnosti rastišč) za varovalne razglašeni gozdovi, ki so v odsekih: G08B, G08C, J04B, J05B in J05D, s skupno površino 30,51 ha.

Brez stopnje poudarjenosti te funkciji sta ekocelici (utemeljitev Le), ki sta v odsekih 21N06, 21N07 in 21N13, s skupno površino 2,76 ha.

Opomba: Po definiciji opravljajo poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo gozdovi z nadpovprečno ravnostjo na rastiščih z nadpovprečno proizvodno zmogljivostjo.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnjo imajo gozdni prostor s površino 195 ha. To so:

- območja čebelarskih stojišč za premične in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (utemeljitev Np). Teh je 53 in so v odsekih: 21A01 (dve), 21C18, 21C24, 21E30, 21E31A, 21F03A (dve), 21F05, 21G06, 21G10, 21G12, 21H04, 21I01, 21I04A, 21J06, 21J13 (dve), 21L08A, 21L14, 21L16, 21M02 (dve), 21M06 (dve), 21N04, 21N06, 21N08, 21N13 (tri), 21O04A (dve), 21O13, 21O14 (tri), 21O21A, 21P02, 21P09, 21P11A, 21P12, 21P19, 21P20 (štiri), 21P21 (tri), 21R09, 21R10 (dve).

V GGE Grosuplje je bil do leta 2014 gozdni semenski sestoj bukve (ID 5.0232, *Fagus sylvatica*, Medvedica), ki pa je bil zaradi poškodovanosti v žledolomu, ki je bil leta 2014, v letu 2015 izbrisan iz Seznama gozdnih semenskih objektov.

2. stopnjo imajo gozdni prostor s površino 78 ha. To so:

- sestoji, v katerih je delež kostanja v lesni zalogi večji od 25 % (utemeljitev Nd) v odsekih: 21A02, 21B06, 21C13, 21C26;
- na območjih gozdne čebelje paše (utemeljitev Ne). Teh je 123 in so v odsekih: 21A03, 21A05, 21B09, 21B10, 21B11A, 21B11B, 21C17, 21C19, 21C20A, 21C25, 21D28A, 21E30, 21E32A, 21E32B, 21F03A, 21F03B, 21F04, 21F06, 21F07, 21F08, 21G02A, 21G02B, 21G04, 21G07B, 21G09, 21G10, 21G11B, 21G12, 21G13, 21H01, 21H09, 21H13, 21H15B, 21H17, 21H18, 21I07, 21I08, 21I09, 21J01, 21J02, 21J07, 21J10, 21J11, 21J14B, 21J17A, 21J17B, 21K01A, 21K02A, 21K03A, 21K03B, 21K04, 21K05C, 21K06, 21K07, 21K08, 21K10, 21L02, 21L03, 21L05, 21L08A, 21L08B, 21L15, 21L17, 21L18, 21M01, 21M02, 21M03, 21M04, 21M05, 21M06, 21N03, 21N04, 21N05A, 21N06, 21N07, 21N08, 21N11A, 21N11B, 21N13, 21N15B, 21N16, 21O01, 21O04A, 21O04B, 21O06, 21O07A, 21O07C, 21O08, 21O09, 21O11A, 21O12, 21O14, 21O15, 21O17, 21O18, 21O20A, 21O21A, 21P01, 21P03, 21P04, 21P05, 21P07, 21P09, 21P11A, 21P11B, 21P13, 21P14A, 21P14B, 21P15A, 21P15B, 21P18, 21P19, 21P20, 21P21, 21P23, 21P24, 21P25, 21R01, 21R06, 21R07, 21R08B, 21R09, 21R10.

Lovnogospodarska funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 1,77 ha gozdnega prostora. Gre za oboro (utemeljitev Jo) v odseku 21P06 (Velike Lipljene), kjer gojijo damjake, s soglasjem občine. Sodi pod lovišče Taborska jama.

To funkcijo opravljajo tudi gozdovi tudi v okolici krmišč, ki so v odsekih: 21C13, 21G05, 21H02, 21J03, 21J08, 21J09, 21J14A, 21K02A, 21K10, 21L03, 21L06, 21N02, 21N08, 21N16, 21O01, 21O09, 21O17, 21O21A, 21P03, 21P10, 21P12, 21P15A, 21P17, 21R07 (dve).

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 21/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	6.986,73	213,04	28,17	7.227,94
Varovalni gozdovi	30,26	0,25	0,00	30,51
Skupaj	7.016,99	213,29	28,17	7.258,45

Skoraj vsi gozdovi (99,6 %) sodijo v kategorijo večnamenskih gozdov. V njej je 5 rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje in funkcije ter enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj in enotne gozdnogojitvene usmeritve.

V kategoriji varovalnih je le 0,4 % gozdov, s skupno površino 30,51 ha. Sem so uvrščeni gozdovi, ki so bili za varovalne razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Obravnavani so kot poseben RGR. Ti gozdovi so v odsekih: G08B, G08C, J04B, J05B in J05D. Več o njih je navedeno v poglavju 2.1 Ekološke funkcije, Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Pregled gozdnih združb po RGR kaže, da v kategoriji večnamenskih gozdov prevladujejo za določen RGR značilni gozdni rastiščni tipi. Manjša odstopanja se pojavljajo zaradi ne povsem homogenih odsekov. Nabor gozdnih rastiščnih tipov v RGR varovalni gozdovi je blizu sestavi rastiščnih tipov v RGR Toploljubno bukovje.

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 so prikazane v kartnem delu načrta (karta št. 4).

Preglednica 22/KGR: Glavne gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11012-Podgorsko bukovje	511 -Vrbovje s topolom	16,59	0,5
	521 -Nižinsko črnojelševje	0,64	0,0
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	96,49	2,7
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.392,90	67,1
	554 -Gradnovno bukovje na izpranih tleh	457,73	12,8
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	90,07	2,5
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	212,98	6,0
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	43,26	1,2
	711 -Kisloljubno gradnovno belogabrovje	11,49	0,3
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	32,26	0,9
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	207,62	5,8
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	2,27	0,1
Skupaj RGR		3.564,30	100,0
12212-Kisloljubno bukovje (luzuletosum)	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	8,08	1,2
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	146,16	21,9
	554 -Gradnovno bukovje na izpranih tleh	12,03	1,8
	561 -Bazoljubno gradnovje	39,72	6,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	16,85	2,5
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	53,66	8,0
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	391,03	58,6
Skupaj RGR		667,53	100,0
14112-Toploljubno bukovje	531 -Dobovje in dobovo belogabrovje	21,99	6,1
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	42,39	11,8
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	30,90	8,6

Opis stanja gozdov

	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	249,01	69,3
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	15,04	4,2
Skupaj RGR		359,33	100,0
15012-Bukovje z gradnom	511 -Vrbovje s topolom	114,55	4,9
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	173,88	7,5
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	262,56	11,3
	554 -Gradnovno bukovje na izpranih tleh	1.641,29	70,5
	561 -Bazoljubno gradnovje	0,24	0,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	7,87	0,3
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	27,91	1,2
	631 -Preddinarsko gorsko bukovje	21,93	0,9
	711 -Kisloljubno gradnovno belogabrovje	15,98	0,7
	731 -Kisloljubno gradnovno bukovje	1,01	0,0
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	7,68	0,3
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	49,60	2,1
	771 -Jelovje s praprotmi	4,19	0,2
Skupaj RGR		2.328,69	100,0
18512-Gabrovje s hrasti	541 -Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	179,43	58,2
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	33,65	10,9
	554 -Gradnovno bukovje na izpranih tleh	20,48	6,6
	711 -Kisloljubno gradnovno belogabrovje	69,90	22,7
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	4,23	1,4
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	0,57	0,2
Skupaj RGR		308,26	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		7.228,11	100,0
40000-Varovalni gozdovi	531 -Dobovje in dobovo belogabrovje	0,95	3,1
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	3,36	11,0
	591 -Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	20,02	65,6
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	6,18	20,3
Skupaj RGR		30,51	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		30,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi		7.258,45	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 23/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,1	16,9	22,2	27,4	27,4	75,1	28,6
Jelka	5,8	16,4	21,0	29,0	27,8	4,5	1,7
Bor	7,5	19,6	22,5	26,5	23,9	9,7	3,7
Macesen	12,7	26,0	24,0	17,5	19,8	0,3	0,1
Ostali igl.	3,6	11,8	21,6	29,6	33,4	0,4	0,2
Bukev	6,5	19,3	25,9	26,2	22,1	115,6	44,0
Hrast	6,5	18,6	26,5	26,1	22,3	24,4	9,3
Pl. Ist.	9,5	20,7	25,0	24,5	20,3	14,6	5,6
Dr. tr. Ist.	9,0	20,5	25,4	24,6	20,5	17,2	6,5
Meh. Ist.	18,0	27,6	21,6	18,9	13,9	0,7	0,3
Iglavci	6,2	17,2	22,2	27,4	27,0	90,0	34,3
Listavci	7,0	19,5	25,8	25,9	21,8	172,5	65,7
Skupaj	6,8	18,7	24,6	26,3	23,6	262,5	100,0

Lesna zaloga je 262,5 m³/ha. V njej je 34 % iglavcev in 66 % listavcev. Je za 6 % manjša od lesne zaloge celotnega ljubljanskega območja, ki v povprečju meri 279 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) je 25 % lesne zaloge, v drugem (30 – 50 cm premera) 51 % lesne zaloge, v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera) pa 24 % lesne zaloge. Delež nadebelejšega drevja je približno na ravni povprečja GGO Ljubljana. Več je debelih iglavcev kot listavcev. Tudi sicer je debelinska sestava pri listavcih bolj pomaknjena v levo, kar pomeni, da je drevje tanjše. Če pogledamo debelinsko sestavo po drevesnih vrstah, nadpovprečni delež najdebelejšega drevja velja za smreko in jelko, pa tudi za ostale iglavce (med njimi sta zeleni bor in duglazija), a je delež slednjih v lesni zalogi manjši od 0,2 %.

V lesni zalogi je največ bukve in sicer 44 %. Sledijo ji smreka (29 %), graden (9 %), gorski javor, beli gaber, rdeči bor (vsi trije po 4 %), jelka in cer (oba po 2 %) ter češnja z 1 %. Z deležem do 0,5 % v lesni zalogi so prisotni: črni gaber, kostanj, trepetlika, lipa in lipovec, dob, gorski brest, macesen, mali jesen, duglazija, zeleni bor, mokovec, črna jelša, robinija, veliki jesen, ostrolistni javor, brek in drugi trdi listavci (našteti so glede na velikost deleža od večjega proti manjšemu).

Preglednica 24/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po oblikah lastništva

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	653.474	640.749	10.179	2.546
	m ³ /ha	90,0	91,3	47,7	90,4
Listavci	m ³	1.252.190	1.209.006	37.732	5.452
	m ³ /ha	172,5	172,3	176,9	193,5
Skupaj	m³	1.905.664	1.849.755	47.911	7.998
	m ³ /ha	262,5	263,6	224,6	283,9

Lesna zaloga v državnih gozdovih meri 225 m³/ha. S tem je za 38 m³/ha nižja od povprečne lesne zaloge gozdov v enoti oziroma za 39 m³/ha od lesne zaloge v zasebnih gozdovih.

Najvišja lesna zaloga je v občinskih gozdovih (teh je sicer le 28 ha), saj je z 284 m³/ha za skoraj 22 m³/ha višja od povprečne zaloge.

Preglednica 25/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	Podgorsko bukovje (11012)	3.564,24	268,3	280	6,2
	Kisloljubno bukovje (luzuletošum (12212))	667,51	300,8	52	
	Gabrovje s hrasti (18512))	308,24	282,7	24	
2	Bukovje z gradnom (15012)	2.328,65	247,1	182	8,5
	Toploljubno bukovje (14112)	359,30	196,7	27	
OKULARNA OCENA					
	Varovalni gozdovi (40000)	30,51	188,2		

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah in s cenitvijo pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge so podatki, pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah (sistematična mreža SVP 250 x 500 m). Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumi iz Preglednice D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Tarife za izračun lesnih zalog smo prevzeli po prejšnjem GGN GGE Grosuplje (vmesne Čoklove tarife). Seznam tarif po odsekih je v Prilogi 1.

Da bi vzorčno napako ugotavljanja lesne zaloge pri 5 % tveganju znižali pod dovoljeno mejo, smo RGR glede na rastiščno sorodnost združili v dva stratuma (znotraj stratumov je večje število stalnih vzorčnih ploskev, na katerih se ocenjuje lesna zaloga, s tem pa se zmanjša vzorčna napaka po RGR). Vzorčna napaka ocene lesne zaloge je v obeh stratumih pod dopustno mejo in sicer znaša v prvem stratumu 6,2 %, v drugem pa 8,5 %.

3.3 Prirastek

Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,35	0,65	0,62	0,59	0,39	2,60	38,2
Listavci	0,85	1,20	1,02	0,74	0,39	4,20	61,7
Skupaj:	1,20	1,85	1,64	1,33	0,78	6,80	100,0

Tekoči letni prirastek meri 6,80 m³/ha. Od tega 62 % priraste na listavcih, 38 % pa na iglavcih. V preteklem desetletju se je zmanjšal za dobrih 20 % (prej 8,64 m³/ha). Je tudi manjši od povprečnega prirastka GGO Ljubljana, ki meri 7,5 m³/ha.

Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po oblikah lastništva

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	18.863	18.475	313	75
	m ³ /ha	2,60	2,63	1,47	2,65
Listavci	m ³	30.528	29.499	879	150
	m ³ /ha	4,20	4,21	4,12	5,31
Skupaj	m³	49.391	47.974	1.192	224
	m ³ /ha	6,80	6,84	5,59	7,96

Največji prirastek je v gozdovih lokalnih skupnosti, a je njihov delež po površini le 0,4 %. V državnih gozdovih, katerih delež je 2,9 %, je prirastek najmanjši. V prevladujočih zasebnih gozdovih je malo višji od povprečja v enoti.

Način ugotavljanja prirastka

Za GGE Grosuplje je bila izvedena tretja ponovitev meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, s tem pa so bili pridobljeni tudi podatki o prirastnih nizih. Krivulje prirastnih nizov smo določili z regresijsko analizo. Uporabili smo eksponentno, potenčno, inverzno ali pa logaritemsko funkcijo. Nove prirastne nize po RGR smo določili za tiste drevesne vrste, katerih število dreves je bilo za izračun vrednosti prirastnih nizov dovolj veliko. Za drevesne vrste, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah za izračun vrednosti prirastnih nizov premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo prirastek prevzeli od primerljivega RGR ali pa iz podatkov za celo enoto. Prirastni nizi po RGR so navedeni v Prilogi 1.

3.4 Razvojne faze

Preglednica 28/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz

Razvojna faza	Površina		Podmladek				Lesna zaloga m ³ /ha	Število SVP	± E %	Srednji premer cm		
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2					3	4
Mladovje	582,14	8,0						17	0,0	0		
Drogovnjak	1.561,00	21,5	72,24	4,6	24,0	37,3	38,0	0,7	217,1	73	14,3	19
Debeljak	2.375,86	32,7	371,36	15,6	22,0	52,9	23,7	1,4	351,6	134	7,0	25
Sestoj v obnovi	2.739,45	37,8	1.578,10	57,6	28,3	55,4	15,1	1,2	267,0	56	16,4	24
Skupaj	7.258,45	100,0	2.021,70	27,9					262,5	280		22

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Največ sestojev, skoraj 38 %, je v fazi obnove. Sledijo debeljaki, katerih je 33 %. Drogovnjakov je 21 %. Najmanj je mladovij, katerih delež je 8 %.

Debeljaki so relativno še kar pomlajeni, saj se podmladek pojavlja na 16 %. Dokaj dobro so pomlajeni sestojih v obnovi, kjer podmladek porašča 58 % površine.

Delež mladovij je relativno majhen. Dejansko je sicer njihova površina večja, vendar gre pri tem pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Preglednica 29/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Drugi trdi listavci	Mehki listavci	Skupaj
ha	347,45	21,32	5,49	1.217,67	34,42	189,88	182,72	14,61	2.013,56
%	17,26	1,06	0,27	60,47	1,71	9,43	9,07	0,73	100,00

V podmladku je največ bukve (60 %). Pomemben delež imajo še smreka (17 %), plemeniti listavci (9 %) in drugi trdi listavci (9 %). Sledita hrast (2 %) in jelka (1 %). Deleži podmladka ostalih drevesnih vrst so manjši od 1 %.

Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	582,14	23,0	50,3	24,7	2,0	6,8	45,0	47,3	0,9	67,6	12,6	5,8	14,0
Drogovnjak	1.561,00	6,4	51,5	40,4	1,7	6,0	48,5	44,6	0,9	42,2	38,1	13,9	5,8
Debeljak	2.375,86					11,5	62,2	26,3	0,0	6,6	63,0	26,4	4,0
Sestoj v obnovi	2.739,45					4,5	60,0	35,1	0,4				
Skupaj	7.258,45												

23 % mladovij ima bogato zasnovo, 50 % dobro, 25 % pomanjkljivo, preostala 2 % pa slabo. Negovanih je le 7 %, 45 % je negovanih pomanjkljivo. Kar 47 % mladovij je nenegovanih, ogrožen je 1 %. Večina ima tesen sklep, 13 % ima normalnega, 6 % rahlega, 14 % pa vrzelastega do pretrganega.

Pri drogovnjakih je stanje glede zasnove slabše. Dobro zasnovo ima sicer tako kot pri mladovju dobra polovica sestojev, vendar pa ima pomanjkljivo kar 40 %. Stanje glede negovanosti je podobno kot pri mladovju. Nenegovanih je 45 %, 49 % pa je negovanih pomanjkljivo. 42 % ima tesen sklep, 38 % ima normalnega, 14 % rahlega, 6 % pa vrzelastega oziroma pretrganega.

Večina debeljakov, to je 62 %, je negovana pomanjkljivo. Negovanih je le 12 %. 26 % sestojev v tej fazi je nenegovanih. Tesen sklep ima 7 % sestojev. Večina oziroma 63 % ima normalen sklep, 26 % jih ima rahel, 7 % pa vrzelast do pretrgan sklep. Pri slednjih gre predvsem za sestoj, poškodovane v žledu 2014, oziroma po lubadarju, ki še niso dovolj pomlajeni, da bi jih lahko uvrstili med sestoj v obnovi.

Sestoji v obnovi so večinoma (60 %) negovani pomanjkljivo, 35 % pa je nenegovanih. Le 5 % je negovanih.

Podatki po razvojnih fazah so bili zbrani s pomočjo opisov sestojev na terenu in digitalizacije sestojev na osnovi DOF5.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 31/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	1,63	0,0
Gozdovi bukve in hrasta	47,75	0,7
Bukovi gozdovi	1.129,16	15,6
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.569,84	35,3
Gozdovi bukve in jelke	0,37	0,0

Gozdovi bukve in smreke	807,54	11,1
Jelovi gozdovi	5,45	0,1
Smrekovi gozdovi	536,55	7,4
Borovi gozdovi	8,94	0,1
Drugi pretežno iglasti gozdovi	158,54	2,2
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.992,68	27,5
Skupaj	7.258,45	100,0

Sestojni tipi so opredeljeni glede na tipe drevesne sestave gozdov, kot so ti določeni v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Sestoje se v glavnem določa na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoji so izločeni na karti 1 : 5.000 (DOF5).

Površine sestojev so praviloma večje od 0,5 ha. V enoti Grosuplje smo izločili 1.463 sestojev. V povprečju sestoj meri 5 ha. Sestoje mladovij smo uvrstili v sestojne tipe glede na površinske deleže drevesnih vrst. Pri ostalih razvojnih fazah smo upoštevali deleže drevesnih vrst v sestavi lesne zaloge sestoja.

V GGE Grosuplje imata največji delež dva tipa sestojev. To so sestoji pod imenom drugi pretežno listnati gozdovi (35 %) ter sestoji pod imenom drugi gozdovi iglavcev in listavcev (28 %). Pretežno listnati gozdovi so tisti, v katerih je listavcev več kot 75 %, pri čemer ne prevladujeta niti bukev niti hrast. Drugi gozdovi iglavcev in listavcev so mešani gozdovi, katerih ni moč uvrstiti v druge tipe sestojev. Večji delež imajo še bukovi gozdovi in sicer 16 % (v njih je bukve več kot 75 %) ter gozdovi bukve in smreke (v njih imata smreka in bukev skupaj več kot 75 %, vendar pa nobena od njiju ne prevladuje), katerih je 11 %. Smrekovih gozdov je 7 %, drugih pretežno iglastih gozdov pa 2 %. Ostali sestojni tipi so zastopani z deležem, ki je manjši od 1 %.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 32/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	3.832,45	53,0	2.832,44	39,2	555,25	7,7	7,80	0,1	7.227,94	99,6
Varovalni gozdovi	30,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,51	0,4
Skupaj vsi gozdovi	3.862,96	53,3	2.832,44	39,0	555,25	7,6	7,80	0,1	7.258,45	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnih združb tuje ali v njej redko prisotne.

Ohranjeni so vsi varovalni gozdovi ter dobra polovica večnamenskih gozdov (53 %). Spremenjenih je 39 % večnamenskih gozdov, močno spremenjenih pa 8 %. Izmenjanih je le za vzorec (0,1 % oz. 7,8 ha). Večina sprememb gre na račun nasajene smreke, saj le-ta zavzema kar 29 % celotne lesne zaloge.

Najbolj ohranjeni so sestoji v RGR Toploljubno bukovje (92 %), najmanj pa v RGR Kisloljubno bukovje (luzuletosum) (31 % ohranjenih) in RGR Gabrovje s hrasti (41% ohranjenih). Vmes sta RGR Bukovje z gradnom (59 % ohranjenih sestojev) in RGR Podgorsko bukovje (ohranjena polovica sestojev).

Na posameznih, večinoma manjših in prostorsko razmeroma razpršenih območjih je zaradi spremenjene naravne drevesne sestave sestojev zmanjšana tudi pestrost nekaterih habitatov. Spremenjeni gozdni sestoji so večinoma bolj ogroženi v primerih pojava različnih abiotskih in biotskih motenj.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 33/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	769	5,5	30,9	54,0	9,6	0,0
Jelka	50	4,0	46,0	40,0	10,0	0,0
Bor	147	4,8	29,3	48,2	17,7	0,0
Macesen	6	33,3	50,0	16,7	0,0	0,0
Ostali iglavci	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	1.236	4,6	22,4	53,3	19,7	0,0
Hrast	362	8,0	24,6	48,3	19,1	0,0
Plemeniti listavci	117	1,7	28,2	56,4	13,7	0,0
Drugi trdi listavci	113	2,7	26,5	42,5	28,3	0,0
Mehki listavci	12	0,0	75,0	16,7	8,3	0,0
Skupaj iglavci	974	5,4	31,5	52,2	10,9	0,0
Skupaj listavci	1.840	4,9	23,5	52,0	19,6	0,0
Skupaj	2.814	5,1	26,3	52,0	16,6	0,0

Kakovost drevja je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah pri stoječih živih drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Kakovost je povprečna. Tako dobra polovica iglavcev kot tudi listavcev je v dobrem kakovostnem razredu. 32 % iglavcev je prav dobre kakovosti, dobrih 5 % pa odlične. Zadovoljive kakovosti je 11 %, slabe kakovosti ni. Pri listavcih so deleži dreves odlične in prav dobre kakovosti manjši, več pa je dreves zadovoljive kakovosti.

Posamezne drevesne vrste ne odstopajo prav dosti od povprečja. Pri macesnu, ostalih iglavcih in mehkih listavcih je bilo ocenjenih premalo dreves, da bi lahko sklepali na splošno kakovost dreves teh vrst.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 34/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	3,7
Veje/krošnja	2,1
Skupaj	5,8

Poškodovanost drevja se ugotavlja na stalnih vzorčnih ploskvah. Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Popisuje se poškodovanost debel, koreničnika, vej in krošenj. Pri debelu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini.

V enoti Grosuplje ima hujšo poškodbo 6 % ocenjenih dreves, kar je relativno malo. 4 % dreves ima poškodovano deblo oziroma koreničnik, 2 % pa veje. Poškodbe debela so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe koreničnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in pravih poti kot posledica spravila lesa. Pri poškodbah vej gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev kot posledica naravnih ujm.

Če pogledamo poškodovanost drevja po RGR, je najmanj poškodb v RGR Gabrovje s hrasti (4 % poškodovanih dreves) deleži poškodovanih dreves v drugih RGR pa so podobni povprečju.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2010, 2014, 2017 in 2020 je ZGS opravil štiri popise poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja po prenovljeni sistematični in enotni metodologiji za območje celotne Slovenije. Metoda popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi sloni na razdelitvi Slovenije na 35 popisnih enot (v nadaljevanju: PE), ki predstavljajo osnovne celice spremljanja objedenosti in drugih kazalnikov stanja mladja. PE so bile oblikovane upoštevaje zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd., upoštevaje

meje gozdnogospodarskih enot, meje populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi (predvsem navadne jelenjadi) in težko prehodne ovire, kot so večje reke in avtoceste. Velikost PE je praviloma med 30.000 in 100.000 ha.

V vsaki PE je bilo popisanih 51 oz. 52 ploskev, na katerih je bil ugotavljan vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Na ploskvah površine 20 m², so bila evidentirana vsa drevesca višine od 15 do 150 cm, ter ugotavljana poškodovanost terminalnega poganjka. Podatki so bili v nadaljevanju analizirani, statistično obdelani ter primerjani z rezultati do sedaj izvedenih popisov po prenovljeni metodi (2010, 2014 in 2017) s poudarkom na popisu izvedenem v letu 2020.

Stopnje objedenosti so odvisne od številnih dejavnikov, o čemer pričajo praktično vse znane raziskave s tega področja. Ne glede na to, pa so gostote rastlinojedih parkljarjev tiste, ki najpomembneje vplivajo na stopnje poškodovanosti, zato nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti oz. gostot.

Pri interpretaciji rezultatov moramo upoštevati lastnosti posameznega kazalnika. Objedenost v prehrani priljubljenih drevesnih vrst (mehki listavci, plemeniti listavci) je visoka že pri nizkih gostotah divjadi. Na drugi strani je objedenost v prehrani manj priljubljenih vrst (smreka) tudi pri visokih gostotah divjadi lahko nizka. Bukev je srednje priljubljena vrsta in se na spreminjane gostoto divjadi odziva pri nizkih in visokih gostotah.

Površino GGE Grosuplje v pretežni meri pokriva PE Krka, zato v nadaljevanju prikazujemo analizo rezultatov popisa za to PE.

Popisna enota (PE) Krka

Preglednica 35/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	47.134	se ne ugotavlja
2. 16-30 cm	37.752	10,0
3. 31-60 cm	32.933	14,6
4. 61-150 cm	22.532	7,9
Skupaj 1-4	140.351	/
Skupaj 2-4	93.217	11,1

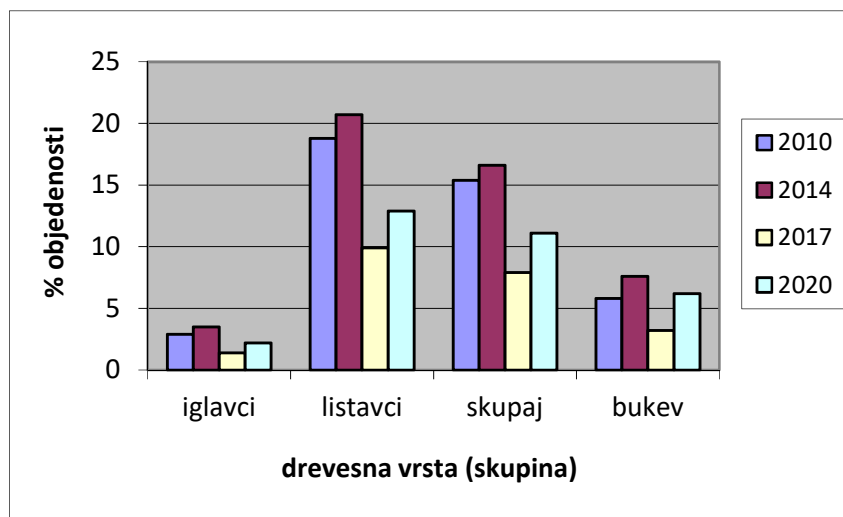
Po rezultatih podrobnega popisa je bila skupna objedenost mladja v letu 2020 za višinske razrede 2-4 v tej PE 11 %. Višinski razredi 2-4 zajamejo mladje, ki je visoko od 16 do 150 cm.

Preglednica 36/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost %
	do 30 cm	31-60 cm	61-101 cm	102-150 cm	
Smreka	7	17	18	10	0,8
Jelka	5	3	3	3	7,3
Bori					11,1
Macesen					100,0
Ostali iglavci					100,0
Bukev	27	45	64	73	6,2
Hrasti	6	4			4,9
Plemeniti listavci	21	6	3	2	35,9
Drugi trdi listavci	34	24	11	12	20,2
Mehki listavci		1	1		30,0
Iglavci	12	20	21	13	2,2
Listavci	88	80	79	87	12,9
Skupaj	100	100	100	100	11,1

Na ploskvah so bili med vrstami najbolj objedeni plemeniti, mehki in trdi listavci. Na visoko skupno objedenost najbolj vpliva visoka objedenost gorskega javorja. Najmanj je objedena smreka.

Najpomembnejša ugotovitev popisa 2020 je, da se je stopnja objedanja statistično značilno zmanjšala glede na leti 2010 in 2014, neznačilno pa porasla glede na leto 2017. To velja tako za objedenost v skupnem kot pri listavcih, katerih delež je v GGE močno prevladujoč (> 80 %), pri iglavcih pa statistično neznačilno niha, saj je delež iglavcev nizek. Pri bukvi kot nepreferenčni drevesni vrsti za objedanje, je delež objedenosti nekoliko (statistično neznačilno) višji od prejšnjega popisa, a še vedno precej nižji od prvih dveh. Zmanjšanje objedenosti je posledica tudi povečanja površin z bujnejšim zeliščnim in grmovnim slojem v vrzelih, nastalih po žledolomu, vetrolomu in lubadarju v letih 2014 - 2017. Podrobneje so primerjave analize popisov prikazane v grafu.



Grafikon 1: Primerjava objedenosti med popisi izvedenimi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 37/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,93	6,48	10,41	5,38	11,33	16,71	9,31	17,81	27,12
	m ³ /ha	1,32	2,31	3,63	1,79	4,07	5,86	3,11	6,38	9,49
30 - 49 cm	št./ha	0,81	0,46	1,27	0,96	2,09	3,05	1,77	2,55	4,32
	m ³ /ha	1,24	0,75	1,99	1,50	3,50	5,00	2,74	4,25	6,99
50 in več cm	št./ha	0,07	0,07	0,14	0,18	0,14	0,32	0,25	0,21	0,46
	m ³ /ha	0,22	0,23	0,45	0,53	0,46	0,99	0,75	0,69	1,44
Skupaj	št./ha	4,81	7,01	11,82	6,52	13,56	20,08	11,33	20,57	31,90
	m³/ha	2,78	3,29	6,07	3,82	8,03	11,85	6,60	11,32	17,92

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in mora obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Odmrlo drevje je bilo popisano na meritvah na SVP in prikazuje število odmrlih dreves na hektar po debelinskih razredih, ločeno glede na stoječe in ležeče drevje. Odmrli lesna masa je izračunana po vmesnih tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980).

V enoti Grosuplje je v povprečju na enem hektarju 32 odmrlih dreves oziroma 18 m³ odmrle lesne mase, kar je v povprečju 7 % lesne zaloge, zato več kot zadošča predpisu. Od tega je 64 % listavcev in 36 % iglavcev. Največ odmrlega drevja je v najnižjem debelinskem razredu, relativno malo pa je odmrlih debelih dreves s premerom nad 50 cm. Približno dve tretjini odmrlega drevja sta ležeči. Drevje je odmrlo zaradi žleda, podlubnikov in drugih vzrokov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 *Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti*

Do II. svetovne vojne je bil pretežni del gozdov na območju sedanje GGE v zasebni lasti. Gospodarjenje je potekalo na tako imenovani kmečko – prebiralni način. Kmetje so iz gozda dobivali vse potrebne sortimente za lastno porabo in za trg. O načrtnem gospodarjenju lahko govorimo šele po koncu vojne.

V začetnem povojnem obdobju je bilo gozdarstvo organizirano ločeno za državne in zasebne gozdove. Za državne so bila po letu 1950 ustanovljena Gozdna gospodarstva, za zasebne pa Okrajna uprava oz. pozneje Poslovna zveza. Okoli leta 1958 so to dejavnost prevzele kmetijske zadruge. Za financiranje gozdarske službe in gozdnogojitvenih ter varstvenih del in gradnjo cest je bil uveden gozdni sklad in sicer glede na površino in katastrski razred, ki so ga plačevali lastniki na poseben račun pri takratnih občinah. Organizacija operative v tem času je bila gozdna uprava oz. obrat pri kmetijski zadrugi z vodjem (tehnik) in logarji (nižja gozdarska šola ali tečajji). Na območju občine Grosuplje, ki je bila enaka kot danes, je bilo zaposlenih 6 logarjev, ki so opravljali odkazilo, varstvo in gozdnogojitvena dela. Odkazovalo se je po kvazi prebiralni metodi, večinoma po premeru. Izvajalo se je varstvo gozdov (podlubniki), sadnjo s smreko po pašnikih, nege je bilo malo. Na občini sta bila referent za gozdarstvo in inšpektor za več občin. V sestavi je bila tudi drevesnica Medvedica, ki se je leta 1967, po priključitvi Gozdnemu gospodarstvu, razširila. Odkup lesa se je opravljal na lesnih skladiščih (Grosuplje, Šmarje in Čušperk) z zaposlenimi manipulanti in delavci. Leta 1962 se je gozdni obrat pri Agrokombinatu razširil še na območje današnjih občin Ivančna Gorica in Dobropolje.

Leta 1961 so bila uvedena gozdnogospodarska območja, ki so predvidevala enotno gospodarjenje v državnih in zasebnih gozdovih. Iste leto in naslednje leto je bil narejen prvi GGN za GGE Grosuplje, ki ga je izdelal Biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana. V tem času se je počasi začela krepiti stroka v zasebnih gozdovih in izvajati vsa gozdnogojitvena dela po načrtu. Za izvedbo del, ki so jih vodili revirni gozdarji, so najemali sezonske delavce. Postopno je odkazilo prehajalo v pristojnost revirnih gozdarjev. Za državne gozdove je bil v tem času za GGE Grosuplje en logar v okviru Gozdnega gospodarstva oz. obrata Škofljica, odkazilo pa je izvajal njihov referent za gojenje.

S prehodom gospodarjenja z zasebnimi gozdovi na Gozdno gospodarstvo Ljubljana leta 1976 (zadnji v Sloveniji) je bil za gozdove v ljubljanskem območju, ustanovljen Obrat Grosuplje, ki je upravljal z zasebnimi in državnimi gozdovi. Odkazilo in izvedbo gozdno gojitvenih del so tudi formalno prevzeli revirni gozdarji, logarji pa so postali delovodje, ki so opravljali odkup lesa, kontrolo in varstvo. Zaposleni so bili 2 revirna gozdarja in 4 delovodje. V tem času je bil tudi ukinjen gozdni sklad in uvedena biološka amortizacija od poseka lesa. Leta 1976 se je v okviru Gozdnega gospodarstva spet ločilo gospodarjenje v državnih in zasebnih gozdovih. Grosupeljski gozdovi so bili priključeni TOZD-u oz. TOK-u Škofljica, ki sta delovala do ustanovitve ZGS.

Obdobje od leta 1961 do 1992 je bilo za GGE Grosuplje čas, ko so se izvajala vsa potrebna gozdnogojitvena dela in v pretežnem delu tudi strokovno pravilno odkazilo.

Po letu 1990 je prišlo do sprememb v gozdarstvu. Osnovana je bila Javna gozdarska služba, pripravljala se je nova gozdarska zakonodaja in začel se je postopek denacionalizacije družbene posesti. V letu 1993 je bil sprejet nov Zakon o gozdovih, ki je razdelil bivša Gozdna gospodarstva na javno gozdarsko službo (ZGS) in izvajalska podjetja. V letu 1994 je bil ustanovljen ZGS.

Sedaj večino dejavnosti javne gozdarske službe opravlja ZGS, ki usmerja gospodarjenje z vsemi gozdovi ne glede na lastništvo, tako da načrtuje, usmerja in nadzira dela ter izobražuje lastnike in javnost o gozdu in delu v gozdovih. Z zasebnimi gozdovi gospodarijo lastniki, ki so tudi odgovorni za izvajanje del v njihovih, država pa nekatera dela sofinancira.

Z državnimi gozdovi je do leta 2016 upravljal Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Na območju GGE je imelo koncesijsko pravico izkoriščanja državnih gozdov gozdarsko podjetje Gozd Ljubljana d.d.. Ta je z začetkom leta 2016 potekla. V istem letu je bila ustanovljena firma Slovenski

državni gozdovi, ki je v drugi polovici tega leta prevzela gospodarjenje z državnimi gozdovi. Izvajalce del v državnih gozdovih za izdane odločbe ZGS se sedaj izbira preko javnih razpisov.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem obdobju veljavnosti načrta

Analiza preteklega gospodarjenja je narejena za GGE Grosuplje za obdobje 2012 – 2021 po RGR preteklega ureditvenega obdobja. Upoštevanih je 6 RGR, ki so prikazani v preglednici »D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih«.

Večja organizacijska sprememba je bila v začetku ureditvenega obdobja. Z novo sistemizacijo ZGS v letu 2012 je bila namreč ukinjena KE Grosuplje, GGE Grosuplje in GGE Ivančna Gorica pa sta bili priključeni h KE Škofljica. Na območju novo oblikovane KE Škofljica so bili na novo oblikovani tudi revirji. Ukinjen je bil revir Žalna, oddelki tega revirja pa so bili prerazporejeni v druge revirje. Meje ureditvenih enot, oddelčna in odsečna razdelitev pa so ostali nespremenjeni.

1. 9. 2013 so bile uvedene prevoznice za gozdne sortimente, ki so spremljale posekano lesno maso pred prvim dajanjem na trg ali za lastno uporabo. (Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št.69/13 in 31/14).

Najmočnejši pečat preteklega gospodarjenja so GGE zadale številne ujme in naravne nevšečnosti. Gozdove je v začetku leta 2014 prizadel obsežen žledolom, v decembru 2017pa še močan vetrolom. Vsaki ujmi je sledila tudi gradacija podlubnikov. Žled je največ škode povzročil v strmih pobočjih, v pasu med 450 in 650 m n. v. na celotnem območju GGE. Vetrolom je močno prizadel gozdove v strmejših predelih k. o. Velike Lipljenje, k. o. Slivnica, k. o. Vino in k. o. Ilova Gora.

Za sanacijo žledoloma je bil aprila 2014 izdelan sanacijski načrt za vso Slovenijo, na osnovi ocene poškodovanosti po odsekih. V sanacijskem načrtu je bila predvidena višina poseka zaradi žledu in določen obseg površine, kjer so bili potrebni obnova, dodatna nega in vzpostavljanje gozdne higijene.

Zaradi močno povečanega obsega del in oteženosti njihove izvedbe so bile prevoznice ukinjene. Nadomestila jih je listina o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti. Njen namen je še vedno zagotavljanje sledljivosti lesa ob zmanjšanih administrativnih obremenitvah in omogočanje hitrejše sanacije po ujmah.

4.2.1 Posek

Preglednica 38/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju (po podatkih iz evidenc in po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev)

2012 - 2021	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	181.771	151.868	83,5	276.254	66.266	152,0
Listavci	281.977	143.018	50,7	258.118	45.925	91,5
Skupaj	463.748	294.886	63,6	534.372	83.775	115,2

* SVP - stalne vzorčne ploskev

Preglednica 39/D-PP: Ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah in primerjava z evidenco

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	7.280,37	2,09	533	3,795	10,722	0,910	24,0
	Listavci	7.280,37	1,96	533	3,545	7,430	0,631	17,8
	Skupaj	7.280,37	4,05	533	7,340	13,554	1,151	15,7

* SVP - stalne vzorčne ploskev

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP (stalnih vzorčnih ploskvah). Letni posek na SVP znaša 7,34 m³/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5% tveganju) 1,151 m³/ha/leto (15,7 %).

Posek po evidencah znaša 4,05 m³/ha/leto in odstopa od poseka iz SVP za 45,0 % ter je tako izven intervala zaupanja. Zato v naslednjih preglednicah prikazujemo posek iz SVP, razen pri tisti, ki prikazuje posek po vrstah poseka.

Vzroke za nižji delež evidentiranega poseka v zasebnih gozdovih lahko delno obrazložimo z:

- brez predhodnega označevanja drevja za posek se izvajajo manjši poseki tanjšega drevja listavcev namenjenega za kurjavo;
- lastniki izvedejo posek brez predhodne izbire dreves in izdane odločbe za posek;
- lastniki izvajajo sečnjo in spravilo sami, zato je večje število poškodovanih in obviselih dreves, ki jih naknadno posekajo brez označevanja;
- močna konkurenca med izvajalci, ki je sicer pozitiven dejavnik, je privedla do tega, da izvajalci sicer ponudijo nizko ceno, le to pa nadoknadijo s posekanim drevjem brez odkazila in evidence in tudi mimo vedenja lastnika;
- zaradi hitenja pri izvajanju del nastajajo številne poškodbe na drevju, kar pa spet privede do dodatno posekanega drevja, ki ni zabeleženo v evidencah. To se je najizraziteje pokazalo ravno v času po ujmah (žled, vetrolom), ko se je pogosto izvajala sanitarna sečnja o kateri ZGS največkrat ni bil obveščen;
- nepopolne evidence o izvedenih krčitvah;
- lastniki sami izvedejo sanitarni posek v svojem gozdu in o tem ne obvestijo ZGS;
- nepopolne evidence odmrle lesne mase, ki ostane v gozdu ;
- izračun poseka iz SVP je lahko delno tudi obremenjen z večjo vzorčno napako, kajti na določenem številu SVP je bilo posekano vse ali večina drevja na SVP (žled, polubniki, vetrolom).

Posek na SVP je bil izračunan iz ploskev, na katerih je bila izvedena ponovljena meritev (n = 522). Ploskve, kjer je bila opravljena le prva meritev, smo iz analize izločili.

V preteklem ureditvenem obdobju (2012-2021) je bilo po podatkih iz SVP na območju GGE Grosuplje posekanih 534.372 m³ lesa in sicer 276.254 m³ iglavcev ter 258.118 m³ listavcev. Delež iglavcev v poseku je bil 51,7 %, listavcev pa 47,3 %. V nadaljevanju pri prikazu in analizah poseka upoštevamo tudi neizkoriščeno drevje.

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 115,2 %. Višja je bila pri iglavcih - 152,0 %, pri listavcih je znašala 91,5 %. Višja izvedba načrtovanega poseka iglavcev je posledica večjega obsega sanitarnega poseka in obsega poseka oslabelega drevja (evidenca poseka). Pri iglavcih le ta znaša 69,6 % celotnega načrtovanega poseka, pri listavcih 57,3 % celotnega načrtovanega poseka listavcev. Delež sanitarnega poseka in posek oslabelega drevja skupaj predstavljata v realiziranem poseku 63,8 % (ureditveno obdobje 2012-2021). Negovalni posek (redčenja, pomladitveni in prebiralni posek) dosega pri iglavcih 28,7 % načrtovanega poseka, pri listavcih pa 39,8 %. Iglavci imajo v primerjavi z listavci tudi nekoliko večji obseg redčenj (iglavci 13,7 %, listavci 11,9 %). Pri listavcih je večji obseg pomladitvenih sečenj (listavci 27,9 %, iglavci 14,3 %).

Rezultati analize poseka na SVP po lastništvu so obremenjeni s preveliko statistično napako, zato jih prikazujemo v preglednici »Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP« zgolj informativno in le za ostale gozdove, kamor je k večinskim zasebnim gozdovom priključenih še 28,17 ha gozdov lokalnih skupnosti in za državne gozdove, ki jih je 213,29 ha.

Preglednica 40: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	177.821	270.131	447.952	3.950	11.846	15.796	181.771	281.977	463.748
Izveden SVP - m ³	272.648	247.886	520.535	465	11.335	11.800	276.254	258.118	534.372
Realizacija - SVP	153,3	91,8	116,2	11,8	95,7	74,7	152,0	91,5	115,2
Povp. drevo - m ³	1,25	0,78	0,97	1,52	0,86	1,03	1,26	0,78	0,97

* SVP - stalne vzorčne ploskev

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo kar 96,7 % površine gozdov, izvršeni posek skupaj presega načrtovanega. Predvsem je ta prekoračitev zaradi poseka iglavcev, katerih realizacija je 153,3 %. Realizacija poseka listavcev v zasebnih gozdovih je 91,8 %. V državnih gozdovih izvršeni skupni posek iglavcev in listavcev ne dosega načrtovanega poseka (izvedba 74,7 %). Realizacija poseka iglavcev je v državnih gozdovih le 11,8 % in realizacija poseka listavcev 95,7 %.

Vzrok za višjo izvedbo poseka skupaj v zasebnih gozdovih je posledica višjega obsega sanitarnih sečenj (54,7 % izvedenega poseka). V državnih gozdovih znaša delež sanitarnih sečenj 37,1 % načrtovanega poseka. Obseg negovalnih sečenj v zasebnih gozdovih znaša 33,3 %, v državnih gozdovih pa 51,7 %.

Preglednica 41/D-PGR: Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11012-Podgorsko bukovje	Iglavci	88.426	153.751	173,9	33,2%
	Listavci	139.621	123.048	88,1	26,5%
	Skupaj	228.047	276.798	121,4	59,7%
12212-Kisloljubno bukovje(luzuletošum)	Iglavci	23.205	32.448	139,8	7,0%
	Listavci	24.658	12.561	50,9	2,7%
	Skupaj	47.863	45.009	94,0	9,7%
14112-Toploljubno bukovje	Iglavci	3.773	1.543	40,9	0,3%
	Listavci	14.484	8.189	56,5	1,8%
	Skupaj	18.257	9.732	53,3	2,1%
15012-Bukovje z gradnom	Iglavci	59.119	75.445	127,6	16,3%
	Listavci	93.451	108.311	115,9	23,4%
	Skupaj	152.570	183.756	120,4	39,6%
18512-Gabrovje s hrasti	Iglavci	6.956	12.995	186,8	2,8%
	Listavci	8.749	5.382	61,5	1,2%
	Skupaj	15.705	18.377	117,0	4,0%
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	292	70.943	24,3	0,0%
	Listavci	1.014	625	61,6	0,1%
	Skupaj	1.306	696	53,3	0,2%
skupaj	Iglavci	181.771	276.254	152,0	51,7
	Listavci	281.977	258.118	91,5	48,3
	Skupaj	463.748	534.372	115,2	115,2

* podatki iz SVP

**Skupna realizacija možnega poseka pomeni realizacijo v posameznem RGR glede na realizacijo v celotni GGE.

V preteklih 10 letih je bilo največ lesa posekanega v RGR Podgorsko bukovje in sicer več kot polovico vsega poseka, natančneje 276.798 m³. V tem RGR je najvišja izvedba načrtovanega poseka, ki znaša 121,4 %. Je pa to tudi največji RGR in površina le-tega predstavlja 49,1 % površine gozdov v GGE.

Realizacija poseka je višja od načrtovanega tudi v RGR Bukovje z gradnom in RGR Gabrovje s hrasti, medtem ko realiziran posek ne presega načrtovanega v RGR Kisloljubno bukovje in RGR Toploljubno bukovje. Višja je izvedba poseka iglavcev, ki skupno znaša 152,0 %. Realizacija poseka listavcev je 91,5 %.

Velik obseg sanitarnih sečenj je glavni razlog za visoko prekoračitev poseka iglavcev v vseh RGR, razen v RGR Toploljubno bukovje. Visok posek iglavcev ima tudi poglobljen vpliv na skupni posek, saj posek listavcev v vseh RGR, razen v RGR Bukovje z gradnom, ne dosega načrtovanega poseka.

Upoštevajoč površine RGR je načrtovan posek presežen na 85,5 % površine gozdov GGE, posek iglavcev pa praktično na vsej površini GGE.

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³												20,9	57,0
	%	13,6	14,3	0,7	0,0	0,0	14,1	55,8	0,5	0,6	0,4	100,0		
Listavci	m ³												11,4	36,1
	%	11,9	26,5	0,0	0,0	0,0	5,4	53,6	0,7	1,1	0,8	100,0		
Skupaj	m³												14,9	44,7
	%	12,8	20,1	0,4	0,0	0,0	10,0	54,7	0,6	0,8	0,6	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³												34,9	95,8
	%	16,6	12,1	0,3	0,0	0,0	6,1	56,9	2,1	0,6	5,3	100,0		
Listavci	m ³												17,6	60,8
	%	11,8	52,8	0,4	0,0	0,0	2,9	25,6	2,4	0,1	4,0	100,0		
Skupaj	m³												21,5	70,1
	%	13,5	37,8	0,4	0,0	0,0	4,1	37,1	2,3	0,3	4,5	100,0		

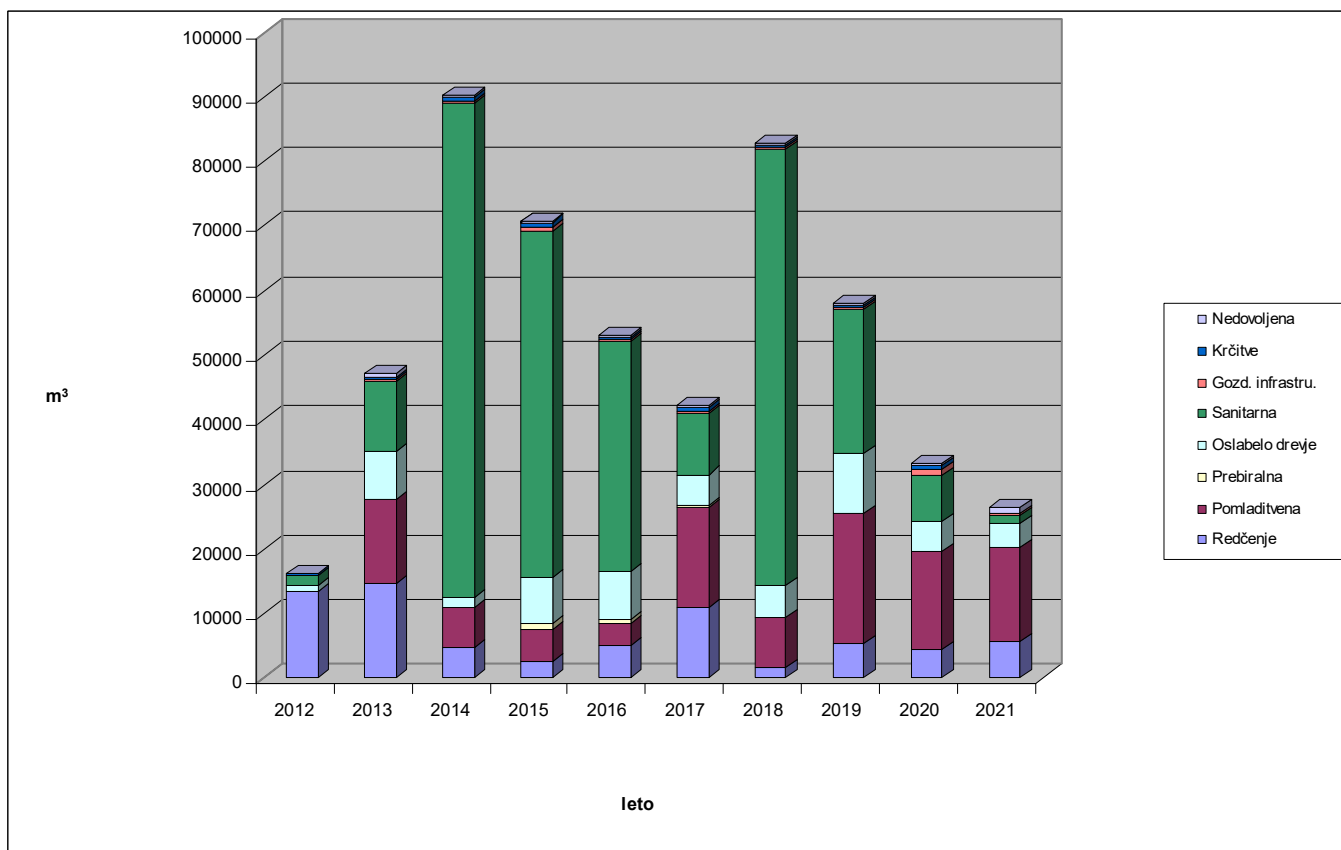
Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³												7,4	19,5
	%	0,0	0,0	10,5	0,0	0,0	37,4	46,3	0,0	4,5	1,3	100,0		
Listavci	m ³												6,5	11,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,9	0,0	0,0	73,0	0,1	100,0		
Skupaj	m³												7,1	14,7
	%	0,0	0,0	6,2	0,0	0,0	32,8	26,6	0,0	33,8	0,6	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³												21,2	57,6
	%	13,7	14,3	0,7	0,0	0,0	13,9	55,7	0,6	0,6	0,5	100,0		
Listavci	m ³												11,6	36,8
	%	11,9	27,9	0,0	0,0	0,0	5,2	52,1	0,8	1,1	1,0	100,0		
Skupaj	m³												15,1	45,3
	%	12,8	20,8	0,4	0,0	0,0	9,7	54,1	0,7	0,8	0,7	100,0		

Podatki o realizaciji po vrstah poseka v zgornjih preglednicah so pridobljeni iz evidenc poseka in ne iz podatkov SVP.



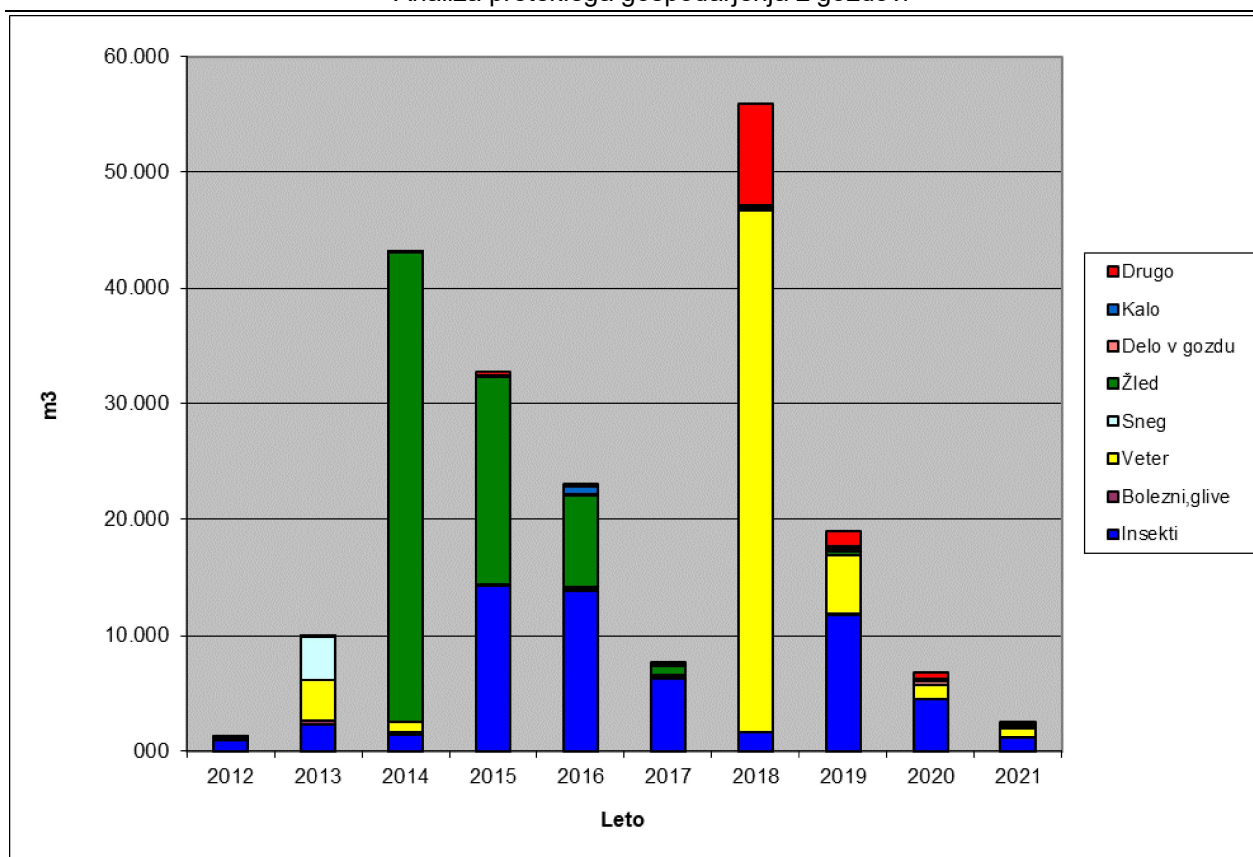
Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Največji delež poseka v skupnem izvedenem poseku predstavlja sanitarni posek s 54,1 %. Na drugem mestu je pomladitveni posek (20,8 %), sledijo redčenja (12,8 %) in posek oslabelega drevja (9,3 %). Negovalni posek (skupaj pomladitveni posek, redčenja in prebiralni posek) predstavlja 34 % izvršenega poseka. Druge vrste poseka imajo v izvedenem poseku le manjši delež.

Višina letnega poseka sovpada z vremenskimi ujmami. Najvišji posek je bil leta 2014 zaradi žleda in leta 2018 zaradi sanacije vetroloma, ki je bil v decembru 2017. Kasneje višina poseka sledi prvim letom po ujmah, ko je še potekala sanacija gozdov.

Obseg pomladitvenih sečenj in redčenj sta prav tako v korelaciji z ujmami. V letih, ko so gozdove prizadele ujme in kasneje v času njihove sanacije, je bil negovalni posek najnižji. Višina izbiralnih redčenj je bila najvišja v prvih letih ureditvenega obdobja do žleda. Obseg pomladitvenih sečenj pa je bil najvišji v drugi polovici ureditvenega obdobja, ko so se zaradi presvetljenosti po ujmah in uspešnega pomlajevanja v gozdovih oblikovale velike površine sestojev v obnovi.

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi



Grafikon 3: Pregled sanitarnega poseka in poseka oslabiljenega drevja po letih ureditvenega obdobja

Analiza sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja skupaj prikazuje enako gibanje, kot velja za skupen izveden posek. Največ varstveno sanacijskih sečenj je bilo zaradi žledoloma leta 2014 in kasneje leta 2018 zaradi vetroloma koncem letu 2017. Večji so deleži teh sečenj še v letih 2015, 2016 in 2019, ko je še potekala sanacija.

Večji obseg sanitarnega poseka je bil še zaradi smrekovih podlubnikov. V letu 2015 je zaradi posledic žledoloma prišlo do namnožitve smrekovih podlubnikov, ki se v letu 2016 še ni umirila. Po kasnejši krajši umiritvi se je gradacija podlubnikov, po še nekončani sanaciji gozdov zaradi vetra konec leta 2018, v letu 2019 ponovno močno dvignila in se zadnji dve leti znova umirja.

Preglednica 43/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	48,3	23,4	7,6
Jelka	1,4	20,1	0,2
Bor	1,3	6,0	0,2
Macesen	0,1	21,3	0,0
Ostali igl.	0,3	470,3	0,0
Bukev	41,8	15,3	6,5
Hrast	3,2	5,3	0,5
Pl. Ist.	1,2	3,5	0,2
Dr. tr. Ist.	2,3	6,7	0,4
Meh. Ist.	0,1	3,9	0,0
Skupaj iglavci	51,4	21,8	8,1
Skupaj listavci	48,6	12,0	7,6
Skupaj	100,0	15,7	15,7

V skupnem poseku predstavljata največji oz. skoraj celotni delež posek smreke (48,3 %) in bukve (41,8 %). Deleži poseka drugih drevesnih vrst oziroma njihovih skupin so manjši – hrast 3,2 %, drugi trdi listavci 2,3 %, jelka 1,4 %, bor 1,3 % in plemeniti listavci 1,2 %. Jakost poseka vseh drugih drevesnih vrst je pod 1 %.

Glede na lesno zalogo posamezne drevesne vrste predstavlja posek smreke 23,4 % in posek bukve 15,3 %. Večji delež poseka od lesne zaloge je bil zabeležen še pri macesnu (21,3 %) in jelki (20,1 %). Pri poseku ostalih iglavcev gre za posamezna drevesa.

Skupaj je bilo posekanih 8,1 % od celotne lesne zaloge iglavcev in 7,6 % lesne zaloge listavcev. Skupaj 15,7 % od celotne lesne zaloge.

Preglednica 44/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,3	12,7	23,2	26,5	29,7	21,8	20,9
Listavci	4,2	9,1	13,9	16,9	14,7	12,1	19,6
Skupaj	4,5	10,2	17,4	21,0	21,6	15,7	40,5

Intenziteta poseka je pri iglavcih najvišja v V. debelinskem razredu in pri listavcih v IV. debelinskem razredu. Najnižja je pri iglavcih in listavcih v I. debelinskem razredu. Vzrok za to je v velikem deležu lesne mase v višjih debelinskih razredih tako pri sanitarnih sečnjah kot pri pomladitvenem poseku.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 45/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in Varstvena dela	Enota mere	Zasebni gozdovi			Državni in drugi gozdovi			Skupaj		
		načrt.	izved.	indeks	načrt.	izved.	indeks	načrt.	izved.	indeks
Priprava sestoja	ha	3,00	3,05	101,7	0,3	0,00	0,00	3,30	3,05	92,4
Priprava tal	ha	0,00	1,70	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	1,70	0,0
Sadnja	ha	0,00	2,10	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	2,10	0,0
Obžetev	ha	7,79	19,06	244,7	0,00	0,00	0,0	7,79	19,06	244,7
Nega mladja	ha	22,50	21,66	96,3	1,52	0,00	0,0	24,02	21,66	90,2
Nega gošče	ha	200,06	41,76	20,9	14,28	2,70	18,9	214,34	44,46	20,7
Nega letvenjaka	ha	201,24	35,62	17,7	13,27	24,50	184,6	214,51	60,12	28,0
Nega drogovnjaka	ha	76,27	18,55	24,3	2,63	0,40	15,2	78,90	18,95	24,0
Varstvo pred žuželkami	d.d.	0,00	65,89	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	65,89	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	ha	0,00	390,00	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	390,00	0,0
Zaščita z ograjo	ha	0,00	240,00	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	240,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	1,20	30,0	0,00	0,00	0,0	4,00	1,20	30,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0,00	3,42	0,0	0,00	0,00	0,0	0,00	3,42	0,0

Obnovitvenih del je bilo skupno izvedeno 6,85 ha, kar pomeni 207,5 % realizacijo. Razlog tako visoke realizacije je izvedba nenačrtovane sadnje na 2,10 ha in priprave tal na 1,70 ha. Načrtovana priprava sestoja je bila izvedena na 3,05 ha in to pomeni 92,4 % realizacijo. Za sadnjo je bilo porabljenih skupaj 2.320 sadik (450 sadik smreke (od teh 400 puljenk), 950 sadik bukve (od teh 700 puljenk), 200 sadik gorskega javorja, 150 gradna, 200 doba, 80 oreha, 150 sadik češnje in 140 puljenk drugih drevesnih vrst).

Negovalna dela skupaj dosegajo 30,4 % realizacijo. Razen obžetve, katere izvedba je 244,7 %, je obseg izvedenih negovalnih del nižji od načrtovanega. Blizu izpolnitvi načrtovanih del je nega mladja, za katero so bila načrtovana dela realizirana 90,2 %. Za nego gošče (20,7 % realizacija), nego letvenjaka (28,0 % realizacija) in nego mlajšega drogovnjaka (24,0 % realizacija) lahko podamo oceno o podobni realizaciji z dodatnim pojasnilom, da sta bili negi gošče in letvenjaka načrtovani na občutno večji (214,0 ha) površini kot nega mlajšega drogovnjaka (78,9 ha).

Zaradi preteklih ujm je bilo več opravljenih del za varstvo gozdov. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 87,9 dnin. Izvedla se je zaščita s kolicenjem ali tulci za 390 posajenih sadik, postavljenih je bilo 240 m ograje za zaščito mladja. Za obeleževanje sadik je bilo porabljenih 7,6 dnin, za postavitve in čiščenje lovnihi pasti 22,6 dnin, za drobitev sečnih ostankov po podlubniku napadenih dreves 26,9 dnin in za požig ostankov lubadark 9,6 dnin. Za odstranjevanje vzpenjalk je bilo porabljenih 9,2 dnin.

Izvajala so se tudi biomeliorativna dela in sicer je bilo za vzdrževanje plodonosenga drevja porabljene 2,87 dne in za vzdrževanje travnikov 2 dnini.

Obseg izvedenih del je povezan z obsegom subvencij, tako državnih kot evropskih, težave pri realizaciji nege pa so v veliki meri posledica nihanj v višini subvencij za vlaganja v gozdove. Problem pa je seveda tudi v tem, da lastniki sami niso dovolj zainteresirani za izvedbo negovalnih del in da ni dovolj izvajalcev za opravljanje teh del.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Za prejšnje desetletje so bila predvidena prednostna območja za gradnjo gozdnih cest na območju odsekov: 21C24, 21C27, 21H15A, 21H15B, 21G10, 21G11, 21I1, 21I2, 21M03, 21P17, 21P18, 21R03 in 21R07. Gradnja gozdnih cest je odvisna od interesa lastnikov, sredstev lastnikov gozdov v zadevnih območjih in tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (občina). Zaradi pomanjkanja vsega naštetega in zaradi drobno lastniške strukture posesti ni bilo zgrajene nobene nove gozdne ceste.

Obstoječe gozdne ceste so bile redno vzdrževane.

Gozdne vlake

V prejšnjem načrtu so bila opredeljena prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak na področju odsekov 21B06 in 21J07.

V preteklem desetletnem obdobju je bilo zgrajenih 20.097 m gozdnih vlak, na 1.570 m pa je bila izvedena rekonstrukcija obstoječih vlak. Prikazane so v spodnji preglednici.

Gozdne vlake so se v obdobju do leta 2014 gradile tam, kjer je bil interes lastnikov gozdov, da bi omogočili spravilo posekanega lesa iz slabše odprtih ali za spravilo zaprtih predelov gozdov.

Po letu 2014 so lastniki gozdov gradili gozdne vlake predvsem zaradi sanacije posledic žledoloma in prenamnožitve smrekovih podlubnikov v letih 2014, 2016 ter 2017.

Poudariti velja tudi, da je z velikim angažiranjem KE Škofljica, pomemben prispevek pri gradnji gozdnih vlak vsako leto prispevala tudi Občina Grosuplje z sofinanciranjem teh del v zasebnih gozdovih.

Preglednica: Zgrajene gozdne vlake na območju GGE Grosuplje v obdobju veljavnosti 2012 do 2021 po oddelkih in odsekih

Oddelek/odsek	Rekonstrukcija (m)	Leto rekonstrukcije	Novogradnja (m)	Leto novogradnje
21P01	700	2012		
21P25			851	2013
21P20			596	2014
21F05			180	2014
21P24			2.949	2014
21P25			187	2014
21S26			336	2014
21P23			251	2014
21A31			134	2014
21P26			191	2014
21P22			331	2014
21P22			857	2015
21P18			260	2015
21B06			180	2015
21P22			512	2016
21A04			460	2016
21A03			200	2016
21B06			460	2016
21A05			200	2016

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

Oddelek/odsek	Rekonstrukcija (m)	Leto rekonstrukcije	Novogradnja (m)	Leto novogradnje
21P13			478	2016
21J16	320	2017		
21J17	550	2017		
21D28B			285	2017
21P14A			722	2017
21R01			400	2017
21G07			1.400	2017
21G09			1.200	2017
21K07			1.000	2017
21L21			500	2017
21A05			220	2017
21C27			360	2018
21G13			162	2018
21L04			215	2019
21P15A			813	2019
21P15			575	2020
21J15			720	2020
21I01			153	2020
21A03			208	2020
21O09			649	2021
21N03			275	2021
21A03			627	2021
Skupaj	1.570		20.097	

Uporaba gozdnih prometnic v rekreativne namene

Čeprav se gozdne prometnice delno uporabljajo tudi za javno rabo v smislu rekreacije v gozdnem prostoru, se v prejšnjem obdobju veljavnosti načrta posebej glede na ta vidik ni vlagalo vanje.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Na podlagi načrtov upravljanja z divjadjo so lovske družine v GGE Grosuplje v preteklem desetletju opravile naslednja dela:

- ročna košnja travnikov 1,5 ha/leto,
- strojna košnja travnikov 2,8 ha/leto,
- čiščenje in vzdrževanje grmišč 1,0 ha/leto,
- vzdrževanje remiz za malo divjad 1,5 ha/leto,
- vzdrževanje gozdnega roba 0,1 ha/leto,
- postavitve in vzdrževanje gnezdilnic 15 kosov/leto,
- vzdrževanje mokrišč in/ali kaluž 10 objektov/leto,
- sadnja in vzdrževanje plodnosnega drevja in grmovja 150 sadik/leto.

Prikazani merljivi kazalniki so ocena na podlagi podatkov lovskih družin, ker se meje lovišč ne ujemajo povsem z mejami GGE.

Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih načrtovanih ukrepov v skladu z usmeritvami za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, vendar niso bila posebej evidentirana. Osnova za krepitev socialnih funkcij je način izbire drevja za posek, izvajanje gozdnega reda, skrbno vzdrževanje gozdnih prometnic...

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 – 2021

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove sestojne maske. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrčene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrčene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Gre predvsem za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, površine voda, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 46/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2012 do 2021 po namenu

Namen krčitev				Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	
ha	ha	ha	ha	ha
5,79	0,6	24,12	0,33	30,84

Rezultati analize kažejo, da je bilo največ krčitev gozda (78 % površine krčitev oz. 24,12 ha) izvedenih zaradi urejanja oziroma zaokroževanja kmetijskih zemljišč. Največ krčitev v kmetijske namene se je izvedlo v k. o. Stara vas, Luče, Slivnica in Blečji vrh. Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere je bilo v preteklem desetletju v GGE Grosuplje izdanih 46 dovoljenj za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegale 15,02 ha gozda.

Urbanizacija je razlog za krčitev 5,79 ha gozda oz. približno 19 % površine krčitev. Največ gozda se je za širjenje poselitvenih območij izkrčilo v k. o. Stara vas.

Zaradi infrastrukture se je izkrčilo le 0,6 ha površine gozda (zadrževalnik visokih voda Veliki potok), zaradi manjših širitev peskokopov pa še 0,33 ha gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2009-2018

Razmerje razvojnih faz

Deleži posameznih razvojnih faz so se spremenili v smeri približevanja modelnemu stanju in uravnoteženosti razmerja razvojnih faz. Delež mladovij se je povečal za 1,2 %, delež drogovnjakov se je zmanjšal za 8 %, delež debeljakov pa za 7,3 %. Zaradi ujma se je najmočneje spremenil delež sestojev v obnovi, ki se je povečal za 14,1 % in presega modelno stanje preteklega načrta za 20,8 %.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga se je povečala za 3,2 m³/ha, prirastek se je zmanjšal za 1,85 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci s 65,7 % (pred desetletjem 63 %). Sorazmerno se je zmanjšal delež iglavcev, največ smreke in sicer za 3,9 % (prej 32,5 %, zdaj 28,6 % v celotni lesni zalogi).

Poslabšali so se sestojne zasnove, negovanost in sestojni sklep po vseh razvojnih fazah.

Realizacija možnega poseka

Skupna izvedba načrtovanega poseka je bila 115,2 %. Višja je bila pri iglavcih - 152,0 %, pri listavcih je ostala pod načrtovanim - 91,5 %. Višja izvedba načrtovanega poseka je posledica večjega obsega sanitarnega poseka in obsega poseka oslabelega drevja (evidenca poseka), ki skupaj predstavljata 63,8 % v realiziranem poseku.

V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo kar 96,7 % površine gozdov, izvršeni posek skupaj presega načrtovanega. Realizacija poseka iglavcev je 153,3 %, listavcev pa 91,8 %.

Realizacija gojitvenih in varstvenih del

Obnovitvena dela so bila skupno izvedena na 6,85 ha. Zaradi preteklih ujm in njihove sanacije, med drugim tudi zaradi izvedbe neplanirane sadnje in priprave tal, se je realizacija teh del povzdignila na 207,5 %.

Negovalna dela skupaj dosegajo 30,4 % realizacijo. Razen obžetve, pri kateri je realizacija dosegla 244,7 % načrtovanega, je obseg izvedenih negovalnih del nižji od načrtovanega.

Močno povečan delež izvedenih varstvenih del je posledica večjega obsega varstva pred žuželkami in odziv na povečan obseg sanitarnih sečenj zaradi podlubnika.

Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 87,9 dnin. Za posamično zaščito sadik in naravno pomlajenih drevesc pred objedanjem se je izvedla zaščita s količenjem ali tulci za 390 posajenih sadik in postavljenih je bilo 240 m ograje za zaščito mladja. Za obeleževanje sadik je bilo porabljenih 7,6 dnin.

Izvajala so se tudi biomeliorativna dela in sicer je bilo za vzdrževanje plodonosenga drevja porabljenih 2,87 dnin in za vzdrževanje travnikov 2 dnini.

Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo zgrajenih novih gozdnih cest. Stalno so se vzdrževale obstoječe gozdne ceste.

Novo zgrajenih je bilo 20 km novih vlak, na dolžini 1,6 km pa so bile izvedene rekonstrukcije obstoječih vlak.

Odnos gozd - divjad

Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali zastavljeni ukrepi.

Funkcije gozdov

Pretekla dogajanja v GGE so imela za funkcije gozdov tako negativne kot tudi nekaj pozitivnih posledic.

Vse večje novo nastale gole površine imajo negativen vpliv na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, na hidrološko in zaščitno funkcijo.

Najbolj prizadeta je lesno proizvodna funkcija.

Na turistično, rekreacijsko in estetsko funkcijo vplivajo nesanirani predeli gozda, poškodovane gozdne prometnice.

Povečanje odmrle lesme biomase v gozdu in povečanje golih površin ali površin z mladovji ima pozitiven pomen za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in še bolj za lovnogospodarsko funkcijo. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poleganja mladičev in prezimovanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

Ostalo

V GGE se ohranja poseljenost in kultiviranost krajine ter izboljšuje kakovost življenja na podeželju.

Lastnike gozdov se je izobraževalo in obveščalo o možnostih pridobitve dodatnih sredstev, znanj in dodatnih zaposlitev iz gozdarske dejavnosti.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 21,92 ha, kar je posledica krčitve gozdov, večinoma zaradi sprememb v kmetijska zemljišča (78 % izkrčenih površin) in zaradi gradnje individualnih hiš (19 % izkrčenih površin).

Nova površina gozdov je rezultat zajemanja gozdnega roba na podlagi novih digitalnih ortofoto načrtov ter izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta (izločevanje zaraščajočih površin, površin poraslih s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, neobdelanih kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem). Iz preglednice «D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022» je razviden obseg in spreminjanje površine gozdov na območju GGE od leta 2002 do 2022.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Preglednica 47/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	7.247,54	105,0	149,2	254,2	2,85	3,19	6,04	1,89	0,65	2,54
2012	7.280,37	95,7	163,2	259,0	3,52	5,12	8,64	2,09	1,96	4,05
2022	7.258,45	89,9	172,3	262,2	2,59	4,20	6,79	2,80	5,63	8,43

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realizirani posek)

Indeksi razvoja gozdnih fondov v zadnjih dvajsetih letih kažejo na zmerno a stalno rast lesne zaloge, kljub povečanemu obsegu sečenj zaradi sanitarnih vzrokov. Prirastek pa je po rasti od leta 2002 do 2012 v zadnjem desetletju padel za 21 %.

Podatki, dobljeni iz meritev na SVP, kažejo, da se je lesna zaloga v preteklem desetletju povečala za 3,2 m³/ha, v zadnjih dvajsetih letih skupaj za 8,0 m³/ha. Lesna zaloga iglavcev je v primerjavi s preteklim desetletjem nižja za 5,8 m³/ha, zaloga listavcev pa je višja za 9,1 m³/ha.

Preglednica 48/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	37,0	0,6	3,6	0,0	0,1	38,3	9,4	5,2	5,6	0,2
2012	32,5	1,1	3,4	0,0	0,0	42,6	9,3	5,4	5,3	0,4
2022	28,6	1,7	3,7	0,1	0,2	43,9	9,3	5,6	6,6	0,3

Lesna zaloga iglavcev se je zmanjšala predvsem zaradi sanitarnega poseka smreke zaradi preteklih ujm in prenamnožitve podlubnikov, ki so sledile ujmam. Delež smreke se je v zadnjem desetletju zmanjšal za 3,9 %. Za 1,3 % sta se povečala delež bukve in delež drugih trdih listavcev. Delež vseh drugih drevesnih vrst se je spremenil za manj kot 1 %.

Debelinska struktura lesne zaloge pri iglavcih se je povišala v predvsem v V. debelinskem razredu, delno tudi v IV. razredu. V drugih debelinskih razredih se je znižala.

Preglednica 49/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	77,4	83,6	100,4	122,8	93,9	57,4	58,2	68,1	95,2	144,4	73,6	112,3
Listavci	60,0	77,5	108,2	133,3	161,2	105,7	65,1	68,6	86,4	112,1	162,5	81,8	145,3
Skupaj	60,0	77,5	99,2	119,4	143,6	101,3	62,6	64,6	78,5	103,9	152,9	78,5	132,3

Debelinska struktura lesne zaloge pri listavcih se je povišala v III., IV. in najmočneje v V. debelinskem razredu in znižala v I. in II. debelinskem razredu.

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je skupni prirastek zmanjšal za 1,85 m³/ha in znaša 6,79 m³/ha. Zmanjšanje prirastka je pri iglavcih (0,93 m³/ha) in listavcih (0,92 m³/ha) skoraj enako. Med vzroki za zmanjšanje prirastka iglavcev in listavcev so novi prirastni nizi, ki so bili izračunani iz zadnje ponovitve meritev na SVP.

Pri iglavcih je indeks rasti prirastka narasel le v V. debelinskem razredu, v vseh ostalih debelinskih razredih je padel. Višina si sledi od najmočnešega padca v I. debelinskem razredu do najmanjšega v IV. debelinskem razredu.

Podobno velja tudi za listavce, kjer se je indeks rasti prirastka povečal v IV. in močno v V. debelinskem razredu. V drugih se je indeks znižal, največ v I. debelinskem razredu.

Obenem se je močno povečal najvišji možni posek. Pred desetletjem je predstavljal 25 % lesne zaloge oziroma 74 % prirastka, po novem načrtu pa bo možno posekati 32 % lesne zaloge oziroma 124 % prirastka. Načrtovani najvišji možni posek je po m³ za 32 % višji od načrtovanega pred desetletjem in za 15 % višji od realiziranega v preteklem desetletju. Pri tokratnem načrtovanju smo posek povečali zaradi zrelih, relativno dobro pomlajenih debeljakov, ki morajo v obnovo, ter sestojev v obnovi, v katerih je treba obnovo pospešiti oziroma jo zaključiti. Dejstvo je tudi, da v enoti močno primanjkuje mladovij. Poleg tega se v prejšnjem desetletju redčenja praktično niso izvajala, so pa potrebna tako v drogovnjakih kot debeljakih (zaradi kakovosti in stojnosti).

Preglednica 50/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	696.888	1.188.475	1.885.363
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	256.005	373.026	629.031
Sečnje po evidenci	151.868	143.018	294.886
Pričakovana zaloga	801.026	1.418.483	2.219.509
Ugotovljena zaloga	652.558	1.250.966	1.903.524
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	81,5	88,2	85,8

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	683.604	1.144.606	1.828.210
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	251.138	360.394	611.532
Sečnje po evidenci	147.579	135.676	283.255
Pričakovana zaloga	787.163	1.369.324	2.156.487
Ugotovljena zaloga	639.842	1.207.782	1.847.624
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	81,3	88,2	85,7

Podatkov za državne in gozdove lokalnih skupnosti ne navajamo zaradi njihovega majhnega deleža ter s tem povezano nezanesljivostjo izračuna (državni gozdovi 2,9 % površine, gozdovi lokalnih skupnosti 0,4 %).

Pri kontrolnem izračunu lesne zaloge smo upoštevali posek po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Ugotovljena lesna zaloga je 14,2 % pod pričakovano lesno zalogo, pri čemer sta upoštevana prirastek in ugotovljen posek na SVP.

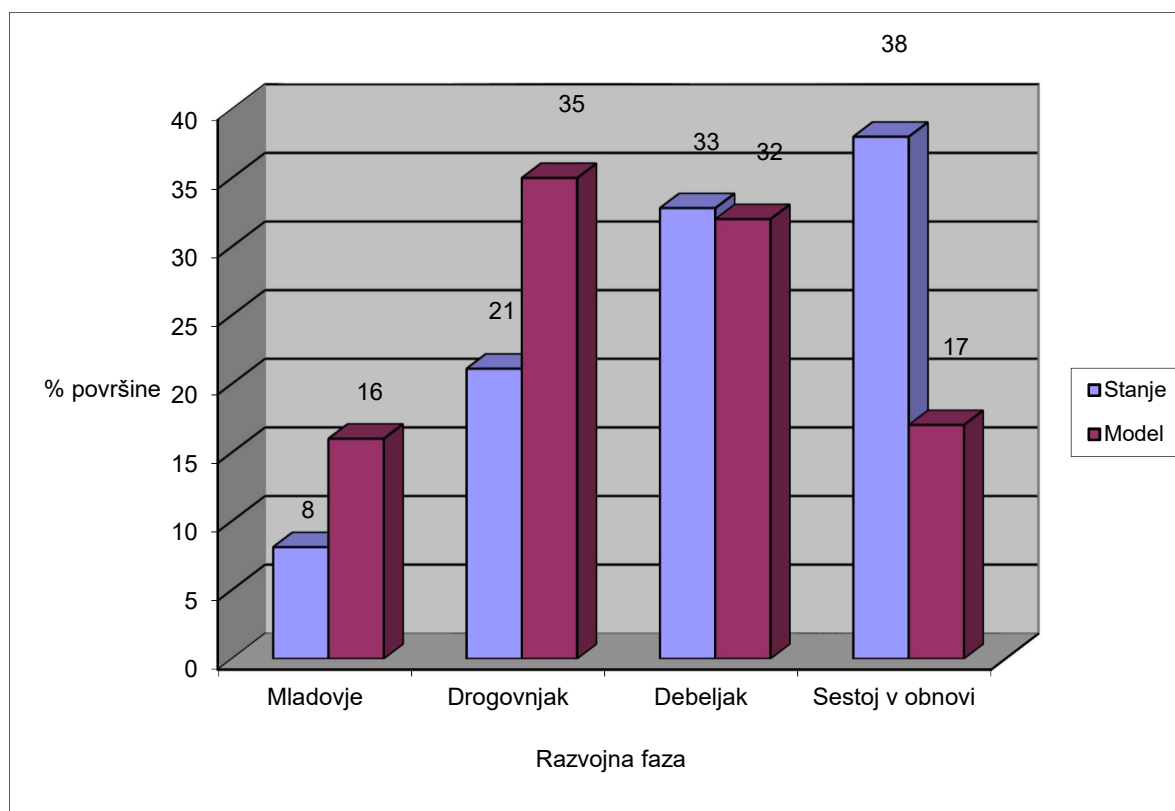
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oziroma razmerja razvojnih faz

Preglednica 51/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha	
Mladovje	581,67	8,0	21	16	1.156,47	-49
Drogovnjak	1.537,80	21,3	49	35	2.529,78	-40
Debeljak	2.372,24	32,8	37	32	2.312,94	2
Sestoj v obnovi	2.736,23	37,9	21	17	1.228,75	124
Skupaj	7.227,94	100	128	100	7.227,94	

Model ne vključuje varovalnih gozdov.



Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Primerjava dejanskega stanja in modelnega razmerja razvojnih faz kaže na neuskkljenost. Še naprej primanjkuje mladovij in drogovnjakov. Zaradi že večkrat omenjenih preteklih ujm je tokrat največje odstopanje od modelnega stanja v velikem presežku sestojev v obnovi. Le delež debeljakov je praktično enak modelnemu stanju..

Zaradi načina opisovanja sestojev sklepamo, da je površina mladovij dejansko večja. Pri njih gre namreč pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Že pred desetletjem je bilo stanje glede na razmerje razvojnih faz nezadovoljivo. Delež mladovij se je sicer povečal, vendar le iz nezadovoljivih 6,8 % na zdajšnjih 8,0 %. Delež drogovnjakov, ki je že pred desetletjem odstopal od modelnega stanja za 10,8 %, se je še zmanjšal in povečal razliko do modela na 14,0 %, saj se je že tako majhna površina drogovnjakov zmanjšala še za dodatnih 7,9 %. Pozitivno je, da je padel delež debeljakov, ki se je z deležem 32,8 % površine povsem približal

modelnemu stanju. In spet zaradi burnega preteklega dogajanja, se je delež sestojev v obnovi povečal za kar 14,1 %, s 23,8 % na 37,9 % površine, tako da je zdaj za 20,9 % nad modelnim stanjem.

V debeljakih se podmladek pojavlja na 15,6 %. Dobro so pomlajeni sestoji v obnovi, kjer podmladek porašča dobro polovico, to je 57,6 % površine. Pozitiven pokazatelj je tudi zasnova pomladka, ki je v večini dobra in bogata. Ob dobri realizaciji načrtovanih ukrepov (realizacija poseka v sestojih v obnovi) se bo v naslednjem obdobju razmerje razvojnih faz spremenilo (predvsem v povečanju deleža mladovij).

Vir podatkov za določitev modelov:

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021 – 2030), Osnutek. Ljubljana, 2021.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ocenjujemo, da trajnost z vidika ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni zaskrbljujoča. Kljub temu, da so v preteklem desetletju posek narekemale večinoma ujme in podlubniki, v gozdovih niso nastale večje problematične nepomlajene površine. Naravno pomlajevanje je na takšnih manjših površinah uspešno, še zlasti na rastiščih, kakršna so v GGE. Glede na to, da v razmerju razvojnih faz zlasti primanjkuje mladovij, je pomladitev gozdov, pa čeprav zaradi ujm in podlubnikov, dobrodošla.

V GGE je z vidika deleža drevesnih vrst ohranjenih 53 % površine gozdov. Spremenjenih je 39 % gozdov. Močno spremenjenih je le slabih 8 % gozdov, izmenjenih pa zanemarljivo malo (0,1 %). Zato ocenjujemo, da ohranjenost gozdov s stališča opravljanja ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni kritična.

Za zagotavljanje trajnosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev so bili izločeni odseki, ki so določeni kot varovalni gozdovi z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20).

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, ki kljub posledicam žledoloma in prenamnožitve lubadarja zagotavlja ohranitev ugodnega stanja za vse vrste in habitatne tipe v posebnih varstvenih območjih, ki so vezani na gozdni prostor znotraj GGE.

Splošna ocena stanja je odlična za Jame, ki niso odprte za javnost (HT8310) znotraj vseh območij habitatnega tipa.

V GGE je 13 kvalifikacijskih vrst. Stopnja ohranjenosti in splošna ocena stanja je dobra za večino vrst. Referenčna vrednost stanja je ocenjena neugodno za vrsto hribski urh (*Bombina variegata*) in veliki pupek (*Triturus carnifex*) na območju SI3000171 Radensko polje – Viršnica, kjer populaciji upadeta in sta v neugodnem stanju. Neugodno stanje velja tudi za vrsti barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*) in močvirski cekinček (*Lycaena dispar*). Za vse našete vrste velja, da gospodarjenje z gozdovi ne ogroža njihovega obstoja in da se na njihovo stanje z gospodarjenjem z gozdovi vpliva minimalno.

Na območju objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot se je trajnost funkcij zagotavljala z upoštevanjem varstvenih režimov pri gospodarjenjem z gozdovi. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot in so na teh področjih gospodarjenje usmerjali skladno z njimi.

Ocenjujemo, da se je tudi za zagotavljanje trajnosti vseh ostalih ekoloških in socialnih funkcij ter lovnogospodarske funkcije, ki so bile določene v načrtu za obdobje veljavnosti 2012 – 2021, večinoma upoštevalo usmeritve za krepitev funkcij. Zato presojamo, da bodo gozdovi še naprej zmogli opravljati te funkcije.

Lesnoproizvodna funkcija je potencialno ogrožena predvsem v primerih ujm in prenamnožitve podlubnikov, kjer je oslABLJENA vitalnost gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Dolgoročni splošni gozdnogospodarski cilj je naraven, večnamenski gozd, ki optimalno in trajno opravlja vse vloge in zadovoljuje potrebe vseh neposrednih uporabnikov gozda in širše skupnosti. To je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malopovršinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Večnamenski gozd mora trajno in optimalno opravljati ekološke, socialne in proizvodne funkcije. V GGE Grosuplje je ob lesnoproizvodni funkciji glavni poudarek na funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti, na rekreacijski funkciji, funkciji varovanja kulturne dediščine in funkciji varovanja naravnih vrednot. Zagotovitev naštetih, pa tudi drugih funkcij lahko omogoči gozd z ohranjeno naravno drevesno sestavo ter zgradbo in z ohranjenimi naravnimi habitati. Eden pomembnejših ciljev je obdržati oziroma omogočiti trajno ugodno stanje vseh kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 ter v ekološko pomembnih območjih, v gozdovih in v gozdnem prostoru.

Gospodarski gozd, kjer je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, v GGE Grosuplje predstavlja večino gozdov. Cilj zanj je negovan in z vidika razvojnih faz uravnotežen gozd, ki je ob optimalni odprtosti z gozdnimi prometnicami sposoben dajati optimalne in trajne donose kakovostnih lesnih sortimentov.

V pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo si zastavljamo dva glavna cilja. Eden izmed njiju so vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst in ravnovesje med njimi in njihovim okoljem. Drugi cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali in ki bo zagotovilo ravnovesje med vrstami in okoljem.

Zaradi prepletenosti ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij je pomembno medsebojno usklajevanje funkcij gozdov in preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi.

Za uresničevanje postavljenih ciljev so potrebni strokovno usposobljeni gozdarski kadri in za delo z gozdom dobro usposobljeni ter motivirani lastniki gozdov, pomembni pa so tudi usklajeni odnosi med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

6.1 Splošni cilji

Proizvodnja lesa

Glavni cilj je trajna proizvodnja lesa za trg in domačo porabo (za kurjavo, gradnjo idr.) - trajno koriščenje lesnih potencialov v meji načrtovanega. Najkvalitetnejši sortimenti predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje na licitacijah, pa tudi sicer je za prodajo najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les. Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu.

Cilj je tudi povečanje zaposlovanja v gozdno-lesnem sektorju. Glede na velik delež sečnje in spravila v lastni režiji lastnikov gozdov ter zaenkrat še premalo uresničeno povezovanje lastnikov gozdov, ostajajo odprte možnosti za zaposlovanje v gozdarstvu. Odprte pa ostajajo tudi možnosti sodelovanja z lesnim sektorjem.

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje in krepitev ugodnega stanja vseh vodotokov, podzemnih voda in še posebej virov pitne vode.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj je omejitev proženja naravnih nesreč kot so zemeljski plazovi ter podori oziroma varovanje v primeru poplav. Gre za varovanje tako gozdnih zemljišč in sestojev kot izven (pod gozdom) ležečih zemljišč in objektov.

Čiščenje zraka in regulacija klime

Cilj zajema ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov predvsem na območju večjih naselij ter emisijskih virov. Za ta cilj so poleg gozdov pomembni tudi ostanki gozda, omejski, skupine dreves in posamično drevje.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj je kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov, ki je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi ter zaraščanja, na ravni sedanjega.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjati naravne vrednote, zavarovana območja ter biotsko raznovrstnost gozdov na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je ohranjanje objektov kulturne dediščine, gozdov in njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni.

Estetski videz krajine

Pod ta cilj štejemo oblikovanje robov ter zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves ter prepoznavnih krajinskih oblik, oblikovanje gozda kot kulise za kulturno dediščino ter naravne vrednote.

Rekreacija in turizem

Cilj je omogočanje okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in gozdnem prostoru, pri čemer so mišljene predvsem oblike rekreacije, ki ne terjajo velikih posegov v naravo oziroma niso škodljive za gozd, obenem pa jih lahko brez posebne opreme uživa večje število rekreativcev, razpršeno po gozdnem prostoru. Cilj je tudi pospeševanje trajnostnega turizma, pri čemer lahko gozdovi prispevajo predvsem okoljsko trajnost.

Lov in dohodek od lova

Cilj je trajnostno upravljanje s populacijami divjadi in s tem trajnostna raba naravnih virov v okviru koncesionarjev – lovskih družin.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je trajni dohodek od čebelarstva in ob pravnih omejitvah možnost nabiranja drugih gozdnih dobrin kot so borovnice, gobe in kostanj, ki lahko ob obilnejših letinah predstavljajo pomemben dopolnilni dohodek.

Vzgoja in izobraževanje

Pod cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje in doživljanje narave posameznim javnostim na učnih poteh pa tudi na drugih za učenje primernih gozdnih področjih v bližini naselij, šol in vrtcev in s tem povečati ozaveščenost o gozdu in gozdarstvu.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Raba gozdnega prostora

Ohranja naj se varovalne gozdove ter gozdne otoke v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni za ohranjanje virov pitne vode. Posege v prostor naj se usmerja v gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso podarjene na prvi stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča naj se v največji možni meri zagotovi na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V čim večji možni meri jo je treba zagotavljati v celotnem gozdnem prostoru, kjer pa zaradi številnih in nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov (največ v gozdovih v neposredni bližini večjih strnjenih naselij) je treba te reševati z strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojne lokalne skupnosti in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste. Ohranja naj se delež odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob. Ohranja in vzpostavlja naj se nove ekocelice, prednostno v območjih Natura 2000 v skladu s konkretnimi naravovarstvenimi usmeritvami in upravljavskimi conami.

Drevesna sestava gozdov odporna na podnebne spremembe

Pestro in mešano naravno sestavo drevesnih vrst, ki je najbolj prilagojena na podnebne spremembe, naj se zagotavlja z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšati delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih in pospeševati naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestoje. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Osnovni gradnik sestojev bo bukev, a tudi hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Pospešuje se minoritetne vrste. Invazivne tujerodne vrste, katerih širjenje je šele na začetku, se poskuša izkoreniniti.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

V večini gozdov naj se zagotavlja malo do velikopovršinsko enomerno zgradbo sestojev, ki je predvsem v razmerah drobne posesti tudi skupinsko raznomerna. Sestoji naj bodo vertikalno in horizontalno čim bolj strukturirani. Kjer se je obnova pričela, to pospešeno nadaljujemo. Gozdove večinoma obnavljamo naravno. Izjema so po ujmah gole površine večje od 1 ha, ki se jih umetno obnovi. Če naravna obnova v treh do sedmih letih ne uspe, se dopolni s sadnjo.

Koncept redčenj in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoju

Ustrezen je koncept izbiralnih redčenj. Treba je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvih. Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) je treba izvajati v predelih, ki so bili najhujše prizadeti po ujmah. Prednost naj imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer naj bo glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst ter na stojnosti.

Krajsanje proizvodnih dob in nižanje končnih lesnih zalog

V gozdovih z večjim deležem smreke in na nižjih nadmorskih višinah naj se skrajša proizvodne dobe (za pet do deset let) zaradi zmanjševanja rizika gospodarjenja s smreko v nižinskih predelih. Ciljni premer pri smreki v teh predelih naj bo med 45 in 50 cm. Prav tako naj se v večini RGR nekoliko prilagodi (zmanjša) končne lesne zaloge ciljnim premerom in konceptu redčenj. Kjer želimo večji delež plemenitih listavcev in hrasta, naj se pomladitvene dobe skrajšajo.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

V primeru abiotskih ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic, slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoja. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. Kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Tukaj pride na večjih golih površinah v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovnjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Varstvo gozdov

Nujno je intenzivno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov in takojšnje poročanje o vseh spremembah, prav tako tudi o vseh novih najdbah (invazivnih) tujerodnih vrst. V sestojih velike požarne ogroženosti zagotoviti čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami, krajšanje pomladitvenih dob in podaljševanje proizvodnih dob. Kjer je obnova gozda s ciljnim drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo. V primeru objedanja minoritetnih vrst se ogradi manjše površine, v katere se le-te po potrebi tudi sadi.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO₂

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, s površinami gospodarskih gozdov, kjer v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja in s povečevanjem deleža slednjih, s podaljšanjem proizvodnih dob v RGR Bukovje z gradnom, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice. V čim večji možni meri je potrebno ohranjati površine gozda, predvsem v okolici Grosupljega.

Varovalni in zaščitni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi in zaščitnimi gozdovi, pri čemer imajo prednost predeli, ki poleg varovalne opravljajo tudi zaščitno funkcijo in kjer so ti gozdovi na erozijskih območjih. V teh gozdovih naj se izvajajo ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Lastnike gozdov naj se bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še večji poudarek naj se da svetovanju in njihovem izobraževanju preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Lastnikom naj se pomaga pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanja del in nabave opreme. Vzpodbuja naj se jih k povezovanju tako pri izvedbi del v gozdovih, kjer naj bo trend po večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci, kot tudi k povezovanju v razne oblike društev, strojnih krožkov in podobno.

Usklajevanje odnosov gozd – prstoživeče živali

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prstoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo, v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev samih populacij in uskladitev odnosov med njimi in okoljem. Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poseben poudarek na tem področju je v kmetijski in primestni krajini. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Dodatne naloge pri gospodarjenju z gozdovi:

Gospodarjenje z gozdovi v neposredni bližini Grosupljega:

- Ohranjati gozdove s poudarjenimi socialnimi funkcijami, ki so v neposredni bližini Grosupljega (npr. Koščakov hrib) in jih razglasiti za gozdove s posebnim namenom. Gre za določitev gozdov s posebnim namenom, strategijo razvoja teh gozdov, za primere dobre prakse pri gospodarjenju s temi gozdovi in njihovem urejanju za zagotavljanje socialnih funkcij;
- nadaljevanje razvoja dobre prakse opremljanja teh gozdov z urbano infrastrukturo za zagotavljanje potreb meščanov in usklajevanje teh s potrebami in interesi lastnikov teh gozdov;
- povezovanje lastnikov gozdov pri gospodarjenju s temi gozdovi.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti:

- sodelovanje z deležniki pri določevanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določevanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni in opremljeni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Posebne usmeritve za te gozdove so navedene v poglavju 6.2.1 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih.

Gozdnogojitveni ukrepi:

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ...), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi izbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika:

- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o vodah in usmeritev Direkcije RS za vode

Po Zakonu o vodah (ZGV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritev Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št.89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
 - vlačenje lesa.

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.

- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Splošne usmeritve

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Na karti prostorskega dela načrta so prikazana s hidrološkega vidika pomembna območja (hidrografija-os vodotoka, vodovarstvena območja v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oz. varstvene pasove, referenčni odseki).

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;

- odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbornih območjih:
 - vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
 - pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomom;
- Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbornega območja:
 - zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
 - s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
 - skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - v primeru nastanka velikih огоlelih površin zaradi ujm v vodozbornih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo);
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:
 - pospeševati naravno drevesno sestavo;
 - odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
 - v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;
 - v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
 - na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranja naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
 - na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.
- Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:
 - ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
 - izogibati se večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah;
 - pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;

- zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
- na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
- po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:
 - podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem 1. stopnja poudarjenosti);
 - zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujm;
 - pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže zelen delež pomladka;
 - pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

- Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh.
 - v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.
 - Prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev:
 - v okolici kraških jam, izvirov in studencev prilagoditi gospodarjenje; sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.
 - Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
 - v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
 - sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja:
 - vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnažil v vodotok;
 - na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vhodih v brezna;
 - uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva, obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj in maziv ter tehnična brezhibnost mehanizacije pri vseh gozdarskih delih;
 - na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev;
 - mesta za skladiščenje morebitnega goriva in olja naj bodo oddaljena od vodotokov, jam, brezen in drugih vodnih teles;
 - parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa morajo imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih snovi;

- prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vhodov v jame in brezna;
- v primeru, da pride do izlitja nafte in naftnih derivatov v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode;
- na vodovarstvenih območjih 1. in 2. vodovarstvene cone oziroma na vodovarstvenih območjih z zajetji pitne vode naj se ne pere, vzdržuje oziroma popravlja gozdarske mehanizacije;
- v sestojih s poudarjeno hidrološko funkcijo, še posebej v ožjem območju vodnih zajetij in izvirov, uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena;
- izogibati se je vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
- divja odlagališča smeti je potrebno evidentirati in takoj sanirati;
- v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode. Solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:
 - širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
 - v strmejših legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporoči širina le tega podvoji.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.
- Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.
- Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

(vir: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Grosuplje (2022-2031), ZRSVN, 2022)

Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitnih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam drevja in grmovja.

Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter nasadov monokultur ni dopustno. Skrbi naj se za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.

V sestojih naj se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča naj se prihranjence, semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju naj se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase.

Ohranja naj se votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi naj se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. Pušča naj se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm. Del dreves, označenih za posek, zlasti jelk in z bršljanom obraslih dreves, se pušča za zimsko sečnjo, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.

Ohranja naj se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda. Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas v strnjenih gozdnih kompleksih, skrbi se za redno vzdrževanje teh površin.

Skrbi se za redno vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje zaraščujočih pasišč in gozdnega robu. Za prostoživeče vrste živali je zelo pomembno, da se izdeluje in vzdržuje vodne vire.

Skrbi naj se za neokrnjen, razgiban gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega roba. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega roba obvaruje pred uničenjem.

Izloči naj se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes.

Odmrta drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, naj se pušča v strugah.

Mokrotne ekosisteme naj se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.

Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.

V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.

V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov. Gozdne prometnice se gradi le izjemoma.

Izvajaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04, 46/14, 31718).

Konkretne varstvene usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretne varstvene usmeritve za jame:

Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvajaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročaja.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- V zadnjih letih se pojavlja nelegalni odlov jamskih živali, predvsem hroščev. V kolikor v okolici jam opazite pojavljanje sumljivih oseb ali avtomobilov ali najdete ostanke pasti, svoja opažanja nemudoma sporočite pristojnim inštitucijam – ZRSVN ali policiji.

Konkretne varstvene usmeritve za NS Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama:

(po Uredbi o Krajinskem parku Radensko polje, Ur. l. RS 104/2011, 80/2018):

- Poleg prepovedi iz 11. in 12. člena te uredbe (navedeno pri usmeritvah za KP Radensko polje) v naravnem spomeniku tudi ni dovoljeno izvajati posegov v naravo na način, ki lahko poslabša stanje, spremeni, poškoduje ali uniči naravno vrednoto, in spreminjati ekoloških razmer v habitatih vrst in habitatnih tipih ali stanja tako, da se spremeni, poškoduje ali uniči naravna vrednota ali zmanjša njen estetski pomen.

Poleg prepovedi iz prejšnjega odstavka v naravnem spomeniku ni dovoljeno:

- graditi kakršnihkoli objektov, razen rekonstrukcije obstoječih;
- izvajati zemeljskih del, razen za potrebe rekonstrukcije obstoječih objektov;
- zasipavati, zakrivati ali kako drugače preoblikovati vhoda v jame;
- skladiščiti materiala v neposredni okolici vhodov v jame;
- spreminjati obstoječe rastlinske združbe.

Dodatne usmeritve:

- Urejanje pripravljenih gozdnih vlak, rekonstrukcija obstoječih ali vzpostavitev prevoznosti naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Okoli vhodov v jame, ki so prezimovališča netopirjev ali so pomembna zaradi varstva drugih vrst (NV št. 40215, 40570, 40571, 42302, 46567, 46895, Peterletova jama), se zagotavlja stalno zastrtost vhoda v jamo in v zimskem času se ne gospodari. Peterletova jama je novo odkrita in še neregistrirana jama (lokacija: koordinate v Gauss-Krügerjevem sistemu GKY 476491 GKX 82747, v D96 koord. sistemu E 476119,86 N 83232,76), ki je pomembna z vidika varstva netopirjev).

Konkretne varstvene usmeritve za NS Taborska jama

(po 4. členu Odloku o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike, Ur. l. RS 34/96):

- Na zavarovanem območju nad jamskim sistemom je dovoljena sedanja ekstenzivna kmetijska obdelava in gospodarjenje z gozdom, prepovedano pa je:
 - izvajati zemeljska dela,
 - zasipavati, zakrivati, zapirati ali kako drugače preoblikovati vhod v jame,
 - spreminjati vegetacijsko odejo ali jo odstranjevati.

Konkretne varstvene usmeritve za mokrišča Veliki potok (NV 8038):

- Ohranja naj se hidrologijo prostora.
- Ohranja naj se obvodno vegetacija.
- Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Na mokrotnih površinah naj se pri negi pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena.
- Na mokrotnih površinah naj se sečnjo in spravilo izvaja, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji.
- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča.
- Drevja naj se ne vlačijo preko mokrotnih površin.
- Na mokrotnih in zaraščajočih površinah naj se ne skladišči lesa, prav tako se nanje ne odlaga sečnih ostankov.
- Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Vzdržuje naj se gozdni rob.
- Krčitev naj se ne izvaja.
- Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine.
- Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN

Konkretne varstvene usmeritve za mokrišče z vodotoki NR Strajanov breg (NV 7665)

(po 13. členu – varstveni režimi v ožjih zavarovanih območjih Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje Ur. l. RS, št. 112/08 in 46/14 – ZON-C)

Poleg prepovedi iz 10. člena (glej konkretne varstvene usmeritve za KP Ljubljansko barje v nadaljevanju usmeritev za to funkcijo) te uredbe v ožjih zavarovanih območjih ni dovoljeno:

- gibati se zunaj urejenih in označenih poti;
- nabirati, izkopavati, ruvati, odstranjevati, kuriti ali na kakršen koli način poškodovati rastlin ali njihovih delov, razen zaradi vzdrževanja kmetijskih površin, v primeru nujnih sanitarnih in vzdrževalnih del ter ureditev, določenih v načrtu upravljanja;
- posegati v strugo in brežino vodotokov ter obrežno in vodno vegetacijo, razen v primeru nujnih sanitarnih in vzdrževalnih del ter ureditev, določenih v načrtu upravljanja;
- odvezemati rastlin in živali iz narave, razen tujerodnih vrst ter pri opravljanju kmetijske, gozdarske, lovske, ribiške in raziskovalne dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo te dejavnosti, in sprejetimi načrti na teh področjih;
- graditi objektov, razen rekonstrukcije objektov, zgrajenih na podlagi pravnomočnih gradbenih dovoljenj, v enakih gabaritih ali odstranitve objektov.

Konkretne varstvene usmeritve za mokrotno dolino Gajniče - Tlake (NV 8036)

- Ohranja naj se hidrologijo prostora.
- Ohranja naj se obvodno vegetacija.
- Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Pri negi naj se pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena.
- Sečnjo in spravilo naj se izvaja, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji.
- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča. Prav tako naj se drevja ne spravljajo preko območja NV. Na območju NV naj se ne skladišči lesa.
- Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine.
- Na območje mokrišč naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.

Konkretne varstvene usmeritve za Črno dolino (NV 8037)

- Ohranja naj se hidrologijo prostora.
- Po vodotokih naj se ne spravljajo lesa.
- Ohranja naj se lehnjakove pragove.
- Ohranja naj se obvodno vegetacijo.
- Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Na mokrotnih površinah naj se pri negi pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena.
- Na mokrotnih površinah naj se sečnjo in spravilo izvaja, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji.

- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča.
- Drevja naj se ne vlačijo preko mokrotnih površin.
- Na mokrotnih in zaraščajočih površinah naj se ne skladišči lesa, prav tako se nanje ne odlaga sečnih ostankov.
- Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Vzdržuje naj se gozdni rob.
- Gozda se ne krči.
- Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine.
- Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.

Konkretne varstvene usmeritve za KP Radensko polje

(po Uredbi o Krajinskem parku Radensko polje, Ur. l. RS 104/2011, 80/2018):

V krajinskem parku zlasti ni dovoljeno:

- izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj, ki bi lahko poslabšale hidrološke, geomorfološke in ekološke razmere na območju krajinskega parka in vplivale na poslabšanje ugodnega stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
- izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj na naravnih vrednotah tako, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto;
- izvajati posegov, dejavnosti in ravnanj, ki bi lahko spremenile za krajinski park značilno krajinsko pestrost ter značilne krajinske in poselitvene vzorce;
- urejati novih poti, razen za potrebe kmetijstva in gozdarstva ter novih dovoznih poti v vasi, v obsegu, času in na način, da se ne poslabša ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov ter da ne bi škodovala naravnim vrednotam.

V drugem varstvenem območju poleg prej navedenih prepovedi ni dovoljeno:

- spreminjati hidroloških, geomorfoloških in ekoloških razmer vodotokov in drugih mokrišč;
- graditi novih objektov;
- sekati in strojno krčiti grmovne vegetacije v obdobju med 1. marcem in 31. avgustom;
- spreminjati strukturno in vrstno pestro obrežno vegetacijo;
- voziti, ustavljati, parkirati ali organizirati voženj z vozili na motorni pogon in s kolesi v naravnem okolju, razen za službene vožnje javne gozdarske, naravovarstvene, zdravstvene, reševalne in veterinarske službe, pri inšpekcijskem nadzoru, delu preiskovalnih sodnikov in državnih tožilcev, obrambe, zaščite in reševanja, policije, gorskih in jamarskih reševalcev ter gasilcev, za vožnje pri opravljanju lovskočuvajske in ribiškočuvajske službe, gospodarjenja z gozdovi in divjadjo, opravljanja kmetijskih, geodetskih, geoloških del, urejanja voda in vzdrževanja infrastrukturnih objektov;
- požigati vegetacije.

Dodatne konkretne usmeritve za KP Radensko polje:

- Delež mrtve biomase v gozdovih KP naj bo vsaj 5 % s poudarkom na stoječih drevesih debelinskega razreda B in C.
- Načrtno naj se ohranja in goji posamična debela in drugače zanimiva drevesa (cer v odseku 21N16, vrba ob vodotoku Šica, bresti, hrasti in drugi).
- Drevesa z dupli in gnezdi redkih, zavarovanih in ogroženih vrst ptic naj se ohranja.

- Monokulture smreke naj se postopno nadomešča z mešanimi gozdovi.
- Tujerodnih drevesnih vrst naj se ne sadi.
- Sečnja in pomladitve naj se izvajajo malopovršinsko.
- Krčitve v 1. in 2. varstvenem območju niso dopustne, v zunanjem varstvenem območju niso zaželeni. Odstranjevanje zarasti je možno samo ob predhodnem soglasju ZRSVN.
- Gozdnogospodarskih del naj se zaradi selitev dvoživk v odsekih 21N07, 21N09, 21N10, 21N11A, 21N11B, 21N12, 21N13, 21N14, 21N15A, 21O14, 21O15 ne izvaja med 1. 2. in 15. 4..
- V gozdu ter v gozdnati krajini naj se vzdržuje obstoječe kale in naj se jih, kjer je možno in primerno, na novo vzpostavlja.
- Ohranja naj se obvodno vegetacijo vsaj v eni sestojni višini. V jelševih in vrbovih logih naj se gozdnogospodarska dela izvajajo le v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali suha.
- S košnjo naj se ohranja gozdne jase in vrzeli.
- Strojne sečnje in spravila z gozdnimi žičnicami naj se ne izvaja brez predhodne uskladitve z ZRSVN.

Konkretne varstvene usmeritve za Močila (NV 756)

- Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 15 m stran od vrha brežin vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu,
- Obrežno grmovno in drevesno vegetacijo ponikalnic naj se ohranja.
- V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku.
- V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka.
- Sečnih ostankov naj se ne odlaga neposredno na brežine potoka in na ponorna območja.
- Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa.
- Vodotoka naj se ne onesnažuje.

Konkretne varstvene usmeritve za ekocelici

Za ekocelici veljajo usmeritve za KP Radensko polje. V njiju je dovoljen šibek sanitarni posek (največ 10 % LZ), gre za ekocelici z ukrepanjem.

Konkretne varstvene usmeritve za Šica - izvir (NV 4385)

- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.
- Krčitev se ne izvaja.
- Ohranja naj se nepretrgano zastornost z drevjem.
- Gozdarske infrastrukture se v območje ne umešča

Konkretne varstvene usmeritve za Spodnja Krokariča (NV 3531)

- V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture.
- V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga ob izviro oz. v njem.

Konkretne varstvene usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretne varstvene usmeritve za KP Ljubljansko barje – tretje varstveno območje

(po 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Uradni list RS, št. 112/08 in 46/14 – ZON-C)

V krajinskem parku ni dovoljeno ravnati, posegati, umeščati ali opravljati dejavnosti in aktivnosti v obsegu, času in na način, ki bi lahko ogrozil cilje krajinskega parka in poslabšal hidrološke, geomorfološke in ekološke lastnosti krajinskega parka.

V krajinskem parku zlasti ni dovoljeno:

- izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko poslabšali ekološke razmere in posledično slabo vplivali na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
- izvajati posegov in dejavnosti na naravnih vrednotah tako, da se uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, ki znatno spremeni druge lastnosti naravne vrednote;
- izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko spremenili za krajinski park značilne krajinske elemente ter značilne krajinske vzorce opredeljene v načrtu upravljanja;
- uničevati ali poškodovati prostorov, na katerih se živali razmnožujejo ali zadržujejo;
- redčiti, sekati in strojno krčiti lesne vegetacije v obdobju med 15. marcem in 30. septembrom;
- voziti se z vozili na motorni pogon zunaj javnih cest ter parkirati ali puščati vozila zunaj za to določenih prostorov, razen za potrebe lastnikov in najemnikov zemljišč, za opravljanje kmetijske in gozdarske dejavnosti ter upravljanje krajinskega parka;
- kuriti vegetacije in odpadnega materiala;
- pritrjevati tujih teles ali konstrukcij na debela ali druge rastlinske dele.

Konkretne varstvene usmeritve za KP Radensko polje

So navedene pri usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve za Črno dolino (NV 8037)

So navedene pri usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000

Posege in dejavnosti se načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravno razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst,
- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo,
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali,
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvede vse možne tehnične in druge ukrepe, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim se prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti v čim manjši možni meri sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,

- rastlinam se prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne usmeritve za vsa območja Natura 2000

- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Ohranja se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.
- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinsko strukturo odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom oz. v teh območjih se gospodarjenja ne vzpodbuja.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.
- Varujejo, vzdržujejo in (če je mogoče) vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Stremi naj se k naravno usklajeni gostoti parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenja gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam in voda se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najbolj občutljivejših območij ohranjanja narave.

Konkretne usmeritve za posamezna območja Natura 2000

SI3000009 Lučka jama:

Kvalifikacijska vrsta in habitatni tip: človeška ribica ali močeril (*Proteus anguinus*), (8310) jame, ki niso odprte za javnost

- Ohranja naj se delež gozdnih površin. Krčitev gozda naj se ne izvaja.

- Gradnjo ali urejanje novih gozdnih prometnic ali rekonstrukcije že obstoječih naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- V okolici vhoda v Lučko jamo (v radiju ene sestoje višine), kjer je zabeleženo prezimovališče številnih vrst netopirjev, naj se ne gospodari v zimskem času (od novembra do marca).
- V okolici vhoda v Lučko jamo (v radiju ene sestoje višine) naj se sečno izvaja tako, da se zagotovi stalno zastrtost vhoda v jamo.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se obvesti ZRSVN.

SI3000139 Stržene luže

Kvalifikacijski vrsti: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)*, barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*)

V območju Stržene luže ZRSVN s partnerji izvaja projekt Mala Barja - Marja. Cilj projekta je izboljšati stanja ohranjenosti treh evropsko pomembnih habitatnih tipov in dveh vrst v slabem stanju ohranjenosti, ki sta vezani na barja in mokrotne travnike. V območju so očistili zaraščajoče površine s črno jelšo, uredili gozdni rob, krčili približno 1 ha gozda. Postavili so zadrževalne pregrade in izboljšali hidrološko stanje območja. V prihodnjih letih bodo nadaljevali z odstranjevanjem invazivk in grmovne zarasti.

- Ohranja oziroma izoblikuje naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Z redno letno pozno košnjo gozdnih jas in travnikov naj se vzdržuje obstoječe mokrotne negozdne površine.
- Sečno in spravilo naj se izvaja zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi ali ureja brez sodelovanja z ZRSVN.
- Mokrotnih površin naj se ne zasipava oz. utrjuje za namene spravila lesa.
- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrotnih travnikov. Prav tako naj se drevja ne spravlja preko mokrotnih travnikov. Na območju travnikov naj se ne skladišči lesa in pušča sečnih ostankov.

SI3000141 Duplica

Kvalifikacijski vrsti: močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*)

V območju se nahajajo mokrotni travniki in barja v zaraščanju ter manjše gozdne površine, predvsem kot gozdni rob. Znotraj območja Natura 2000 se želi s preprečevanjem zaraščanja z grmovno in lesno vegetacijo obnoviti oziroma izboljšati stanje habitatov močvirskega cekinčka in barjanskega okarčka.

- Z redno letno pozno košnjo gozdnih jas in travnikov naj se vzdržuje obstoječe mokrotne negozdne površine.
- Stremi se k revitalizaciji zaraščajočih mokrotnih travnikov in barij.
- Sečno in spravilo naj se izvaja zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi ali ureja brez sodelovanja z ZRSVN.
- Mokrotnih površin naj se ne zasipava oz. utrjuje za namene spravila lesa.
- Vzdržuje naj se gozdni rob.
- Izboljšuje naj se hidrologijo območja.
- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrotnih travnikov. Prav tako naj se drevja ne spravlja preko mokrotnih travnikov. Na območju travnikov naj se ne skladišči lesa in pušča sečnih ostankov.
- Krčitev gozda se ne izvaja.

- Predlogi sektorskih ukrepov: ohranjanje biotopov – sečnja, ohranjanje biotopov – nega.

SI3000156 Županova jama

Kvalifikacijski vrsti: drobnovratnik (*Leptodirus hochenwartii*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*)

- Ohranja naj se delež gozdnih površin. Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Gradnjo ali urejanje novih gozdnih prometnic ali rekonstrukcije že obstoječih naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- V okolici vhodov v Županovo jamo in jamo Ledenica pod Taborom (v radiju ene sestojne višine), kjer je zabeleženo prezimovališče številnih vrst netopirjev, naj se ne gospodari v zimskem času (od novembra do marca).
- V okolici vhodov v Županovo jamo in jamo Ledenica pod Taborom (v radiju ene sestojne višine) naj se sečnjo izvaja tako, da se zagotovi stalno zastrtost vhoda v jamo.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se obvesti ZRSVN.
- V gozdu in na gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 m od njih naj se ne postavlja solnic.

SI3000160 Škocjan

Kvalifikacijski vrsti: mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*)

- V gozdu in na gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 m od njih naj se ne postavlja solnic (mali podkovnjak).

SI3000162 Breg pri Mali Loki

Habitatni tip: (7210) karbonatna nizka barja z navadno reziko (*Cladium mariscus*) in vrstami zveze *Caricion davallianae*

V območju Breg pri Mali Loki se nahaja nizko barje v zaraščanju. Znotraj območja Natura 2000 se želi s preprečevanjem zaraščanja z grmovno in lesno vegetacijo obnoviti oziroma izboljšati stanje nizkega barja.

- Zaraščanje nizkega barja z drevesnimi in grmovnimi vrstami naj se zaustavlja (ne brez sodelovanja z ZRSVN).
- Sečnjo in spravilo naj se izvaja zgolj po zamrznjenih tleh.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi ali ureja brez sodelovanja z ZRSVN.
- Mokrotnih površin naj se ne zasipava oz. utrjuje za namene spravila lesa.

SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju

Kvalifikacijske vrste in habitatna tipa: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*), Loeselijeva grezovka (*Liparis loeselii*), (6410) Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*), (7230) Bazična nizka barja.

V območju Črne doline ZRSVN s partnerji izvaja projekt Mala barja - Marja. Cilj projekta je izboljšati stanje ohranjenosti treh evropsko pomembnih habitatnih tipov in dveh vrst v slabem stanju ohranjenosti, ki sta vezani na barja in mokrotne travnike. V območju so očistili zaraščajoče površine z drevesno in grmovno zarastjo. Postavili so zadrževalne pregrade in izboljšali hidrološko stanje območja. V prihodnjih letih bodo nadaljevali z odstranjevanjem invazivk in grmovne zarasti.

- Ohranja oziroma izoblikuje naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Z redno letno pozno košnjo gozdnih jas in travnikov naj se vzdržuje obstoječe mokrotne negozdne površine.

- Z gozdnogospodarskimi deli naj se ne posega v hidrološki režim območja, ki naj ostane nespremenjen.
- Sečnjo in spravilo naj se izvaja zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi ali ureja brez sodelovanja z ZRSVN.
- Mokrotnih površin naj se ne zasipava oz. utrjuje za namene spravila lesa.
- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrotnih travnikov in barij. Prav tako naj se drevja ne spravlja preko mokrotnih travnikov in barij. Na območju travnikov in barij naj se ne skladišči lesa in pušča sečnih ostankov.
- Krčitev gozda se ne izvaja.

SI3000171 Radensko polje – Viršnica

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi: veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), človeška ribica ali močeril (*Proteus anguinus*), drobnovratnik (*Leptodirus hochenwartii*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), (8310) jame, ki niso odprte za javnost, (6410) travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (*Molinion caeruleae*)

V območju Radenskega polja se je izvajal projekt Vezi narave, v okviru katerega so bili vzpostavljeni naravovarstveni center Šica (Žabja hiša) ter primerna mesta za mrestišča za dvoživke. V okviru tega projekta so bili narejeni popisi razširjenosti velikega pupka in hribskega urha ter travniških vrst in habitatnih tipov znotraj območja Natura 2000 Radensko polje – Viršnica. Rezultati, ki se nanašajo na gozdni prostor, so vključeni v te usmeritve. V območju Radenskega polja poteka tudi projekt Life Amphicon, rezultati še niso vključeni v te usmeritve.

Konkretne varstvene usmeritve vezane na območje Radensko polje – Viršnica:

- Ohranja oziroma izoblikuje naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.
- Ohranja naj se gozd, mejice, gozdne robove, pasove obrežne vegetacije, mokrotne habitate in zamočvirjene površine v gozdu.
- Spravila lesa naj se ne opravlja preko mokrotnih površin in kraških pojavov.
- Ohranja naj se naravno hidrologijo vodotokov.

Konkretne varstvene usmeritve vezane na jame:

- Ohranja naj se delež gozdnih površin. Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradi ali ureja gozdnih prometnic. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Rekonstrukcije že obstoječih naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- V okolici vhodov v Zatočno jamo, Lazarjevo jamo, Viršnico, Požiralnik v Ključu (v radiju vsaj ene sestoje višine), kjer je zabeleženo prezimovališče številnih vrst netopirjev, naj se ne gospodari v zimskem času (od novembra do marca).
- V okolici vhodov v Zatočno jamo, Lazarjevo jamo in Viršnico (v radiju vsaj ene sestoje višine) naj se sečnjo izvaja tako, da se zagotovi stalno zastrtost vhoda v jamo.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se obvesti ZRSVN.

Konkretne varstvene usmeritve vezane na zaraščajoče mokrotne travnike in barja:

- Z redno letno pozno košnjo gozdnih jas in travnikov naj se vzdržuje obstoječe mokrotne negozdne površine.
- Izboljšuje naj se hidrologijo območja.
- Sečnjo in spravilo naj se izvaja zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh.

- Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrotnih travnikov. Prav tako naj se drevja ne spravljajo preko mokrotnih travnikov. Na območju travnikov naj se ne skladišči lesa in pušča sečnih ostankov.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi ali ureja brez sodelovanja z ZRSVN.
- Mokrotnih površin naj se ne zasipava oz. utrjuje za namene spravila lesa.
- Krčitev gozda se ne izvaja.

SI3000271 Ljubljansko barje (Strajanov breg)

Kvalifikacijske vrste: vidra (*Lutra lutra*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), navadni netopir (*Myotis myotis*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

V območju Strajanovega brega ZRSVN s partnerji izvaja projekt Poljuba. V območju so očistili zaraščajoče površine z grmovnicami in drevnino. Uredili so novo strugo s pregradami, ki izboljšujejo namočenost osrednjega dela doline. Prav tako so izkopali večje vodno telo za dvoživke v velikosti 100 m². V prihodnjih letih bodo nadaljevali z odstranjevanjem invazivk in grmovne zarasti.

Ohranja naj se naravno hidromorfologijo vodotokov.

Ohranja naj se mejice, gozdne robove, pasove obrežne vegetacije, mokrotne habitate in zamočvirjene površine v gozdu.

Spravila lesa naj se ne opravlja preko mokrotnih površin.

Gradnjo, rekonstrukcijo in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic naj se izvaja le v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega izvaja čim bolj pravokotno na strugo.

V skladu s 7. in 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravlilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov naj se spravila lesa ne izvaja po vodotokih, sečnih ostankov pa naj se ne odlaga v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje.

V 5 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih, debelejših dreves.

Krčitev gozda se ne izvaja.

SI3000343 Veliki potok

Kvalifikacijska vrsta: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

Znotraj cone se želi ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

- Ohranja naj se naravno hidromorfologijo potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Gradnjo, rekonstrukcijo in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega izvaja čim bolj pravokotno na strugo. Prečenja naj se ne izvaja preko struktur lehnjaka.
- V skladu s 7. in 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravlilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov naj se spravila lesa ne izvaja po vodotokih, sečnih ostankov pa naj se ne odlaga v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V 5 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih, debelejših dreves.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- Krčitev gozda se ne izvaja.

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Na EPO, ki niso tudi posebna varstvena območja (Natura 2000), so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa naj se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravno razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihovo kvaliteto ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, naj se izvede vse možne tehnične in druge ukrepe, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretne varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

30115 Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000171 Radensko polje - Viršnica.

31400 Ljubljansko barje

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000271 Ljubljansko barje (Strajanov breg).

35400 Radensko polje - Bičje

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000171 Radensko polje – Viršnica in SI3000139 Stržene luže.

35900 Županova jama

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000156 Županova jama. Še posebno to velja za okolici jam Veliki kevder v Bukovju (40108) in Trontljevo brezno (42409), ki sta znani prezimovališči netopirjev oz. življenjski prostor hrošča drobnovratnika in se ne nahajata v območju Natura 2000.

36600 Škocjan

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000160 Škocjan.

38300 Lučka jama

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000009 Lučka jama.

39400 Črna dolina pri Grosuplju

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju.

39500 Skobčev mlin

- Upoštevajo naj se usmeritve navedene za območje Natura 2000 SI3000141 Duplica.

39700 Mala Loka pri Višnji Gori

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000162 Breg pri Mali Loki ter dodatno še:

- Z usmerjeno sečnjo naj se drevje usmerja tako, da ne bo padlo na mokrotne površine.

- Novih gozdnih prometnic naj se ne načrtuje preko mokrotnega območja.

- Ohranja naj se gozdni rob.

80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki veljajo za vsa območja Natura 2000.

97700 Veliki potok

- Upoštevajo naj se usmeritve, ki so navedene za območje Natura 2000 SI3000343 Veliki potok.

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na bolezni odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Pomembna je predvsem razporeditev gozda ob naseljih. Krčitve tu praviloma niso dovoljene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrežno zmesjo in strukturo sestojev.

Gozdnogojitveni in varstveni ukrepi:

- ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov:
 - v primeru močnega vetra je potrebno večati stojnost sestoja, oblikovati klinasti gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen, v njem naj se ohranja stabilno drevje;
 - v sestoji je potrebno ohranjati polnilni sloj oz. oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja;
- pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju:
 - pospeševati predvsem bukev, graden in vse vrste javorjev;
 - pospeševati tudi pionirske vrste, ki tvorijo gozdni rob in poraščajo večje sestojne vrzeli;
 - primerna vrsta je tudi kostanj, vendar je precej poškodovan zaradi bolezi kostanjevega raka, smreka in bor pa sta manj odporna proti imisijam in neugodnim vremenskim pojavom, kot so snegolom ali žled;
- ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost:
 - pospeševati skupinsko raznodobno zgradbo;
 - ukrepi v območjih s poudarjeno klimatsko funkcijo naj bodo malopovršinski;
 - zgradbo sestoja je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je na določenem območju prisotna;
- prepovedane so večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene;
- redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi:
 - sposobnost gozdov za zagotavljanje klimatske funkcije je odvisna od njihovega zdravstvenega stanja, zato je treba redno izvajati monitoring in varstvene ukrepe.

Usmeritve za krepitev zaščitne funkcije

Za krepitev te funkcije veljajo usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Poleg teh veljajo še naslednje posebne usmeritve:

- V predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest ipd.).
- Najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji.
- Po opravljeni sečnji in spravilu je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje.

Usmeritve za krepitev higiensko-zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko-zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje;

- ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo
- pospeševati obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne;
- z izbiralnimi redčenji povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov;
- vzdrževanje bujnega gozdnega robu in polnilnega sloja v okolici emisijskih virov in večjih naselij;
- spremljati zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah;
- prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za krepitev obrambne funkcije

Gospodarjenje z gozdovi naj bo prilagojeno funkciji obrambnih objektov in površinam okoli objektov.

Na območjih gozdov, ki imajo poudarjeno obrambno funkcijo zato, ker varujejo črpališča pitne vode, je potrebno vsa dela načrtovati in opravljati v skladu z omejitvami in zahtevami, vsebovanih v odlokih o varstvenih pasovih vodnih virov ter v drugih pravnih aktih, ki varujejo vodne vire ter njihove varstvene pasove. Pri gospodarjenju z gozdovi na teh območjih je treba upoštevati tudi usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

Gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo je potrebno vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Na predelih z 2. stopnjo poudarjenosti je potrebno izvajati enake ukrepe kot na območjih s 1. stopnjo poudarjenosti, vendar je režim blažji. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev:
 - pospeševati pestre kombinacije različnih zgradb sestojev;
 - ohranjati nekoliko večji delež starejših razvojnih faz;
 - gospodariti z višjimi lesnimi zalogami;
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (macesen, jerebika, mokovec ...)
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo:
 - oblikovati horizontalno in vertikalno razgiban gozdni rob, z naravno oziroma naravni podobno zgradbo;
 - oblikovati gozdni rob s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst;
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- čim pestrejša struktura rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst;
 - pospeševati in ohranjati estetsko zanimivo, vrstno pestro drevesno sestavo;
 - ob poteh in stezah pospeševati in ohranjati estetsko zanimive minoritetne, lepo cvetoče in plodonosne drevesne ter grmovne vrste;
 - ohranjati avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst v gozdovih ob rekah;
 - v območjih, zanimivih za rekreativno nabiranje gozdnih plodov, se vzdržuje plodonosno drevje (predvsem kostanj);

- ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves
- ohranjati posamezna estetsko - vizualno zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, vendar ne na račun stojnosti;
- pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves, plodonosne in cvetoče drevesne vrste, drevesa, primerna za plezanje;
- zlasti ob poteh in objektih gojiti drevje večjih dimenzij ter vrstno in oblikovno zanimiva drevesa, upoštevati in pospeševati manjšinske vrste;

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- pomlajevati postopno in na majhnih površinah
- v gozdovih , kjer ima funkcij 1. stopnjo poudarjenosti, podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
- obnova sestojev naj bo postopna in malopovršinska;

Sečnja in sanacije:

- izvajati vedutno sečnjo:
 - na točkah s slikovitim razgledom izsekati pas drevja, ki ovira razgled;
 - upoštevati vedutno sečnjo na razglediščih, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenjem za krčitev gozda;
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu:
 - izvajanje del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska;
 - v času del je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost;
 - poskrbeti za dobro označenost območja sečnje;
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev:
 - prva stopnja poudarjenosti: glede na stanje gozdov naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev;
 - pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
 - organizirati ukrepanje v gozdovih in strokovno izvedbo, ko je pričakovan najmanjši obisk;
 - zaradi varnosti obiskovalcev je potrebno občasno pregledovati večja drevesa ob poteh in jim obžagati suhe veje;
 - redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
 - posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sprotno odstranjevati;
 - občasno je potrebno trebiti grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
 - ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje;
- prioritarno izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih:
 - v primeru poškodb sestojev zaradi motenj (vetrolomov, snegolomov, napadov podlubnikov itd.) je na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije zaradi varnosti obiskovalcev prioritarno izvajanje sanitarne sečnje.

Posebnosti, vezane na rekreacijsko funkcijo:

- ohranjati posebnosti v gozdnem prostoru, ki so zanimive za obiskovalce:
 - ohranjati skalne in druge geomorfološke tvorbe v gozdu;

- drevesa, na katerih so oznake, ni dovoljeno sekati, razen v primeru potrebe varstva gozdov; tedaj je potrebno markacije obnoviti na mlajših, vitalnih drevesih;
- redno vzdrževati rekreacijsko infrastrukturo:
 - poti, klopi in informacijske table naj se redno vzdržuje, po potrebi naj se načrtuje dodatno infrastrukturo;
- obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture:
 - stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev dosledno in pravočasno obvešča javnost;
 - v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del);
- redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor:
 - čimprej odpraviti motnje, ki jih povzročajo obiskovalci;
 - intenzivno sodelovati z inšpektorsko službo glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov;
- usmerjanje rekreacijske rabe na za to primerna območja:
 - v primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in varstvo kulturne dediščine;
 - s stalnimi usmerjevalnimi tablami usmerjati ljudi iz območij, kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, kot so funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varstva naravnih vrednot in varovanja kulturne dediščine ter lovno-gospodarska funkcija; v teh primerih se pobude za urejanje najrazličnejših poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja;
- v gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi;
- postavitve opozorilnih in obvestilnih tabel na območjih, kjer obiskane poti prečkajo erodibilna območja:
 - na odsekih planinskih in drugih močno obiskanih poti, ki prečkajo območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne ali zaščitne funkcije oziroma erodibilna območja, je treba ob poteh postaviti opozorilne in obvestilne table, ki naj obveščajo obiskovalce o nevarnostih (skalni podori, razvoj erozijskih procesov, ipd.), da se v čim večji meri prepreči gibanje obiskovalcev izven poti;
 - na erodibilnih terenih naj se pogosto uporabljene poti in vstopne točke na delovišča utrjuje s kamenjem, debli in vejami;
- usmerjanje obiskovalcev na obstoječe poti:
 - obiskovalce gozda je potrebno usmerjati in zadrževati na obstoječih poteh (markacije, table, opozorila);
- označevati poti in atraktivne točke:
 - na bolj obiskanih rekreacijskih poteh, na razglednih točkah in na vrhovih, ob izvirih, na poudarjenih legah, ob impozantnih drevesih, ipd., je smiselno postaviti obvestilne in opozorilne table, urediti počivališča in razgledišča;
 - vzdrževati je potrebno obstoječe označbe in različne table;
- sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi
 - ZGS naj sodeluje s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki in skavti in lokalnimi skupnostmi pri pripravi markiranih poti (določanje trase, priporočanje naravnih zanimivosti, opozarjanje na zaščitena območja);

- ZGS naj strokovno sodeluje pri pripravah rekreacijskih in turističnih vodnikov ter sodeluje pri rekreacijskih prireditvah.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Upošteva naj se usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo:
 - spremlja se obseg turističnega obiska naravnih vrednot ter kulturnih spomenikov v gozdnem prostoru in se ocenjuje vpliv obiska na vrednote oziroma spomenike; v primeru negativnega vpliva se ukrepa pri pristojni inšpekcijski službi;
- z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev turističnega obiska v primeru prevelike obremenitve;
- obveščanje javnosti, turistov:
 - ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu, odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje;
 - vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov;
- sodelovanje s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

V GGE ima to funkcijo samo del gozdne učne poti Zalog, zato naj se z gozdovi na območju te poti gospodari v skladu z gospodarjenjem v GGE Ig, kjer je večina poti. Predvsem naj se:

- pospešuje vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost;
- ohranja estetsko zanimiva drevesa in grmovnice;
- lahko se izvede sadnja manjšinskih drevesnih vrst, ki popestrijo doživljanje gozda;
- z gozdom naj se gospodari malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
- zaradi varnosti je potrebno izvajati reden nadzor zdravstvenega stanja gozda in po potrebi izvesti sanitarno sečnjo (posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje, ki lahko ogrožajo obiskovalce);
- zagotoviti stalno urejenost in prehodnost poti.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

(vir: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Grosuplje (2022-2031), ZRSVN, 2022)

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen Zakona o ohranjanju narave).

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.

- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali.
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve:

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na območju vpliva na naravno vrednoto - v jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.

- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.

Geološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremeni življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleanju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozija ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnjo objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto se ne vnaša gensko spremenjenih organizmov.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.

- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve:

Konkretne varstvene usmeritve za NS Taborska jama, za NR Strajanov breg in za NS Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Preglednica 52/KHT: Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Konkretne varstvene usmeritve
358	Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama	- NV se nahaja v KP Radensko polje in NS Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.
756 V	Močila	- Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 15 m stran od vrha brežin vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu. - Obrežno grmovno in drevesno vegetacijo ponikalnic naj se ohranja. - V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka. - Sečnih ostankov naj se ne odlaga neposredno na brežine potoka in na ponorna območja. - Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. - Vodotoka naj se ne onesnažuje.
1267	Kopanjski studenec	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju. - V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture.-
3513	Petelinec - bukev	- Drevo in rastišče drevesa naj se ohranja. - V razdalji ene sestojne višine od drevesa naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic. - Pri sečnji sosednjih dreves naj se z usmerjenim podiranjem prepreči poškodovanje drevesa. - Spravila naj se ne izvaja preko rastišča drevesa.
3514	Debeli grič - bukev	- Drevo je mrtvo (ogled julij 2021). - Drevo naj se ohranja kot mrtvo biomaso.
4385	Šica - izvir	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju. - Krčitev se ne izvaja. - Ohranja naj se nepretrgana zastornost z drevjem. - Gozdarske infrastrukture se v območje ne umešča.
7665	Strajanov breg	- Del območja se nahaja v KP Ljubljansko barje in NR Strajanov breg, zato je potrebno upoštevati varstveni režim iz akta o zavarovanju. Upošteva naj se še usmeritve navedene pri območju Natura 2000 Ljubljansko barje. - Gradnje, rekonstrukcije in priprave novih gozdnih prometnic naj se v območju ne načrtuje, razen v sodelovanju z ZRSVN. - Pri sečnji na robnem delu mokrotne doline naj se drevesa ne podirajo v dno doline.
7724	Velike Lipljene - nahajališče fosilov	- Izdankov kamnine naj se ne odstranjuje, razbija ali kako drugače poškoduje. - Gozdno infrastrukturo in njeno obnovo naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
8036	Gajniče - Tlake - mokrotna dolina	- Ohranja naj se hidrologijo prostora. - Ohranja naj se obvodno vegetacijo.

Cilji, usmeritve in ukrepi

		<ul style="list-style-type: none"> - Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. - Pri negi naj se pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena. - Sečnjo in spravilo naj se izvaja, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji. - Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča. Prav tako naj se drevja ne spravlja preko območja NV. Na območju NV naj se ne skladišči lesa. - Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine. - Na območje mokrišč naj se ne odlaga sečnih ostankov. - Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.
80039	Medvedica - brek	<ul style="list-style-type: none"> - Drevo in rastišče drevesa naj se ohranja. - V razdalji ene sestojne višine od drevesa naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic. - Pri sečnji sosednjih dreves naj se z usmerjenim podiranjem prepreči poškodovanje drevesa. - Spravila naj se ne izvaja preko rastišča drevesa.

Konkretne varstvene usmeritve za KP Ljubljansko barje – tretje varstveno območje in za KP Radensko polje so navedene pri varstvenih usmeritvah za 2. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Konkretne varstvene usmeritve za jame so navedene pri varstvenih usmeritvah za 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Preglednica 53/KHT: Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote z 2. stopnjo poudarjenosti funkcije

Ident. št.	Naravna vrednota	Konkretne varstvene usmeritve
758	Zelenka - estavele	<ul style="list-style-type: none"> - NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju. - Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 25 m stran od vrha brežin vrtače, v katerih so estavele. - Sečnih ostankov naj se ne odlaga v kotanje estavel.
1024	Lučki dol - izvorni zatrep	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini jamskih vhodov (30 m) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture. - Na vplivnem območju (nad znanimi rovi jame) naj se vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
1068	Jerbaščica - ponikalnica	<ul style="list-style-type: none"> - Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 10 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu. - Na vzhodnem izvirnem kraku naj se ohranja lehnjakove strukture na desnem bregu (ponvice in vršaji). Preko njih naj se ne vlačijo lesa. - V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka (slapiči) naj se spravila lesa ne izvaja po potoku. - Obrežno grmovno in drevesno vegetacijo naj se ohranja. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага neposredno ob vodotok in na ponorna območja. - Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. - Vodotoka naj se ne onesnažuje.
1961 V	Radensko polje	<ul style="list-style-type: none"> - NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju in dodatne usmeritve pripisane pri zavarovanem območju. - Ohranjajo naj se majhni vodni in močvirni biotopi v gozdu in na gozdnem robu. - Na vodotokih naj se ohranjajo mejice, vodna in obvodna vegetacija.
3531	Spodnja Krokariča - izvir	<ul style="list-style-type: none"> - V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga ob izviro oz. v njem.

Cilji, usmeritve in ukrepi

3547	Kopanj	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju in dodatne usmeritve pripisane pri zavarovanem območju.
3559	Podlomščica - izvir	- V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga ob izviru oz. v njem.
4335	Radensko polje - nahajališče fosilov	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju. - Izdankov kamnine naj se ne odstranjuje, razbija ali kako drugače poškoduje. - Gozdno infrastrukturo in njeno obnovo naj se načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
4397	V Lučki dol - uvala	- V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo Radenščice. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага neposredno ob strugo Radenščice in v ponore na ponornem, jugovzhodnem delu uvale (Lučko dno).
7604	Dobravka	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.
7706	Šica - ponikalnica	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.
7745	Zelenka - potok	- NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.
7939	Višnjica - slapovi	- Sečnja naj bo v okolici slapu usmerjena v posek posameznih dreves. - V razdalji 5 m okrog slapov naj se drevje pri sečnji usmerjeno podira stran od slapov. - Spravila lesa naj se ne izvaja preko slapov in lehnjakovih tvorb. - V neposredni bližini naravne vrednote (25 m) naj se ne gradi ali ureja nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti).
8026	Višnjica - zgornji tok	- Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 20 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. - Morebitna prečanja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu. - V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka (slapovi, lehnjak) naj se spravila lesa ne izvaja po potoku. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага neposredno ob vodotok. - Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa. - Vodotoka naj se ne onesnažuje.
8037	Črna dolina	- Ohranja naj se hidrologijo prostora. - Po vodotokih naj se ne spravlja lesa. - Ohranja naj se lehnjakove pragove. - Ohranja naj se obvodno vegetacijo. - Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. - Na mokrotnih površinah naj se pri negi pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena. - Na mokrotnih površinah naj se sečnja in spravilo izvajata, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji. - Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča. - Drevja naj se ne vlačijo preko mokrotnih površin. - Na mokrotnih in zaraščajočih površinah naj se ne skladišči lesa, prav tako se nanje ne odlaga sečnih ostankov. - Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Vzdržuje naj se gozdni rob. - Gozda se ne krči. - Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine. - Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.
8038	Veliki potok - mokrišča	- Ohranja naj se hidrologijo prostora. - Ohranja naj se obvodno vegetacijo. - Novih prometnic naj se ne gradi ali ureja znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine. Rekonstrukcije naj se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.

Cilji, usmeritve in ukrepi

		<ul style="list-style-type: none"> - Na mokrotnih površinah naj se pri negi pospešuje in daje prednost črnim jelšam, vrbam, topolom ter vitalnim drevesom velikega jesena. - Na mokrotnih površinah naj se sečnja in spravilo izvajata, ko so tla suha, zamrznjena ali ob dovolj debeli snežni odeji. - Pri sečnji naj se drevje usmerjeno podira stran od mokrišča. - Drevja naj se ne vlačijo preko mokrotnih površin. - Na mokrotnih in zaraščajočih površinah naj se ne skladišči lesa, prav tako se nanje ne odlaga sečnih ostankov. - Znotraj območja NV ter okrog NV v razdalji ene sestojne višine naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Vzdržuje naj se gozdni rob. - Krčitev naj se ne izvaja. - Ohranja naj se gozdne površine okrog NV v razdalji ene sestojne višine. - Odstranjevanje zarasti na mokrotnih površinah naj se izvaja po predhodnem dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.
8039	Brinovec - ponikalnica	<ul style="list-style-type: none"> - Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 10 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu. - V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага neposredno ob vodotok in v ponore. - Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa.
8040	Krokarica - ponikalnica	<ul style="list-style-type: none"> - Gozdno infrastrukturo naj se umešča vsaj 10 m stran od vodotoka. V izogib spremembi morfologije struge vodotoka naj se v brežine vodotoka ne posega, brežin naj se ne nasipava. Morebitna prečenja vodotoka naj se izvede čim bolj pravokotno na strugo in v čim manjšem obsegu. - V izogib poškodbam morfoloških oblik v strugi potoka naj se spravila lesa ne izvaja po potoku. - V skladu z 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) naj se sečnih ostankov ne odlaga v strugo potoka. - Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага neposredno ob vodotok in v ponore. - Neposredno ob vodotoku naj se ne skladišči lesa.
8085	Srednice	<ul style="list-style-type: none"> - NV se nahaja v KP Radensko polje. Upošteva naj se varstveni režim iz akta o zavarovanju.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili

arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Na območjih stavbne dediščine se varujejo:

- gabariti, gradivo, oblikovanost,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru.

Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:

- morfološka zasnova naselja,
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- naravne ter druge meje rasti in robove,
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Na območjih kulturne krajine se varujejo:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Na območjih memorialne dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Na območjih druge dediščine se varujejo:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

Dne 3. 9. 2021 je Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, prejel dopis z naslovom Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Grosuplje. V skladu s tem dopisom dodajamo v načrt podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve:

EŠD	Ime	Režim oz. Podrežim	Podrobnejše usmeritve
880	Zgornja Slivnica - Arheološko najdišče Magdalenska gora	spomenik	Na območju spomenika ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS.
1275	Veliko Mlačevo - Razvaline gradu Boštanj	vplivno območje	Območje vključuje tudi del gozdnega roba, zato naj se vzdržuje kvaliteten gozdni rob. Vzdržuje naj se tudi posamezne mejice in omejke, ki predstavljajo del gozdnega prostora. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1832	Gatina - Cerkev sv. Janeza Krstnika	vplivno območje	Upoštevanje varstvenega režima enote.
2137	Blečji Vrh - Cerkev sv. Benedikta	spomenik	Potrebno je vzdrževanje gozdnega roba in upoštevanje varstvenega režima enote.
2137	Blečji Vrh - Cerkev sv. Benedikta	vplivno območje spomenika	Območje je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves. Upoštevanje varstvenega režima enote.
2462	Vino - Cerkev sv. Štefana	vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima enote.
2534	Šmarje-Sap - Cerkev sv. Križa	vplivno območje spomenika	Upoštevanje varstvenega režima enote.
6023	Cerovo - Arheološko območje Tabor	spomenik	Na območju spomenika ni dovoljena gradnja novih vlak in začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija, za posek in odvoz lesa, da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS.
9344	Blečji vrh - Arheološko območje	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11292	Blečji Vrh - Vas	naselbinska dediščina	Severno od vasi je potrebno vzdrževati gozdi rob. Upoštevanje varstvenega režima enote.
11862	Čušperk - Arheološko najdišče Stari grad	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11863	Gatina - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11864	Blečji Vrh - Arheološko najdišče Kucelj	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11865	Grosuplje - Arheološko območje Brinjski hrib	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.

Cilji, usmeritve in ukrepi

11868	Kopanj - Arheološko območje	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11872	Mali Konec - Arheološko območje Križatec	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11873	Mali Vrh pri Šmarju - Arheološko območje Vrhovka	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11875	Pece - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11876	Pece - Arheološko območje Gorica	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11878	Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Farovski hrib	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11879	Polica - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11880	Gradišče - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11882	Spodnja Slivnica - Arheološko območje Zavrh	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11883	Peč - Arheološko najdišče Za cesto	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11884	Škocjan pri Turjaku - Arheološko območje Košenice	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11885	Šmarje-Sap - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11886	Tlake - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11887	Udje - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11888	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Široke njive in Podcestnice	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11889	Velika Ilova Gora - Arheološko območje Gradišče	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11890	Št. Jurij - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11891	Ponova vas - Arheološko območje Gradišnica	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi. Za vse posege je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in soglasje s strani ZVKDS.
11892	Velika Loka pri Višnji Gori - Arheološko območje	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11894	Velike Lipljene - Nekropola	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.

Cilji, usmeritve in ukrepi

11895	Veliko Mlačevo - Arheološko najdišče Boštanj	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11896	Vino - Arheološko najdišče Vinji vrh	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11897	Vodice v Dobropolju - Višinska naselbina Limberk	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
11899	Žalna - Nekropola v Veliki Žalni	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
11900	Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Razdrto	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
14888	Ravno Brdo - Arheološko območje Pri Teličarju	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
15947	Vrh nad Želimijski - Arheološko najdišče sv. Peter	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
16125	Sloka Gora - Gradišče	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
16739	Gradišče nad Pijavo Gorico - Arheološko najdišče Gradišče	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na prazgodovinskem gradišču (dobro ohranjeni obrambni nasip in naselbinske terase) ni dovoljena; na obrobni pobočni delih zavarovanega območja le po predhodni pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev. Panjev se ne sme ruvati iz tal.
16741	Pance - Arheološko najdišče Pri koritu	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
16741	Pance - Arheološko najdišče Pri koritu	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima enote – predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev pred posegi.
17260	Grosuplje - Grobovi z molčanami žrtvami na Koščakovem hribu	memorialna dediščina	Okolico grobov z razpelom je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17265	Spodnje Blato - Spominsko znamenje molčanam žrtvam v Stehanu	memorialna dediščina	Okolico spom. znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17272	Plešivica pri Žalni - Spomenik bojem na Ilovi Gori	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.

Cilji, usmeritve in ukrepi

17274	Polica - Spomenik NOB v Bukovju pri Bliski vasi	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17293	Bičje - Spomenik Stojanu Šuligoju	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17667	Polica - Spominsko znamenje zamolčanim žrtvam v Bliski vasi	memorialna dediščina	Okolico spom. znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17676	Predole - Spominsko znamenje padlim aktivistom OF na Jelovcu	memorialna dediščina	Okolico spom. znamenja je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
17678	Plešivica pri Žalni - Spomenik ustanovitvi dveh čet narodne zašči	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
24420	Luče - Kulturna krajina Lučki dol	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima enote. Območje kulturne krajine okvirno vključuje tudi del gozdnega roba, zato naj se vzdržuje kvaliteten gozdni rob. Vzdržuje naj se posamezne mejice in omejke, ki predstavljajo del gozdnega prostora.
24421	Zagradec pri Grosupljem - Kulturna krajina Radensko polje	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima enote. Območje kulturne krajine okvirno vključuje tudi del gozdnega roba, zato naj se vzdržuje kvaliteten gozdni rob. Vzdržuje naj se posamezne mejice in omejke, ki predstavljajo del gozdnega prostora.
24422	Spodnja Slivnica - Kulturna krajina	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima enote. Vzdržuje naj se posamezne mejice in omejke, ki predstavljajo del gozdnega prostora.
26186	Velika Račna - Kapelica na pobočju Kopanja	stavbna dediščina	Okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.
26417	Grosuplje - Motel	stavbna dediščina	Južno in zahodno od motela je potrebno vzdrževati gozdi rob. Upoštevanje varstvenega režima enote.
28460	Cerovo - Kapelica Lurške Matere božje pod Taborom	stavbna dediščina	Okolico kapelice je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb. Upoštevanje varstvenega režima enote.

Več o usmeritvah za posege v vplivno območje dediščine je zapisano v poglavju 6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

Gozdnogojitveni ukrepi:

Krajinski vidik

- Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine:
- ohranjati gozdne otoke, omejke, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezno drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine;

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste.
- Pospeševati, ohranjati in varovati minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste.
- Zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost:
- z ukrepi naj se zagotavlja raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst;

- stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Obnovo temeljiti na naravnem pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah:
- upoštevamo predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih.

Sečnja in sanacije:

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutno sečnjo;
 - namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

Posebnosti, vezane na estetsko funkcijo:

- Ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru:
 - evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus;
 - objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije
- Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- Pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst:
 - na območju večje gostote stalnih čebelnjakov se funkcijo pridobivanja nelesnih gozdnih proizvodov krepi s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (lipa/lipovec, češnja, kostanj, idr.);
 - poleg gozdne paše, na kateri čebele nabirajo mano, poznamo še pašo, kjer rastline izločajo medicino ali nektar; poleg cvetlic izločajo nektar tudi drevesne vrste, kot so: javorji, divja češnja, robinija ali akacija, lipa in pravi kostanj;
- Sadnja dreves medonosnih vrst:
 - na primernih rastiščih načrtujemo sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev;
- Načrtno postavljanje čebelnjakov na ustrezna mesta:
 - lokacije premičnih čebelnjakov naj skupaj s čebelarji določimo na mestih, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi;
- Ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija):
 - preveriti možnosti za pridobivanje in proizvodnjo različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev: gre za proizvode, kot so drva, palice in les za ograje ter za pridobivanje tanina, ter nelesnih dobrin, kot so kostanjevi plodovi, ki bi lahko povečali dohodke lastnika gozda;

- določiti gojitvene ukrepe, s katerim se pospešuje proizvodnja različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev (npr. različni ukrepi za proizvod plodov, za pridobivanje ustreznega lesa za palice in ograje);
- ekonomsko ovrednotenje različnih načinov gospodarjenja;
- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženek, vodnikov in s pomočjo medijev;
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

- Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo se upošteva usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in usmeritve za funkcijo ohranjanja naravnih vrednot.
- Številčnost populacij se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višino in strukturo odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo, zdravstveno stanje populacij ter glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.
- Krmišča in drugi lovskotehnične objekte se lahko na novo postavi le v soglasju z lastnikom zemljišča ter s strokovnimi službami na ZGS. Izjema so solnice in mrhovišča za lisice. Ne sme se jih postavljati v mladovjih, v sestojih v obnovi, ob cestah, v bližini manj kot 50 m od vodnih virov in v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.
- Lovskotehniške objekte in naprave (preže, solnice, krmišča ...) naj se izdeluje izključno iz naravnih materialov. Po preteku življenjske dobe naj se jih odstrani ali nadomesti z novimi.
- V obdobju poleganja damjakov v obori velja prepoved aktivnosti gospodarjenja z gozdovi.
- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Podane so splošne usmeritve, ki naj se konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, brlogi ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. Hkrati pa se z ustreznim poseganjem z odstrelom ter s pomočjo biomeliorativnih del v življenjskem okolju zagotovi boljše prehranske možnosti za rastlinojedo parkljasno divjad in se tudi na ta način zagotovi možnosti vzpostavitve ravnovesja med njo in njenim okoljem. Stanje okolja in ravnovesja med divjadjo in okoljem se sistematično preverja z dogovorjeno metodo popisa objedenosti gozdnega mladja, spremljanjem stanja ograjenih in neograjenih površin po skupinski zaščiti mladja, kazalci kontrolne metode med vrstami divjadi ter novimi metodami spremljanja številčnosti velike parkljasne divjadi (štetje kupčkov iztrebkov, foto pasti ...).

Poleg zagotavljanja sprejemljive številčnosti je najpomembnejše zagotoviti ustrezno veliko prehransko kapaciteto gozdov. Pomembno je, da se številčnost rastlinojede divjadi obdrži na obvladljivi ravni oziroma se jo ustrezno zmanjša.

Usmeritve in ukrepi so opredeljeni v lovskih delih načrta za posamezno lovsko upravljavsko območje. GGE Grosuplje se večinsko prekriva s Kočevsko - Belokranjskim lovskoupravljavskim območjem (82 %). V 16 % se prekriva še z Zasavskim in v 2 % z Notranjskim LUO. V nadaljevanju na kratko povzemamo bistvene usmeritve iz lovsko upravljavskih načrtov.

Gospodarjenje z gozdovi naj zagotovi čim večji delež mladovij, pa tudi podmladka, pri čemer nam je bila v preteklih letih v pomoč narava sama – z ujмами. Čim prej naj se le-to približa modelnemu stanju. V danih razmerah v GGE Grosuplje to pomeni nadaljevanje z obnovo zrelih in starih sestojev,

izvajanje končnih posekov v sestojih v obnovi in s tem povečevanje deleža mladovij, kot tudi uvajanje v obnovo debeljakov in pospešeno nadaljevanje obnove, kar pomeni večji delež podmladka, ki mora biti ustrezno prostorsko lociran. Zaželeno je še izboljšanje prehranskih razmer z ustrezno drevesno vrstno zgradbo, grmovnicami ter pospeševanjem plodonosnih vrst v skladu z lovsko upravljavskimi načrti.

Kjer se zaraščajo kmetijske površine, je treba izvajati vzdrževanje pašnikov, grmišč in gozdnega roba. V večjih strnjjenih kompleksih je priporočljivo osnovanje novih travnih pašnih površin znotraj gozda, potrebno je tudi vzdrževanje kaluž. Izločiti in vzdrževati je treba grmišča, ki so pomembna za divjad in skrbeti za zagotavljanje miru v mirnih conah in zimovališčih, predvsem v zimskem času in v času parjenja ter poleganja mladičev. Za izboljševanje prehranskih razmer, predvsem za jelenjad, naj se izvaja zimska sečnja jelke.

Poleg tega je treba skrbeti za ohranjanje gozdov, manjših gozdnih otokov, skupin ter posamičnega gozdnega drevja, omejkov, mejic in remiz, predvsem v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda izrazito malo. Velik pomen ima tudi ohranjanje koridorskih prehodov za prostoživeče živali, ki jih praviloma sekajo infrastrukturne linije (avtocesta, elektrovi ipd.).

Pri ukrepih v populacijah prostoživečih živali je pomembno, da se upravljanje z rastlinojedo parkljasto divjadjo prilagodi naravnim razmeram. Številčnost divjadi mora biti v okviru danih možnosti, kot jih ponuja okolje. Posebno pozornost je treba posvetiti krmljenju divjadi, ki mora biti strokovno utemeljeno, lokacijsko, količinsko in strukturno ustrezno. Krmljenje divjadi naj bo primarno privabljalno – z namenom ocene, ustrezne izbire in odstrela divjadi. Zgolj pri jelenjadi in mali poljski divjadi je dovoljeno tudi zimsko krmljenje, po kriterijih kot so predhodno navedeni. Zagotoviti je treba dovolj velik odstrel divjadi in z njim regulirati številčnost divjadi.

6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, št. 56/07, št.29/09, št.91/10, št. 1/13, št. 39/15 in 191/20). Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarelega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge.

V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Upoštevati je treba načrt varstva gozdov pred požari, katerega ima KE Škofljica izdelanega za GGE Grosuplje za 6 ha gozdov z zelo veliko požarno ogroženostjo in 111 ha gozdov (2 % vseh gozdov v GGE) z veliko požarno ogroženostjo.

Za večino gozdov v GGE Grosuplje veljata 3. stopnja - srednja požarna ogroženost (69 % gozdov) in 4. stopnja – majhna požarna ogroženost (29 % gozdov). V skladu z določili Pravidnika o varstvu gozdov za te gozdove načrt varstva pred požari ni potreben.

Vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravidnik o varstvu gozdov.

V gozdovih z veliko in srednjo stopnjo požarne ogroženosti naj se obnova in nega sestojev izvajata v smeri pospeševanja mešanosti sestojev glede drevesne sestave. Mladovja se ne sme oblikovati na večjih strnjenih površinah, ampak raztreseno v skupinah oziroma gnezdih. Intenziteto del v mladovjih je treba povečati, da se omogoča hitrejše preraščanje iz ene v drugo razvojno fazo. Potrebno je zagotoviti ostre prehode med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami. Zaželjene so krajše pomladitvene dobe. Obnova naj bo naravna, z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Pospešuje naj se mešane sestoje. Obnovo za sanacijo na večjih površinah se lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

Ob poteh in stezah v gozdu in gozdnem prostoru, kjer je poudarjena rekreacijska ali turistična funkcija, naj se po potrebi postavi obvestilne oziroma protipožarne table. Ob zelo obiskanih poteh naj se ne kopiči sečnih ostankov.

Kurjenje oziroma sežiganje rastlinskih ostankov v bližini gozda se lahko izvaja le na način in v obdobju, ko to ne ogroža gozda. Kurjenje sečnih ostankov v okviru zatiranja podlubnikov se mora izvajati v skladu s predpisi, potreben je nadzor.

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljavcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Na delno odprtih terenih ga bo zamenjal kombiniran način. Pod določenimi pogoji je v nekaterih odsekih možna tudi strojna sečnja. Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Na strmejših pobočjih v odsekih: 21A04, 21B06, 21C12, 21C14, 21C16, 21F02, 21F07, 21G08B, 21G08C, 21G11B, 21H14, 21H15A, 21I01, 21I02, 21I04B, 21I04C, 21I10, 21J04A, 21J04B, 21J05A, 21J05B, 21J05C, 21J05D, 21J07, 21J08, 21J09, 21J10, 21J12, 21J13, 21J14A, 21J16A, 21J17A, 21J17C, 21L10A, 21L11, 21P22, 21R01, 21R03, 21R05 in 21S25, ki so zaenkrat le delno odprti za traktorsko spravilo, se bo les še naprej spravljal na kombiniran način z ročnim predspravilom do vlake.

V določenih pogojih je možna tudi strojna sečnja in sicer zlasti pri sanacijah naravnih ujm, na večjih površinah končnih sečenj in pri gradnjah infrastrukturnih objektov. V poštev pride tudi pri redni sečnji na večji posesti. Primernejše so površine z manjšo skalovitostjo, nosilnimi tlemi, blažjimi nakloni in večjim deležem iglavcev. V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Odseki oziroma deli odsekov, kjer je ta način sečnje možen, so navedeni v poglavju 1.3.1 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.

Podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna (če strojna sečnja ni možna na celotni površini odsekov, ampak le na njihovih posameznih delih), se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih. V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejšnje izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Tehnologijo sečnje in spravila lesa se podrobno načrtuje na nivoju gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Uporabljati rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, št. 95/04, 110/08):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoji predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim pravilnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;
- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV, februar 2020):

- upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
- izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
- skrbno izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim;
- izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih;
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje
- uporabljati biološko razgradljiva olja, prepoved uporabe kemičnih snovi.

Potrebno je prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa

- izbrati pravilna sredstva, ki ne vnašajo motenj v vodni režim (npr. spravilo po kolesih, zraku namesto po tleh ...);
- izogibati se je treba prekomernim poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest zaradi vožnje oziroma spravila ob neprimernem času (razmočenost...);
- v bližini jam se ne skladišči lesa ali odlaga drugega materiala;
- v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačevanje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

- za spravilo lesa naj se uporablja pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča;
- izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča...);
- upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih mirnih con, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.

Konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, naravne vrednote, območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter krepí sodelovanje z občino Grosuplje.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo, v primernih gozdovih tudi ureditev vstopnih točk v gozd. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Gozdne ceste

Vedno bolj pogoste vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesni sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z lokalno skupnostjo čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

K vzdrževanju cest sodi tudi določanje režimov uporabe. V širšem zaledju Grosupljega, kjer je največji obisk gozdov, moramo povečati aktivnosti pri določanju režima uporabe gozdnih cest, predvsem s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo. Večje angažiranje predvidevamo tudi pri sodelovanju javne gozdarske službe z inšpekcijskimi oziroma redarskimi službami.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Sela: 21C13, 21C14, 21C15, 21C26, 21C27,
- k. o. Ponova vas: 21H07, 21H12,
- k. o. Polica: 21I08,
- k. o. Blečji vrh: 21J01, 21J02, 21J03, 21J10, 21J12, 21J14A, 21J16A (del),
- k. o. Stara vas: 21G06, 21G07A, 21G07B,
- k. o. Žalna: 21L01, 21L04,
- k. o. Slivnica: 21N08, 21N10,
- k. o. Račna: 21O04A, 21O05, 21O07A, 21O09, 21O12,

- k. o. Velike Lipljene: 21P12, 21P13, 21P14A, 21P15A, 21P15B, 21P16, 21P17, 21P24,
- k. o. Vino: 21R01.

Gozdne vlake

Vlake, ki omogočajo spravilo po kolesih, bodo v naslednjem desetletju opaznejši tehnološki premik. So manjši poseg v okolje kot gozdne ceste, ustrezajo investitorjem, izvajalcem gozdnih del in lokalnim predelovalcem lesa. V bližini naselij so pogosto edini možni način spravila lesa iz gozda. Morajo biti skrbno načrtovane in imeti ustrezne tehnične elemente. Predvsem v manjših območjih, ki niso dovolj odprta z gozdnimi cestami, imajo pa zgrajen sistem vlak, je smiselno z rekonstrukcijami določenih vlak omogočiti spravilo lesa s traktorsko prikolico.

Pri gradnji, rekonstrukciji ali pripravi gozdnih vlak se morajo uporabljati uveljavljene tehnologije, ki povzročajo čim manj poškodb na sestoju in okolju, nujna je tudi spremljava in končni prevzem del.

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Mali vrh: 21A04,
- k. o. Sela: 21C14,
- k. o. Blečji vrh: 21J07, 21J08,
- k. o. Račna: 21O06,
- k. o. Vino: 21R01.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi prometnicami, so sicer navedena tudi v poglavju 6.3.5 Graditev gozdnih prometnic ter v poglavju 13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno spravilo;
- v primeru gradnje prometnic je potrebno potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih;
- pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- zadržano posegati na strme in skalovite terene, gradnja vlak v strminah je močno omejena;

- gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno. Pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09). Gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča;
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.

Usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (februar 2020).

V največji možni meri se je potrebno izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem, kot to določa Zakon o vodah (Ur. l. RS št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del:

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
 - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
 - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
 - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
 - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
 - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.)

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih (tudi gozdne prometnice) in drugih objektov, oz. se te gradi le izjemoma.

Konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;
- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, je gradnja gozdnih prometnic prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08, 8/11, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo

Na območjih, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na 1. stopnji, naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. V osrednjem območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, avtoceste, elektrovi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V kmetijski in primestni krajini je potrebno gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda. Ohranjati gozdove, ki so v neposredni bližini večjih naselij (npr. Koščakov hrib v Grosupljem) in jih razglasiti za gozdove s posebnim namenom. Ostale gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami je potrebno strogo varovati pred dejavnostmi, ki bi predstavljale prekomerno obremenitev ali grožnjo določenim funkcijam gozdov. V primeru širitve naselij naj se gozd izkrči le za potrebe pridobitve stavbnih zemljišč. Med objekti ali skupinami objektov naj ostanejo skupine vitalnega in stabilnega gozdnega drevja. Objekti ob gozdu naj bodo od gozdnega roba oddaljeni vsaj eno drevesno višino. Po posegih je potrebna sanacija novo nastalega gozdnega roba, razgaljenih tal, novo nastalih brežin z utrditvijo in zasaditvijo z ustreznimi avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami. Gospodarjenje z gozdom v okolici novih naselij mora ostati nespremenjeno. Potrebno je zagotoviti neoviran dostop z gozdarsko mehanizacijo, zato je potrebno ohraniti stare ali pa zgraditi nove vlake, gozdne ceste in prostore za skladiščenje lesa. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitveno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

V gozdnati krajini je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj

bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, lubadar), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo,...). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo, tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov, kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice,...), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, izjeme veljajo za:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakonu o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odklikom od meje vodnega zemljišča.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 61/11, 49/12 in 67/16).

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik.

- gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah na območju gozdnogospodarskega načrta.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidena kakršnakoli gradnja v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.

Načrtovanje novih posegov oziroma objektov na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedba pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov, če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje po Zakonu o vodah, je potrebno dosledno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Za poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču v lasti Republike Slovenije in ki je v upravljanju Direkcije RS za vode, je treba po 153. a členu Zakona o vodah pridobiti služnostno ali stavbno pravico. Podlaga za sklenitev pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice je dokončno vodno soglasje.

Navedene pogodbe ni potrebno skleniti v primeru, če je investitor Republika Slovenija kot pravna oseba javnega prava oziroma v njenem imenu upravni organi in organi v sestavi le-teh.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami:

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, poplavnem območju in priobalnih zemljiščih. Posegi na teh območjih se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja (Zakon o vodah). Usmeritve so navedene v Poglavju 6.2.2. Za vodovarstvena območja in priobalna zemljišča so usmeritve navedene v usmeritvah za gospodarjenje s hidrološko funkcijo, za poplavna območja so navedene pri usmeritvah za gospodarjenje na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja zemljišč.

Plazljiva območja:

V skladu s karto verjetnosti plazenj (merilo 1:250.000) je na območju GGE 1.188 ha gozdnega prostora na katerih je določena velika verjetnost pojavljanja plazov in 111 ha gozdnega prostora, na katerih je določena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov.

Na območjih z nevarnostjo pojavljanja plazov je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: Kljub dejstvu, da so po 88. členu Zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, je za krčitve na plazljivih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana karta plazljivih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Potencialna erozijska območja:

V skladu z Opozorilno karto erozijskih območij (merilo 1:250.000) je na območju GGE 1.552 ha gozdnega prostora, kjer so določena potencialna erozijska območja - običajni ukrepi. Po tej karti v GGE Grosuplje niso določena potencialna erozijska območja – strogi in zahtevni ukrepi.

Na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih institucij.

*Opomba: Kljub dejstvu, da so po 87. členu Zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, je za krčitve na potencialnih erozijskih območjih zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana Opozorilna karta erozijskih območij, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja. Območja, kjer so določena potencialna erozijska območja – strogi in zahtevni ukrepi, se iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje, izločijo.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine:

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča (to so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene) so v GGE Grosuplje zemljišča pod daljnovodi s skupno površino 22,55 ha, senožeti in lazi (19,68 ha), obora (1,77 ha) in infrastrukturni objekti (24,38 ha).

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Senožete in laze naj se ohranja z redno košnjo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 54/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastništvu

GGE skupaj

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	68.990	132.341	0	0	0	2.316	203.647	31,2	108,0
	%	33,9	65,0	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Listavci	m ³	105.885	300.716	0	0	0	2.006	408.607	32,6	133,8
	%	25,9	73,6	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	174.875	433.057	0	0	0	4.322	612.254	32,1	124,0
	%	28,6	70,7	0,0	0,0	0,0	0,7	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	67.790	130.077	0	0	0	2.236	200.103	31,2	108,3
	%	33,9	65,0	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Listavci	m ³	102.414	292.399	0	0	0	1.831	396.644	32,8	134,5
	%	25,8	73,7	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	170.204	422.476	0	0	0	4.067	596.747	32,3	124,4
	%	28,5	70,8	0,0	0,0	0,0	0,7	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	951	1.667	0	0	0	60	2.678	26,3	85,5
	%	35,5	62,3	0,0	0,0	0,0	2,2	100,0		
Listavci	m ³	2.995	7.086	0	0	0	158	10.239	27,1	116,5
	%	29,3	69,2	0,0	0,0	0,0	1,5	100,0		
Skupaj	m³	3.946	8.753	0	0	0	218	12.917	27,0	108,4
	%	30,5	67,8	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	249	597	0	0	0	20	866	34,0	116,1
	%	28,8	68,9	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		
Listavci	m ³	476	1.231	0	0	0	17	1.724	31,6	115,1
	%	27,6	71,4	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	725	1.828	0	0	0	37	2.590	32,4	115,4
	%	28,0	70,6	0,0	0,0	0,0	1,4	100,0		

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 612.254 m³ (8,4 m³/ha/leto), kar pomeni 32 % lesne zaloge oziroma 124 % prirastka.

Največji delež poseka glede na vrsto poseka imajo pomladitvene sečnje (71 %). Na drugem mestu so redčenja (29 %). Posek oslabelega drevja in sanitarnih sečenj je predviden v obsegu manj kot 1 % možnega poseka. Možno je, da bo ta posek višji zaradi dogodkov, katerih ni mogoče načrtovati, kot so ujme in gradacije podlubnikov.

33 % tokratnega načrtovanega najvišjega možnega poseka za enoto skupaj predstavljajo iglavci, 67 % pa listavci. Delež iglavcev je od povprečja večji pri redčenjih (39 % iglavci, 61 % listavci), manjši pa pri pomladitvenih sečnjah (31 % iglavci, 69 % listavci). Pri poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka je delež načrtovanega poseka iglavcev v primerjavi z listavci večji (54 % iglavci, 46 % listavci).

V primerjavi s prejšnjim načrtom se je najvišji možni posek (v m³) povečal za 32 %. Prejšnji, ki je znašal 463.748 m³ (od tega je bilo 39 % iglavcev in 61 % listavcev – takšno razmerje velja tudi pri načrtovanih redčenjih za novi načrt), je bil tudi glede na takratno lesno zalogo in prirastek nižji, saj je predstavljal 25 % od lesne zaloge ter 74 % prirastka, sedanji pa pomeni 32 % od lesne zaloge oziroma 124 % prirastka. Obenem je za 15 % višji od realiziranega poseka v preteklem desetletju.

Načrtovani najvišji možni posek je res relativno velik, a ga narekuje stanje sestojev. Takšen je zaradi zrelih, relativno dobro pomlajenih debeljakov, ki morajo v obnovo, ter sestojev v obnovi, v katerih je treba obnovo pospešiti oziroma jo zaključiti, tudi z namenom povečati delež mladovij in s tem približati razmerje razvojnih faz k modelnemu stanju. Redčenja so zaradi kakovosti in stojnosti potrebna tako v drogovnjakih kot debeljakih.

Možni posek po razvojnih fazah

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 11 % od skupnega možnega poseka v gozdnogospodarski enoti (65.721 m³). Redčenja so načrtovana na 86 % površine drogovnjakov (1.348,65 ha), njihova povprečna jakost pa znaša 20 % od lesne zaloge (lesna zaloga 307.751 m³, možni posek 62.564 m³). Možni posek iz redčenj v drogovnjakih predstavlja dobrih 10 % možnega poseka v GGE. V obnovo se bo uvajalo manj kot 1 % drogovnjakov (13,17 ha), s povprečno jakostjo 27 % od lesne zaloge. Na 13 % drogovnjakov (199,18 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje (lesna zaloga 29.651 m³, možni posek 2.741 m³, v povprečju 9 % od lesne zaloge).

Redčenja v debeljakih predstavljajo dobrih 17 % možnega poseka v GGE. Izvajala naj bi se na 83 % površine debeljakov (1.970,78 ha), njihova povprečna jakost pa znaša 15 % od lesne zaloge (lesna zaloga 696.031 m³, možni posek 107.054 m³). Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 2 % debeljakov (55,97 ha) (lesna zaloga 14.401 m³, možni posek 1.311 m³). V obnovo se bo uvajalo 15 % površine debeljakov (349,11ha). Povprečna jakost pomladitvenih sečenj v teh debeljakih je 30 % od lesne zaloge (lesna zaloga 124.882 m³, možni posek 38.017 m³).

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 46 % sestojev v obnovi (1.256,31 ha), s povprečno jakostjo 39 % od lesne zaloge (lesna zaloga 391.190 m³, možni posek 153.856 m³). Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 31 % površine sestojev v obnovi (855,88 ha), s povprečno jakostjo 60 % od lesne zaloge (lesna zaloga 224.736 m³, možni posek 134.347 m³). Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 22 % površine sestojev v obnovi (612,14 ha), možni posek pa bo znašal 111.739 m³.

Možni posek po lastništvih

V zasebnih gozdovih (teh je 7.016,99 ha) naj bi redčenja predstavljala 29 %, pomladitvene sečnje pa 71 % poseka (to razmerje velja tudi za celo enoto). Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu manj kot 1 % vsega poseka. Najvišji možni posek pomeni 32,3 % lesne zaloge ali 124,4 % prirastka, skoraj enako kot velja za GGE.

Tudi razmerja med iglavci in listavci pri posameznih vrstah poseka so pri zasebnih gozdovih skoraj enaka kot tista, ki veljajo za enoto v celoti.

V državnih gozdovih (teh je 213,29 ha) naj bi bil delež pomladitvenih sečenj malo manjši kot v zasebnih gozdovih, saj naj bi predstavljal 68 % vsega poseka. Redčenj naj bi bilo za 30 %, poseka

oslabelega drevja in sanitarnega poseka pa za 2 % od vsega poseka. Najvišji možni posek v državnih gozdovih pomeni 27,0 % lesne zaloge ali 108,4 % prirastka, kar pomeni nekoliko nižjo intenzivnost poseka kot v zasebnih gozdovih.

Pri državnih gozdovih se načrtuje, da naj bi imeli iglavci v redčenjih manjši delež, to je 24 %, listavci pa 76 %. Drugačno (v primerjavi z enoto kot celoto in z zasebnimi gozdovi) razmerje velja tudi za pomladitvene sečnje, kjer naj bilo v poseku 19 % iglavcev in 81 % listavcev. V poseku oslabelega drevja in sanitarnega poseka naj bi bilo 28 % iglavcev in 72 % listavcev.

V občinskih gozdovih (teh je le 28,17 ha) naj bi bil delež redčenj 28 %, pomladitvenega poseka naj bi bilo za 71 % poseka, za dober procent pa naj bi bilo poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 55/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	1,30	2,20	0,00	3,50
Priprava tal	ha	0,27	0,00	0,00	0,27
Sadnja	ha	1,73	0,00	0,00	1,73
Obžetev	ha	91,46	1,30	0,44	93,20
Nega mladja	ha	83,13	1,51	0,45	85,09
Nega gošče	ha	343,04	14,04	0,52	357,60
Nega letvenjaka	ha	259,16	13,94	0,75	273,85
Nega drogovnjaka	ha	141,93	1,85	0,00	143,78

Pripravo sestojev načrtujemo na relativno majhni površini 3,50 ha, od tega 1,30 ha v zasebnem, 2,20 pa v državnem gozdu. Priprava tal je potrebna na le 0,27 ha, v zasebnem gozdu.

Tudi sadnje načrtujemo malo (1,73 ha), ker v tej enoti ni večjih razgaljenih površin in drugih večjih problemov z naravnim pomaljevanjem. Vso načrtujemo v zasebnem gozdu.

Obžetev načrtujemo kot ukrep nege posajenih sadik pa tudi naravnega mladja. Skupaj s ponovitvami (v povprečju naj bi se želo trikrat) naj bi se izvajala na 93,20 ha, od tega na 1,30 ha v državnem gozdu, na 0,44 ha pa v občinskem gozdu.

Nego mladja načrtujemo na 85,09 ha, od tega naj bi bilo 1,51 ha v državnem, 0,45 ha pa v občinskem gozdu.

Negovalni ukrep, ki naj bi se izvajal na največji površini, je nega gošče (343,04 ha v zasebnem, 14,04 ha v državnem gozdu in 0,52 ha v občinskem gozdu).

Pri negi letvenjaka in drogovnjaka se bo skušalo ujeti zamujeno. Nego letvenjaka se načrtuje na 273,85 ha (od tega 259,16 ha v zasebnem, 13,94 ha v državnem, 0,75 ha v občinskem), nego drogovnjaka pa na 143,78 ha (141,93 ha v zasebnem in 1,85 ha v državnem).

Poleg navedenih del naj se izvaja varstvo pred žuželkami s postavitvijo in vzdrževanjem kontrolnih pasti in kontrolno - lovnih nastav (dreves). Ukrepati je treba tudi v smislu stalne spremljave poškodbe gozdov in poročanja o njih.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta 9).

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih, kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam. Izvaja naj se jih tam, kjer bo prihajalo do morebitnih neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento. Preventivno naj se v skladu z možnostmi izvaja ukrepe izboljševanja življenjskih razmer divjadi, kot so: vzdrževanje zaraščajočih pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč, vzdrževanje gozdnega roba, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja ter grmovja, ohranjanje in nega dela biotopa, pomembnega za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst ter načrtno puščanje biomase v gozdu.

Podane so splošne usmeritve, ki se naj konkretizirajo v gozdnogojitvenih načrtih.

Zaradi vzpostavljanja primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje. V sestoju je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodavcev).

Za usklajenost med rastlinsko in živalsko komponento gozda je posebej pomembno, da preprečimo zaraščanje in pogozdovanje pašnikov ter travnikov v gozdu in gozdnem prostoru ter zagotovimo njihovo redno vzdrževanje. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje prekomerno objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Ohranja in pospešuje naj se grmovne vrste in vse plodonosne rastlinske vrste (npr. maklen, jerebika, češnja, mokovec, beli gaber), ki v zimskem času predstavljajo prehransko osnovo rastlinojedim vrstam divjadi. Ohranjanje grmovnih vrst pri negi mladja, ki ne ovirajo razvoja mladja, zlasti v zimskem času povečuje prehransko osnovo rastlinojedih živalskih vrst, obenem se s tem zagotovi racionalno izvajanje nege. Grmovne vrste moramo ohranjati tako v gozdu kot na gozdnem robu. Grmovje je potrebno tudi za gnezdenje in prehrano ptic. Skrbeti je potrebno za neokrnjen gozdni rob. Pri negi naj se pospešuje njegovo vertikalno in horizontalno razgibano zgradbo ter plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Vrsta dela	Enota	Obseg/leto
Vzdrževanje travinj	ha	4,0
Vzdrževanje grmišč	ha	1,5
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	kos	15
Vzdrževanje kaluž in drugih vodnih virov	kos	10
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	kos	100

Vzpostavijo naj se naravni gozdni ekosistemi in časovno opredeljeni mirni predeli v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.). Zagotovi naj se nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste.

S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se naj glede na biološke kazalnike v populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev populacij posameznih vrst in uskladitev odnosov med njimi in okoljem.

Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Zaradi pestrosti ekosistemov je potrebno varovati in ohranjati negozdne ekosisteme in nekatera grmišča. Preprečevati je treba zaraščanje negozdnih otokov v gozdni krajini (jase) in preprečiti njihovo pogozdovanje. Lastnike gozdov je treba k temu vzpodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Posebno skrb je potrebno posvetiti vodnim in mokrotnim ekosistemom.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkciji gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Določili smo območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in so obenem okoljsko sprejemljiva za gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Sela: 21C13, 21C14, 21C15, 21C26, 21C27,
- k. o. Ponova vas: 21H07, 21H12,
- k. o. Blečji vrh: 21J01, 21J02, 21J03, 21J10, 21J12, 21J14A, 21J16A (del),
- k. o. Stara vas: 21G06, 21G07A, 21G07B,
- k. o. Žalna: 21L01, 21L04,
- k. o. Slivnica: 21N08, 21N10,
- k. o. Račna: 21O04A, 21O05, 21O07A, 21O09, 21O12,
- k. o. Velike Lipljene: 21P12, 21P13, 21P14A, 21P15A, 21P15B, 21P16, 21P17, 21P24,
- k. o. Vino: 21R01.

Graditev cest se lahko nanaša tudi na gozdove, ki so izven navedenega seznama, skladno z elaboratom ničelnic. Kjer so predvideni krajši odseki cest (do 1 km), je ustrezna rešitev tudi gradnja gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Določili smo tudi območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, kjer bi bila priporočljiva gradnja le-teh. Ta so v naslednjih odsekih:

- k. o. Mali vrh: 21A04,
- k. o. Sela: 21C14,
- k. o. Blečji vrh: 21J07, 21J08,
- k. o. Račna: 21O06,
- k. o. Vino: 21R01.

Ocenjuje se, da je za povprečno optimalno odprtost z vlakami dovolj 100 m/ha. V GGE Grosuplje je povprečna odprtost 96 m/ha, kar je blizu optimalnega. Prednostno gradnjo vlak vežemo praviloma na oddelke, kjer je nezadostna odprtost (< 60 m/ha). Dejstvo je, da se vedno več novogradenj vlak nanaša na okoljsko zahtevne razmere, kjer je treba temeljito pretehtati vsak konkretni primer.

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Glej tudi poglavje 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic!

Območja, kjer gozdnih prometnic ni dovoljeno graditi, so navedena med usmeritvami za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic v poglavju 6.2.7., kjer so navedena tudi dodatna pojasnila povezana z načrtovano gradnjo novih gozdnih prometnic.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je v kartnem delu načrta (Karta 11).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V GGE Grosuplje smo evidentirali dva tipa krajine. Močno prevladuje gozdnata krajina, ki je na 88 % površine enote. Na preostalem delu je kmetijska in primestna krajina. Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo predvsem v kmetijski in primestni krajini pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

- obvodna drevnina,
- omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse,
- drevje ob cestah,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo. Posamezno drevje je lahko razglašeno za naravno vrednoto in predstavlja naravno dediščino.

Obvodna vegetacija je na Radenskem polju, ob zgornjem toku reke Grosupeljščice, zgornjem toku Podlomščice in ob vseh njihovih pritokih. Radensko polje je naravna vrednota, EPO in krajinski park. Potok Bičje z močvirskimi biotopi je naraven rezervat. Mokrotna dolina vodotoka Graben s pritoki, dolina zgornjega toka potoka Strajanov breg, mokrotne površine in bajer v dolini potoka Breg (severno od Grosuplja), mokrišča ob Velikem Potoku, levem izvirnem kraku Grosupeljščice in kraška uvala pri Lučah z občasnim vodotokom Radenščico so razglašene za naravne vrednote. Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, katero naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pri vodotokih naj se pomlajuje enkrat eno, drugič drugo stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Ohranja naj se stalno zastrtost vodotokov. Panjev naj se ne odstranjuje. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino. To so črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev. Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravne vrednote, naj se upošteva varstveni režim in druge usmeritve, ki so navedeni v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Grosuplje (2022-2031), ZRSVN, 2021.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje.

V drugo in četrto skupino sodijo ostanki drevja med kmetijskimi površinami v neposredni okolici vasi in naselij. Posek naj bo omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine, so v dogovoru z ZRSVN možni tudi nekateri drevesno-kirurški posegi. Poseben pomen velja tudi drevesom, ki so naravne vrednote in med njimi še posebej tistim, ki so zavarovana kot naravni spomenik. V GGE Grosuplje je kot naravna vrednota razglašen lipovec pri graščini v Prapročah pri Grosupljem. Zanj veljajo varstveni režimi in druge usmeritve, ki so prav tako podani v naravovarstvenih smernicah ZRSVN.

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij drevoredov. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oziroma pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo estetsko vlogo, saj so pomemben sestavni element kmetijske krajine. Vse gozdne otoke naj se ohranja. Povečuje naj se jim vrstna pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešujejo naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibano vertikalno in horizontalno strukturo. Izvaja naj se le sanitarne sečnje. Na območjih, kjer je premalo prosto rastočega drevja, naj se skupaj z lastniki zemljišč načrtuje sadnjo na mestih, ki bi najmanj ovirala strojno obdelavo. Oblikuje naj se čimbolj vrstno pestre gozdne otoke.

Pri vseh ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije naj se skrbi za njihovo ohranitev. Izsekuje naj se le najbolj nevitarna drevesa, redči naj se mlajše razvojne faze. Drevesa je potrebno ohranjati do sanitarne sečnje. Po poseku je priporočljivo, da se tam vsadi novo drevo iste drevesne vrste.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje mokrišč in okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovega lubadarja, se je pri zatiranju potrebno držati enakih predpisov kot veljajo za drevje v gozd.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 57/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	37.342.103	71,9	796.414	70,6	168.740	75,0
Strošek poseka in spravila	11.939.289	23,0	255.384	22,6	48.531	21,5
Razlika	25.402.814	48,9	541.030	47,9	120.209	53,5

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	38.307.257	71,91	100,0
Stroški sečnje in spravila	12.243.204	22,98	32,0
Stroški gojenja in varstva gozdov	719.550	1,35	1,9
gojenje in varstvo gozdov	681.735	1,28	1,8
krepitev funkcij gozdov	37.815	0,07	0,1
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	481.135	0,90	1,3
vzdrževanje gozdnih cest	446.400	0,84	1,2
vzdrževanje vlak	34.735	0,07	0,1
Stroški skupaj	13.443.889	25,24	35,1
Dohodek	24.863.368	46,68	64,9
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	313.967	0,59	0,8
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	140.616	0,26	0,4
Skupaj predvidene spodbude	454.583	0,85	1,2
Stroški - spodbude	12.989.306	24,39	33,9
Dohodek - (stroški + spodbude)	25.317.951	47,53	66,1

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE Grosuplje (zasebni gozdovi v tej enoti predstavljajo 97% vseh gozdov), pregled vrednosti lesa na kamionski cesti (KC) ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej za državne gozdove, za zasebne gozdove ter za gozdove lokalnih skupnosti.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (Vir: ZGS, 2022).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (Območni načrt 2021-2030). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m³ ter so enaki za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dnine in vrednosti materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50% stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (Območni načrt 2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2020.

Vse količine so preračunane na neto m³ gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje dvojne pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 32 čiščenj na leto). V GGE Grosuplje sta postavljeni dve stali dvojni pasti. Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest so se upoštevali dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 720 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov, odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

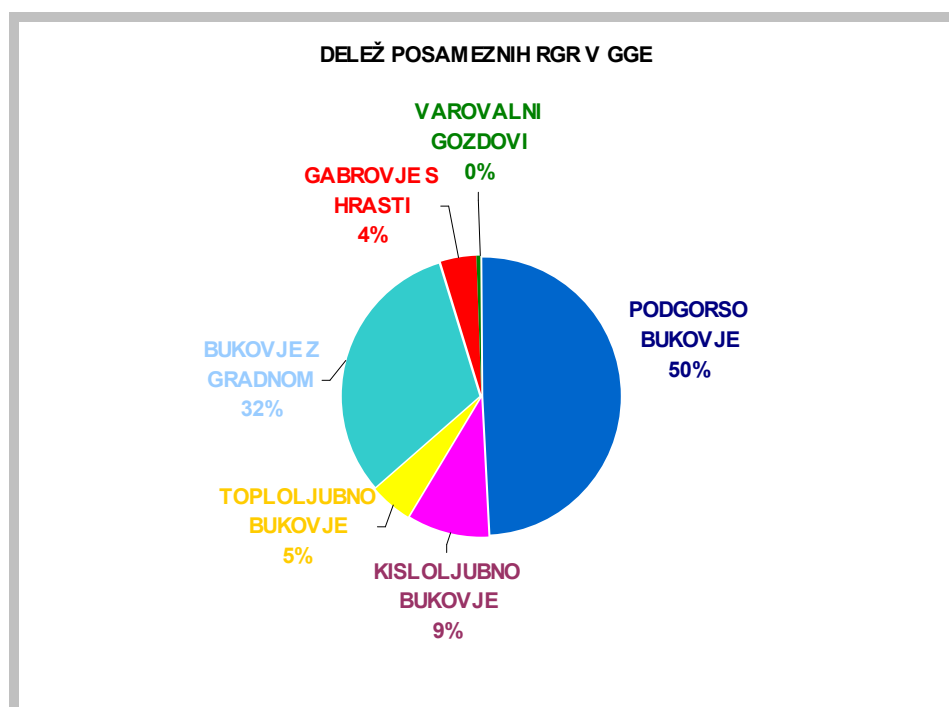
Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m³) je 71,91 €/m³. Vsi stroški skupaj znašajo 25,24 €/neto m³ in predstavljajo 35,1 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,85 €/neto m³ in predstavljajo 1,2 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 47,53 €/neto m³, kar predstavlja 66,1 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020) so za varovalne gozdove razglašeni odseki, ki predstavljajo RGR varovalni gozdovi.

V GGE je izločenih šest RGR in sicer iz kategorije večnamenskih gozdov pet RGR in iz kategorije "Varovalni gozdovi" samostojni RGR Varovalni gozdovi – 40000.



Grafikon 5: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v gozdovih GGE Grosuplje

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo štiri habitatni tipi, ki so sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Navedeni habitatni tipi se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema. Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

Preglednica 59/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Rastiščnogojitveni razred
HT-7230	Bazična nizka barja	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju	11012-Podgorsko bukovje
			15012-Bukovje z gradnom
HT-6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)	SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju	11012- Podgorsko bukovje
			15012- Bukovje z gradnom
		SI3000171 Radensko polje - Viršnica	15012- Bukovje z gradnom
			18512-Gabrovje s hraști
		11012- Podgorsko bukovje	

Rastiščnogojitveni razredi

HT-7210	Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> *	SI3000162 Breg pri Mali Loki	14112- Toploljubno bukovje
HT-8310	Jame, ki niso odprte za javnost	SI3000171 Radensko polje -Viršnica	15012- Bukovje z gradnom
			18512- Gabrovje s hrasti
			11012- Podgorsko bukovje
		SI3000009 Lučka jama	15012- Bukovje z gradnom
			11012- Podgorsko bukovje
18512- Gabrovje s hrasti			
12212-Kisloljubno bukovje			

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

RGR Podgorsko bukovje obsega 3.467,28 ha gozdov, kar predstavlja 47,7 % površine GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 97,3 % površine RGR, državnih gozdov je 2,3 %, gozdov lokalnih skupnosti (občinski) je 0,4 %.

Gozdovi RGR se nahajajo v celem zahodnem delu GGE, razen na kislih tleh, v severnem in vzhodnem delu so razširjeni v številnih manjših kompleksih velikosti 10 – 100 ha, drugod pa fragmentarno, predvsem na vznožjih pobočij.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na celotni površini RGR je zaradi karbonatne matične podlage poudarjena hidrološka funkcija na 2. stopnji. Ob številnih izvirih, zajetjih in jamah je poudarjena hidrološka funkcija 1. stopnje. RGR v celoti ali vsaj delno prekriva območja Natura 2000 in EPO (Županova jama, Stržene luže, Črna dolina pri Grosuplju, Duplica in Skobčev mlin, Lučka jama, Veliki potok, EPO-35400-Radensko polje in OOŽP velikih zveri).

Gozdovi tega RGR v bližini naselij opravljajo klimatsko, estetsko, ter higiensko – zdravstveno funkcijo 1. stopnje. Ob evropski pešpoti E6, romarski poti Jakobova pot in slovenski turno kolesarki progi opravljajo gozdovi tega RGR rekreacijsko funkcijo 1. stopnje. V RGR so številne NV, objekti in območja kulturne dediščine, stojišča čebelnjakov, kaluže, ... v okolici katerih so poudarjene njim pripadajoče funkcije.

Habitatni tipi v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju	POO	Habitatni tipi: (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih aliglinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>) (7230) bazična nizka barja
SI3000162 Breg pri Mali Loki	POO	Habitatni tipi: (7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> *
SI3000171 Radensko polje -Viršnica	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
SI3000009 Lučka jama	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost

Rastiščnogojitveni razredi

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR srečamo na karbonatni matični podlagi, na kateri so se razvila rjava pokarbonatna tla. Večina gozdov tega RGR je fitocenološko opredeljena kot gozdno rastišče Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah s prevladujočim rastiščnim tipom Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje, ki zavzema 67,2 % površine gozdov RGR. Večji delež zavzema še rastiščni tip Gradnovo bukovje na izpranih tleh (12,8 %).

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 8,0 m³/ha/leto.

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	17,23	0,5
511	Vrbovje s topolom	16,59	0,5
521	Nižinsko črnojelševje	0,64	0,0
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	96,49	2,7
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	96,49	2,7
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	11,49	0,3
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11,49	0,3
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.850,57	80,0
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.392,84	67,2
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	457,73	12,8
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	207,62	5,8
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	207,62	5,8
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	133,33	3,7
581	Osojno bukovje s kresničevjem	90,07	2,5
631	Preddinarsko gorsko bukovje	43,26	1,2
31	toploljubna bukovja	212,98	6,0
591	Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	212,98	6,0
33	kisloljubna rdečeborovja	32,26	0,9
741	Kisloljubno rdečeborovje	32,26	0,9
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	2,27	0,1
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	2,27	0,1
	Skupaj	3.564,24	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,1	16,1	22,0	30,1	26,7	93,0	34,3	2,66	39,6
Listavci	6,6	18,1	26,9	25,0	23,4	178,4	65,7	4,06	60,4
Skupaj	6,1	17,5	25,2	26,7	24,5	271,4	100,0	6,72	100,0

LZ je 271,4 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 65,7 %.Prevladuje bukev, ki zavzema 44,5 % LZ, sledi ji smreka z 27,9 % deležem v LZ. Največji delež LZ je pri iglavcih v četrtem in petem debelinskem razredu, pri listavcih pa v tretjem in četrtem debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,7 m³/ha, od tega je 60,4 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	75,8	5,8	11,1	0,0	0,3	120,5	27,8	14,8	14,8	0,3
	%	27,9	2,1	4,1	0,0	0,1	44,5	10,2	5,5	5,5	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	5,4	5,4	2,7	0,0	0,0	181,8	19,0	32,6	21,7	0,0
	%	2	2	1	0	0	67	7	12	8	1

V drevesni sestavi prevladujeta bukev (44,5 %) in smreka (27,9 %). Sledi hrast (10,2 %). Delež plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev je 5,5 % in delež bora 4,1 %, jelke 2,1 %. Z minimalnim deležem 0,1 % so evidentirani še drugi iglavci in mehki listavci. Bukev nastopa sestojno ali skupinsko, smreka skupinsko in gnezdasto, redkeje šopasto in posamično, gorski javor in veliki jesen ob jarkih pogosto nastopata v gnezdih, drugod pa tako kot ostale drevesne vrste posamično. Glede na modelno stanje je smreke preveč za kar 25 %, prav tako je prevelik delež plemenitih listavcev in hrasta. Na račun teh vrst, ki so v presežku, predvsem smreke bi se moral povečati delež bukve, ki jo je v RGR glede na naravno stanje za 22 % premalo.

Ohranjenost gozdov

Preglednica 64/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.780,16	50,0	1.658,00	46,5	124,42	3,5	1,66	0,0	3.564,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.780,16	50,0	1.658,00	46,5	124,42	3,5	1,66	0,0	3.564,24	100,0

V GGE Grosuplje ima RGR Predgorsko bukovje 50 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 47 %, močno spremenjenih 2 % in 0,05 % je izmenjanih gozdov. Večji delež spremenjenih gozdov je predvsem zaradi prevelikega deleža smreke, zlasti na račun bukve.

Razvojne faze

Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	244,00	18,7	52,7	27,0	1,6	6,2	44,8	47,8	1,2	67,6	10,5	6,3	15,6
Drogovnjak	716,60	8,6	50,3	40,3	0,8	7,3	46,0	46,7	0,0	40,9	38,0	13,3	7,8
Debeljak	1.124,60					7,7	69,1	23,2	0,0	4,8	63,8	27,2	4,2
Sestoj v obnovi	1.479,04					4,4	67,2	28,3	0,1				
Skupaj	3.564,24												

Zaradi preteklih vremenskih ujm, tokrat v RGR prevladuje razvojna faza sestojev v obnovi, ki zavzema kar 41 % gozdov. Sestoji v obnovi so v večini pomanjkljivo negovani in skoraj 1/3 teh sestojev je nenegovanih. V njih se na 58,1 % površine pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. Pomlajevanje je dobro. V pomladku prevladuje bukev, večji je še delež smreke in plemenitih listavcev.

Debeljakov je 32 % in so v večini pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 15,4 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sledi razvojna faza drogovnjak (20 %). Največ je drogovnjakov s tesnim sklepom, ki mu tesno sledijo tisti z normalnim sklepom. Sestojne zasnove so dobre do pomanjkljive. Prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani sestoji. Pomladek se pojavlja na 6 in ima v večini dobro sestojno zasnovo.

Mladovij je premalo (7 %). V njih sicer prevladuje dobra zasnova, a so v večini pomanjkljivo ali pa celo nenegovani.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 66/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	244,00	6,8							
Drogovnjak	716,60	20,1	42,54	5,9	25,8	42,1	32,0	0,1	
Debeljak	1.124,60	31,6	173,74	15,4	25,5	55,9	18,6	0,0	
Sestoj v obnovi	1.479,04	41,5	858,60	58,1	24,6	64,8	9,3	1,3	
Skupaj	3.564,24	100,0	1.074,88	30,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm. 52 % drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 25 % v prav dober kakovostni razred.

Preglednica 67/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	387	5,7	30,7	56,4	7,2	0,0
Jelka	30	6,7	40,0	40,0	13,3	0,0
Bor	66	0,0	28,8	48,5	22,7	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	699	6,4	21,7	53,6	18,3	0,0
Hrast	175	10,9	25,1	45,7	18,3	0,0
Pl. Ist.	58	1,7	27,6	53,5	17,2	0,0
Dr. tr. Ist.	67	4,5	25,4	38,8	31,3	0,0
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj iglavci	486	4,9	31,1	54,1	9,9	0,0
Skupaj listavci	1.003	6,8	22,8	51,3	19,1	0,0
Skupaj	1.489	6,2	25,5	52,2	16,1	0,0

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 6,1 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb na deblu in koreničniku (4,1 %).

Odmrlo drevje

V RGR je 34,0 odmrlih dreves/ha, od tega 1/3 stoječe drevje in 2/3 ležeče. Skupaj je v RGR 22 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Od vsega realiziranega posega v GGE, je bilo v tem RGR izvedeno 52 % poseka. Skupna realizacija možnega poseka dosega načrtovanega za 66,9 %. Za 95,6 % je dosežen načrtovan posek iglavcev in za 48,8 % listavcev. Izvedeno je bilo 66,2 % varstveno-sanacijskih sečenj in poseka oslabelega drevja in 32,2 % negovalnih sečenj.

V povprečju je bil izveden posek v višini 4,2 m³/ha/leto (15,6 % od LZ).

Realizacija del za obnovo presega načrtovana dela za pripravo sestoja na naravno obnovo, v obžetvi in negi mladja. Vsa ostala načrtovana gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu.

V manjšem obsegu so bila izvedena nenačrtovana dela priprave tal, sadnje in zaščite in redno so se izvajala dela za varstvo pred žuželkami.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 68/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,60	1,60	100,0
Obžetev	ha	4,56	10,21	223,9
Nega mladja	ha	5,44	5,64	103,7
Nega gošče	ha	83,92	18,89	22,5
Nega letvenjaka	ha	97,44	24,27	24,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	47,76	7,84	16,4
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	1,20	30,0
Priprava tal	ha	0,00	0,80	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,10	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	51,15	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	150,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 69/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	3.327,21	93,8	112,9	206,7	2,31	2,89	5,21	1,46	0,68	2,14
2002	3.546,49	103,8	163,2	267,0	2,92	3,48	6,40	1,90	0,76	2,66
2012	3.570,98	101,4	173,2	274,6	3,49	5,51	9,00	2,48	3,91	6,39
2022	3.564,24	93,0	178,4	271,4	2,66	4,06	6,72	3,01	5,96	8,96

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni posek (in ne realizirani posek).

Površina gozdov je za 6,74 ha manjša kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in izvedenih krčitev zaradi urejanja oziroma zaokroževanja kmetijskih zemljišč. LZ in prirastek sta nižja kot v preteklem ureditvenem obdobju, kar je posledica preteklih ujm. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 6,4 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 9,0 m³/ha/leto.

Drevesna sestava

Preglednica 70/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	34,3	0,5	3,9	0,0	0,2	40,1	10,0	5,4	5,5	0,1
2012	32,0	1,3	3,6	0,0	0,0	42,2	10,1	5,6	5,0	0,2
2022	27,9	2,1	4,1	0,0	0,1	44,5	10,2	5,5	5,5	0,1

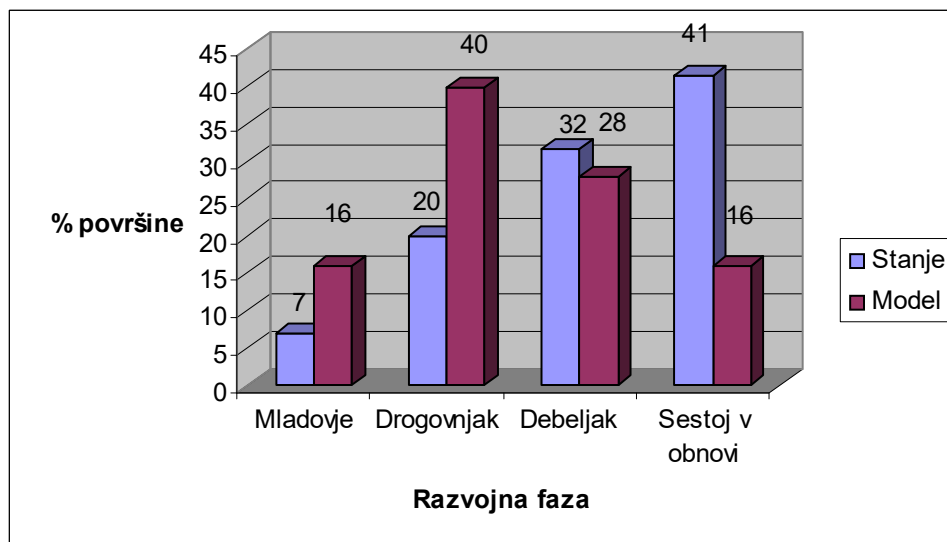
V drevesni sestavi se je znižal delež smreke za 4 %. Na ta račun se je zvišal delež bukve za 2,3 % in manj kot za 1 % tudi delež jelke, bora, drugih iglavcev, hrasta in drugih trdih listavcev.

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz je precej neusklajeno z modelnim stanjem. Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega le 43 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 50 % modelne vrednosti, sestoji v obnovi presegajo modelno vrednost za kar 59 % in debeljaki za 13 %.

Preglednica 71/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojne faze	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha	Razlika %
Mladovje	244,00	6,8	20	16	570,28	-57
Drogovnjak	716,60	20,1	50	40	1425,70	-50
Debeljak	1.124,60	31,6	35	28	997,99	13
Sestoj v obnovi	1.479,04	41,5	20	16	570,28	159
Skupaj	3.564,24	100,0	125	100	3564,24	



Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (44 %, sestojno) s primesjo smreke (29 %, skupinsko, šopasto), ter posamične primesi hrasta (10 %), plemenitih listavcev (6 %), bora (4 %), drugih listavcev (4 %) in jelke (3 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjak 20 %, debeljak 30 % in sestoj v obnovi 36 %.

Ciljna LZ: 248 m³/ha, iglavci 89 m³/ha, listavci 159 m³/ha.

Modelna končna LZ: 560 m³/ha.

Koregirana končna LZ: 450 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kvaliteta: za iglavce prav dobra, za listavce dobra do prav dobra.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha). Z obnovo je priporočljivo začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okrog 1/3 LZ in to predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom, pri čemer je po potrebi potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom grmovnega sloja in podstojnega drevja, kjer je treba biti previden, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja. Velik delež debeljakov je bil poškodovan po ujmah (žled, podlubniki, vetrolom). V njih naj se izvaja pospešeno nadaljevanje naravne obnove, ki je bila pričeta z ujmami. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo podmladek v razvojni fazi gošče. Obnova s sadnjo (bukev, gorski javor, smreka, duglazija, plodonosni listavci) naj se izvaja le izjemoma in malopovršinsko, kjer zaradi gostega zeliščnega in grmovnega sloja ne pričakujemo naravnega pomladka.

Usmeritve za nego

Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. V mladju in gošči naj se oblikuje zmes v korist listavcev in manjšinskih drevesnih vrst. Delež iglavcev naj ne bi presegal 20 %. Z intenzivno nego povečevati oz. ohranjati delež gorskega javorja, ki se odlično pomlajuje, vendar v kasnejših razvojnih fazah zastane.

Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku z odstranitvijo pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, neželenih vrst in grmovnic. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradnu in plemenitim listavcem. Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Pri negi letvenjaka, je potrebno posebno pozornost posvetiti pravočasnosti pričetka prvih redčenj. Z nego je treba krepiti stojnost (predvsem letvenjakov) ter pestrost drevesne sestave. V drogovnjakih je potrebno povečevati stojnost in kakovost ter pospeševati manjšinske drevesne vrste. V zasmrečenih drogovnjakih imajo prednost pri izbiri nosilcev funkcij listavci, ne glede na kakovost. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo okrog 25 % od LZ, v tanjših debeljkih (do 80. leta) z jakostjo do 20 % od LZ. Glavni cilj v debeljkih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljkih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okrog 12 % od LZ, kjer je potrebno ohranjati polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zapleveljenja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Z uravnavanje drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave. Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo

Skrajševanje proizvodnih dob v sestojih z večjim deležem smreke, pravočasna in dovolj močna redčenja za krepitev stojnosti, vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob, zaščita sadik gorskega javorja in plodonosnih listavcev, vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke in pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija poškodovanih smrekovih sestojev prične takoj. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Ukrepi

Preglednica 72/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	34,3	65,7	100,0
- ciljno %	36	64	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	93,0	178,4	271,4
- ciljna (m ³ /ha)	89	159	248
Prirastek (m ³ /ha)	2,66	4,06	6,72
Možni posek (m ³ /ha)	30,0	59,5	89,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,01	5,96	8,97
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	32,4	33,4	33,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	113,1	146,7	133,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj			
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
				Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.		

Rastiščnogojitveni razredi

Iglavci	m ³	33.010	73.000	0	0	0	1.225	107.235	32,3	113,1
	%	30,8	68,1	0,0	0,0	0,0	1,1	100,0		
Listavci	m ³	51.070	159.991	0	0	0	1.233	212.294	33,4	146,7
	%	24,1	75,3	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		
Skupaj	m³	84.080	232.991	0	0	0	2.458	319.529	33,0	133,4
	%	26,3	72,9	0,0	0,0	0,0	0,8	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 319.529 m³. To je 33,0 % skupne LZ ali 133,4 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 34 % možnega poseka, listavci pa 66 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bo predstavljala pomladitvena sečnja (72,9 %). Načrtovan je delež redčenj v višini 26,3 % in delež sanitarnih sečenj 1 %.

Povprečna LZ (271 m³/ha), zaradi velikega deleža načrtovanih pomladitvenih sečenj presega končno LZ za 9 %.

Redčenja, pomladitvene in sanitarne sečnje v drogovnjakih predstavljajo 9 % možnega poseka v RGR. Povprečna jakost zbiralnih redčenj, ki so predvidena na 86,0 % površine te razvojne faze, naj bi znašala 20 % od LZ. Z jakostjo 35 % od LZ se bo v obnovo uvedlo 5,0 ha drogovnjakov in na 100,0 ha drogovnjakov se naj bi izvajala sanitarna sečnja.

Redčenja naj bi se izvajale na 85 % površine debeljakov, povprečna jakost redčenj naj bi znašala v teh sestojih 15 % od LZ.

Na 2 % debeljakov (36 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

V obnovo bomo uvajali 11 % površine debeljakov (122 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljkih znašala 28 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 52 % sestojev v obnovi (767 ha), s povprečno jakostjo 41 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 25 % površine sestojev v obnovi (372 ha), s povprečno jakostjo 60 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 22 % površine sestojev v obnovi (325 ha), možni posek pa bo znašal 62.458 m³.

Preglednica 74/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	0,27	0,27
Sadnja	ha	0,52	0,52
Obžetev	ha	16,08	53,40
Nega mladja	ha	35,51	37,34
Nega gošče	ha	139,40	143,16
Nega letvenjaka	ha	107,84	108,34
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,58	36,58

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(*luzuletosum*) - 12212

RGR Acidofilno bukovje obsega 650,7 ha gozdov, kar predstavlja 9 % površine GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 97,4 % površine RGR, državnih gozdov je 2,3 % in 0,3 % gozdov lokalnih skupnosti.

Gozdovi tega RGR se nahajajo v zahodnem delu GGE, v dveh večjih, do 100 ha velikih predelih in v severnem in severovzhodnem delu GGE v manjših, do 50 ha velikih površinah, ter fragmentarno tudi drugod po GGE.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Ob številnih izvirih opravljajo gozdovi hidrološko funkcijo 1. stopnje. Na manjših površinah je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti 1. stopnje in v okolici jam hidrološka funkcija in funkcija varovanja naravnih vrednot. V okolici mesta Grosuplje gozdovi zadevnega RGR opravljajo klimatsko in higiensko zdravstveno funkcijo 1. stopnje in na manjših predelih tudi rekreacijsko funkcijo 1. stopnje. V JV delu GGE poteka po zadevnem RGR, v odseku 21P04, tudi Evropska pešpot E6. V okolici arheoloških najdišč in sakralne stavbne dediščine imajo gozdovi poudarjeno funkcijo kulturne dediščine.

Na EPO in Natura 2000 območjih (Stržene luže, Črna dolina pri Grosuplju, Duplica in Skobčev mlin, Lučka jama, EPO Radensko polje in OOŽP velikih zveri), ki so evidentirani v tem RGR je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V okolici stojišč čebelnjakov opravljajo gozdovi funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Ob koridorjih prehoda rjavega medveda ter senožetih, lazih in grmiščih je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti 1. stopnje.

Zaradi dobrih rastišč opravljajo gozdovi 1. in 2. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 75/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000009 Lučka jama	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 76/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	8,08	1,2
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	8,08	1,2
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	158,19	23,7
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	146,16	21,9
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	12,03	1,8
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	391,01	58,6
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	391,01	58,6
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	16,85	2,5
581	Osojno bukovje s kresničevjem	16,85	2,5
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	39,72	6,0
561	Bazoljubno gradnovje	39,72	6,0
33	kisloljubna rdečeborovja	53,66	8,0
741	Kisloljubno rdečeborovje	53,66	8,0
	Skupaj	667,51	100,0

Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (*Blechno-Fagetum*) predstavlja 59 % gozdov tega RGR.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,1 m³/ha/leto, sedanja izkoriščenost rastiščnega potenciala je 100 %. Tla so kislja, rjava, srednje globoka do globoka in rodovitna.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 77/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,5	17,1	22,5	29,3	25,6	133,5	45,3	3,28	45,6
Listavci	5,2	17,1	27,8	25,9	24,0	161,2	54,7	3,91	54,4
Skupaj	5,3	17,1	25,4	27,5	24,7	294,7	100,0	7,19	100,0

V LZ, ki znaša 294,7 m³/ha zavzemajo listavci 54,4 % in iglavci 45,6 %. Pri listavcih največ LZ prispeva bukev in pri iglavcih smreka. Največji delež LZ je pri iglavcih v IV in v V debelinskem razredu. Pri listavcih pa v III in IV debelinskem razredu. Letni prirastek je 7,2 m³/ha, od tega je 54 % listavcev. Najvišji je prirastek v II in III debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 78/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	95,7	11,2	26,5	0,1	0,0	113,1	24,9	6,6	15,5	1,1
	%	32,5	3,8	9,0	0,0	0,0	38,3	8,4	2,3	5,3	0,4
Naravno stanje	m ³ /ha	8,8	5,9	20,6	0,0	0,0	191,6	26,5	11,8	26,5	2,9
	%	3	2	7	0	0	65	9	4	9	1

V drevesni sestavi prevladujeta smreka (33 %) in bukev (38 %). Sledijo bor (9 %), hrast (8 %), drugi trdi listavci (5 %), plemeniti listavci (2 %), jelka (4 %) in mehki listavci (1 %). Bukev nastopa sestojno ali skupinsko, smreka skupinsko in gnezdasto, redkeje šopasto in posamično, graden nastopa skupinsko in posamično, gorski javor in veliki jesen ob jarkih pogosto nastopata v gnezdih, drugod pa tako kot ostale drevesne vrste posamično. Glede na naravno stanje je močno prevelik delež smreke. Na njen račun bi se moral povečati delež bukve, ki jo je v RGR premalo.

Ohranjenost gozdov

V RGR Acidofilno bukovje je 31 % ohranjenih, 52 % spremenjenih in 17 % močno spremenjenih gozdov. Velik delež spremenjenih gozdov je predvsem zaradi prevelikega deleža smreke, zlasti na račun bukve.

Razvojne faze

Sestoji v obnovi so prisotni na 39 % površine RGR in skoraj enak je delež debeljakov, ki so evidentirani na 38 % površine. Na 63 % površine sestojev v obnovi se pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, manjši je še delež smreke, plemenitih listavcev in belega gabra.

Debeljaki so v večini (73 %) pomankljivo negovani, prevladuje (58 %) normalen sklep in na 15 % debeljakov se pojavlja podmladek v večini dobre zasnove.

Razvojna faza drogovnjak je evidentirana na 19 % površine. V njih prevladuje tesen sklep, sestojne zasnove so pomankljive na 53 % in dobre na 44 % površine. Prevladujejo nenegovani sestoji (54,0%). Preostalih 46,0 % je pomankljivo negovanih. Pomladek se pojavlja na 1 % in ima slabo ali pomankljivo zasnovo.

Mladovij (5 %) je v RGR premalo. Pri njih prevladuje pomankljiva zasnova (53 %) in 36 % je dobre zasnove. Mladovja so v večini nenegovana in imajo tesen sklep. V naravnih mladovjih so bukvi primešani smreka, trpetlika, bor in plemeniti listavci.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 79/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	30,08	3,8	35,7	52,8	7,7	2,6	15,1	77,7	4,6	65,4	11,4	13,6	9,6
Drogovnjak	128,10	1,2	43,7	52,8	2,3	0,0	45,9	54,1	0,0	66,1	11,0	20,8	2,1
Debeljak	250,95					5,6	73,3	21,1	0,0	24,6	58,1	14,2	3,1
Sestoj v obnovi	258,38					7,1	51,2	41,7	0,0				
Skupaj	667,51												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm. 56 % drevja sodi po kakovosti v dober kakovostni razred, 25 % v prav dober kakovostni razred.

Preglednica 80/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	87	6,9	24,1	65,6	3,4	0,0
Jelka	10	0,0	30,0	70,0	0,0	0,0
Bor	55	9,1	34,5	49,1	7,3	0,0
Bukev	119	2,5	19,3	56,4	21,8	0,0
Hrast	56	7,1	26,8	44,7	21,4	0,0
Pl. lst.	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	7	0,0	42,8	28,6	28,6	0,0
Meh. lst.	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	152	7,2	28,3	59,9	4,6	0,0
Skupaj listavci	189	3,7	22,8	52,3	21,2	0,0
Skupaj	341	5,3	25,2	55,7	13,8	0,0

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanosti drevja je 4,5 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika, ki znašajo 3,0 %, sledijo poškodbe na vejah z 1,5 %.

Odmrlo drevje

V RGR je 34,0 odmrlih dreves/ha, od tega 1/3 stoječe drevje in 2/3 ležeče. Skupaj je v RGR 22 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka v RGR je bila 51,8 %. Realizacija sečnje iglavcev je 76,9 % in listavcev 28,2 %. V povprečju je bil izveden posek 3,7 m³/ha/leto (13,1 % od LZ).

Skupno je bilo 61,8 % sanitarnega poseka in 36,1 % negovalnega poseka.

Realizacija gojitvenih del je bila pod načrtovanimi. Najbolje je bila izvedena nega mladja, vsa ostala dela so bila opravljena v minimalnem obsegu. V manjšem obsegu so bila izvedena nenačrtovana dela priprave sestoja za naravno obnovo, priprave tal, sadnje in obžetve.

Zadovoljiva je izvedba varstvenih del.

Preglednica 81/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	0,88	0,65	73,9
Nega gošče	ha	8,58	1,40	16,3
Nega letvenjaka	ha	12,88	5,10	39,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,22	2,50	22,3
Priprava sestoja	ha	0,00	0,20	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,25	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,25	0,0
Obžetev	ha	0,00	1,60	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	9,31	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov je nekoliko manjša kot pred desetletjem, kar je posledica natančnejšega zajema gozdnega roba in manjših posegov z namenom krčitve gozdnega prostora na gozdnem robu. Prirastek se je zmanjšal za 1,81 m³/ha, medtem ko se je LZ zvišala za 13,1 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 7,11 m³/ha drevja, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 10,76 m³/ha/leto.

Preglednica 82/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	626,64	103,4	87,3	190,7	2,68	2,21	4,89	1,49	0,56	2,05
2002	647,16	169,2	129,4	298,6	4,11	2,74	6,85	1,88	0,45	2,33
2012	673,03	130,3	151,3	281,6	3,96	5,04	9,00	3,45	3,66	7,11
2022	667,51	133,5	161,2	294,7	3,28	3,91	7,19	4,47	6,29	10,76

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je glede na prejšnje ureditveno obdobje spremenila z znižanjem deleža smreke za 3,5 % in zvišal se je delež bukve za 1,9 %, bora in jelke za 1,3 %. Sprememba deleža vseh drugih drevesnih vrst je pod 1 %.

Preglednica 83/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

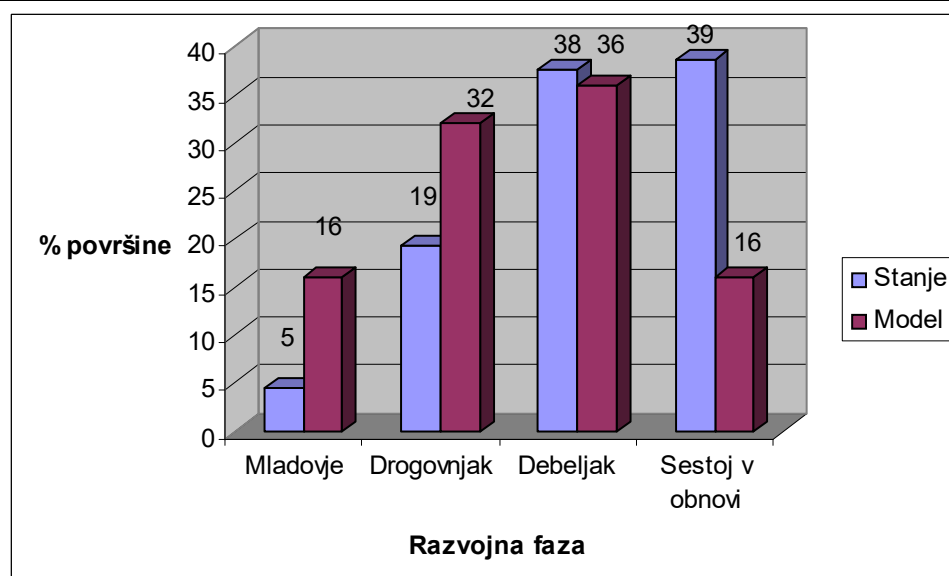
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	45,6	2,2	8,8	0,1	0,0	22,7	13,8	3,3	3,4	0,1
2012	36,0	2,5	7,7	0,0	0,0	36,4	8,0	2,5	5,8	1,1
2022	32,5	3,8	9,0	0,0	0,0	38,3	8,4	2,3	5,3	0,4

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz je neusklajeno z modelnim stanjem. Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega le 28 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 60 % modelne vrednosti, debeljaki pa presegajo modelno vrednost za 4 %, prav tako tudi sestoji v obnovi, ki presegajo modelno vrednost za 42 %.

Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojne faze	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
			let	%	ha	
Mladovje	30,08	4,5	20	16	106,80	-72
Drogovnjak	128,10	19,2	40	32	213,60	-40
Debeljak	250,95	37,6	45	36	240,30	+4
Sestoj v obnovi	258,38	38,7	20	16	106,80	+142
Skupaj	667,51	100,0	125	100	667,51	



Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd bukve 38 %, s posamično do sestojno primesjo smreke 32 %, s posamično do skupinsko primesjo rdečega bora 10 %, hrasta 8 %, drugih trdih listavcev 5 %, in s posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev 2 % ter posamično primesjo jelke (5 %).

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjak 15 %, debeljak 36 %, sestoj v obnovi 35 %.

Ciljna LZ: 259 m³/ha; iglavci 122 m³/ha, listavci 138 m³/ha.

Modelna končna LZ: 520 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 450 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kvaliteta: za iglavce dobra do odlična, za listavce dobra do prav dobra.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem

Proizvodno obdobje: 125 let

Pomladitveno obdobje: 20 let

Usmeritve za obnovo

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetlojubnih vrst. Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovano pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih

ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. Pomemben ukrep je uravnavanje zmesi, kjer naj se na ohranjenih rastiščnih razmerah daje prednost bukvi. Na sušnejših mestih se ji pridruži graden, proti grebenom in prisojnim legam pa rdeči bor. Smreka ima svoj prostor na bolj svežih tleh, ob jarkih in na osojnih pobočjih.

V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % LZ.

Glavni cilj v debeljakih je izboljšati negovanost sestojev. Na ta način bo tudi izboljšana njihova stojnost in povišan vrednostni prirastek. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja z jakostjo, ki je odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. Izvajajo naj se izbiralna redčenja do 16 % LZ, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež bukve močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

Usmeritve za varstvo gozdov

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	45,3	54,7	100
- ciljno %	47	53	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	133,5	161,2	294,7
- ciljna (m ³ /ha)	122	138	259
Prirastek (m ³ /ha)	3,28	3,91	7,19
Možni posek (m ³ /ha)	44,7	62,8	107,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,47	6,29	10,75
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	33,5	39	36,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	136,3	160,8	149,6
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	9.804	19.736	0	0	0	302	29.842	33,5	136,3
	%	32,9	66,1	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Listavci	m ³	8.758	33.109	0	0	0	100	41.967	39,0	160,8

Rastiščnogojitveni razredi

	%	20,9	78,9	0,0	0,0	0,0	0,2	100,0		
Skupaj	m³	18.562	52.845	0	0	0	402	71.809	36,5	149,6
	%	25,8	73,6	0,0	0,0	0,0	0,6	100,0		

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	5,57	12,15
Nega mladja	ha	5,53	5,53
Nega gošče	ha	22,43	22,43
Nega letvenjaka	ha	15,25	15,25
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,09	6,09

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 71.809 m³. To je 36,5 % skupne LZ ali kar 150 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali slabih 42 % možnega poseka, listavci pa dobrih 58 %. Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečenje (74 %). Delež redčenj bo 26 %, delež sanitarnih sečenj bo nižji od 1 %.

Tudi v tem RGR povprečna LZ (295 m³/ha), zaradi velikega deleža načrtovanih pomladitvenih sečenj presega končno lesno zalogo za kar 14 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 19 % od skupnega možnega poseka v RGR.

Jakost redčenj naj bi znašala povprečju 22 % LZ. Na 18 % drogovnjakov (23 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 18 % možnega poseka v RGR.

Jakosti redčenj naj bi znašale od 17 % LZ.

Obseg uvajanja sestojev v obnovo je 51 ha (20 % vseh debeljakov). Jakost pomladitvenih sečenj naj bi v teh debeljakih znašala do 30 % LZ.

Zadržano nadaljevanje obnove načrtujemo na 27 % sestojev v obnovi (70 ha), s povprečno jakostjo 42 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 45 % površine sestojev v obnovi (114 ha), s povprečno jakostjo 60 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 28 % površine sestojev v obnovi (72 ha), možni posek pa bo znašal 14.504m³.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukove – 14112

RGR se nahaja v skrajnem SZ delu GGE v k.o. Blečji vrh in v odsekih 21I04B, C ter na V delu v odsekih 21F07, 21L10B in 21L12A, B in 21G11B.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR so evidentirani izviri, v okolici katerih je poudarjena hidrološka funkcija 1 stopnje. Na strmih pobočjih je poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje. V okolici koridorja prehoda rjavega medveda je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Na arheoloških omočjih in območjih sakralne stavbne dediščine je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine. V okolici stojišč čebelnjakov je poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V EPO in Natura 2000 območjih (Veliki potok, EPO Mala Loka pri Višnji Gori in Natura 2000 Breg pri Mali Loki) je z 2.st. poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 88/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000162 Breg pri Mali Loki	POO	Habitatni tipi: (7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> *

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

RGR Termofilno bukove obsega 359,3 ha gozdov. Kar 99,5 % površine gozdov je v zasebni lasti, 0,5 ha je državnih gozdov in 1,5 ha je gozdov v lasti lokalnih skupnosti.

a) Rastišče

Preglednica 89/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	21,99	6,1
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	21,99	6,1
25	podgorska bukova na karbonatnih in mešanih kamninah	42,39	11,8
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukove	42,39	11,8
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukova na karbonatnih in mešani	30,90	8,6
581	Osojno bukove s kresničevjem	30,90	8,6
31	toploljubna bukova	248,98	69,3
591	Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukove	248,98	69,3
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	15,04	4,2
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	15,04	4,2
	Skupaj	359,30	100,0

Prevladujoč gozdno rastiščni tip je Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukove, ki predstavlja 69 % gozdov tega RGR.

Povprečna proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 6,7 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 212 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 76 %. Največ zaloge je v II, sledi III in za njo IV debelinski razred. Manjši je delež LZ v največjem V in najmanjšem, I debelinskem razredu. Letni prirastek je 5,6 m³/ha, od tega je kar 83 % listavcev.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 90/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek				
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha		%	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%				
Iglavci	12,4	24,1	22,7	18,4	22,4	52,0	24,5	0,99	17,6		
Listavci	15,7	29,1	20,9	20,5	13,8	160,0	75,5	4,61	82,4		
Skupaj	14,9	28,0	21,3	19,9	15,9	212,0	100,0	5,60	100,0		

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 91/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	30,4	0,0	21,6	0,0	0,0	121,8	18,7	8,3	10,0	0,4
	%	14,4	0,0	10,2	0,0	0,0	57,7	8,9	3,9	4,7	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	2,1	0,0	14,8	0,0	0,0	142,0	10,6	21,2	21,2	0,0
	%	1,0	0,0	7,0	0,0	0,0	67,0	5,0	10,0	10,0	0,0

V drevesni sestavi prevladuje bukev (58 %). Večji je še delež smreke (14 %), bora (10 %) in hrasta (9 %). Glede na modelno stanje je smreke preveč za 13 %, na njen račun bi se moral povečati delež bukve, plemenitih in drugih trdih listavcev, ki ju je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Ohranjenost gozdov

RGR Topljoljubno bukove ima 92 % ohranjenih gozdov. Zaradi prevelikega deleža smreke je spremenjenih 8 % gozdov.

Razvojne faze

Prevladujejo drogovnjaki (63 %) in so v večini nenegovani. Prevladuje normalen sklep. Na 4 % površine drogovnjakov se pojavlja pomladek v večini pomankljive in slabe zasnove.

Sledi razvojna faza debeljaki (28 %). V njih prevladuje normalen sklep. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Visok (40 %) je tudi delež nenegovanih sestojev. Pomladek se pojavlja na 15 % in ima pomanjkljivo, ter slabo zasnovo.

Sestojev v obnovi je 22 %. V njih se na 49 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo plemeniti listavci, bukev, smreka in drugi trdi listavci.

Mladovij je 6 % in jih je premalo. Pri njih prevladuje pomankljiva zasnova, so v večini nenegovani in skoraj polovica jih ima rahel sklep.

Preglednica 92/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	21,16	3,3	18,7	78,0	0,0	0,0	17,2	82,8	0,0	30,6	14,9	48,2	6,3
Drogovnjak	156,14	8,5	36,2	52,8	2,5	5,5	20,8	73,7	0,0	11,1	62,1	25,8	1,0
Debeljak	101,07					0,6	59,6	39,8	0,0	0,0	68,4	29,2	2,4
Sestoj v obnovi	80,93					4,2	61,1	34,7	0,0				
Skupaj	359,30												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na SVP. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

40 % drevja sodi po kakovosti v prav dober kakovostni razred. Preostalih 20 % dreves v zadovoljiv kakovostni razred. Razlika v kakovosti med listavci in iglavci je v prav dobrem kakovostnem razredu, kjer je večji delež iglavcev, v slabem kakovostnem razredu pa je več listavcev.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na SVP. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini preseगतa petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 5,5 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika z 3,2 %, sledijo poškodbe vej z 2,3%.

Odmrlo drevje

V RGR je 39 odmrlih dreves/ha, od tega 17 % stoječega drevja in 22 % ležečega. Skupaj je v RGR 17 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija poseka je bila le 29,2 %. Realizacija sečnje iglavcev je bila le 22,2 % in listavcev le 31,1 %. V povprečju je bil izveden posek 1,5 m³/ha/leto (7,0 % od LZ).

Negovalni posek predstavlja 54,7 % možnega poseka in sanitari 43,0 % poseka.

Realizacija opravljenih gojitvenih in varstvenih del je bila izvedena nezadovoljivo. Edino opravljeno delo v RGR je bila nega letvenjaka v minimalnem obsegu.

Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	10,55	0,00	0,0
Nega gošče	ha	5,59	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,85	0,40	5,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,61	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je glede na preteklo obdobje ni spremenila. LZ in prirastek pa sta se glede na prejšnje ureditveno obdobje znižala, LZ za 6,7 m³/ha, prirastek za 1,8 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 1,50 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 5,2 m³/ha/leto.

Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	361,73	30,2	101,0	131,1	0,96	2,49	3,45	0,13	0,64	0,78
2012	360,78	48,8	166,9	215,7	1,33	6,08	7,40	0,24	1,26	1,50
2022	359,30	51,8	160,2	212,0	0,98	4,61	5,59	1,13	4,05	5,18

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je nekoliko zmanjšal delež bukve (3,2 %) in plemenitih listavcev (0,9 %) ter na njihov račun povečal delež bora (2,2 %), hrasta (0,9 %) in drugih trdih listavcev (1,4 %).

Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

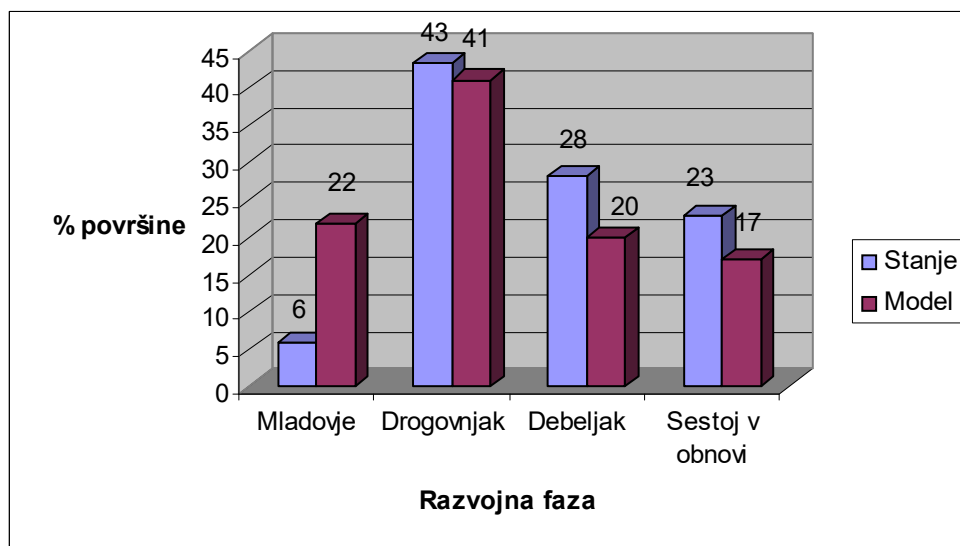
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	16,5	0,0	6,6	0,0	0,0	54,0	11,1	6,1	5,3	0,4
2012	14,8	0,0	7,9	0,0	0,0	61,0	7,8	4,8	3,3	0,4
2022	14,4	0,0	10,1	0,0	0,0	57,8	8,9	3,9	4,7	0,2

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega delež mladovja 27 % modelne vrednosti. Drogovnjakov je za 6 % več od modelne vrednosti, debeljaki presegajo modelno vrednost za 42 % in sestoji v obnovi je doseženih za 32 %.

Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojne faze	Stanje		Model			Razlika %
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha	
Mladovje	21,16	5,9	32	22	78,75	-73
Drogovnjak	156,14	43,5	60	41	147,66	+6
Debeljak	101,07	28,1	29	20	71,37	+42
Sestoj v obnovi	80,93	22,5	25	17	61,52	+32
Skupaj	359,30	100,0	146	100	359,30	



Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznodobni sestoji bukve (60 %, sestojno) s šopasto do skupinsko primesjo smreke (13%), ter posamično do šopasto primesjo bora (10 %), drugih trdih listavcev (3 %), hrasta (9 %), plemenitih listavcev (5 %).

Ciljno stanje v pogledu razvojnih faz je: mladovja 8 %, drogovnjaki 40 %, debeljaki 28 %, sestoji v obnovi 24%.

Ciljna LZ je 236 m³/ha (iglavci 47 m³/ha, listavci 789 m³/ha).

Modelna končna LZ je 460 m³/ha.

Korigirana končna LZ je 400 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost sestojev je pri iglavcih in pri listavcih dobra do prav dobra.

Obdobje, v katerem je mogoče doseči ciljno stanje, je 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno, dopustno je tudi zastorno gospodarjenje.

Proizvodno razdobje je 146 let, pomladitveno razdobje 25 let.

Usmeritve za obnovo

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste. V debeljakih in sestojih v obnovi, kjer se grmovna plast močno razrašča, z ukrepi priprave sestoja na naravno obnovo odstranjujemo grmovni, zeliščni in polnilni sloj in v tem primeru je zastorno gospodarjenje pri obnovi uspešnejše. Pri obnovi pazimo, da s premočno sečnjo ne ustvarjamo prevelikih vrzeli. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih usmerjenih poševno na padnico, ki se jih nato robno širi. Širina pasov naj bo največ ena sestojna višina pravokotno na padnico. Gre namreč za sestoje na strmih pobočjih, ki opravljajo tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Šibke jakosti pomladitvenih sečenj so potrebne v sestojih v obnovi, kjer je pomlajen manjši delež površine sestoja ter je za razvoj pomladka še potrebna zastrtost z odraslim sestojem. Naravno pomlajevanje poteka v termofilnih gozdovih daljše časovno obdobje, zato so pomladitvene dobe daljše.

Močne jakosti pomladitvenih sečenj naj se izvajajo v sestojih v obnovi, kjer je večji del sestoja pomlajen ter je pomladek v fazi gošč in letvenjakov.

Usmeritve za nego

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego / redčenjem.

Pri negi mladja in gošče naj se odstranjuje le tiste osebke, ki ovirajo razvoj dobro zasnovanega pomladka. Vse drugo naj ostane v sestoji kot spremljevalni osebki. Zadovoljiti se je treba tudi z grmičastim in panjevske raslim drevjem, če to pripomore k boljšemu varovanju tal.

Redčenje v drogovnjakih 20-25 % od LZ, pri uvajanju obnovo začnemo s posekom 30 % od LZ in nadaljujemo z 50 % od LZ, končni posek se izvede na prehodu v goščo. V debeljakih se gospodari malopovršinsko, s šibkimi izbiralnimi redčenji se pomaga nosilcem, pri čemer imata stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetskimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

Usmeritve za varstvo

Preventivni ukrepi so usmerjeni v pospeševanje osebkov semenskega nastanka, postopnemu zmanjševanju deleža smreke in v zastorno pomlajevanje bukve. V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke, nato se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Ukrepi

Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	24,5	75,5	100
- ciljno %	23	77	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	52	160	212
- ciljna (m ³ /ha)	51	166	216
Prirastek (m ³ /ha)	0,99	4,61	5,6
Možni posek (m ³ /ha)	11,3	40,4	51,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,13	4,04	5,18
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	21,8	25,3	24,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	114,4	87,7	92,4
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	2.289	1.599	0	0	0	182	4.070	21,8	115,0
	%	56,2	39,3	0,0	0,0	0,0	4,5	100,0		
Listavci	m ³	6.500	7.980	0	0	0	46	14.526	25,3	87,8
	%	44,7	55,0	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	8.789	9.579	0	0	0	228	18.596	24,4	92,6
	%	47,3	51,5	0,0	0,0	0,0	1,2	100,0		

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 18.596 m³. To je 24 % skupne LZ ali 93 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 22 % možnega poseka, listavci pa 78 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (52 %). Redčenja bodo predstavljala 47 % in 1 % je delež načrtovanih sanitarnih sečenj.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 28 % od skupnega možnega poseka v RGR. Povprečna jakost redčenj v drogovnjakih znaša 17 % LZ.

Na 8 % drogovnjakov (13 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

Redčenja v debeljakih predstavljajo 27 % možnega poseka v RG.

Povprečne jakosti redčenj znašajo v debeljakih 16 % LZ.

V obnovo bomo uvajali 20 % površine debeljakov (20 ha). Jakost pomladitvenih sečenj naj v teh debeljakih znaša 25 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 48 % sestojev v obnovi (39 ha), s povprečno jakostjo 29 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 35 % površine sestojev v obnovi (28 ha), s povprečno jakostjo 56 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 16 % površine sestojev v obnovi (13 ha), možni posek pa bo znašal 1.963 m³.

Na 1 ha sestojev v obnovi se naj, zaradi slabše pokritosti z mladjem, izvaja le sanitarni posek.

Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,30	0,30
Obžetev	ha	3,37	3,37
Nega mladja	ha	2,29	2,29
Nega gošče	ha	9,17	9,17
Nega letvenjaka	ha	8,27	8,27
Nega ml. drogovnjaka	ha	8,69	8,69

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V okolici številnih jam in brezen je na 1. stopnji poudarjena hidrološka funkcija in funkcija varovanja naravnih vrednot. V RGR je evidentiran semenski sestoj bukve (*Fagus sylvatica*) v k.o. Velike Lipljene, odsek 21P27. V JZ delu poteka po RGR evropska pešpot E6. RGR sega na EPO Županova jama, Črna dolina pri Grosuplju, Stržene luže, Lučka jama, Radensko polje, Mala Loka pri Višnji Gori in OOŽP velikih zveri in na območja Natura 2000 Stržene luže, Črna dolina pri Grosuplju, Lučka jama, Veliki potok, Breg pri Mali Loki in Radensko polje-Viršnica. Na naštetih območjih je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V okolici arheoloških območjih in spomenikov je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine.

V okolici 5 evidentiranih kaluž je poudarjena lovnogospodarska funkcija.

V okolici 16 stojišč čebelnjakov je evidentirana funkcija pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju	POO	Habitatni tipi: (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih aliglinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>) (7230) bazična nizka barja
SI3000162 Breg pri Mali Loki	POO	Habitatni tipi: (7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> *
SI3000171 Radensko polje -Viršnica	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
SI3000009 Lučka jama	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV

RGR Bukovje z gradnom obsega 2.328 ha gozdov in je drugi največji RGR v GGE. Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 95 % površine RGR, državnih gozdov je 4 % in gozdov lokalnih skupnosti manj kot 1 %.

Gozdovi tega RGR se nahajajo v večjih kompleksih v južnem in JV delu GGE (k.o. Žalna, k.o. Luče, k.o. Ilova Gora) in južnem delu GGE (k.o. Račna, k.o., k.o. Velike Lipljene in k.o. Slivnica), drugod fragmentarno.

a) Rastišče

Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	114,55	4,9
511	Vrbovje s topolom	114,55	4,9
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	173,88	7,5
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	173,88	7,5
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	15,98	0,7
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	15,98	0,7
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.903,81	81,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	262,56	11,3
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.641,25	70,6

Rastiščnogojitveni razredi

26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	50,61	2,1
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	1,01	0,0
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	49,60	2,1
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	29,80	1,2
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7,87	0,3
631	Preddinarsko gorsko bukovje	21,93	0,9
31	toploljubna bukovja	27,91	1,2
591	Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	27,91	1,2
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	0,24	0,0
561	Bazoljubno gradnovje	0,24	0,0
33	kisloljubna rdečeborovja	7,68	0,3
741	Kisloljubno rdečeborovje	7,68	0,3
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	4,19	0,2
771	Jelovje s praprotmi	4,19	0,2
	Skupaj	2.328,65	100,0

Velika večina gozdov tega RGR fitocenoško pripada skupini gozdnih rastišč Podgorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah in rastiščnemu tipu Gradnovno bukovje na izpranih tleh, ki predstavlja 71 % gozdov tega RGR. Proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 8,0 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,9	17,8	22,2	22,4	29,7	77,6	31,4	2,44	35,2
Listavci	7,2	20,7	24,0	28,3	19,8	169,5	68,6	4,50	64,8
Skupaj	7,4	19,8	23,4	26,5	22,9	247,1	100,0	6,94	100,0

LZ je 247 m³/ha. Listavci v LZ zavzemajo kar 69 %. Največji delež LZ je pri listavcih v V in pri iglavcih v V debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,9 m³/ha, od tega je 65 % listavcev.

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta bukev (46 %) in smreka (29 %). Glede na modelno stanje je smreke preveč za 28 %, na njen račun bi se moral povečati delež bukve, hrasta, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev katerih je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	72,6	1,6	1,7	0,8	0,7	113,5	18,6	17,8	18,2	1,3
	%	29,4	0,6	0,7	0,3	0,3	46,1	7,5	7,2	7,4	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	150,7	37,1	17,3	22,2	14,8
	%	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	61,0	15,0	7,0	9,0	6,0

Ohranjenost gozdov

V GGE je 59 % ohranjenih gozdov, 30 % spremenjenih, 11 % močno spremenjenih in 0,3 % izmenjanih gozdov. Velik delež spremenjenih in močno spremenjenih gozdov je zaradi prevelikega deleža smreke.

Razvojne faze

Tudi v tem RGR tokrat prvič prevladujejo sestoji v obnovi s 35 % deležem. V njih se na 56 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje bogata do dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, smreka, plemeniti listavci in drugi trdi listavci.

Sledi razvojna faza debeljakov, ki imajo 33 % delež. V večini so pomanjkljivo negovani. Prevladuje normalen sklep. Na 16 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Rastiščnogojitveni razredi

Drogovnjakov je 21 %. V njih prevladuje normalen in tesen sklep in 59 % drogovnjakov imajo dobro zasnovo, a prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Pomladek se pojavlja na 4 % in v podobnih deležih imajo bogato, dobro in pomanjkljivo zasnovo.

Mladovij (11 %) je v RGR premalo. Pri njih prevladuje dobra in bogata zasnova in tesen sklep. Polovica mladovij je pomanjkljivo negovanih in 41 % je nenegovanih. V naravnih mladovijih so bukvi in smreki primešani plemeniti listavci, gaber, graden, drugi trdi listavci ter mehki listavci.

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	252,93	31,5	52,9	13,5	2,1	9,0	50,0	41,0	0,0	73,6	12,1	0,3	14,0
Drogovnjak	484,14	4,3	58,9	33,7	3,1	5,4	62,5	29,2	2,9	49,8	35,9	8,2	6,1
Debeljak	764,87					19,6	53,3	27,1	0,0	5,4	66,7	24,0	3,9
Sestoj v obnovi	826,71					4,6	47,1	48,3	0,0				
Skupaj	2.328,65												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V dober kakovostni razred sodi polovica vsega drevja ter 31 % v prav dober kakovostni razred. Iglavci so po kakovosti pred listavci, saj je v prav dobrem in odličnem kakovostnem razredu večji delež drevja kot pri listavcih.

Preglednica 105/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	215	5,6	39,1	46,0	9,3	0,0
Jelka	10	0,0	80,0	10,0	10,0	0,0
Bor	12	16,7	16,7	41,6	25,0	0,0
Macesen	5	40,0	40,0	20,0	0,0	0,0
Bukev	353	2,5	25,5	51,3	20,7	0,0
Hrast	95	4,2	28,4	53,7	13,7	0,0
Pl. Ist.	48	2,1	31,3	54,1	12,5	0,0
Dr. tr. Ist.	28	0,0	21,4	57,2	21,4	0,0
Meh. Ist.	6	0,0	83,3	16,7	0,0	0,0
Skupaj iglavci	242	6,6	39,7	43,8	9,9	0,0
Skupaj listavci	530	2,6	26,4	52,5	18,5	0,0
Skupaj	772	3,9	30,6	49,7	15,8	0,0

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 5,8 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb vej s 3,4 %, sledijo poškodbe debela in koreničnika 2,4 %.

Odmrlo drevje

V RGR je skupaj 29 odmrlih dreves/ha, od tega 13 % stoječega drevja in 17 % ležečega. Skupaj je v RGR 15 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija najvišjega možnega poseka dosega 66,5 % načrtovanega poseka. Realizacija sečnje iglavcev je bila 70,2 % in listavcev 64,2 %. V povprečju je bil izveden posek 4,3 m³/ha/leto (18,0 % od LZ).

Negovalnega poseka je bilo 31,3 %, varstveno sanacijskih sečenj 52,1 % in 14,7 % poseka oslabelega drevja.

Rastiščnogojitveni razredi

Gojitvena dela obžetve so prekoračila načrtovana dela za 62,5 % in nego mladja za 151,8 %. Vsa ostala dela niso dosegla načrtovanih. Zadovoljiva je bila še izvedba priprave sestoja na naravno obnovo. V manjšem obsegu so bila izvedena nenačrtovana dela priprave tal, sadnje in zaščite. Za zaščito mladja pred objedanjem je bila postavljena ograja v skupni dolžini 240 m in redno so se izvajala dela za varstvo pred žuželkami.

Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,70	0,50	71,4
Obžetev	ha	3,23	5,25	162,5
Nega mladja	ha	5,25	13,22	251,8
Nega gošče	ha	95,41	21,27	22,3
Nega letvenjaka	ha	84,39	29,85	35,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,31	8,61	49,7
Priprava tal	ha	0,00	0,65	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,75	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,43	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	240,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	240,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je zaradi natančnejšega zajemanja in posegov v gozdni rob znižala za 4,6 ha. Nekoliko se je zvišala LZ (5,4 m³/ha), prirastek pa se je znižal za 1,3 m³/ha. V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 6,5 m³/ha drevja letno, sedaj se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 7,6 m³/ha/leto.

Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	2.242,75	77,2	122,8	200,0	1,89	3,02	4,91	1,75	0,80	2,55
2002	2.343,43	99,7	146,1	245,7	2,71	3,08	5,79	2,12	0,62	2,75
2012	2.333,28	86,3	155,4	241,7	3,67	4,56	8,23	2,53	4,01	6,54
2022	2.328,65	77,6	169,5	247,1	2,44	4,50	6,94	2,28	5,28	7,56

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je znižal delež smreke za 4,8 %. V preteklih desetih letih je znašal delež varstvenosancijskih sečenj kar 52 % celotnega poseka, kar se posledično odraža na znižanju deleža iglavcev. Za 2,6 % je narasel delež drugih trdih listavcev, za 1,3 % delež bukve in za 1,0 delež plemenitih listavcev. Delež ostalih drevesnih vrst se bistveno ni spremenil.

Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

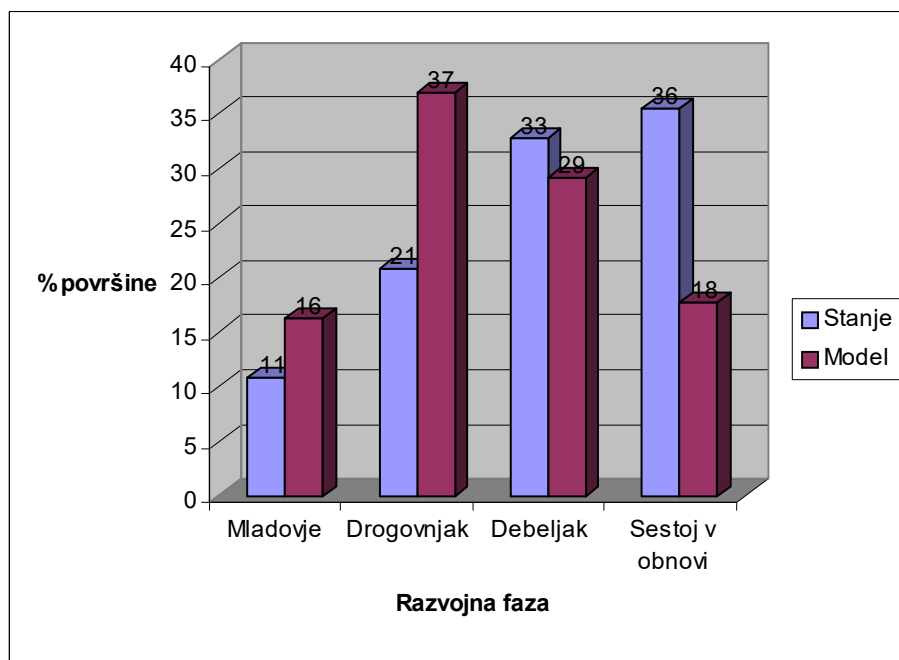
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	39,0	0,2	1,3	0,1	0,0	42,3	6,1	5,6	5,0	0,4
2012	34,2	0,4	1,0	0,1	0,0	44,8	8,1	6,2	4,8	0,4
2022	29,4	0,6	0,7	0,3	0,3	46,1	7,5	7,2	7,4	0,5

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz odstopa od modelnega. Mladovje dosega 60 % modelne vrednosti, drogovnjakih 52 % modelne vrednosti. Debeljakov je za 17 % več od modelne vrednosti, sestoji v obnovi pa za 122 % presegajo modelno vrednosti. Velik delež sestojev v obnovi je nastal zaradi sanitarnih sečenj, ki so posledica preteklih ujm.

Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojne faze	Stanje		Model			
	Površina	Delež	Trajanje razvojne	Delež	Modelna površina	Razlika
			let	%	ha	%
Mladovje	252,93	10,9	21	16	419,16	-40
Drogovnjak	484,14	20,8	48	37	931,46	-48
Debeljak	764,87	32,8	38	29	652,02	17
Sestoj v obnovi	826,71	35,5	23	18	372,58	122
Skupaj	2.328,65	100,0	130	100,0	2375,22	



Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodoben gozd bukve 47 % s posamično do skupinsko primesjo smreke 29 %, s posamično primesjo bora 2 %, jelke 2 %, plemenitih listavcev 7 %, hrasta 7 % in trdih listavcev 6 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16 %, drogovnjak 20 %, debeljak 32 %, sestoj v obnovi 33 %.

Ciljna LZ: 216 m³/ha ; iglavci 51 m³/ha; listavci 166 m³/ha.

Modelna končna LZ: 600 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 600 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno LZ). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: iglavci zadovoljiva do dobra, listavci dobra do prav dobra.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin. Dopustno je tudi zastorno gospodarjenje na večjih površinah (nad 5 ha).

Proizvodno obdobje: 130 let

Pomladitveno obdobje: 23 let

Prevladujoč gozdnogojitven sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin. Dopustno je tudi zastorno gospodarjenje na večjih površinah (nad 5 ha).

Usmeritve za obnovo sestojev

Naravna obnova ima prednost, obnova s sadnjo bukve, gorskega javorja, smreke pa tudi duglazije in drugih rastišču primernih vrst, naj bo le izjemoma, kjer naravna obnova ne uspe. Pri pomlajevanju je treba upoštevati transportne meje. Obnovo začnemo praviloma z robnimi sečnjami z mozaično razporejenimi pomladitvenimi jedri, lahko pa tudi zastorno na nekoliko večjih površinah. Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka 1/3 od LZ. Po pojavu kakovostnega pomladka povečamo jakost poseka na 50 – 60 % od LZ za boljše pogoje za rast plemenitih listavcev. Z obnovo zaključimo najkasneje, ko bo mladje pričelo preraščati v goščo. Pomembno je še, da se pomladitvene sečnje izvajajo izven vegetacijske dobe med 1. novembrom in 31. marcem. V zasmrečenih sestojih skrajšujemo proizvodno dobo in zmanjšujemo delež smreke.

Usmeritve za nego gozdov

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, tujerodnih vrst in grmovnic. Maksimalno se izkoristi posredno nego matičnega sestoja, nego gošče se ob hitrem preraščanju lahko izpusti, nujno pa je izvesti nego letvenjakov in drogovnjakov zaradi zagotavljanja stojnosti in kakovosti sestojev. Pomagamo predvsem gradnu in plemenitim listavcem ter zmanjšujemo delež smreke. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo 25 % od LZ, v mlajših debeljkih z jakostjo 20 % od LZ, v debeljkih v starosti od 80 – 100 let pa jakost znižamo na 12 % od LZ in izvajamo šibka svetlitvena redčenja. V izogib prezgodnjega pomlajevanja in zapleveljenja v debeljkih ohranjamo polnilni sloj.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in bolj vlažna je lahko ciljna drevesna vrsta gorski javor. V sestojih, kjer je prisoten graden, vse ukrepe prilagodimo njegovi ohranitvi. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Delež smreke naj se zmanjšuje (največ 40 % v LZ), deloma (največ 10 %) se ga lahko nadomesti z duglazijo.

Usmeritve za varstvo gozdov

Preventivni ukrepi so usmerjeni v izboljšanje stojnosti sestojev (pravočasna in dovolj močna redčenja), rednemu in ponavljajočemu izvajanju obžetev tujerodnih invazivnih vrst, skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik gorskega javorja, plodonosnih vrst in duglazije. Zatiralni ukrepi so omejeni na takojšen posek s podlubniki napadenih smrek in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev pa tudi na vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in lovnih nastav za smrekove podlubnike.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih bukovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/2 LZ, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Ukrepi

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 176.124 m³. To je 30,6 % skupne LZ ali 109 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 30 % možnega poseka, listavci pa 70 %.

Rastiščnogojitveni razredi

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala pomladitvene sečnje (68 %), delež redčenj bo 32 %, delež načrtovanih sanitarnih sečenj je pod 1 %.

Na možni posek vpliva velik delež sestojev v obnovi. V povprečju znaša LZ v debeljakih 352 m³/ha. Načrtujemo zmerne jakosti redčenj - 15 % od LZ. Na površini 10 ha se naj izvaja le sanitarna sečnja.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 12 % skupnega možnega poseka v RGR (21.947 m³). Načrtovane so šibke jakosti redčenj, ki naj bi znašale v teh sestojih 21 % od LZ. Na 12 % površine drogovnjakov naj se izvaja le sanitarni posek.

V obnovo bomo uvajali 15 % debeljakov (116 ha), z jakostjo sečenj 33 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 42 % sestojev v obnovi (346 ha), s povprečno jakostjo 36 % od LZ. To so predvsem sestoji, ki so nastali zaradi preteklih ujm in kjer je delež pomladka majhen.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 36 % površine sestojev v obnovi (295 ha), s povprečno jakostjo 60 % od LZ.

Na 22 % površine sestojev v obnovi (186 ha) bomo z obnovo zaključili in možni posek bo znašal 28.993 m³.

Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	31,4	68,6	100
- ciljno %	33	67	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	77,6	169,5	247,1
- ciljna (m ³ /ha)	79	162	241
Prirastek (m ³ /ha)	2,44	4,5	6,94
Možni posek (m ³ /ha)	22,8	52,8	75,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,28	5,28	7,56
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	29,4	31,2	30,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,5	117,4	109
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	20.423	32.246	0	0	0	466	53.135	29,4	93,4
	%	38,4	60,7	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Listavci	m ³	35.303	87.280	0	0	0	406	122.989	31,2	117,4
	%	28,7	71,0	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	55.726	119.526	0	0	0	872	176.124	30,6	109,0
	%	31,6	67,9	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		

Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	3,50	3,50
Sadnja	ha	0,21	0,21
Obžetev	ha	4,03	13,79
Nega mladja	ha	33,12	35,29
Nega gošče	ha	150,62	164,90
Nega letvenjaka	ha	124,13	126,63
Nega ml. drogovnjaka	ha	84,77	84,77

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Ti gozdovi se nahajajo na obrobju EPO Radensko polje, Natura2000 Radensko polje-Viršnica (SAC), v manjših dislociranih kompleksih. Segajo tudi na EPO in Natura2000 Lučka jama in EPO Osrednje območje velikih zveri. V okolici jam in brezen je poudarjena hidrološka funkcija in funkcija varovanja naravnih vrednot. V okolici vodnega črpališča je hidrološka funkcija poudarjena ne 1. stopnji. V okolici arheoloških območij in kulturne krajine je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine in v okolici stojišč za čebelnjake funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE
SI3000171 Radensko polje -Viršnica	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost (6410) travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
SI3000009 Lučka jama	POO	Habitatni tipi: (8310) jame, ki niso odprte za javnost

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

RGR Gabrovje s hrasti obsega 308,2 ha in predstavlja 4,2 % površine gozdov v GGE. Vsi gozdovi RGR Gabrovje s hrasti spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Po oblikah lastništva prevladujejo zasebni gozdovi, ki se razprostirajo na 95,5 % površine RGR, državnih gozdov je 4,4 % in gozdov lokalnih skupnosti 0,1 %.

a) Rastišče

Med gozdnimi rastiščnimi tipi ima največji delež Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje z 58 %. Proizvodna sposobnost teh rastišč glede na naravno drevesno sestavo znaša 7,1 m³/ha/leto.

Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	179,41	58,2
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	179,41	58,2
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	69,90	22,7
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	69,90	22,7
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	54,13	17,5
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	33,65	10,9
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	20,48	6,6
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	0,57	0,2
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	0,57	0,2
33	kisloljubna rdečeborovja	4,23	1,4
741	Kisloljubno rdečeborovje	4,23	1,4
	Skupaj	308,24	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 273 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 62 %. Največji delež LZ je pri iglavcih v IV, pri listavcih pa v II debelinskem razredu.

Letni prirastek je 7,4 m³/ha, od tega je 49 % iglavcev in 51 % listavcev.

Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,4	19,0	23,1	28,0	23,5	104,0	38,1	3,62	48,9
Listavci	5,2	17,5	29,0	25,4	22,9	169,0	61,9	3,78	51,1
Skupaj	5,7	18,1	26,7	26,4	23,1	273,0	100,0	7,40	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta smreka (37 %) in bukev (25 %). Glede na modelno stanje je smreke preveč za 35 % in bukve za 12 %, na njun račun bi se moral povečati delež hrasta, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in bora, katerih je v RGR glede na naravno stanje premalo.

Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	99,9	2,1	1,9	0,1	0,0	69,4	37,3	14,4	47,5	0,3
	%	36,6	0,8	0,7	0,0	0,0	25,4	13,7	5,3	17,4	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	5,5	5,5	5,5	0,0	0,0	35,5	106,5	41,0	73,7	0,0
	%	2,0	,0	2,0	0,0	0,0	13,0	39,0	15,0	27,0	0,0

Ohranjenost gozdov

RGR Gabrovje s hrasti ima 41 % ohranjenih gozdov, spremenjenih je 36 % gozdov in 23 % močno spremenjenih. Spremenjeni gozdovi so predvsem zaradi prevelikega deleža smreke in bukve.

Razvojne faze

V tem RGR se je razmerje razvojnih faz napram razmerjem v drugih RGR spremenilo v korist debeljakov, ki tokrat prevladujejo z 42 % deležem. V večini so nenegovani in pomanjkljivo negovani. Prevladuje rahel sklep, ki mu sledi normalen sklep. Na 16 % površine debeljakov se pojavlja pomladek v večini dobre zasnove.

Sestoji v obnovi so prisotni na 30 % površine RGR. V njih se na 62 % pojavlja pomladek, v katerih prevladuje dobra sestojna zasnova. V pomladku prevladujejo bukev, smreka, beli gaber, gorski javor, graden, mehki listavci, bor in drugi trdi listavci.

Drogovnjakov je le še 17 %. Prevladujejo pomankljivo negovani in nenegovani sestoji s prevladujočo dobro zasnovo, ki pa ji tesno sledi pomankljiva zasnova. V njih prevladuje tesen in normalen sklep. Pomladek se pojavlja na 5 % in večina ima dobro zasnovo.

Mladovij (11 %) je v RGR premalo. Pri njih prevladuje dobra zasnova in tesen sklep.

Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	33,50	17,8	47,7	34,3	0,2	1,8	52,5	42,5	3,2	48,1	29,8	10,1	12,0
Drogovnjak	52,82	4,3	55,3	40,4	0,0	12,5	52,5	35,0	0,0	42,7	39,8	17,5	0,0
Debeljak	130,75					17,7	38,1	44,2	0,0	0,0	38,6	55,7	5,7
Sestoj v obnovi	91,17					0,0	84,1	8,1	7,8				
Skupaj	308,24												

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti so pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Kakovost je bila ocenjena pri drevju debeline nad 30 cm.

V dober kakovostni razred sodi 52 % drevja, v zadovoljiv 27 %, v prav dober 18 % in v odličen 3 % drevja.

Preglednica 118/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	60	3,3	10,0	55,0	31,7	0,0
Bor	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	18	0,0	33,3	55,6	11,1	0,0
Hrast	28	7,1	10,7	53,6	28,6	0,0
Pl. lst.	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	11	0,0	45,4	27,3	27,3	0,0
Skupaj iglavci	61	3,3	9,8	54,1	32,8	0,0
Skupaj listavci	59	3,4	25,4	49,2	22,0	0,0
Skupaj	120	3,3	17,5	51,7	27,5	0,0

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti drevja so ugotovljeni na stalnih vzorčnih ploskvah. Poškodovanost drevja je določena z deležem dreves s hujšo poškodbo.

Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej, če odlomljen vrh ali veja po debelini presežata petino premera drevesa na prsni višini, in pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo.

Delež poškodovanosti drevja je 5,1 % za vse oblike poškodovanosti skupaj. Največji je delež poškodb debla in koreničnika z 2,3 %. Sledijo poškodbe vej z 2,3 %.

Odmrlo drevje

V RGR je skupaj 27 odmrlih dreves/ha, od tega 12 stoječih dreves in 15 ležečih. Skupaj je v RGR 15 m³/ha odmrlega drevja.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka je bila 64,5 %. Realizacija iglavcev je 102,7 %, listavcev pa le 34,1 %. V povprečju je bil izveden posek 3,5 m³/ha/leto (15,0 % od LZ). Tudi v tem RGR prevladuje sanitarni posek, ki predstavlja 46,2 % možnega poseka. Negovalni posek predstavlja 37,6 %.

Med opravljenimi gojitveni in varstveni dela realizacija nege mladja presega načrtovana dela za 13,2 %. Vsa ostala načrtovana gojitvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu, še najbolj blizu postavljenemu cilju je realizacija priprave sestoja. Na 2 ha je bila izvedena tudi nenačrtovana obžetev mladja.

Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,00	0,75	75,0
Nega mladja	ha	1,90	2,15	113,2
Nega gošče	ha	20,84	2,90	13,9
Nega letvenjaka	ha	12,95	0,50	3,9
Obžetev	ha	0,00	2,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov se je glede na preteklo obobje zmanjšala za 3 ha. LZ se je povečala za kar 56 m³/ha, prirastek pa se je znižal za 1 m³/ha.

V preteklih 10 letih je bilo letno posekano 5,1 m³/ha drevja letno, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje možni posek v višini 8,2 m³/ha/leto.

Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1992	269,45	84,4	96,0	180,3	2,31	2,44	4,75	2,27	0,54	2,81
2002	318,98	118,6	117,8	236,4	2,90	2,58	5,49	2,24	0,16	2,41
2012	311,11	87,2	129,3	216,5	4,47	4,07	8,53	2,24	2,81	5,05

Rastiščnogojitveni razredi

2022	308,24	104,0	169,0	273,0	3,62	3,78	7,41	2,97	5,24	8,21
------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	------	------	------

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je zmanjšal delež smreke za 2 % in pod 1 % delež bora, bukve, hrasta in mehkih listavcev. Zvišal se je delež drugih trdih listavcev za 2,5 % in za manj kot 1 % delež plemenitih listavcev.

Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

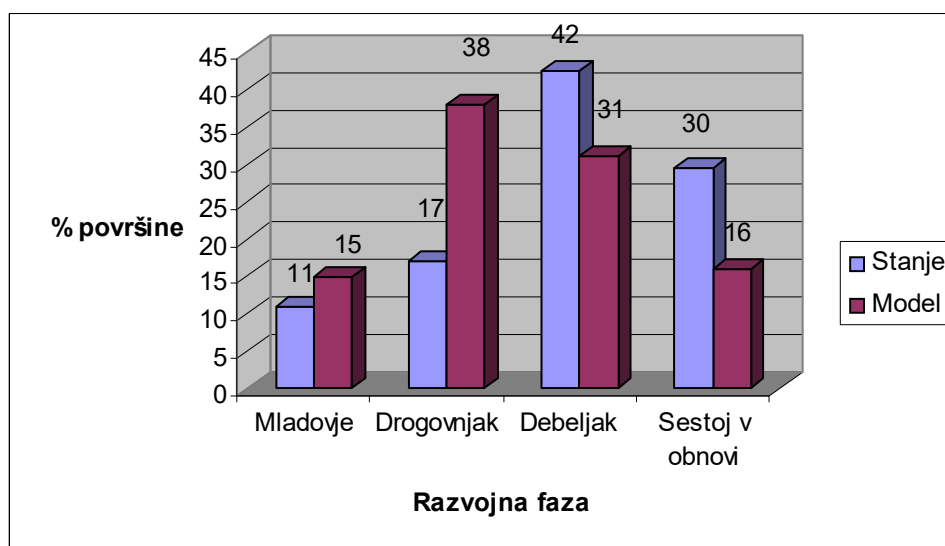
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	49,3	0,0	0,9	0,0	0,0	12,2	16,0	5,2	16,3	0,1
2012	38,6	0,2	1,6	0,0	0,0	25,6	14,0	4,7	14,9	0,4
2022	36,6	0,8	0,7	0,0	0,0	25,4	13,7	5,3	17,4	0,1

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz odstopa od normalnega v mladovju in sicer dosega 60 % modelne vrednosti. Drogovnjaki dosegajo 48 % modelne vrednosti, v debeljakih je modelna vrednost presežena za 51 % in v sestojih v obnovi za 94 %.

Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojne faze	Stanje		Model				
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze let	Delež %	Modelna površina ha	Razlika %	
Mladovje		33,50	10,9	19	15	55,48	-40
Drogovnjak		52,82	17,1	47	38	110,97	-52
Debeljak		130,75	42,4	39	31	86,31	51
Sestoj v obnovi		91,17	29,6	20	16	55,48	64
Skupaj		308,24	100,0	125	100	308,24	



Grafikon 10: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Skupinsko raznodobni gozd smreke 37 % in bukve 24 % s posamično do šopasto primesjo hrastov 14 %, trdih listavcev 14 % in plemenitih listavcev 6 %, rdečega bora 3 %, jelke 2 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12 %, drogovnjak 16 %, debeljak 36 %, sestoj v obnovi 36 %.

Ciljna LZ: 265 m³/ha ; iglavci 111 m³/ha, listavci 154 m³/ha.

Modelna končna LZ: 520 m³/ha.

Korigirana končna LZ: 400 m³/ha.

Modelna končna LZ je LZ debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Korigirana (dejanska) končna LZ je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Ciljna kakovost: prav dobra za iglavce in odlična do prav dobra za listavce.

Obdobje za doseganje ciljnega stanja: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem je skupinsko postopno gospodarjenje na manjših površinah (med 0,5 in 2 ha).

Usmeritve za obnovo gozdov

Obnova sestojev naj poteka na večjih (2 ha) površinah, zaradi usmeritve dviga deleža hrasta in plemenitih listavcev in s poudarkom na naravni obnovi. Sadimo le izjemoma, v kolikor naravna obnova ne bi uspela in sicer uporabimo mešanico sadik gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke. Pomladitvena jedra naj bodo manjša le v primeru zapleveljenih površin in v primeru pojava invazivnih tujerodnih vrst. Obnove začnemo po semenskem letu hrasta in sicer v ohranjenih sestojih z manjšo primesjo smreke pomlajujemo v jedrih velikosti 1,5 do 2 sestojni višini z jakostjo 40–50 % od LZ. V zasmrečenih sestojih jakost zmanjšamo na 25–30 % od LZ. Priporočljivo je, da se med pripravo sestoja na obnovo odstrani beli gaber in tako prepreči njegovo obilno nasemenitev. V primeru hrastovih prihranjencev polnilni sloj belega gabra služi za zaščito hrastovih debel. Prednostno uvajamo v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter močno sušeče se hrastove sestoje, pa tudi smrekovo-hrastove debeljake starejše od 80 let, kjer je delež smreke v LZ več kot 30 %. Obnovo zaključimo hitro, praviloma z eno pomladitveno sečnjo, pri čemer pomladek ne sme prerasti razvojne faze mladja.

Usmeritve za nego

V mladju je pomembno izvajanje obžetev za zagotavljanje čim večje »zračnosti« v vzniku in mladju gradna (nevarnost hrastove pepelovke). Z močnimi ukrepi pri uravnavanju zmesi v goščah in letvenjakih še naprej pomagamo gradnu.

V drogovnjakih do 60. leta starosti redčimo z jakostjo 25 % od LZ. Zmerne jakosti redčenj so načrtovane v pomanjkljivo negovanih in nenegovanih smrekovih drogovnjakih. V teh drogovnjakih je potrebno ohranjati in pospeševati listavce.

V mlajših debeljakih zmanjšamo jakost na 18 % od LZ in v debeljakih v starosti med 90 in 120 leti izvajamo šibka svetlitvena redčenja z jakostjo približno 12 % od LZ.

Zmerne jakosti redčenj načrtujemo v pomanjkljivo negovanih debeljakih z dobrimi kvalitetnimi zasnovami.

V smrekovih sestojih z rahlim sklepom in slabimi kvalitetnimi zasnovami izvajati večinoma sanitarne sečnje.

V sestojih v obnovi kjer je v pomladku prevladujoči delež smreke, je potrebno pospeševati listavce.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljna drevesna vrsta je graden, zaradi »navezanosti« lastnikov gozdov pa ponekod tudi smreka (do 15 % LZ v končni podobi sestoja), pravi kostanj in navadna robinija. Na vznožjih, kjer so tla globlja in bolj vlažna je lahko večji delež bukve in plemenitih listavcev, težimo pa k zmanjšanju deleža smreke. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo

Preventivni ukrepi so usmerjeni v spremljanje razvoja hrastove pepelovke, rednemu in ponavljajočemu izvajanju obžetev tujerodnih invazivnih vrst, skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik češnje in drugih plemenitih listavcev. Zatiralni ukrepi so omejeni na takojšen posek s podlubniki napadenih smrek in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev ter na takojšnje zatiranje z uporabo registriranih fungicidov ob pojavu hrastove pepelovke.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih gradnovo-belogabrovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/3 LZ, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj gradnovega mladja.

Ukrepi

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2022 - 2031 znaša 25.321 m³. To je 30 % skupne LZ ali 111 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 36 % možnega poseka, listavci pa 64 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljale pomladitvene sečnje in sicer kar 71 % poseka, sledijo redčenja (28 %), delež sanitarnih sečenj pa pod 1 %.

V drogovnjakih znaša skupni možni posek 14 % od skupnega možnega poseka v RGR.

Načrtovana jakost redčenj znašala v drogovnjakih 21 % od LZ.

Redčenja in sanitarne sečnje v debeljakih predstavljajo 30 % možnega poseka v RGR.

Načrtovane jakosti redčenj v debeljakih znašajo 15 % od LZ.

Na 1 % debeljakov (13 ha) naj bi se izvajale večinoma sanitarne sečnje.

V obnovo se bo uvedlo 36 ha površine debeljakov s povprečno jakostjo sečnje 34 % od LZ.

Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 31 % sestojev v obnovi (58 ha), s povprečno jakostjo 35 % od LZ.

Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj bo potekala na 51 % površine sestojev v obnovi (47 ha), s povprečno jakostjo 52 % od LZ. Končni poseki v sestojih v obnovi bodo izvedeni na 18 % površine sestojev v obnovi (16 ha).

Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	38,1	61,9	100
- ciljno %	42	58	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	104	169	273
- ciljna (m ³ /ha)	111	154	265
Prirastek (m ³ /ha)	3,62	3,78	7,4
Možni posek (m ³ /ha)	29,7	52,4	82,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,97	5,24	8,22
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,6	31	30,1
Intenziteta m. p. prirastek (%)	82,1	138,7	111
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	3.407	5.743	0	0	0	9	9.159	28,6	82,0
	%	37,2	62,7	0,0	0,0	0,0	0,1	100,0		
Listavci	m ³	3.780	12.308	0	0	0	74	16.162	31,0	138,6
	%	23,4	76,1	0,0	0,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	7.187	18.051	0	0	0	83	25.321	30,1	110,9
	%	28,4	71,3	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		

Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	0,70	0,70
Obžetev	ha	1,83	10,49
Nega mladja	ha	3,57	4,40
Nega gošče	ha	17,41	17,70
Nega letvenjaka	ha	15,19	15,36
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,65	7,65

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

RGR s površino 30,5 ha predstavlja le 0,4 % vseh gozdov v GGE in so skoraj v celoti (99,2 %) v zasebni lasti.

Ti gozdovi se nahajajo v severovzhodnem delu GGE, v k.o. Blečji vrh in k.o. Stara vas in sicer v treh oddelkih (petih odsekih) in so vsi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009 in 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020).

Vsi gozdovi RGR Varovalni gozdovi spadajo v kategorijo varovalnih gozdov.

V vseh teh gozdovih je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na 1.stopnji.

V RGR sta evidentirana dva izvira v 21G08B, v okolici katerih je poudarjena hidrološka funkcija 1.st.

Pri delu z gozdom v varovalnih gozdovih se upošteva omejitve in določila, ki jih vsebujejo akti o določitvi varovalnih gozdov.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 126/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	0,95	3,1
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	0,95	3,1
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	3,36	11,0
581	Osojno bukovje s kresničevjem	3,36	11,0
31	toploljubna bukovja	20,02	65,6
591	Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	20,02	65,6
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	6,18	20,3
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	6,18	20,3
	Skupaj	30,51	100,0

Med gozdnimi rastiščnimi tipi ima največji delež Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje s 65,6 %. Večji je še delež Predalpsko-dinarsko bazoljubnega rdečeborovja (20,3 %) in Osojnega bukovja s kresničevjem (11,0 %).

Povprečna proizvodna sposobnost rastišč RGR je 4,5 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Glede na zgradbo gozda so skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

LZ je 188,1 m³/ha. V LZ zavzemajo listavci 74 %. Največji delež lesne zaloge je pri iglavcih in listavcih v drugem debelinskem razredu. Letni prirastek je 6,2 m³/ha, od tega je 83 % listavcev.

Preglednica 127/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		Letni prirastek	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	18,1	45,7	27,7	8,5	0,0	48,9	26,0	1,07	17,1
Listavci	21,3	56,4	19,1	2,9	0,3	139,2	74,0	5,16	82,9
Skupaj	20,5	53,6	21,4	4,3	0,2	188,1	100,0	6,23	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi je največ bukve in sicer 53 %, sledi bor z 19 %, drugi trdi listavci s 15 % in smreka 7 %, hrast 6 % in plemeniti listavci z 1 % deležem. Glede na naravno stanje najbolj primanjkuje bukve in plemenitih listavcev in prevelik je delež smreke.

Rastiščnogojitveni razredi

Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	12,8	0,0	36,1	0,0	0,0	98,8	10,5	2,1	27,9	0,0
	%	6,8	0,0	19,2	0,0	0,0	52,5	5,6	1,1	14,8	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	1,9	0,0	35,7	0,0	0,0	109,1	5,6	13,2	22,3	0,0
	%	1,0	0,0	19,0	0,0	0,0	58,0	3,0	7,0	12,0	0,0

Ohranjenost gozdov

V RGR Varovalni gozdovi so vsi gozdovi ohranjeni.

Preglednica 129/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	30,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	30,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,51	100,0

Razvojne faze sestojev

V RGR prevladujejo sestoji, ki so v razvojni fazi drogovnjakov (76 %). Debeljakov je 12 %, sestojev v obnovi 11 % in dober 1 % je mladovij.

Debeljaki so nenegovani z normalnim sklepom. Podobno velja za drogovnjake, kjer prevladujejo nenegovani sestoji z dobro do pomanjkljivo zasnovo in normalnim ter rahlim sklepom krošenj.

Mladovja imajo bogato zasnovo in normalen sklep, so pa pomanjkljivo negovana.

Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,47	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	23,20	0,0	69,8	30,2	0,0	0,0	26,6	73,4	0,0	0,0	73,6	26,4	0,0
Debeljak	3,62					0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	3,22					0,0	70,5	29,5	0,0				
Skupaj	30,51												

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupna realizacija možnega poseka je bila 34,7 %. Realizacija poseka iglavcev je le 1,3 % in listavcev 33,4 %. V povprečju je bil izveden posek 11,8 m³/ha (5,9 % od LZ).

Skupno je bilo 52 % poseka izbiralnih redčenj, 35 % pomladitvenega poseka in 13 % sanitarnega poseka.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Skupna povprečna LZ se je v primerjavi z letom 2012 nekoliko zmanjšala. Nižja je LZ iglavcev in listavcev. Povečal se je povprečni letni prirastek listavcev in nekoliko zmanjšal prirastek iglavcev. V preteklih 10 letih je bilo v povprečju letno posekanih po evidencah 3,1 m³/ha, sedaj pa se za naslednjih 10 let načrtuje najvišji možni posek v višini 2,9 m³/ha/leto.

Preglednica 131/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2002 do 2022

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2002	29,75	42,1	72,9	115,0	1,55	1,92	3,47	0,00	0,26	0,26
2012	31,19	31,9	164,3	196,2	1,16	3,89	5,06	0,04	1,11	1,15
2022	30,51	48,6	139,6	188,2	1,06	5,18	6,24	0,67	2,20	2,87

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se glede na prejšnje ureditveno obdobje bistveno ni spremenila. Nekoliko se je znižal delež smreke, bukve, hrasta in plemenitih listavcev in malo močneje, za 9 % se je zvišal delež drugih trdih listavcev.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gozdnogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodoben gozd s skupinsko do šopasto primesjo bukve (55 %), bora (19 %), smreke (5 %), hrasta (7 %), trdih listavcev (12 %) in posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (2 %). Prevladuje naj večji delež odraslega gozda (odvisno od rastišča; ki to dopušča) z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v zmanjšanju ali preprečevanju erozije ter v izboljšanju vodnih razmer.

Ciljna LZ je 222 m³/ha; iglavci 53 m³/ha, listavci 169 m³/ha.

Ciljno stanje se nanaša na načrtovano obdobje 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Pri delu z gozdom v razglašeni varovalni gozdovi se upošteva omejitev in določila, ki jih vsebujejo akti o razglasitvi varovalnih gozdov.

Z varovalnimi gozdovi se mora gospodariti izključno s ciljem krepitve njihove varovalne vloge. Zagotoviti je treba stalno zastrtost gozdnih tal in naravno malopovršinsko obnavljanje sestojev. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja tal, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižje LZ sestojev. Posekano drevje se lahko v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (prečno na pobočje), primerno je predvsem žično spravilo. Potrebno se je čimbolj izogibati vsem poškodbam v gozdnih tleh, paša in steljarjenje nista dopustna.

V nižinskih predelih naj se te gozdove ohranja v celoti na mestu in v obliki v kakršni so bili v času razglasitve, tako da optimalno zagotavljajo opravljanje biotopske funkcije ob zagotovitvi ostalih evidentiranih funkcij. Želimo ohranjati naravno pester gozd, z raznodobno strukturo. Redčenja in pomladitvene sečnje naj bodo nizke jakosti.

Usmeritve za nego

V drogovnjakih in debeljakih, ki so nenegovani naj se izvaja šibka redčenja. Potrebna je velika previdnost zlasti v tistih sestojih, kjer so bila redčenja zamujena, saj bi bila lahko v primeru previsoke jakosti redčenj ogrožena stojnost sestojev. Pri izbiri nosilcev v tanjših drogovnjakih imajo prednost tisti kandidati, ki zagotavljajo krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozda. Posamezna debela ali drugače zanimiva drevesa in dele sestoj v fazi debeljaka naj se zaradi velikega pomena ekoloških in socialnih funkcij ohrani tudi več kot eno proizvodno dobo. Cilj redčenj mora biti krepitev stojnosti, raznodobnosti in ohranjanje naravne drevesne sestave gozda.

Usmeritve za varstvo

V sestojih, kjer je delež smreke večji, je potrebno redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne in profilaktične ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolno nastave). Les, posekan ob ujmah, naj se pušča v gozdu poševno ali pravokotno na padnico terena. Odmrta drevesa naj ostanejo v gozdu do razkroja.

Ukrepi

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2021 - 2030 znaša 876 m³. To je 15 % skupne LZ ali 46 % prirastka. Iglavci bodo predstavljali 27 % možnega poseka, listavci 73 %.

Največji delež možnega poseka v RGR bodo predstavljala redčenja (61 %). Pomladitvena sečnja predstavlja 7 % delež in delež sanitarnih sečenj znaša 32 %.

Na nižje jakosti sečenj in s tem na nižji možni posek vpliva v RGR varovalni gozdovi izjemno poudarjena varovalna funkcija, nizke proizvodne sposobnosti rastišč, pomanjkljive kvalitetne zasnove in nizke LZ sestojev. Glavno merilo za izbiro nosilcev funkcij je stabilnost je dreves, kvaliteta

Rastiščnogojitveni razredi

sortimentov pa ima manj pomembno vlogo. Kriteriji stabilnosti dreves, ki so povezani s statično stabilnostjo, so ugodno dimenzijsko razmerje dreves, večja velikost krošenj ter njihova simetričnost. Ukrepi v varovalnih gozdovih so šibki tudi zaradi velike nevarnosti erozije. V teh gozdovih potrebno zagotoviti trajni zastrtost tal in kontinuirano naravno pomlajevanje, ki to zastrtost omogoča. Šibkejše jakosti sečenj so potrebne zaradi varovalne funkcije za doseganje večje gostote sestojev in s tem višje LZ. Večja gostota drevja je potrebna zato, ker večje število dreves ustvarja gostejši koreninski pletež in ima večjo sposobnost preprečevanja proženja ter ustavljanja padajočega kamenja in zemeljskih plazov. V varovalnih gozdovih prevladujejo ukrepi za vzdrževanje varovalne funkcije kot so: sanitarne sečnje, sečnje visečih ali težkih dreves na plazovitih območjih, sečnje za zagotavljanje obnove gozdov in sečnje za pospeševanje ter izboljšanje stabilnosti drevja in sestojev. Večja intenzivnost gospodarjenja v varovalnih gozdovih tudi z ekonomskega vidika ni utemeljena zaradi majhne odprtosti gozdov in daljših spravnih razdalj v predelih, kjer je možno spravilo lesa. Posekano drevje se lahko v varovalnih gozdovih s strožjim režimom pušča v gozdu (prečno na pobočje).

Preglednica 132/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	26,0	74,0	100,0
- ciljno %	24	76	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	48,9	139,2	188,1
- ciljna (m ³ /ha)	53,0	169,0	222,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,07	5,16	6,23
Možni posek (m ³ /ha)	6,7	21,9	28,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,68	2,19	2,87
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13,8	15,8	15,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	63,1	42,5	46,0
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

	Vrste poseka							Posek skupaj	% od LZ	% od P
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.				
	Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne							
Iglavci	m ³	57	17	0	0	0	132	206	13,8	63,2
	%	27,7	8,3	0,0	0,0	0,0	64,0	100,0		
Listavci	m ³	474	48	0	0	0	147	669	15,8	42,5
	%	70,8	7,2	0,0	0,0	0,0	22,0	100,0		
Skupaj	m³	531	65	0	0	0	279	875	15,2	46,0
	%	60,7	7,4	0,0	0,0	0,0	31,9	100,0		

Načrtovana je nega mladja in gošče v že obstoječih jedrih mladovij v skupni površini 0,24 ha.

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	0,24	0,24
Nega gošče	ha	0,24	0,24

10 LITERATURA IN VIRI

- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Grosuplje (2002-2011). Ljubljana, 2002
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Grosuplje (2012-2021). Ljubljana, 2012
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030), Osnutek. Ljubljana, 2021
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Grosuplje. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 2021
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Draskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih rezmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), s. 195-214
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Grosuplje (2022-2031), ZRSVN, 2022), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2022
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Grosuplje, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana. Ljubljana, 2021
- Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)
- Pravilnik o obliki, vsebini in načinu hrambe prevoznice za prevoz gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št.69/2013 in 31/2014)
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016)
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2012
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/2008)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)

- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016)
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana, 2020
- Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016)
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016)
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg, 31/2018)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o varstvu okolja – ZVO-1 (Uradni list RS, št. 39/2006-uradno prečiščeno besedilo, 49/2006-ZMetD, 66/2006-Odl. US, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016, 61/2017-GZ in 21/2018-ZNOrg)
- Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – ZDru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015)
- <https://grosuplje.e-obcina.si/files/other/news/50/230244Lokalni%20energetski%20koncept%20LEK.pdf>
- https://grosuplje.si/files/other/news/50/9215518%20PSP_GROSUPLJE.pdf
- <https://ks-grosuplje.si/grosuplje-skozi-cas/>
- <https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/583/regionalni-pregled>
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px>
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5003S.px>
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/15P4209S.px/table/tableViewLayout2/>
- <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/0772750S.PX/>
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Grosupeljsko_polje
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Grosuplje
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Grosuplje
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Radensko_polje,_Grosuplje
- <https://www.grosuplje.si/>
- <https://www.grosuplje.si/files/other/news/50/178559PSP.PDF>
- <https://www.grosuplje.si/files/other/news/50/230252Strategija%20razvoja%20kmetijstva.pdf>
- <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=19973474>

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Klemen Dolšak, dipl. inž. gozd.
Luka Laznik, univ. dipl. inž. gozd.
Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.
Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Marijana Tavčar, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Aleš Vesel, dipl. inž. gozd., s sodelavci

Sodelovanje pri določanju gozdnega roba, načina spravila in pravih razdalj ter vir dodatnih informacij, pomembnih za opisovanje sestojev in za posamezna poglavja v GGN:

Klemen Dolšak, dipl. inž. gozd.
Luka Laznik, univ. dipl. inž. gozd.
Majda Petretič, univ. dipl. inž. gozd.
Milan Podlogar, gozd. inž.

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Marko Jonozovič, univ. dipl. inž. gozd.
Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Mojca Stupan Kobilica, univ. dipl. inž. gozd.

Digitalizacija kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.
Valerija Rep, univ. dipl. inž. gozd.
Marijana Tavčar, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Podpisniki:

Delavka, odgovorna za pripravo načrta: Marijana Tavčar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

V. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije: mag. Janez Logar, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- osnutek določen: 27. 5. 2022

12 PRILOGE

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	7.016,99	213,29	28,17	7.258,45
Delež (%)	96,67	2,94	0,39	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11012-podgorsko bukovje	3.564,24	93,0	178,4	271,4	2,66	4,06	6,72	32,3	33,4	33,0	133,4
12212-kisloljubno bukovje(luzuleto	667,51	133,5	161,2	294,7	3,28	3,91	7,19	33,5	39,0	36,5	149,6
14112-toploljubno bukovje	359,30	52,0	160,0	212,0	0,99	4,61	5,59	21,8	25,3	24,4	92,6
15012-bukovje z gradnom	2.328,65	77,6	169,5	247,1	2,44	4,50	6,94	29,4	31,2	30,6	109,0
18512-gabrovje s hrasti	308,24	104,0	169,0	273,0	3,62	3,78	7,41	28,6	31,0	30,1	110,9
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	7.227,94	90,2	172,7	262,9	2,61	4,20	6,81	31,2	32,7	32,2	124,3
40000-varovalni gozdovi	30,51	48,9	139,2	188,1	1,07	5,16	6,23	13,8	15,8	15,2	46,0
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	30,51	48,9	139,2	188,1	1,07	5,16	6,23	13,8	15,8	15,2	46,0
Skupaj vsi gozdovi	7.258,45	90,0	172,5	262,5	2,60	4,21	6,80	31,2	32,6	32,1	124,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	582,14	8,0							
Drogovnjak	1.561,00	21,5	72,24	4,6	24,0	37,3	38,0	0,7	
Debeljak	2.375,86	32,7	371,36	15,6	22,0	52,9	23,7	1,4	
Sestoj v obnovi	2.739,45	37,8	1.578,10	57,6	28,3	55,4	15,1	1,2	
Skupaj	7.258,45	100,0	2.021,70	27,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	582,14	23,0	50,3	24,7	2,0	6,8	45,0	47,3	0,9	67,6	12,6	5,8	14,0
Drogovnjak	1.561,00	6,4	51,5	40,4	1,7	6,0	48,5	44,6	0,9	42,2	38,1	13,9	5,8
Debeljak	2.375,86					11,5	62,2	26,3	0,0	6,6	63,0	26,4	4,0
Sestoj v obnovi	2.739,45					4,5	60,0	35,1	0,4				
Skupaj	7.258,45												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,1	16,9	22,2	27,4	27,4	28,6	75,1
Jelka	5,8	16,4	21,0	29,0	27,8	1,7	4,5
Bor	7,5	19,6	22,5	26,5	23,9	3,7	9,7
Macesen	12,7	26,0	24,0	17,5	19,8	0,1	0,3
Ostali igl.	3,6	11,8	21,6	29,6	33,4	0,2	0,4
Bukev	6,5	19,3	25,9	26,2	22,1	44,0	115,4

Hrast	6,5	18,6	26,5	26,1	22,3	9,3	24,4
Pl. lst.	9,5	20,7	25,0	24,5	20,3	5,6	14,6
Dr. tr. lst.	9,0	20,5	25,4	24,6	20,5	6,5	17,2
Meh. lst.	18,0	27,6	21,6	18,9	13,9	0,3	0,7
Iglavci	6,2	17,2	22,2	27,4	27,0	34,3	90,0
Listavci	7,0	19,4	25,8	26,0	21,8	65,7	172,5
Skupaj	6,8	18,7	24,6	26,3	23,6	100,0	262,5

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,1	16,9	22,2	27,4	27,4	28,7	75,4
Jelka	5,8	16,4	21,0	29,0	27,8	1,7	4,5
Bor	7,3	19,2	22,5	26,8	24,2	3,7	9,6
Macesen	12,7	26,0	24,0	17,5	19,8	0,1	0,3
Ostali igl.	3,6	11,8	21,6	29,6	33,4	0,2	0,4
Bukev	6,4	19,1	25,9	26,4	22,2	43,9	115,4
Hrast	6,4	18,5	26,6	26,1	22,4	9,3	24,5
Pl. lst.	9,5	20,7	24,9	24,6	20,3	5,6	14,7
Dr. tr. lst.	8,8	20,3	25,4	24,8	20,7	6,5	17,1
Meh. lst.	18,0	27,6	21,6	18,9	13,9	0,3	0,7
Iglavci	6,2	17,1	22,2	27,4	27,1	34,3	90,2
Listavci	7,0	19,3	25,8	26,0	21,9	65,7	172,5
Skupaj	6,7	18,6	24,6	26,4	23,7	100,0	262,7

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,65	0,62	0,59	0,39	38,2	2,60
Listavci	0,85	1,20	1,02	0,74	0,39	61,8	4,20
Skupaj	1,20	1,85	1,64	1,33	0,78	100,0	6,80

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,65	0,62	0,59	0,40	38,3	2,61
Listavci	0,84	1,19	1,02	0,75	0,39	61,7	4,20
Skupaj	1,19	1,84	1,64	1,34	0,79	100,0	6,81

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	203.647	31,2											
Listavci	408.607	32,6											
Skupaj	612.254	32,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,50	3,50											
Priprava tal	ha	0,27	0,27											
Sadnja	ha	1,73	1,73											
Obžetev	ha	30,88	93,20											

Nega mladja	ha	80,26	85,09											
Nega gošče	ha	339,27	357,60											
Nega letvenjaka	ha	270,68	273,85											
Nega drogovnjaka	ha	143,78	143,78											

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

12.1.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.467,28	83,66	13,30	3.564,24
Delež (%)	97,3	2,3	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,8	15,7	22,0	30,5	27,0	27,9	75,8
Jelka	5,5	16,3	21,0	29,9	27,3	2,1	5,8
Bor	6,8	19,1	22,1	27,9	24,1	4,1	11,1
Macesen	23,9	49,5	23,0	3,6	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,2	5,9	17,2	37,8	38,9	0,1	0,3
Bukev	6,0	18,0	27,0	25,3	23,7	44,5	120,6
Hrast	6,1	17,5	27,2	25,5	23,7	10,2	27,8
Pl. lst.	8,9	19,1	26,2	23,7	22,1	5,5	14,8
Dr. tr. lst.	8,9	19,3	26,1	23,6	22,1	5,5	14,8
Meh. lst.	28,1	33,0	18,9	10,3	9,7	0,1	0,3
Iglavci	5,1	16,1	22,0	30,1	26,7	34,3	93,0
Listavci	6,5	18,1	27,0	25,0	23,4	65,7	178,4
Skupaj	6,0	17,4	25,2	26,9	24,5	100,0	271,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,32	0,64	0,62	0,67	0,41	39,6	2,66
Listavci	0,82	1,12	1,04	0,69	0,39	60,4	4,05
Skupaj	1,14	1,76	1,66	1,36	0,80	100,0	6,71

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.780,16	50,0	1.658,00	46,5	124,42	3,5	1,66	0,0	3.564,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.780,16	50,0	1.658,00	46,5	124,42	3,5	1,66	0,0	3.564,24	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,9	6,4	9,3	5,6	12,7	18,3	8,5	19,1	27,6	10,2
30 - 49 cm	0,9	0,3	1,2	1,1	3,1	4,2	2,0	3,4	5,4	9,5
50 in več cm	0,1	0,0	0,1	0,4	0,3	0,7	0,5	0,3	0,8	2,5
Skupaj	3,9	6,7	10,6	7,1	16,1	23,2	11,0	22,8	33,8	22,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	244,00	6,8						
Drogovnjak	716,60	20,1	42,54	5,9	25,8	42,1	32,0	0,1
Debeljak	1.124,60	31,6	173,74	15,4	25,5	55,9	18,6	0,0
Sestoj v obnovi	1.479,04	41,5	858,60	58,1	24,6	64,8	9,3	1,3
Skupaj	3.564,24	100,0	1.074,88	30,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	171,29	10,14	3,95	0,00	0,00	669,54	15,96	102,53	95,04	3,87	1.072,32
%	5,16	0,31	0,12	0,00	0,00	20,17	0,48	3,09	2,86	0,12	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	387	5,7	30,7	56,4	7,2	0,0
Jelka	30	6,7	40,0	40,0	13,3	0,0
Bor	66	0,0	28,8	48,5	22,7	0,0
Macesen	1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	699	6,4	21,7	53,6	18,3	0,0
Hrast	175	10,9	25,1	45,7	18,3	0,0
Pl. Ist.	58	1,7	27,6	53,5	17,2	0,0
Dr. tr. Ist.	67	4,5	25,4	38,8	31,3	0,0
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj iglavci	486	4,9	31,1	54,1	9,9	0,0
Skupaj listavci	1.003	6,8	22,8	51,3	19,1	0,0
Skupaj	1.489	6,2	25,5	52,2	16,1	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	4,1
Veje/krošnja	2,0
Skupaj	6,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	88.426	84.523	95,6	37,1
Listavci	139.621	68.110	48,8	29,9
Skupaj	228.047	152.633	66,9	66,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	52,4	25,5	8,2
Jelka	1,4	16,6	0,2
Bor	1,1	4,7	0,2
Macesen	0,0	5,0	0,0
Ostali igl.	0,5	8,2	0,1
Bukev	38,1	14,1	5,9
Hrast	3,2	4,9	0,5
Pl. list.	1,1	3,1	0,2
Dr. tr. list.	2,1	6,6	0,3
Meh. list.	0,1	7,5	0,0
Skupaj iglavci	55,4	23,3	8,6
Skupaj listavci	44,6	11,0	7,0
Skupaj	100,0	15,6	15,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,3	13,8	23,5	27,6	32,1	23,3	23,7
Listavci	3,6	8,0	12,8	16,1	13,0	11,0	19,1
Skupaj	4,2	9,7	16,7	21,0	22,0	15,6	42,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	27,9	2,1	4,1	0,0	0,1	44,5	10,2	5,5	5,5	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	107.235	32,3											
Listavci	212.294	33,4											
Skupaj	319.529	33,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,27	0,27											
Sadnja	ha	0,52	0,52											
Obžetev	ha	16,08	53,40											
Nega mladja	ha	35,51	37,34											
Nega gošče	ha	139,40	143,16											
Nega letvenjaka	ha	107,84	108,34											
Nega drogovnjaka	ha	36,58	36,58											

12.1.2.2 Rastičnogojitveni razred: Kisloeljubno bukovje (Iuzuletosum) - 12212

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	650,68	15,13	1,70	667,51
Delež (%)	97,4	2,3	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,6	17,3	22,4	29,3	25,4	32,5	95,7
Jelka	5,4	16,3	21,1	29,8	27,4	3,8	11,2
Bor	5,0	16,4	23,1	30,0	25,5	9,0	26,5
Macesen	24,6	50,8	20,7	3,9	0,0	0,0	0,1
Bukev	4,7	16,9	27,9	26,2	24,3	38,3	113,0
Hrast	4,3	16,1	28,5	26,6	24,5	8,4	24,9
Pl. lst.	9,8	20,2	26,1	22,9	21,0	2,3	6,6
Dr. tr. lst.	6,8	17,8	28,0	24,9	22,5	5,3	15,5
Meh. lst.	19,7	29,4	22,6	15,1	13,2	0,4	1,1
Iglavci	5,5	17,1	22,5	29,3	25,6	45,3	133,5
Listavci	5,2	17,1	27,8	25,9	24,0	54,7	161,2
Skupaj	5,3	17,1	25,4	27,5	24,7	100,0	294,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,40	0,81	0,78	0,81	0,48	45,6	3,28
Listavci	0,66	1,08	1,08	0,70	0,39	54,4	3,91
Skupaj	1,06	1,89	1,86	1,51	0,87	100,0	7,19

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	209,19	31,3	347,79	52,1	110,53	16,6	0,00	0,0	667,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	209,19	31,3	347,79	52,1	110,53	16,6	0,00	0,0	667,51	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,4	2,7	8,1	8,5	5,0	13,5	13,9	7,7	21,6	8,3
30 - 49 cm	1,9	1,9	3,8	1,9	1,5	3,4	3,8	3,4	7,2	12,6
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,4	1,5
Skupaj	7,7	4,6	12,3	10,4	6,5	16,9	18,1	11,1	29,2	22,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	30,08	4,5							
Drogovnjak	128,10	19,2	1,28	1,0	0,0	41,4	58,6	0,0	

Debeljak	250,95	37,6	38,72	15,4	7,4	65,5	27,1	0,0
Sestoj v obnovi	258,38	38,7	162,16	62,8	16,0	66,5	17,5	0,0
Skupaj	667,51	100,0	202,16	30,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	43,97	7,39	0,49	121,34	5,07	9,81	10,89	1,88	200,84
%	6,90	1,16	0,08	19,04	0,80	1,54	1,71	0,29	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	87	6,9	24,1	65,6	3,4	0,0
Jelka	10	0,0	30,0	70,0	0,0	0,0
Bor	55	9,1	34,5	49,1	7,3	0,0
Bukev	119	2,5	19,3	56,4	21,8	0,0
Hrast	56	7,1	26,8	44,7	21,4	0,0
Pl. Ist.	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	7	0,0	42,8	28,6	28,6	0,0
Meh. Ist.	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	152	7,2	28,3	59,9	4,6	0,0
Skupaj listavci	189	3,7	22,8	52,3	21,2	0,0
Skupaj	341	5,3	25,2	55,7	13,8	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	3,0
Veje/krošnja	1,5
Skupaj	4,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	23.205	17.838	76,9	37,3
Listavci	24.658	6.953	28,2	14,5
Skupaj	47.863	24.791	51,8	51,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	63,1	22,9	8,2
Jelka	3,6	18,4	0,5
Bor	5,1	8,7	0,7
Macesen	0,2	161,7	0,0
Bukev	21,2	7,6	2,8
Hrast	4,1	6,7	0,5
Pl. Ist.	0,3	1,6	0,0
Dr. tr. Ist.	2,3	5,1	0,3
Meh. Ist.	0,1	1,4	0,0
Skupaj iglavci	72,0	20,3	9,4
Skupaj listavci	28,0	6,8	3,7
Skupaj	100,0	13,1	13,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,4	12,2	21,0	24,8	29,6	20,3	26,5
Listavci	3,0	6,0	7,3	7,8	9,4	6,8	10,3
Skupaj	3,9	8,6	13,6	16,4	20,1	13,1	36,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	32,5	3,8	9,0	38,3	8,4	2,3	5,3	0,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	29.842	33,5											
Listavci	41.967	39,0											
Skupaj	71.809	36,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	5,57	12,15											
Nega mladja	ha	5,53	5,53											
Nega gošče	ha	22,43	22,43											
Nega letvenjaka	ha	15,25	15,25											
Nega drogovnjaka	ha	6,09	6,09											

12.1.2.3 Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje – 14112

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	357,31	0,48	1,51	359,30
Delež (%)	99,5	0,1	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	9,4	19,7	22,4	21,2	27,3	14,3	30,4
Jelka	0,0	0,0	0,0	58,5	41,5	0,0	0,0
Bor	16,6	30,5	23,1	14,4	15,4	10,2	21,6
Bukev	14,2	28,0	21,3	21,7	14,8	57,9	121,8
Hrast	17,2	30,1	20,8	19,2	12,7	8,8	18,7
Pl. lst.	22,5	33,2	18,4	15,6	10,3	3,9	8,3
Dr. tr. lst.	24,3	36,3	18,6	13,0	7,8	4,7	10,0
Meh. lst.	37,1	45,3	12,5	3,6	1,5	0,2	0,4
Iglavci	12,4	24,1	22,7	18,4	22,4	24,5	52,0
Listavci	15,6	29,4	20,8	20,4	13,8	75,5	160,0
Skupaj	14,8	28,1	21,3	19,9	15,9	100,0	212,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,24	0,30	0,20	0,13	0,10	17,7	0,99
Listavci	1,74	1,54	0,67	0,45	0,18	82,3	4,58
Skupaj	1,98	1,84	0,87	0,58	0,28	100,0	5,57

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	330,01	91,8	29,29	8,2	0,00	0,0	0,00	0,0	359,30	100,0
Skupaj vsi gozdovi	330,01	91,8	29,29	8,2	0,00	0,0	0,00	0,0	359,30	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,0	12,6	15,6	3,7	17,8	21,5	6,7	30,4	37,1	12,7
30 - 49 cm	0,0	0,7	0,7	0,0	0,7	0,7	0,0	1,4	1,4	2,3
50 in več cm	0,0	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7	2,3
Skupaj	3,0	14,0	17,0	3,7	18,5	22,2	6,7	32,5	39,2	17,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	21,16	5,9							
Drogovnjak	156,14	43,5	5,57	3,6	1,1	0,0	98,9	0,0	
Debeljak	101,07	28,1	14,71	14,6	3,5	40,7	55,8	0,0	
Sestoj v obnovi	80,93	22,5	39,30	48,6	15,6	55,5	28,9	0,0	

Skupaj	359,30	100,0	59,58	16,6	0,0	0,0	0,0	0,0
---------------	---------------	--------------	--------------	-------------	------------	------------	------------	------------

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	6,28	0,01	0,30	30,96	1,32	10,07	10,31	0,02	59,27
%	1,86	0,00	0,09	9,16	0,39	2,98	3,05	0,01	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	20	0,0	40,0	40,0	20,0	0,0
Skupaj iglavci	20	0,0	40,0	40,0	20,0	0,0
Skupaj	20	0,0	40,0	40,0	20,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	3,2
Veje/krošnja	2,3
Skupaj	5,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.930	874	22,2	4,7
Listavci	14.599	4.533	31,1	24,5
Skupaj	18.529	5.408	29,2	29,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	10,3	4,8	0,7
Bor	5,9	5,2	0,4
Bukev	73,6	8,4	5,1
Hrast	4,3	3,9	0,3
Pl. Ist.	1,5	2,1	0,1
Dr. tr. Ist.	4,4	9,4	0,3
Skupaj iglavci	16,2	5,0	1,1
Skupaj listavci	83,8	7,6	5,8
Skupaj	100,0	7,0	7,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,0	3,9	7,0	6,5	4,8	5,0	2,4
Listavci	4,0	7,4	10,4	9,3	8,3	7,6	12,6
Skupaj	3,7	6,7	9,5	8,5	7,3	7,0	15,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	14,4	0,0	10,2	0,0	0,0	57,7	8,9	3,9	4,7	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	4.070	21,8											
Listavci	14.526	25,3											
Skupaj	18.596	24,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,30	0,30											
Obžetev	ha	3,37	3,37											
Nega mladja	ha	2,29	2,29											
Nega gošče	ha	9,17	9,17											
Nega letvenjaka	ha	8,27	8,27											
Nega drogovnjaka	ha	8,69	8,69											

12.1.2.4 Rastičnogojitveni razred: Bukovje z gradnom - 15012

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.217,09	100,26	11,30	2.328,65
Delež (%)	95,2	4,3	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	8,0	17,9	22,2	22,3	29,6	29,4	72,7
Jelka	7,7	15,8	20,2	23,3	33,0	0,7	1,6
Bor	4,6	11,9	22,2	26,0	35,3	0,7	1,8
Macesen	11,5	23,1	24,1	19,1	22,2	0,3	0,8
Ostali igl.	6,1	16,0	24,7	23,8	29,4	0,3	0,7
Bukev	6,5	20,5	24,2	28,6	20,2	46,0	113,4
Hrast	6,7	20,0	24,5	28,8	20,0	7,5	18,6
Pl. lst.	9,5	22,0	23,3	26,6	18,6	7,2	17,8
Dr. tr. lst.	9,0	21,6	23,1	27,1	19,2	7,4	18,2
Meh. lst.	13,3	24,8	22,4	23,4	16,1	0,5	1,3
Iglavci	7,9	17,8	22,2	22,4	29,7	31,4	77,6
Listavci	7,2	20,7	24,0	28,3	19,8	68,6	169,5
Skupaj	7,4	19,8	23,4	26,5	22,9	100,0	247,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,62	0,60	0,48	0,40	35,2	2,44
Listavci	0,84	1,32	1,03	0,89	0,41	64,8	4,49
Skupaj	1,19	1,94	1,63	1,37	0,81	100,0	6,93

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.385,13	59,5	687,30	29,5	250,08	10,7	6,14	0,3	2.328,65	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.385,13	59,5	687,30	29,5	250,08	10,7	6,14	0,3	2.328,65	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,0	7,1	12,1	4,8	10,1	14,9	9,8	17,2	27,0	10,3
30 - 49 cm	0,4	0,2	0,6	0,7	1,0	1,7	1,1	1,2	2,3	4,2
50 in več cm	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4
Skupaj	5,4	7,4	12,8	5,5	11,1	16,6	10,9	18,5	29,4	14,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	252,93	10,9							
Drogovnjak	484,14	20,8	20,45	4,2	31,0	32,3	34,7	2,0	
Debeljak	764,87	32,8	122,65	16,0	26,6	43,1	28,7	1,6	

Sestoj v obnovi	826,71	35,5	460,12	55,7	40,7	33,1	24,5	1,7
Skupaj	2.328,65	100,0	603,22	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	106,37	3,51	0,75	355,36	10,51	60,70	54,88	7,95	600,03
%	5,12	0,17	0,04	17,12	0,51	2,92	2,64	0,38	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	215	5,6	39,1	46,0	9,3	0,0
Jelka	10	0,0	80,0	10,0	10,0	0,0
Bor	12	16,7	16,7	41,6	25,0	0,0
Macesen	5	40,0	40,0	20,0	0,0	0,0
Bukev	353	2,5	25,5	51,3	20,7	0,0
Hrast	95	4,2	28,4	53,7	13,7	0,0
Pl. Ist.	48	2,1	31,3	54,1	12,5	0,0
Dr. tr. Ist.	28	0,0	21,4	57,2	21,4	0,0
Meh. Ist.	6	0,0	83,3	16,7	0,0	0,0
Skupaj iglavci	242	6,6	39,7	43,8	9,9	0,0
Skupaj listavci	530	2,6	26,4	52,5	18,5	0,0
Skupaj	772	3,9	30,6	49,7	15,8	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	3,4
Veje/krošnja	2,4
Skupaj	5,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	59.119	41.475	70,2	27,2
Listavci	93.451	59.953	64,2	39,3
Skupaj	152.570	101.429	66,5	66,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	39,3	20,7	7,1
Jelka	1,0	42,0	0,2
Bor	0,5	8,2	0,1
Macesen	0,1	20,3	0,0
Ostali igl.	0,1	65,7	0,0
Bukev	52,6	21,3	9,5
Hrast	2,6	5,8	0,5
Pl. Ist.	1,6	4,6	0,3
Dr. tr. Ist.	2,1	8,0	0,4
Meh. Ist.	0,1	3,8	0,0
Skupaj iglavci	40,9	20,6	7,4

Skupaj listavci	59,1	16,6	10,7
Skupaj	100,0	18,0	18,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,4	11,9	25,3	26,2	25,1	20,6	17,8
Listavci	5,7	12,3	19,6	22,7	19,4	16,6	25,7
Skupaj	5,3	12,2	21,5	24,1	21,9	18,0	43,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	29,4	0,7	0,7	0,3	0,3	46,0	7,5	7,2	7,4	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	53.135	29,4											
Listavci	122.989	31,2											
Skupaj	176.124	30,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,50	3,50											
Sadnja	ha	0,21	0,21											
Obžetev	ha	4,03	13,79											
Nega mladja	ha	33,12	35,29											
Nega gošče	ha	150,62	164,90											
Nega letvenjaka	ha	124,13	126,63											
Nega drogovnjaka	ha	84,77	84,77											

12.1.2.5 Rastičnogojitveni razred: Gabrovje s hrasti - 18512

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	294,37	13,51	0,36	308,24
Delež (%)	95,5	4,4	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,4	19,0	23,1	28,1	23,4	36,6	99,9
Jelka	9,1	24,1	23,1	24,2	19,5	0,8	2,1
Bor	2,7	10,0	20,0	34,3	33,0	0,7	1,9
Macesen	18,3	49,1	25,6	7,0	0,0	0,0	0,1
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	44,0	56,0	0,0	0,0
Bukev	4,3	16,5	28,2	26,5	24,5	25,4	69,4
Hrast	5,5	18,1	29,5	24,9	22,0	13,7	37,3
Pl. lst.	8,8	20,0	27,6	23,0	20,6	5,3	14,4
Dr. tr. lst.	5,2	17,8	30,1	25,1	21,8	17,4	47,5
Meh. lst.	16,8	19,4	29,2	18,4	16,2	0,1	0,3
Iglavci	6,4	19,0	23,1	28,0	23,5	38,1	104,0
Listavci	5,2	17,5	29,0	25,4	22,9	61,9	169,0
Skupaj	5,7	18,1	26,7	26,4	23,1	100,0	273,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,71	1,06	0,81	0,69	0,35	49,0	3,62
Listavci	0,49	0,94	1,11	0,76	0,48	51,0	3,78
Skupaj	1,20	2,00	1,92	1,45	0,83	100,0	7,40

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	127,96	41,5	110,06	35,7	70,22	22,8	0,00	0,0	308,24	100,0
Skupaj vsi gozdovi	127,96	41,5	110,06	35,7	70,22	22,8	0,00	0,0	308,24	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,7	3,3	10,0	2,5	10,8	13,3	9,2	14,1	23,3	8,8
30 - 49 cm	0,8	0,8	1,6	0,8	0,8	1,6	1,6	1,6	3,2	6,1
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7,5	4,1	11,6	3,3	11,6	14,9	10,8	15,7	26,5	14,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	33,50	10,9								
Drogovnjak	52,82	17,1	2,40	4,5	0,0	79,2	20,8	0,0		
Debeljak	130,75	42,4	21,00	16,1	7,3	69,3	12,7	10,7		

Sestoj v obnovi	91,17	29,6	56,79	62,3	28,1	64,0	7,9	0,0
Skupaj	308,24	100,0	80,19	26,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	19,51	0,27	0,00	39,54	1,56	6,66	11,00	0,89	79,43
%	7,10	0,10	0,00	14,39	0,57	2,42	4,00	0,32	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	60	3,3	10,0	55,0	31,7	0,0
Bor	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	18	0,0	33,3	55,6	11,1	0,0
Hrast	28	7,1	10,7	53,6	28,6	0,0
Pl. lst.	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Dr. tr. lst.	11	0,0	45,4	27,3	27,3	0,0
Skupaj iglavci	61	3,3	9,8	54,1	32,8	0,0
Skupaj listavci	59	3,4	25,4	49,2	22,0	0,0
Skupaj	120	3,3	17,5	51,7	27,5	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	2,8
Veje/krošnja	2,3
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.956	7.144	102,7	45,5
Listavci	8.749	2.979	34,1	19,0
Skupaj	15.705	10.123	64,5	64,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	69,2	27,0	10,4
Jelka	0,5	32,7	0,1
Bor	0,9	8,1	0,1
Macesen	0,0	8,4	0,0
Bukev	18,8	11,0	2,8
Hrast	5,7	6,1	0,9
Pl. lst.	0,5	1,7	0,1
Dr. tr. lst.	4,4	4,5	0,7
Meh. lst.	0,0	1,0	0,0
Skupaj iglavci	70,6	26,3	10,6
Skupaj listavci	29,4	7,4	4,4
Skupaj	100,0	15,0	15,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,5	13,8	24,9	29,8	47,9	26,3	23,0
Listavci	5,0	7,0	7,2	7,0	11,7	7,4	9,6
Skupaj	5,4	9,5	14,4	17,3	28,8	15,0	32,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	36,6	0,8	0,7	25,4	13,7	5,3	17,4	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	9.159	28,6											
Listavci	16.162	31,0											
Skupaj	25.321	30,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	0,70	0,70											
Obžetev	ha	1,83	10,49											
Nega mladja	ha	3,57	4,40											
Nega gošče	ha	17,41	17,70											
Nega letvenjaka	ha	15,19	15,36											
Nega drogovnjaka	ha	7,65	7,65											

12.1.2.6 Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	30,26	0,25	0,00	30,51
Delež (%)	99,2	0,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,4	39,7	36,4	13,5	0,0	6,8	12,8
Bor	20,9	47,7	24,6	6,8	0,0	19,2	36,1
Bukev	17,8	57,0	21,4	3,4	0,4	52,5	98,8
Hrast	19,9	57,9	19,3	2,9	0,0	5,6	10,5
Pl. list.	35,0	52,0	11,4	1,6	0,0	1,1	2,1
Dr. tr. list.	33,1	54,1	11,6	1,2	0,0	14,8	27,9
Iglavci	18,1	45,7	27,7	8,5	0,0	26,0	48,9
Listavci	21,3	56,4	19,1	2,9	0,3	74,0	139,2
Skupaj	20,5	53,6	21,4	4,3	0,2	100,0	188,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,06	0,14	0,09	0,03	0,00	100,0	0,32
Skupaj	0,06	0,14	0,09	0,03	0,00	100,0	0,32

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	30,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,51	100,0
Skupaj vsi gozdovi	30,51	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	30,51	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	0,47	1,5								
Drogovnjak	23,20	76,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	3,62	11,9	0,54	14,9	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	3,22	10,6	1,13	35,1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	30,51	100,0	1,67	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03
%	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenecnik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	135	13	9,6	1,3
Listavci	899	346	38,5	33,4
Skupaj	1.034	359	34,7	34,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,4	0,4	0,0
Bor	3,2	2,0	0,2
Bukev	78,4	6,3	4,6
Hrast	0,5	1,2	0,0
Pl. Ist.	0,5	1,4	0,0
Dr. tr. Ist.	17,0	15,7	1,0
Skupaj iglavci	3,6	1,3	0,2
Skupaj listavci	96,4	6,7	5,6
Skupaj	100,0	5,9	5,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	0,2	0,1
Skupaj	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	0,2	0,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2022	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	206	13,8											
Listavci	669	15,8											
Skupaj	875	15,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	0,24	0,24											
Nega gošče	ha	0,24	0,24											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

12.1.3.1 Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	6.986,73	91,5	172,4	263,9	2,64	4,20	6,84	31,3	32,9	32,3	125,0
Varovalni gozdovi	30,26	48,5	139,4	187,9	1,06	5,16	6,22	13,8	15,8	15,2	46,0
Skupaj vsi gozdovi	7.016,99	91,3	172,3	263,6	2,63	4,20	6,84	31,2	32,8	32,3	124,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	552,60	7,9
Drogovnjak	1.526,61	21,8
Debeljak	2.295,07	32,7
Sestoj v obnovi	2.642,71	37,6
Skupaj:	7.016,99	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	29,0
Jelka	1,7
Bor	3,8
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,2
Bukev	43,8
Hrast	9,3
Pl. lst.	5,4
Dr. tr. lst.	6,5
Meh. lst.	0,3
Iglavci	34,7
Listavci	65,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,3	17,2	22,2	27,3	27,0	34,7	91,3
Listavci	7,1	19,5	25,8	25,8	21,8	65,3	172,1
Skupaj	6,8	18,7	24,6	26,3	23,6	100,0	263,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	200.103	31,2											
Listavci	396.644	32,8											
Skupaj	596.747	32,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,30	1,30											
Priprava tal	ha	0,27	0,27											
Sadnja	ha	1,73	1,73											
Obžetev	ha	29,76	91,46											
Nega mladja	ha	78,66	83,13											
Nega gošče	ha	326,36	343,04											
Nega letvenjaka	ha	257,99	259,16											
Nega drogovnjaka	ha	141,93	141,93											

12.1.3.2 Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			% na PR
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	213,04	47,7	177,0	224,6	1,47	4,12	5,59	26,3	27,1	27,0	109,0
Varovalni gozdovi	0,25	96,0	116,0	212,0	2,28	5,16	7,60	16,7	13,8	15,1	42,1
Skupaj vsi gozdovi	213,29	47,7	176,9	224,6	1,47	4,12	5,59	26,3	27,1	27,0	108,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	27,82	13,0
Drogovnjak	24,82	11,6
Debeljak	72,47	34,0
Sestoj v obnovi	88,18	41,4
Skupaj:	213,29	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	15,9
Jelka	3,6
Bor	1,5
Macesen	0,3
Ostali igl.	0,0
Bukev	50,2
Hrast	9,2
Pl. lst.	10,6
Dr. tr. lst.	8,1
Meh. lst.	0,6
Iglavci	21,3
Listavci	78,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,8	13,3	21,6	29,2	31,1	21,3	47,7
Listavci	5,4	16,7	26,9	28,3	22,7	78,7	176,7
Skupaj	5,3	16,0	25,8	28,4	24,5	100,0	224,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	2.678	26,3											
Listavci	10.239	27,1											
Skupaj	12.917	27,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	2,20	2,20											
Obžetev	ha	0,68	1,30											
Nega mladja	ha	1,15	1,51											
Nega gošče	ha	12,39	14,04											
Nega letvenjaka	ha	11,94	13,94											
Nega drogovnjaka	ha	1,85	1,85											

12.1.3.3 Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	igl.	Ist.	sk.	
Večnamenski gozdovi	28,17	90,4	193,5	283,9	2,65	5,32	7,97	34,0	31,6	32,4	115,0
Skupaj vsi gozdovi	28,17	90,4	193,5	283,9	2,65	5,32	7,97	34,0	31,6	32,4	115,4

Preglednica/RF2: Razvojne faze

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	1,72	6,1
Drogovnjak	9,57	34,0
Debeljak	8,32	29,5
Sestoj v obnovi	8,56	30,4
Skupaj:	28,17	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	28,2
Jelka	0,8
Bor	2,9
Bukev	36,8
Hrast	15,4
Pl. Ist.	6,3
Dr. tr. Ist.	8,1
Meh. Ist.	1,5
Iglavci	31,8
Listavci	68,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,4	16,8	21,6	26,0	27,2	31,8	90,4
Listavci	13,6	19,7	23,7	23,7	19,3	68,2	193,5
Skupaj	12,0	18,8	23,0	24,4	21,8	100,0	283,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	866	34,0											
Listavci	1.724	31,6											
Skupaj	2.590	32,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,44	0,44											
Nega mladja	ha	0,45	0,45											
Nega gošče	ha	0,52	0,52											
Nega letvenjaka	ha	0,75	0,75											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n .pr.: V 2-3=25).

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
21A01	30	30	26	30	28	30	28	28
21A02	34	34	30	32	28	30	28	28
21A03	34	34	30	32	28	30	28	28
21A04	34	34	30	32	28	30	28	28
21A05	34	34	30	32	28	30	28	28
21B06	32	32	28	30	28	30	28	28
21B07	32	32	28	30	28	30	28	28
21B08	34	34	32	32	30	32	30	30
21B09	34	34	32	32	30	32	30	30
21B10	34	34	32	32	30	32	30	30
21B11A	34	34	32	32	30	32	30	30
21B11B	34	34	32	32	30	32	30	30
21C12	32	32	28	30	28	30	28	28
21C13	32	32	28	30	28	30	28	28
21C14	32	32	28	30	28	30	28	28
21C15	34	34	30	30	30	30	28	28
21C16	34	34	30	30	30	30	28	28
21C17	34	34	30	30	30	30	28	28
21C18	34	34	30	30	30	30	28	28
21C19	34	34	30	32	30	32	30	30
21C20A	34	34	30	32	30	32	30	30
21C20B	34	34	30	32	30	32	30	30
21C21	34	34	30	32	30	32	30	30
21C22	34	34	30	32	30	32	30	30
21C23	34	34	30	32	30	32	30	30
21C24	34	34	30	32	30	32	30	30
21C25	34	34	30	32	30	32	30	30
21C26	34	34	30	30	30	30	28	28
21C27	34	34	30	30	30	30	28	28
21D28A	34	34	30	32	30	32	30	30
21D28B	34	34	30	32	30	32	30	30
21D29	34	34	30	32	30	32	30	30
21E30	34	34	30	32	30	32	30	30
21E31A	34	34	30	32	30	32	30	30
21E31B	34	34	30	32	30	32	30	30
21E32A	34	34	30	32	30	32	30	30
21E32B	34	34	30	32	30	32	30	30
21F01	32	32	30	30	30	30	28	28
21F02	30	30	28	30	28	30	28	28
21F03A	32	32	30	30	30	30	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
21F03B	32	31	30	30	30	30	28	28
21F04	32	32	30	30	30	30	28	28
21F05	32	32	30	30	30	30	28	28
21F06	32	32	30	30	30	30	28	28
21F07	32	32	30	30	30	30	28	28
21F08	34	34	30	32	30	32	30	30
21F09A	34	34	30	32	30	32	30	30
21F09B	34	34	30	32	30	32	30	30
21F10	34	34	30	32	30	32	30	30
21F11A	34	34	30	32	30	32	30	30
21F11B	34	34	30	32	30	32	30	30
21G01	34	34	30	32	30	32	28	28
21G02A	34	34	30	32	30	32	28	28
21G02B	34	34	30	32	30	32	28	28
21G03	34	34	28	32	28	32	28	28
21G04	34	34	30	32	30	32	28	28
21G05	34	34	28	32	28	32	28	28
21G06	34	34	28	32	28	32	28	28
21G07A	34	34	30	32	30	32	28	28
21G07B	34	34	30	32	30	32	28	28
21G08A	34	34	28	32	28	32	28	28
21G08B	34	34	28	32	28	32	28	28
21G08C	34	34	28	32	28	32	28	28
21G09	34	34	30	32	30	32	28	28
21G10	34	34	30	32	30	32	28	28
21G11A	34	34	30	32	30	32	28	28
21G11B	34	34	30	32	30	32	28	28
21G12	34	34	30	32	30	32	28	28
21G13	34	34	30	32	30	32	28	28
21G14	34	34	28	32	28	32	28	28
21H01	34	34	30	32	30	32	30	30
21H02	34	34	30	32	30	32	30	30
21H03	34	34	30	32	30	32	30	30
21H04	34	34	30	32	30	32	30	30
21H05	34	34	30	32	30	32	30	30
21H06	34	34	30	32	30	32	30	30
21H07	34	34	30	32	30	32	30	30
21H08	34	34	30	32	30	32	30	30
21H09	34	34	30	32	30	32	30	30
21H10	34	34	30	32	30	32	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
21H11	34	34	30	32	30	32	30	30
21H12	34	34	30	32	30	32	30	30
21H13	34	34	30	32	30	32	30	30
21H14	34	34	30	32	30	32	30	30
21H15A	34	34	30	32	30	32	30	30
21H15B	34	34	30	32	30	32	30	30
21H16	34	34	30	32	30	32	30	30
21H17	34	34	30	32	30	32	30	30
21H18	34	34	30	32	30	32	30	30
21I01	32	32	28	30	28	30	28	28
21I02	32	32	28	30	28	30	28	28
21I03	32	32	28	30	28	30	28	28
21I04A	32	32	28	30	28	30	28	28
21I04B	32	32	28	30	28	30	28	28
21I04C	32	32	28	30	28	30	28	28
21I05	34	34	30	30	28	30	28	28
21I06	34	34	30	30	28	30	28	28
21I07	34	34	32	32	30	32	30	30
21I08	34	34	32	32	30	32	30	30
21I09	34	34	32	32	30	32	30	30
21I10	34	34	32	32	30	32	30	30
21J01	34	34	28	32	28	32	30	30
21J02	34	34	28	32	28	32	30	30
21J03	34	34	28	32	28	32	30	30
21J04A	30	30	26	28	26	28	26	26
21J04B	30	30	26	28	26	28	26	26
21J05A	30	30	26	28	26	28	26	26
21J05B	30	30	26	28	26	28	26	26
21J05C	30	30	26	28	26	28	26	26
21J05D	30	30	26	28	26	28	26	26
21J06	34	34	28	32	28	32	30	30
21J07	34	34	28	32	28	32	30	30
21J08	32	32	28	30	28	30	28	28
21J09	32	32	28	30	28	30	28	28
21J10	32	32	28	30	28	30	28	28
21J11	32	32	28	30	28	30	28	28
21J12	32	32	28	30	28	30	28	28
21J13	32	32	28	30	28	30	28	28
21J14A	32	32	28	30	28	30	28	28
21J14B	32	32	28	30	28	30	28	28
21J15	32	32	28	30	28	30	28	28
21J16A	32	32	28	30	28	30	28	28
21J16B	30	30	28	28	28	28	26	26
21J17A	32	32	28	30	28	30	28	28
21J17B	32	32	28	30	28	30	28	28
21J17C	32	32	28	30	28	30	28	28
21J18	32	32	28	30	28	30	28	28
21K01A	34	34	30	32	30	32	30	30
21K01B	34	34	30	32	30	32	30	30
21K02A	34	34	30	32	30	32	30	30
21K02B	34	34	30	32	30	32	30	30
21K03A	34	34	30	32	30	32	30	30
21K03B	34	34	30	32	30	32	30	30
21K04	34	34	30	32	30	32	30	30
21K05A	34	34	30	32	30	32	30	30
21K05B	34	34	30	32	30	32	30	30
21K05C	34	34	30	32	30	32	30	30
21K05D	34	34	30	32	30	32	30	30
21K06	34	34	30	32	30	32	30	30
21K07	34	34	30	32	30	32	30	30
21K08	34	34	30	32	30	32	30	30
21K09	34	34	30	32	30	32	30	30
21K10	34	34	30	32	30	32	30	30
21L01	34	34	30	32	30	32	30	30
21L02	34	34	30	32	30	32	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
21L03	34	34	30	32	30	32	30	30
21L04	34	34	30	32	30	32	30	30
21L05	34	34	30	32	30	32	30	30
21L06	34	34	30	32	30	32	30	30
21L07	32	32	30	30	28	30	28	28
21L08A	32	32	30	30	28	30	28	28
21L08B	32	32	30	30	28	30	28	28
21L09	32	32	30	30	28	30	28	28
21L10A	30	30	28	30	28	30	26	26
21L10B	30	30	28	30	28	30	26	26
21L11	32	32	30	30	28	30	28	28
21L12A	30	30	28	30	28	30	26	26
21L12B	30	30	28	30	28	30	26	26
21L13	32	32	30	30	28	30	28	28
21L14	32	32	30	30	28	30	28	28
21L15	34	34	30	32	30	32	30	30
21L16	32	32	30	30	28	30	28	28
21L17	32	32	30	30	28	30	28	28
21L18	34	34	30	32	30	32	30	30
21L19	34	34	30	32	30	32	30	30
21L20	34	34	30	32	30	32	30	30
21L21A	34	34	30	32	30	32	30	30
21L21B	34	34	30	32	30	32	30	30
21M01	34	34	30	32	30	32	30	30
21M02	34	34	30	32	30	32	30	30
21M03	34	34	30	32	30	32	30	30
21M04	34	34	30	32	30	32	30	30
21M05	34	34	30	32	30	32	30	30
21M06	34	34	30	32	30	32	30	30
21N01	34	34	30	32	30	32	30	30
21N02	34	34	30	32	30	32	30	30
21N03	34	34	30	32	30	32	30	30
21N04	34	34	30	32	30	32	30	30
21N05A	34	34	30	32	30	32	30	30
21N05B	34	34	30	32	30	32	30	30
21N06	34	34	30	32	30	32	30	30
21N07	34	34	30	32	30	32	30	30
21N08	34	34	30	32	30	32	30	30
21N09	34	34	30	32	30	32	30	30
21N10	34	34	30	32	30	32	30	30
21N11A	34	34	30	32	30	32	30	30
21N11B	34	34	30	32	30	32	30	30
21N12	34	34	30	32	30	32	30	30
21N13	34	34	30	32	30	32	30	30
21N14	34	34	30	32	30	32	30	30
21N15A	34	34	30	32	30	32	30	30
21N15B	34	34	30	32	30	32	30	30
21N16	34	34	30	32	30	32	30	30
21O01	34	34	30	32	30	32	30	30
21O02	34	34	30	32	30	32	30	30
21O03	34	34	30	32	30	32	30	30
21O04A	34	34	30	32	30	32	30	30
21O04B	34	34	30	32	30	32	30	30
21O05	34	34	30	32	30	32	30	30
21O06	34	34	30	32	30	32	30	30
21O07A	34	34	30	32	30	32	30	30
21O07B	34	34	30	32	30	32	30	30
21O07C	34	34	30	32	30	32	30	30
21O08	34	34	30	32	30	32	30	30
21O09	34	34	30	32	30	32	30	03
21O10	34	34	30	32	30	32	30	30
21O11A	34	34	30	32	30	32	30	30
21O11B	34	34	30	32	30	32	30	30
21O12	34	34	30	32	30	32	30	30
21O13	34	34	30	32	30	32	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
21O14	34	34	30	32	30	32	30	30
21O15	34	34	30	32	30	32	30	30
21O16	34	34	30	32	30	32	30	30
21O17	34	34	30	32	30	32	30	30
21O18	34	34	30	32	30	32	30	30
21O19	34	34	30	32	30	32	30	30
21O20A	34	34	30	32	30	32	30	30
21O20B	34	34	30	32	30	32	30	30
21O21A	34	34	30	32	30	32	30	30
21O21B	34	34	30	32	30	32	30	30
21P01	34	34	30	32	30	32	30	30
21P02	34	34	30	32	30	32	30	30
21P03	34	34	30	32	30	32	30	30
21P04	34	34	30	32	30	32	30	30
21P05	34	34	30	32	30	32	30	30
21P06	34	34	30	32	30	32	30	30
21P07	34	34	30	32	30	32	30	30
21P08	34	34	30	32	30	32	30	30
21P09	34	34	30	32	30	32	30	30
21P10	34	34	30	32	30	32	30	30
21P11A	34	34	30	32	30	32	30	30
21P11B	34	34	30	32	30	32	30	30
21P12	34	34	30	32	30	32	30	30
21P13	34	34	30	32	30	32	30	30
21P14A	34	34	30	32	30	32	30	30
21P14B	34	34	30	32	30	32	30	30
21P15A	34	34	30	32	30	32	30	30
21P15B	34	34	30	32	30	32	30	30
21P16	34	34	30	32	30	32	30	30
21P17	34	34	30	32	30	32	30	30
21P18	34	34	30	32	30	32	30	30
21P19	34	34	30	32	30	32	30	30
21P20	34	34	30	32	30	32	30	30
21P21	34	34	30	32	30	32	30	30
21P22	34	34	30	32	30	32	30	30
21P23	34	34	30	32	30	32	30	30
21P24	34	34	30	32	30	32	30	30
21P25	34	34	30	32	30	32	30	30
21P26	34	34	30	32	30	32	30	30
21P27	34	34	30	32	30	32	30	30
21R01	34	34	30	30	30	30	30	30
21R02	34	34	30	30	30	30	30	30
21R03	34	34	30	30	30	30	30	30
21R04	34	34	30	30	30	30	30	30
21R05	34	34	30	30	30	30	30	30
21R06	34	34	30	30	30	30	30	30
21R07	34	34	30	30	30	30	30	30
21R08A	34	34	30	30	30	30	30	30
21R08B	34	34	30	30	30	30	30	30
21R09	34	34	30	30	30	30	30	30
21R10	34	34	30	30	30	30	30	30
21S25	34	34	30	32	30	32	30	30
21S26	34	34	30	32	30	32	30	30
21S27	34	34	30	32	30	32	30	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11012	SM	100	0,0759	0,0569	0,0455	0,0379	0,0324	0,0283	0,0252	0,0226	0,0206	0,0188	0,0174	0,0161	0,0150	0,0141
	JE	200	0,1045	0,0912	0,0810	0,0726	0,0655	0,0594	0,0539	0,0491	0,0447	0,0407	0,0370	0,0336	0,0304	0,0275
	OI	300	0,0650	0,0479	0,0352	0,0260	0,0191	0,0141	0,0104	0,0076	0,0056	0,0041	0,0030	0,0022	0,0017	0,0012
	BU	400	0,0876	0,0581	0,0423	0,0326	0,0262	0,0216	0,0183	0,0157	0,0137	0,0121	0,0108	0,0097	0,0088	0,0080
	HR	500	0,0731	0,0481	0,0348	0,0267	0,0214	0,0176	0,0148	0,0127	0,0111	0,0098	0,0087	0,0078	0,0071	0,0064
	PL	600	0,1108	0,0546	0,0316	0,0202	0,0138	0,0100	0,0075	0,0058	0,0046	0,0037	0,0030	0,0025	0,0021	0,0018
	TL	700	0,0697	0,0451	0,0322	0,0244	0,0193	0,0158	0,0132	0,0113	0,0097	0,0085	0,0076	0,0068	0,0061	0,0055
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
12212	SM	101	0,0649	0,0487	0,0390	0,0325	0,0279	0,0245	0,0218	0,0196	0,0178	0,0164	0,0151	0,0141	0,0131	0,0123
	JE	201	0,0985	0,0852	0,0749	0,0665	0,0594	0,0532	0,0478	0,0429	0,0385	0,0345	0,0308	0,0274	0,0242	0,0213
	OI	301	0,0345	0,0282	0,0231	0,0189	0,0155	0,0126	0,0103	0,0085	0,0069	0,0057	0,0046	0,0038	0,0031	0,0025
	BU	401	0,1115	0,0704	0,0493	0,0369	0,0288	0,0233	0,0193	0,0163	0,0140	0,0122	0,0107	0,0095	0,0085	0,0077
	HR	501	0,0662	0,0444	0,0326	0,0253	0,0204	0,0170	0,0144	0,0125	0,0109	0,0097	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
	PL	601	0,1038	0,0553	0,0339	0,0227	0,0162	0,0121	0,0094	0,0074	0,0060	0,0050	0,0042	0,0036	0,0031	0,0027
	TL	701	0,0573	0,0430	0,0343	0,0286	0,0245	0,0214	0,0190	0,0171	0,0155	0,0142	0,0131	0,0122	0,0113	0,0106
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
14112	SM	102	0,0533	0,0390	0,0306	0,0251	0,0212	0,0184	0,0162	0,0144	0,0130	0,0118	0,0108	0,0100	0,0093	0,0087
	JE	201	0,0985	0,0852	0,0749	0,0665	0,0594	0,0532	0,0478	0,0429	0,0385	0,0345	0,0308	0,0274	0,0242	0,0213
	OI	301	0,0345	0,0282	0,0231	0,0189	0,0155	0,0126	0,0103	0,0085	0,0069	0,0057	0,0046	0,0038	0,0031	0,0025
	BU	402	0,0917	0,0572	0,0396	0,0294	0,0228	0,0183	0,0151	0,0127	0,0108	0,0094	0,0082	0,0073	0,0065	0,0059
	HR	501	0,0662	0,0444	0,0326	0,0253	0,0204	0,0170	0,0144	0,0125	0,0109	0,0097	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
	PL	601	0,1038	0,0553	0,0339	0,0227	0,0162	0,0121	0,0094	0,0074	0,0060	0,0050	0,0042	0,0036	0,0031	0,0027
	TL	701	0,0573	0,0430	0,0343	0,0286	0,0245	0,0214	0,0190	0,0171	0,0155	0,0142	0,0131	0,0122	0,0113	0,0106
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
15012	SM	103	0,0608	0,0539	0,0478	0,0424	0,0376	0,0333	0,0295	0,0262	0,0232	0,0206	0,0183	0,0162	0,0144	0,0127
	JE	201	0,0985	0,0852	0,0749	0,0665	0,0594	0,0532	0,0478	0,0429	0,0385	0,0345	0,0308	0,0274	0,0242	0,0213
	OI	301	0,0345	0,0282	0,0231	0,0189	0,0155	0,0126	0,0103	0,0085	0,0069	0,0057	0,0046	0,0038	0,0031	0,0025
	BU	403	0,0832	0,0594	0,0457	0,0370	0,0309	0,0264	0,0230	0,0203	0,0182	0,0164	0,0149	0,0137	0,0126	0,0117
	HR	502	0,0811	0,0512	0,0358	0,0268	0,0209	0,0169	0,0140	0,0118	0,0102	0,0088	0,0078	0,0069	0,0062	0,0056
	PL	602	0,1036	0,0578	0,0368	0,0254	0,0186	0,0142	0,0112	0,0090	0,0074	0,0062	0,0053	0,0046	0,0040	0,0035
	TL	702	0,0698	0,0459	0,0332	0,0254	0,0203	0,0167	0,0141	0,0121	0,0105	0,0093	0,0083	0,0074	0,0067	0,0061
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
18512	SM	104	0,1294	0,0846	0,0609	0,0465	0,0370	0,0304	0,0256	0,0219	0,0190	0,0167	0,0149	0,0133	0,0120	0,0109
	JE	201	0,0985	0,0852	0,0749	0,0665	0,0594	0,0532	0,0478	0,0429	0,0385	0,0345	0,0308	0,0274	0,0242	0,0213
	OI	301	0,0345	0,0282	0,0231	0,0189	0,0155	0,0126	0,0103	0,0085	0,0069	0,0057	0,0046	0,0038	0,0031	0,0025
	BU	404	0,0775	0,0581	0,0465	0,0387	0,0331	0,0290	0,0257	0,0232	0,0210	0,0193	0,0178	0,0165	0,0154	0,0144
	HR	503	0,0358	0,0244	0,0181	0,0141	0,0115	0,0096	0,0082	0,0071	0,0063	0,0056	0,0050	0,0045	0,0041	0,0038
	PL	601	0,1038	0,0553	0,0339	0,0227	0,0162	0,0121	0,0094	0,0074	0,0060	0,0050	0,0042	0,0036	0,0031	0,0027
	TL	703	0,0574	0,0428	0,0341	0,0282	0,0241	0,0209	0,0185	0,0166	0,0150	0,0136	0,0125	0,0116	0,0107	0,0100
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
40000	SM	102	0,0533	0,0390	0,0306	0,0251	0,0212	0,0184	0,0162	0,0144	0,0130	0,0118	0,0108	0,0100	0,0093	0,0087
	JE	201	0,0985	0,0852	0,0749	0,0665	0,0594	0,0532	0,0478	0,0429	0,0385	0,0345	0,0308	0,0274	0,0242	0,0213
	OI	301	0,0345	0,0282	0,0231	0,0189	0,0155	0,0126	0,0103	0,0085	0,0069	0,0057	0,0046	0,0038	0,0031	0,0025
	BU	402	0,0917	0,0572	0,0396	0,0294	0,0228	0,0183	0,0151	0,0127	0,0108	0,0094	0,0082	0,0073	0,0065	0,0059
	HR	501	0,0662	0,0444	0,0326	0,0253	0,0204	0,0170	0,0144	0,0125	0,0109	0,0097	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065
	PL	601	0,1038	0,0553	0,0339	0,0227	0,0162	0,0121	0,0094	0,0074	0,0060	0,0050	0,0042	0,0036	0,0031	0,0027
	TL	701	0,0573	0,0430	0,0343	0,0286	0,0245	0,0214	0,0190	0,0171	0,0155	0,0142	0,0131	0,0122	0,0113	0,0106
	ML	800	0,0623	0,0423	0,0313	0,0245	0,0199	0,0166	0,0142	0,0123	0,0108	0,0096	0,0087	0,0078	0,0071	0,0065

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 €/m³.

Preglednica: Cena lesa uporabljena pri izračunu ekonomske presoje.

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	110,00	110,00
	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
	H3	Hlodovina III	78,99	78,99
	O	Ostali les	45,00	45,00
Jelka	H1	Hlodovina I	90,00	90,00
	H2	Hlodovina II	78,00	78,00
	H3	Hlodovina III	70,00	70,00
	O	Ostali les	46,00	46,00
Bori	H	Hlodovina	60,00	60,00
	O	Ostali les	40,10	40,10
Macesen	H1	Hlodovina I	102,50	102,50
	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
	H3	Hlodovina III	81,00	81,00
	O	Ostali les	50,50	50,50
Drugi iglavci	C	Celulozni les	37,44	37,44
Bukev	H1	Hlodovina I	80,00	80,00
	H2	Hlodovina II	70,00	70,00
	H3	Hlodovina III	62,50	62,50
	O	Ostali les	54,00	65,00
Hrasti	H	Hlodovina	150,00	150,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Kostanj	H	Hlodovina	87,20	87,20
	O	Ostali les	36,22	36,22
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	70,00	70,00
	O	Ostali les	62,00	62,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	49,23	49,23
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	40,68	40,68
Druge vrste	H	Hlodovina	74,86	74,86
	O	Ostali les	40,00	40,00

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v merilu 1 : 25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 135: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	7.280,37	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	80,68	1,1
1c) Novo izločene gozdne površine*	71,74	1,0
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	30,84	0,4
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	7.258,45	99,7
Površine v zaraščanju (niso gozd)	30,93	
Druga gozdna zemljišča	24,32	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Gozdna površina v GGE Grosuplje se je v primerjavi s preteklim GGN zmanjšala za 21,92 ha. Zmanjšanje površine gozdov je posledica izvedenih krčitev gozdov (evidentiranih krčitev gozdov je bilo 30,84 ha), iz gozda izločenih površin in natančnejšega zajemanja gozdnega roba (novi DOF-i).

Glavni vzrok za iz gozda izločene gozdne površine je predvsem izločitev dejansko negozdnih površin (ceste, daljnovodi, drugi infrastrukturni objekti,...). Med razlogi za razliko je tudi natančnejše zajemanje podatkov in uporaba najnovejših orto-foto načrtov za ugotavljanje gozdnega roba. Uporaba le teh namreč omogoča natančnejši zajem podatkov oziroma dejanskega stanja.

Površin v zaraščanju smo evidentirali na 30,93 ha kmetijskih zemljišč, od tega v gozdnem prostoru 20,62 ha, v negozdem prostoru pa 10,31 ha.

Druga gozdna zemljišča (24,32 ha) predstavljajo daljnovodi in obora.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1: 50.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2 a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 136: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	1.626,20	22,12
Ostala površina	5.723,89	77,88
Skupaj	7.350,09	100,00

Na karti št. 2 b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda", so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska,

turistična in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

- 1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),
- 2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),
- 3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),
- 4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Preglednica 137: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina v ha	Delež v %
1. območje (E1, S1)	66,10	0,90
2. območje (E1, S2)	12,38	0,17
3. območje (E2, S1)	25,48	0,35
4. območje (E2, S2)	9,29	0,12
Ostala površina	7.236,84	98,46
Skupaj	7.350,09	100,00

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so: Brinjski hrib v severnem delu naselja Grosuplje in manjša območja vzhodno od naselja Mali vrh, območje osamelcev Kopanj in Boštanj in območje okoli Tabora in Županove jame.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je v merilu 1 : 50.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- 1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- 2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- 3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- 4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- 5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 138: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	898,89	12,4
2 - velika	2.728,88	37,6
3 - srednja	3.187,95	43,9
4 - majhna	441,99	6,1
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,74	0,0
Skupaj	7.258,45	100,0

V GGE je največ (44 %) gozdov, kjer velja srednja intenzivnost gospodarjenja z gozdovi. Velika in zelo velika intenzivnost gospodarjenja sta skupaj na 50 % površine gozdov in sta v glavnem posledica izvedenega poseka zaradi sanacije žledoloma in podlubnikov. Območja z majhno intenzivnostjo gospodarjenja zavzemajo 6 % vseh gozdov in so na predelih, kjer prevladujejo bolj

strmi ter slabše odprti predeli gozdov in so razmere za sečnjo in spravilo težje (sem smo uvrstili tudi ekocelici s skupno površino 2,76 ha).

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4, v merilu 1: 50.000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Preglednica 139: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
Večnamenski gozdovi	7.227,94	99,6
Varovalni gozdovi	30,51	0,4
Skupaj	7.258,45	100,0

V GGE Grosuplje prevladujejo večnamenski gozdovi. Varovalnih gozdov je le za 0,4 %. Gozdov s posebnim namenom v tej enoti ni.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov v GGN GGE Grosuplje nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6 a v merilu 1 : 50.000 prikazuje območja grmišč.

Preglednica 140: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Grmišča	0,96	0,01
Skupaj	7.258,45	100,00

Grmišča se nahajajo v naslednjih odsekih: 21K10, 21C20B in 21D28.

13.6.2 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Preglednica 141: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO	6.521,27	3.980,40	54,8
Natura 2000	771,15	234,01	3,2
Skupaj	7.292,42	4.214,41	58,1

Na karti št. 6 b so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so območja NATURA 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Ur. l. RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012,

33/2013, 35/2013, 39/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018) in ekološko pomembna območja (EPO), določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS. Št. 48/2004, 33/2013, 99/2013). EPO načeloma prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Območja Natura 2000:

- SI3000009 Lučka jama,
- SI3000139 Stržene luže,
- SI3000141 Duplica,
- SI3000156 Županova jama,
- SI3000160 Škocjan,
- SI3000162 Breg pri Mali Loki,
- SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju,
- SI3000171 Radensko polje – Viršnica,
- SI3000271 Ljubljansko barje,
- SI3000343 Veliki potok.

Ekološko pomembna območja (EPO):

- 30115 Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama,
- 31400 Ljubljansko barje,
- 35400 Radensko polje - Bičje,
- 35900 Županova jama,
- 36600 Škocjan,
- 38300 Lučka jama,
- 39400 Črna dolina pri Grosuplju,
- 39500 Skobčev mlin,
- 39700 Mala Loka pri Višnji Gori,
- 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri,
- 97700 Veliki potok.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so v merilu 1 : 25.000 za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavna območja: integralna karta poplavne nevarnosti, integralne karte razredov poplavne nevarnosti, opozorilne karte poplav, poplavni dogodki),
2. erozije celinskih voda in morja (potencialna erozijska območja: opozorilna karta erozije),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljiva območja: karta verjetnosti pojavljanja plazov)*,
4. snežnih plazov (plazovita območja: karta lavinske nevarnosti)*.

Potencialna erozijska območja so opredeljena na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1 : 250.000.

* Podatki so dostopni za občine Bovec, Gornja Radgona, Kranjska gora, Krško, Kungota, Laško, Maribor, Piran, Puconci, Slovenj Gradec, Šentilj, Trbovlje, Velenje in Železniki, ki se jih lahko pridobi od Geološkega zavoda Slovenije (narocanje@geo-zs.si). Za ostale občine se teh območij ne prikazuje.

Prikazana so tudi varovana območja in sicer hidrografija (os vodotoka) ter varstvena območja in sicer vodovarstvena območja državnega in občinskega pomena.

Prikazani so tudi referenčni odseki (odseki z referenčnimi razmerami) skladno z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Prikazana so tudi območja vodnih dovoljenj in koncesij za rabo vode.

Te kartne podlage so informacija investitorju glede obveznosti izdelave natančnejših geomehanskih poročil, ki so podlaga za podrobnejše odločanje.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so v GGE Grosuplje varovalni gozdovi. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi (teh v GGE Grosuplje ni), plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Preglednica 142: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	30,23	0,4
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.668,72	50,6
Krčenje gozda je dopustno	3.559,50	49,0
Skupaj	7.258,45	100,0

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE Grosuplje je 62 km gozdnih cest in 69 km javnih cest, pomembnih za gospodarjenje z gozdovi. Skupna odprtost gozdov (gostota cest) tako znaša 18 m/ha.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in gozdnimi vlakami, so prikazana na kartah št. 9 a in 9 b v merilu 1 : 50.000.

Ker območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in vlakami, predstavljajo potencial, kjer se gradnja lahko izvede, je potrebna pred gradnjo dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

13.9.2 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Karta št. 9 a v merilu 1 : 50.000 je prikazuje območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Pri določevanju območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, smo kot osnovo upoštevali odseke, kjer so izpolnjeni v naslednjem odstavku navedeni kriteriji. Preverili smo jih z omejitvami, ki

jih določajo varovalni gozdovi ter z omejitvami, ki jih določajo poudarjene ekološke in socialne funkcije in ta območja smiselno zaokrožili, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...). Prav tako med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ne uvrščamo erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi (teh v GGE Grosuplje ni) in plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Kriteriji za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestam, so: odseki, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Škofljica smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestam. To so:

- k. o. Sela: 21C13, 21C14, 21C15, 21C26, 21C27,
- k. o. Ponova vas: 21H07, 21H12,
- k. o. Blečji vrh: 21J01, 21J02, 21J03, 21J10, 21J12, 21J14A, 21J16A (del),
- k. o. Stara vas: 21G06, 21G07A, 21G07B,
- k. o. Žalna: 21L01, 21L04,
- k. o. Slivnica: 21N08, 21N10,
- k. o. Račna: 21O04A, 21O05, 21O07A, 21O09, 21O12,
- k. o. Velike Lipljene: 21P12, 21P13, 21P14A, 21P15A, 21P15B, 21P16, 21P17, 21P24,
- k. o. Vino: 21R01.

13.9.3 Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Karta št. 9 b v merilu 1: 50.000 je namenjena prikazu območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Osnova za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, je pregled odsekov, kjer je naklon manjši od 35%, delež odprtosti odseka manjši od 75 %, možni posek pa večji od 4 m³/ha/letno.

Varovalni gozdovi praviloma ne sodijo med ta območja. Območij, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak ter erozijskih območij na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi (teh v GGE Grosuplje ni) ter plazljiva območja zelo velike in velike verjetnosti pojavljanja ne uvrščamo med območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Za erozijska in plazljiva območja je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem sta izdelani ti karti, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, v praksi potrebna dodatna presoja. Plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Kriteriji so povzeti po Priročniku za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012.

Upoštevaje zgornje kriterije in v sodelovanju ter usklajeno s KE Škofljica, upoštevaje tudi ostale dejavnike (naravne danosti, ekonomiko, socioekonomske razmere,...) smo ta območja smiselno zaokrožili in določili naslednja območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami:

- k. o. Mali vrh: 21A04,
- k. o. Sela: 21C14,

- k. o. Blečji vrh: 21J07, 21J08,
- k. o. Račna: 21O06,
- k. o. Vino: 21R01.